

Sprawozdanie Biblioteki Narodowej za rok 2013

 181 43

**Sprawozdanie
Biblioteki Narodowej
za rok 2013**

**Biblioteka Narodowa
Warszawa 2014**

Spis treści /

Biblioteki cyfrowe

 97

Współpraca międzynarodowa

 143

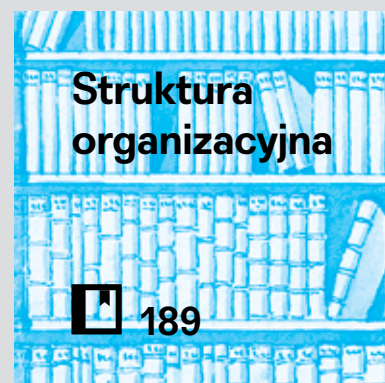
Działalność naukowa

 123

Działalność wydawnicza

 171

Struktura organizacyjna

 189

Wydarzenia, wystawy, promocje

 157

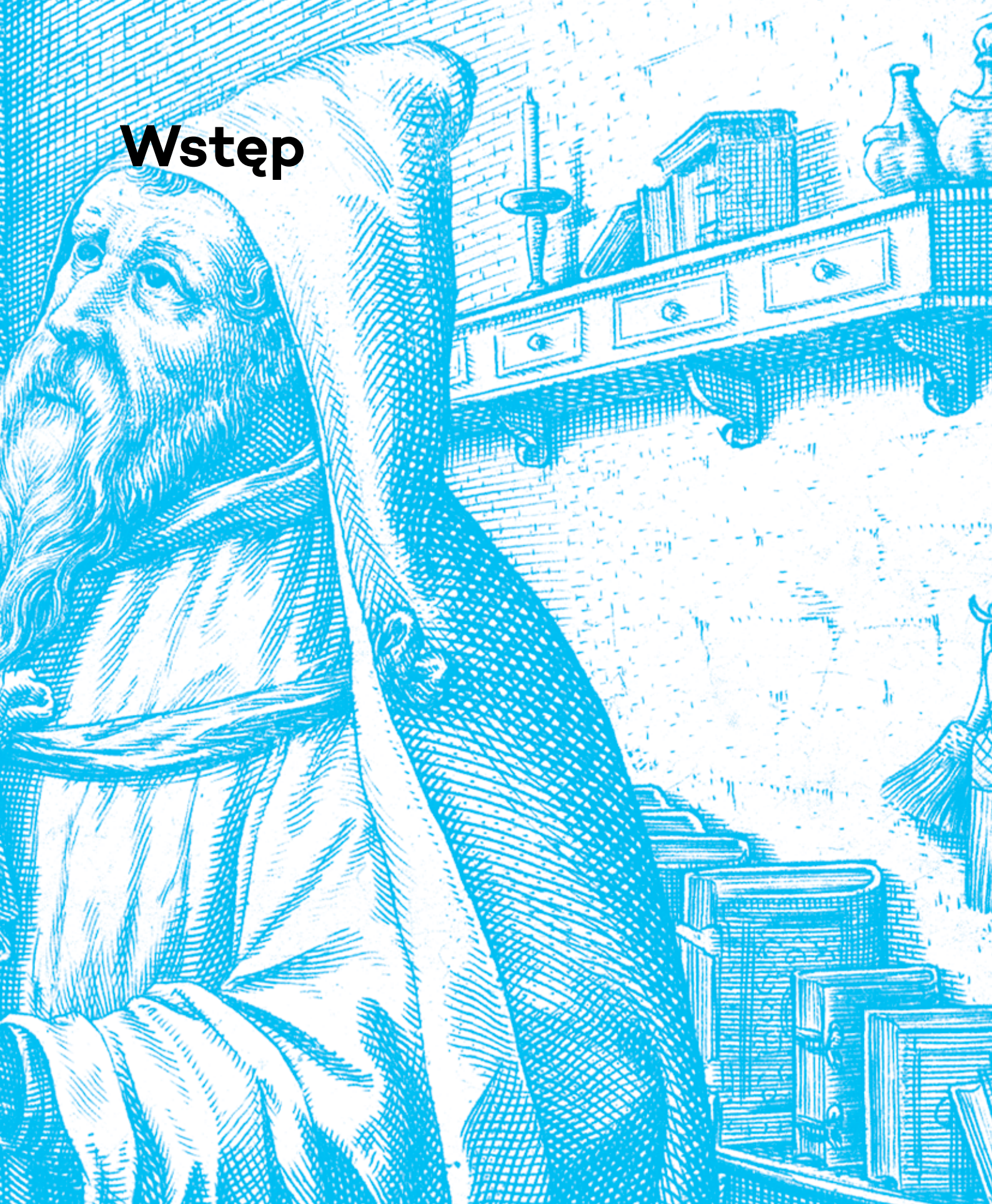
Zadania zlecone przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

 183

Lonicerus, Johann Adam (1557–1611?)
III pars iconvm virorum illustrium...
[Święty Augustyn]
Frankfurt nad Menem 1598
polona.pl/item/9027481/2/

Wstęp

Biblioteka Narodowa w roku swojego jubileuszu

To był osiemdziesiąty piąty rok funkcjonowania Biblioteki Narodowej po jej reaktywowaniu przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Ignacego Mościckiego w niepodległym już kraju w 1928 roku. Jubileusz tak ważnego historycznie faktu stał się okazją do zaprezentowania nowoczesnego oblicza BN. W roku 2013, który wyznaczył cezurę w formach komunikacji między Książnicą a jej użytkownikami, nastąpiła radykalna zmiana filozofii udostępniania zasobów Centralnej Biblioteki Państwa. Z satysfakcją obserwujemy, jak dzięki tym przeobrażeniom zwiększyła się liczba korzystających z jej serwisów i zasobów. W pierwszym kwartale 2014 roku odwiedziło BN o 20 procent więcej użytkowników niż przed rokiem, zaś wzrost wypożyczeń książek wyniósł 68 procent. To efekt prac modernizacyjnych obejmujących w 2013 roku zarówno sam gmach, jak i używane w BN serwisy internetowe.

Najważniejszym wydarzeniem ubiegłego roku było bez wątpienia uruchomienie nowego oprogramowania Cyfrowej Biblioteki Narodowej *Polona*, które powstało we współpracy informatyków i bibliotekarzy. Funkcjonowanie nowej cBN *Polony*, oficjalnie zainaugurowane przez Bogdana Zdrojewskiego, Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w czerwcu 2013 roku, potwierdziło, że dorównuje ona zakresem swoich możliwości najlepszym podobnym serwisom na świecie. Została świetnie przyjęta przez użytkowników i profesjonalistów, o czym świadczy sukces frekwencyjny (podwojenie liczby korzystających) i znakomite recenzje, także ze strony wymagających środowisk informatycznych. Projekt graficzny nowej *Polony*, autorstwa studia „Huncwot”, otrzymał pierwszą nagrodę w kategorii Web Design w konkursie „Projekt Roku 2013”, organizowanym przez Stowarzyszenie Twórców Grafiki Użytkowej. W kategorii Ilustracje nagrodę otrzymała Julia Mirny m.in. za identyfikację wizualną *Imienin Jana Kochanowskiego* oraz cykl felietonów graficznych *Nieźle wyszparowani*, publikowany na blogu *Polony*.

Polona w nowej odsłonie umożliwia dostęp online do zbiorów BN nieobjętych prawem autorskim, a także ich pobieranie w plikach najlepszej jakości oraz bezpłatne wykorzystywanie do celów prywatnych i komercyjnych. Po otwarciu *Polona* wzbogaca się codziennie o znacznie ponad 1000 obiektów. Do końca 2014 roku liczba udostępnianych każdego dnia nowych publikacji osiągnie 2000. Tworzeniu *Polony* towarzyszyła refleksja nad takim sposobem katalogowania oraz wyznaczania nowej drogi książki, który eliminowałby powtarzanie czynności, w wyniku czego udostępnianie i katalogowanie zbiorów miałyby charakter zintegrowany.

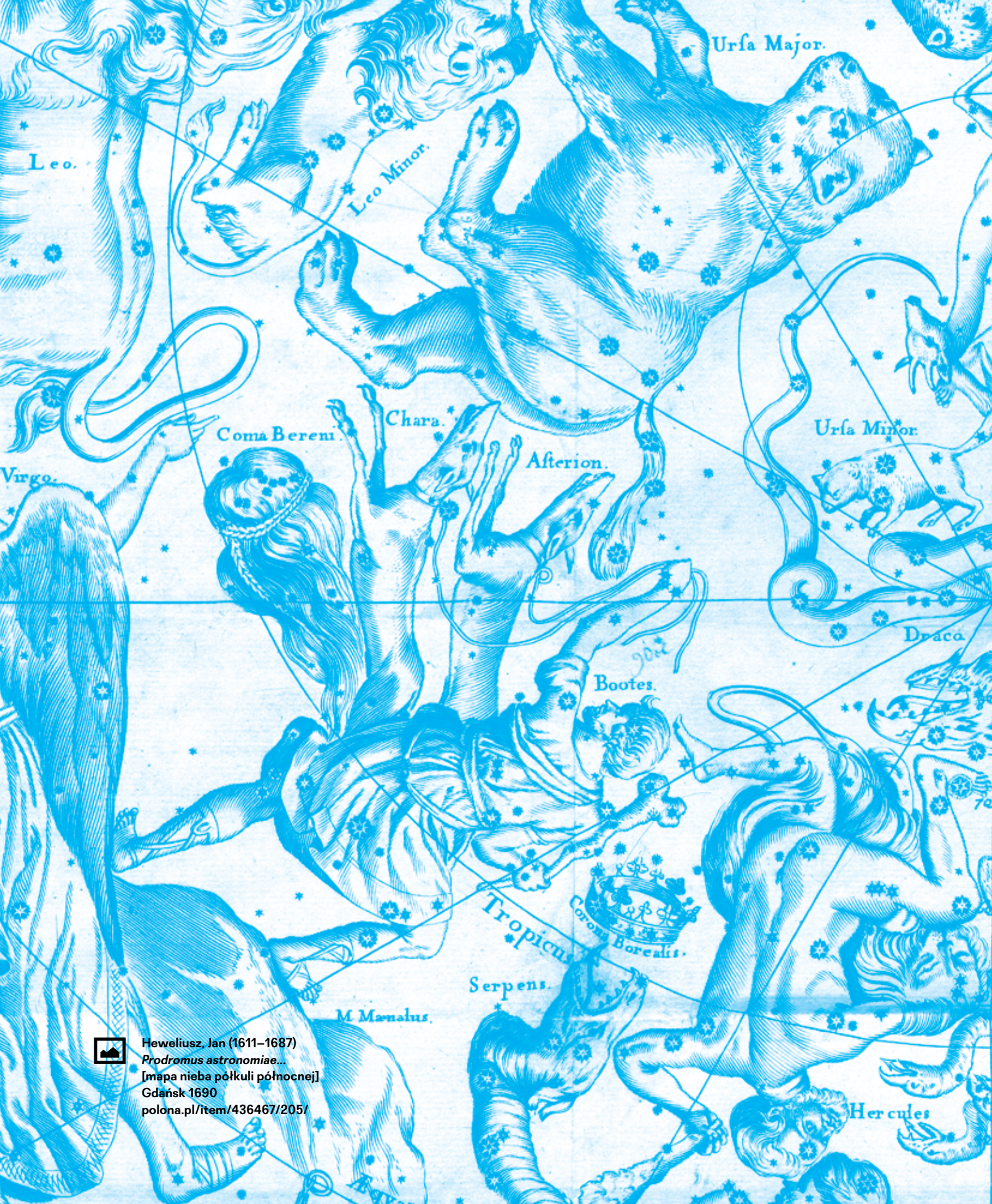
Wielkim ułatwieniem dla czytelników było składanie od 1 lutego zamówień bezpośrednio w katalogu internetowym, a od 1 września – wydłużenie pracy Biblioteki we wszystkie soboty do godz. 20.30. Bardzo dobrze zostało przyjęte przez międzynarodowe środowisko naukowe rozpoczęcie wydawania rocznika w języku angielskim „Polish Libraries”, prezentującego najważniejsze i najciekawsze dokonania z zakresu bibliotekarstwa i bibliologii polskiej.

Rozrasta się także Kolekcja Polskiej Literatury Współczesnej, prowadzona znakomicie przez Annę Romaniuk, kierującą Zakładem Rękopisów BN. W 2013 roku do zbiorów Biblioteki przekazano aż 54 darowizny – najwięcej w całej jej historii, co świadczy o traktowaniu BN jako miejsca zaufania twórców. W ostatnim okresie trafiły do nas m.in. obszerne archiwa: Piotra Matywieckiego, Urszuli Koziół, Tomasza Jastruna (który przekazał także dokumenty ojca, Mieczysława Jastruna i matki, Mieczysławy Buczkówny), Antoniego Libery (który podarował też archiwalia Janusza Szpotańskiego), Józefa Barana (wśród przekazanych materiałów – listy Sławomira Mrożka), Joanny Kulmowej, Eustachego Ryłskiego, Leszka Elektorowicza, Krystyny Miłobędzkiej, Anny Boleckiej, Bogusławy Łatawiec, Eugeniusza Kabatca i Sylwii Chutnik.

Był to rok bardzo intensywnych prac modernizacyjnych mających na celu nie tylko dostosowanie BN do zmian zachodzących w bibliotekach narodowych na świecie, ale także dążenie do ich wyprzedzenia, już niejednokrotnie realizowane z powodzeniem.

Dziękuję wszystkim Pracownikom i Współpracownikom Biblioteki, którzy wnieśli wkład w te zmiany. Słowa szczególnego uznania i podziękowania kieruję do Mikołaja Baliszewskiego, zastępcy Dyrektora ds. rozwoju, za pełne oddania i znakomite przeprowadzenie wielu nowatorskich projektów w BN, ale przede wszystkim za ogromny wkład w powstanie *Polony*, która jest największym sukcesem polskiej Narodowej Książnicy ostatnich lat.

dr Tomasz Makowski
dyrektor Biblioteki Narodowej

Leo.

Urfa Major.

Leo Minor.

Coma Bereni.

Chara.

Aferion.

Urfa Minor.

Virgo.

Draco

Bootes.

Tropicus

Corona Borealis.

Serpens.

M. Manalus.

Hercules

Hewelius, Jan (1611–1687)
Prodromus astronomiae...
[mapa nieba półkuli północnej]
Gdańsk 1690
polona.pl/item/436467/205/

Kalendarium 2013

STYCZEŃ /

9. Zastępca dyrektora do spraw cyfrowych Katarzyna Ślaska uczestniczyła w zorganizowanym w Krakowie spotkaniu poświęconym projektowi PASSIM.
10. Odbyło się posiedzenie Krajowej Rady Bibliotecznej, na którym przyjęto sprawozdanie z działalności KRB za 2012 r. oraz ustalono plan pracy na rok 2013.
14. Biblioteka Narodowa i Rosyjska Biblioteka Narodowa w Sankt Petersburgu zawarły dodatkowe porozumienie określające zasady dalszej współpracy między obiema instytucjami w zakresie badań nad rękopisami dawnej Biblioteki Załuskich. W ramach projektu, przewidzianego na lata 2013–2016, planowane jest opracowanie i wydanie drukiem inwentarza rękopisów Biblioteki Załuskich, zachowanych w obu bibliotekach.
- 17–18. Dyrektor BN dr Tomasz Makowski oraz zastępca Dyrektora do spraw rozwoju Mikołaj Baliszewski przebywali w Rzymie, gdzie przeprowadzili rozmowy dotyczące dalszej współpracy BN z Fundacją Rzymską im. Margrabiny J. Z. Umiastowskiej.
30. Dyrektor BN dr Tomasz Makowski uczestniczył w posiedzeniu Zespołu do spraw Paktu dla Kultury, powołanego przy Prezesie Rady Ministrów.
28. Odbyło się posiedzenie Krajowej Rady Bibliotecznej, na którym m.in. zaopiniowano pozytywnie wniosek Zakładu Narodowego im. Ossolińskich o nadanie tej placówce statusu biblioteki naukowej.
30. W Pałacu Rzeczypospolitej odbyła się uroczystość wręczenia nagród Książki Roku 2012, przyznawanych przez miesięcznik „Magazyn Literacki KSIĄŻKI” i ogłoszenia laureatów w kategoriach „Książka Miesiąca” oraz „Książka Roku 2012”. Uhonorowano także wydawców, autorów i tłumaczy.

LUTY /

4. Biblioteka Narodowa wprowadziła dodatkową możliwość zamawiania książek do czytelnicy drogą elektroniczną, umożliwiającą składanie rewersów za pośrednictwem strony internetowej BN.
6. Zastępca Dyrektora BN do spraw ochrony i udostępniania zbiorów Ewa Potrzebicka uczestniczyła w uroczystości otwarcia nowoczesnego gmachu Narodowego Akademickiego Centrum Otwartego Dostępu, Komunikacji i Informacji w Wilnie, będącego częścią Biblioteki Uniwersytetu Wileńskiego.
13. Do zbiorów BN zostało przekazane w darze rodzinnym Archiwum Bogdana Wojdowskiego, pisarza, krytyka i publicyści, autora powieści *Chleb rzucony umarłym* – jednego z najbardziej wstrząsających literackich zapisów dotyczących żydowskich ofiar II wojny światowej.
23. Z okazji 85. rocznicy powołania Biblioteki Narodowej w weekendowym wydaniu „Rzeczypospolitej” ukazał się specjalny dodatek „Skarbiec Rzeczypospolitej”, w którym zamieszczono wywiad z dyrektorem BN dr. Tomaszem Makowskim, artykuły poświęcone najcenniejszym zbiorom Książnicy oraz kalendarium wydarzeń w BN.
- 25–28. Zastępca Dyrektora BN ds. rozwoju Mikołaj Baliszewski uczestniczył w odbywającej się w Strasburgu corocznej konferencji OCLC EMEA Regional Council Meeting.
26. W Pałacu Rzeczypospolitej odbyła się uroczystość z okazji 85. rocznicy ustanowienia Biblioteki Narodowej. Uczestniczył w niej Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, który wręczył odznaczenia państwowe osobom szczególnie zasłużonym dla polskiego bibliotekarstwa i Biblioteki Narodowej. Podczas uroczystości zaprezentowano, przechowywane w Skarbcu BN, najcenniejsze zabytki polskiego i europejskiego piśmiennictwa.
27. Odbyło się posiedzenie Krajowej Rady Bibliotecznej, w którym uczestniczyli również dyrektorzy wojewódzkich bibliotek publicznych. Przedmiotem obrad była m.in. szeroko dyskutowana kwestia dotychczasowych doświadczeń w zakresie postępowania z wnioskami o łączenie bibliotek z innymi instytucjami kultury.

MARZEC /

5. W Pałacu Rzeczypospolitej odbyła się uroczystość wręczenia Nagrody im. Andrzeja Kijowskiego Agnieszce Kołakowskiej za jej książkę *Wojny kultur i inne wojny* (Wydawnictwo „Teologii Politycznej”).
7. BN opublikowała raport *Biblioteki publiczne dla dzieci w Polsce* przygotowany przez dr Grażynę Lewandowicz-Nosal z Instytutu Książki i Czytelnictwa BN, prezentujący wyniki badań przeprowadzonych w latach 2008–2009, których celem było dokonanie opisu i oceny aktualnej kondycji bibliotek publicznych dla dzieci w skali całego kraju oraz określenie zmian w ich funkcjonowaniu w porównaniu z latami poprzednimi.
8. BN opublikowała raport *Społeczny zasięg książki w Polsce w 2012 r.*, przedstawiający wyniki badań prowadzonych przez Instytut Książki i Czytelnictwa BN na temat stanu czytelnictwa w Polsce, z którego wynika m.in., że blisko 60% Polaków nie przeczytało ani jednej książki w ciągu ostatniego roku.
11. W Teatrze Polskim w Warszawie ogłoszono werdykt pierwszej edycji Międzynarodowej Nagrody Literackiej im. Zbigniewa Herberta. Laureatem został amerykański poeta William Stanley Merwin. Nagroda jest przyznawana przez Fundację im. Zbigniewa Herberta za wybitne dokonania artystyczne i intelektualne – przede wszystkim w dziedzinie poezji – nawiązujące do wartości, które wskazywał w swej twórczości Zbigniew Herbert. Partnerem Nagrody jest Biblioteka Narodowa. BN zorganizowała dla jurorów Nagrody pokaz Archiwum Zbigniewa Herberta, utworzonego w Zakładzie Rękopisów BN.
14. Biblioteka Narodowa podpisała aneks do umowy o dofinansowanie prac termomodernizacyjnych prowadzonych od 2012 r. w budynkach siedziby głównej BN przy al. Niepodległości 213 (przedsięwzięcia „Zarządzanie energią w budynkach Biblioteki Narodowej” w ramach I konkursu Programu Priorytetowego „System Zielonych Inwestycji (GIS – Green Investment Scheme) Część 5 – Zarządzanie energią w budynkach wybranych podmiotów sektora finansów publicznych”). Dzięki aneksowi do umowy BN pozyskała z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej dodatkowe środki finansowe w wysokości 9 753 400,00 zł. Zwiększenie dotacji było możliwe ze względu na zmiany zakresu rzeczowego w projekcie, które skutkowały zwiększeniem efektu ekologicznego, zwiększeniem oszczędności energii cieplnej oraz zmniejszeniem emisji CO₂ do atmosfery.
19. Kazimierz Orłoś, prozaik, dramaturg, scenarzysta filmowy i telewizyjny oraz autor słuchowisk radiowych, przekazał w darze dla BN swoje archiwum literackie, m.in. rękopisy i maszynopisy: *Cudownej meliny*, *Trzeciego kłamstwa*, *Pustyni Gobi*, *Przechowalni* i *Historii Cudownej meliny*. Dar pisarza zainicjował projekt pn. Kolekcja Polskiej Literatury Współczesnej, realizowany w Zakładzie Rękopisów BN.
27. Odbyło się posiedzenie Rady do spraw Narodowego Zasobu Bibliotecznego, na którym przyjęto szczegółowe zasady formułowania wniosków przez biblioteki o zaliczenie całości lub części zbiorów podległych im placówek do narodowego zasobu bibliotecznego, zgodnie z rozporządzeniem MKiDN w sprawie narodowego zasobu bibliotecznego.
27. Odbyło się posiedzenie Krajowej Rady Bibliotecznej, na którym opiniowane były wnioski gmin w sprawie łączenia bibliotek z innymi instytucjami kultury.

KWIECIEŃ /

2. Biblioteka Narodowa otrzymała w darze od Zofii Mycielskiej-Golik oraz Barbary i Jana Stęszewskich archiwum Zygmunta Mycielskiego, wybitnego kompozytora, publicysty, krytyka muzycznego i diarysty, zawierające bogaty zbiór szkiców i brulionów kompozycji artysty, prowadzone przez blisko 60 lat dzienniki, liczne listy wybitnych osobistości świata muzyki i kultury oraz dokumenty rodzinne.

- 8.** Dyrektor BN dr Tomasz Makowski został powołany przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Bogdana Zdrojewskiego w skład Rady Archiwalnej na kadencję 2013–2015.
- 9.** Odbyło się posiedzenie Rady Naukowej „Rocznika Biblioteki Narodowej”, na którym podsumowano ostatnie wydania czasopisma oraz ich ewaluację w ankiecie Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego i zatwierdzono teksty złożone do XLIV tomu. Podjęto również decyzję o jak najszybszym udostępnieniu zawartości „Rocznika BN” w sieci na otwartych licencjach.
- 10–19.** Bogusława Latawiec, poetka, eseistka i wieloletnia redaktor naczelna pisma „Arkusze”, przekazała do Biblioteki Narodowej rękopisy swoich utworów poetyckich i szkiców literackich.
- 11–14.** Biblioteka Narodowa uczestniczyła w XIX Targach Wydawców Katolickich.
- 14.** BN we współpracy ze szkołą „Żagle” Stowarzyszenia „Sternik” zorganizowała w gmachu głównym BN piknik rodzinny „Czytanie to męska rzecz”, mający na celu promocję czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży. W spotkaniu wzięło udział wielu znanych aktorów, dziennikarzy oraz autorów powieści młodzieżowych.
- 15–16.** BN zorganizowała szkolenie „Identyfikacja i ochrona fotografii”, w którym uczestniczyli bibliotekarze doskonalący swe umiejętności w zakresie gromadzenia i ochrony zbiorów fotograficznych.
- 18.** W Międzynarodowym Dniu Ochrony Zabytków, na stronie internetowej BN zainaugurowano nowy blog tematyczny „Dobre zachowanie”, służący popularyzacji zagadnień związanych z ochroną i konserwacją zabytków piśmiennictwa, kultury, sztuki i muzyki, religii, rzemiosła artystycznego oraz innych kategorii zbiorów.
- 20.** Do zbiorów Biblioteki Narodowej zostało przekazane w darze przez rodzinę archiwum Jerzego Łojka, wybitnego historyka, badacza dziejów I Rzeczypospolitej i zbrodni katyńskiej, oraz jego żony Bożeny Mamontowicz-Łojek, przewodniczącej Polskiej Fundacji Katyńskiej.
- 22 kwietnia – 19 maja.** BN była partnerem konkursu fotograficznego „Dom Pana Cogito” zorganizowanego przez Fundację im. Zbigniewa Herberta i adresowanego do młodzieży gimnazjalnej, licealnej i studentów. Celem konkursu była promocja twórczości Zbigniewa Herberta oraz rozwijanie wśród uczestników wyobraźni poprzez łączenie sztuki, słowa i obrazu.
- 22.** BN zorganizowała szkolenie „Dobór nowości do bibliotecznych księgozbiorów dla dzieci i młodzieży – krajobraz literacki znany i nieznan”, którego celem było przekazanie bibliotekarzom wiedzy pomocnej przy dokonywaniu zakupu nowości, a także stworzenie przewodnika ułatwiającego orientację we współczesnej twórczości dla młodych czytelników.
- 25.** Dyrektor BN dr Tomasz Makowski i Dyrektor Biblioteki Narodowej Azerbejdżanu im. M.F. Akhundzade dr Karim Tahirov podpisali umowę o współpracy obu instytucji m.in. w zakresie automatyzacji procesów bibliotecznych i bibliograficznych, elektronicznej wymiany dokumentów, bibliografii naukowej, rekonstrukcji i konserwacji zbiorów specjalnych oraz wymiany doświadczeń profesjonalnych i osiągnięć naukowych. W uroczystości uczestniczył Ambasador Azerbejdżanu w Polsce dr hab. Hasan Aziza ogly Hasanow.
- 28.** BN pozyskała do swych zbiorów unikatowy, nienotowany dotychczas w polskich zbiorach druk *Summarius computus ex variis computualibus libris breviter recollectus*, wydany w drukarni Macieja Szarfenberga w Krakowie w 1534 r., służący w XVI w. do wyliczania Niedzieli Wielkanocnej, przypadającej po pełni księżyca związanej z równonocą wiosenną.

MAJ /

- 2.** W Pałacu Prezydenckim otwarto zaaranżowaną na nowo Salę Chorągwaną, w której prezentowane są repliki historycznych chorągwi polskich od Grunwaldu do „Solidarności” oraz kopie Konstytucji 3 maja i Konstytucji dla Europy Wojciecha Jastrzębowskiego z 1831 r. Te dwie ostatnie zostały wykonane przez Bibliotekę Narodową. Egzemplarz Konstytucji dla Europy, z którego wykonano kopię, pochodzi ze zbiorów BN.

3. Na wniosek Dyrektora BN, Prezydent RP odznaczył Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski prof. Annę Sitarską, wybitną specjalistką w zakresie metod systemowej analizy opisu oraz projektowania informatyzacji bibliotecznych i bibliograficznych systemów informacyjno-wyszukiwawczych, autorkę wielu publikacji na ten temat, pracującą w BN w latach 1972–1975.
7. Zarząd Międzynarodowej Federacji Organizacji i Instytucji Bibliotekarskich (IFLA) powołał dr Monikę Miterę, zastępcę Dyrektora BN do spraw naukowych, w skład Komitetu do spraw Prawnoautorskich i Prawnych IFLA na czteroletnią kadencję 2013–2017.
9. Odbyło się posiedzenie Krajowej Rady Bibliotecznej, na którym opiniowano wnioski kilkunastu gmin w sprawie łączenia bibliotek z innymi instytucjami kultury.
10. Pisarz Józef Hen przekazał do zbiorów BN rękopisy dwóch swoich powieści: *Ja, Michał z Montaigne* i *Mój przyjaciel król* oraz zeszyty z materiałami warsztatowymi.
16. Zarząd Międzynarodowej Federacji Organizacji i Instytucji Bibliotekarskich (IFLA) powołał Katarzynę Ślaską, zastępcę Dyrektora BN do spraw cyfrowych, w skład Komitetu Stałego (Standing Committee) Sekcji Bibliotek Narodowych IFLA na czteroletnią kadencję 2013–2017.
- 16–19. Biblioteka Narodowa uczestniczyła w IV Warszawskich Targach Książki.
17. Dyrektor BN dr Tomasz Makowski uczestniczył w debacie „Stan czytelnictwa w Polsce. Wspólna sprawa”, zorganizowanej przez BN i Polską Izbę Książki w ramach Warszawskich Targów Książki. Debata zapoczątkowała prezentacja dr. Romana Chymkowskiego, kierownika Instytutu Książki i Czytelnictwa BN, poświęcona najnowszym wynikom badań czytelnictwa za 2012 r., z których wynika, że ponad 60% Polaków w ciągu ostatniego roku nie przeczytało ani jednej książki.
22. W Grodzisku Mazowieckim odbyła się ogólnopolska konferencja „Nowe technologie i e-booki w bibliotekach” zorganizowana wspólnie przez BN i Bibliotekę Publiczną Gminy Grodzisk Mazowiecki. Na konferencji Katarzyna Ślaska, zastępca Dyrektora BN do spraw cyfrowych, przedstawiła działania związane z gromadzeniem, opracowaniem i udostępnianiem dokumentów elektronicznych w BN oraz omówiła zasady funkcjonowania Repozytorium Dokumentów Elektronicznych BN.
24. BN wspólnie z organizacją OCLC (Online Computer Library Center) zorganizowała w Pałacu Rzeczypospolitej seminarium poświęcone perspektywie rozwoju, tworzenia i przechowywania metadanych oraz zasobów cyfrowych w chmurze oraz problemom związanym ze współdzieleniem zasobów, jak również kwestiom przyszłości katalogu WorldCat.
28. Obradowała Krajowa Rada Biblioteczna. Posiedzenie poświęcone było opiniowaniu wniosków zgłoszonych przez kilkanaście gmin w sprawie łączenia bibliotek z innymi instytucjami kultury.

CZERWIEC /

3. W Teatrze Polskim w Warszawie odbyła się uroczystość wręczenia Międzynarodowej Nagrody Literackiej im. Zbigniewa Herberta amerykańskiemu poecie Williamowi Stanleyowi Merwinowi. Partnerem Nagrody przyznawanej przez Fundację im. Zbigniewa Herberta jest Biblioteka Narodowa.
4. Ukazała się wersja książkowa i elektroniczna „Sprawozdania Biblioteki Narodowej za rok 2012” w opracowaniu Jana Józefa Kasprzyka.
5. Biblioteka Narodowa została uhonorowana przez Instytut Józefa Piłsudskiego w Ameryce prestiżowym medalem *Merentibus*, nadawanym osobom i instytucjom współpracującym i wspierającym Instytut. Medal został wręczony podczas gali jubileuszowej 70-lecia Instytutu, która odbyła się na Zamku Królewskim w Warszawie.

5. Biblioteka Narodowa pozyskała do swych zbiorów listy Henryka Sienkiewicza do Zofii Osbergerowej i nieznanego eseisty noblisty *Syberia i polscy zesłańcy* oraz listy Kazimierza Przerwy-Tetmajera i Kornela Makuszyńskiego do tej samej adresatki.
9. Grażyna Federowicz, kierownik Korpusu Publikacji Polskich BN, została członkiem Komitetu Stałego (Standing Committee) Sekcji Bibliografii Międzynarodowej Federacji Organizacji i Instytucji Bibliotekarskich – IFLA na kadencję 2013–2017.
20. W BN odbyła się uroczysta prezentacja Cyfrowej Biblioteki Narodowej *Polona* po wielomiesięcznej modernizacji. Na konferencji prasowej z udziałem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Bogdana Zdrojewskiego, Dyrektor BN dr Tomasz Makowski zaprezentował nową szatę graficzną portalu oraz nowe możliwości korzystania z zasobów cBN *Polona*. Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego Bogdan Zdrojewski odznaczył Stefanię Skwirowską srebrnym medalem Zasłużony Kulturze Gloria Artis za szczególne zasługi dla polskiego bibliotekarstwa i rozwoju bibliografii narodowej.
22. W Ogródzie Saskim obchodzono, zorganizowane przez BN po raz drugi, *Imieniny Jana Kochanowskiego*, plenerowe święto literatury polskiej, które zgromadziło kilkutyśięcną widownię. W ramach imprezy odbył się całodzienny kiermasz książek, spotkania z polskimi pisarzami, warsztaty edukacyjne dla dzieci i młodzieży, Mecz Poetycki, na którym najwybitniejsi polscy aktorzy i dziennikarze recytowali utwory Juliana Tuwima, patrona roku 2013 w Polsce. Tradycyjnie zaprezentowano także *Pieśń Świętojańską o Sobótce* Jana Kochanowskiego – tym razem w wykonaniu Stanisławy Celińskiej. Imprezę zakończył dancing przy muzyce zespołu Michała Zadary.
25. Odbyło się posiedzenie Krajowej Rady Bibliotecznej poświęcone opiniowaniu wniosków zgłoszonych przez kilkanaście gmin w sprawie łączenia bibliotek z innymi instytucjami kultury.
- 27–28. Dyrektor BN dr Tomasz Makowski i zastępca dyrektora BN do spraw cyfrowych Katarzyna Ślaska przebywali z wizytą w Instytucie Literackim w Maisons-Laffitte oraz odbyli spotkanie w Bibliothèque nationale de France w celu podpisania umowy wykonawczej do umowy o współpracy między Biblioteką Narodową a Bibliothèque nationale de France. Dyrektor BN przewodniczył także posiedzeniu Rady Biblioteki Polskiej w Paryżu.

LIPIEC /

2. Dyrektor BN dr Tomasz Makowski razem z Grzegorzem Gaudenem, Dyrektorem Instytutu Książki złożył wizytę w Archiwum Themersonów w Londynie.
8. Zakończyły się, trwające od wiosny 2012 r., prace modernizacyjne w 12 budynkach Biblioteki Narodowej w siedzibie przy al. Niepodległości 213. Podczas konferencji prasowej w BN z udziałem Ministra Środowiska Marcina Korolca, Dyrektor BN dr Tomasz Makowski podsumował ich realizację. Prace wykonano dzięki dotacji blisko 20 mln zł pozyskanej przez BN ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (projekt „Zarządzanie energią w budynkach Biblioteki Narodowej” w ramach I konkursu Programu priorytetowego „System Zielonych Inwestycji (GIS – Green Investment Scheme) Część 5 – Zarządzanie energią w budynkach wybranych podmiotów sektora finansów publicznych”). BN przeprowadziła kompleksową termomodernizację (w tym docieplenia ścian zewnętrznych i stropodachów, wymianę stolarki okiennej na nową, kompleksową modernizację instalacji centralnego ogrzewania oraz wymianę oświetlenia wewnętrznego na energooszczędne), dzięki czemu udało się ograniczyć emisję dwutlenku węgla o ok. 50% oraz zużycie energii cieplnej o blisko 70%. Zmieniono także wygląd budynku zgodnie z oryginalnymi założeniami modernistycznego projektu z 1963 r.
24. Antoni Libera, wybitny prozaik, eseista, tłumacz i reżyser, przekazał do zbiorów Biblioteki Narodowej obszerny zespół materiałów ze swego prywatnego archiwum, w tym rękopisy prozatorskie, obszerne materiały warsztatowe

związane z bestsellerową powieścią *Madame* i korespondencją, a także znaczną część spuścizny po Januszu Szpotańskim.

30. Biblioteka Narodowa zorganizowała dla uczestników XXVII Międzynarodowego Kongresu Papirologicznego specjalny pokaz swych unikatowych obiektów. Zaprezentowano m.in. najstarsze obiekty ze zbiorów BN: egipskie papirusy z deklaracjami podatkowymi z II i III wieku, mapy Klaudiusza Ptolemeusza wykonane we Florencji w 1467 r., średniowieczne traktaty medyczne i traktaty dotyczących prawa kościelnego oraz teksty prawnicze, teologiczne i filozoficzne z XIV i XV w.

SIERPIEŃ /

6. Biblioteka Narodowa i Rosyjska Biblioteka Narodowa podpisały porozumienie określające harmonogram prac nad wspólnym projektem, którego celem jest opracowanie i wydanie katalogu *Książki z biblioteki króla Zygmunta Augusta w zbiorach Rosyjskiej Biblioteki Narodowej*.

7. Dyrektor BN dr Tomasz Makowski uczestniczył w uroczystości otwarcia przez Annę Komorowską, Małżonkę Prezydenta RP, wystawy poświęconej Prezydentom Rzeczypospolitej Polskiej, która została zaprezentowana w Dworcu Prezydenta RP w Ciechocinku, zbudowanym w latach 30. XX wieku dla Prezydenta prof. Ignacego Mościckiego. Biblioteka Narodowa udostępniła na potrzeby ekspozycji woluminy poświęcone historii i prawodawstwu polskiemu.

15–23. Zastępcy Dyrektora BN: do spraw naukowych dr Monika Mitera, do spraw cyfrowych Katarzyna Ślaska, do spraw rozwoju Mikołaj Baliszewski oraz kierownik Korpusu Publikacji Polskich BN Grażyna Federowicz uczestniczyli w corocznym kongresie Międzynarodowej Federacji Stowarzyszeń i Instytucji Bibliotekarskich (IFLA), który odbył się w Singapurze.

16–20. Biblioteka Narodowa uczestniczyła w międzynarodowym festiwalu „Literacki Sopot”, podczas którego pracownicy BN we współpracy z sopocką Miejską Biblioteką Publiczną przygotowali warsztaty poświęcone ochronie zbiorów bibliotecznych, konserwacji książek, literaturze dziecięcej i biblioterapii.

22. Dyrektor BN dr Tomasz Makowski oraz przedstawiciele bibliotek publicznych i szkolnych uczestniczyli w spotkaniu z Ministrem Administracji i Cyfryzacji Michałem Bonim. Spotkanie poświęcone było m.in. wykorzystaniu bibliotek jako narzędzia na rzecz rozwoju technologii informacyjno-komunikacyjnych w społeczeństwie. Przyjęto deklarację, w której określono w zarysie kierunki działania służące zapobieganiu zjawiska „wykluczenia cyfrowego”.

30. Podczas wieczoru poświęconego Krzysztofowi Komedzie, który odbywał się w ramach 6. edycji łódzkiego festiwalu „Letnia Akademia Jazzu”, Dyrektor BN dr Tomasz Makowski zaprezentował Archiwum Jazzu Polskiego powstające od 2011 r. w Bibliotece Narodowej. Festiwalowi towarzyszyła organizowana przez BN wystawa *Muzyka sceniczna Krzysztofa Komedy*, na której pokazano unikatowe zdjęcia i rękopisy artysty, pochodzące ze zbiorów BN. Wystawie towarzyszył opracowany w BN katalog.

WRZESIEŃ /

2. Poetka i krytyk literacki Inga Iwasiów podarowała BN dwa notesy ze swoimi notatkami warsztatowymi.

4. Tadeusz Konwicki, jeden z najwybitniejszych pisarzy współczesnych, przekazał do zbiorów Biblioteki Narodowej rękopisy swych jedenastu powieści, m.in.: *Kroniki wypadków miłosnych*, *Małej apokalipsy*, *Czytadła*.

7. Z inicjatywy Prezydenta RP odbyła się druga edycja ogólnopolskiej akcji „Narodowe Czytanie”, w ramach której w przestrzeniach publicznych polskich miast czytane były utwory Aleksandra Fredry. BN udostępniła ze swych

zbiorów rękopisy utworów Fredry, które zostały zaprezentowane podczas towarzyszącej wydarzeniu wystawie w Pałacu Prezydenckim.

11–13. W Budapeszcie obradowała XXXV Sesja Stałej Konferencji Muzeów, Archiwów i Bibliotek Polskich na Zachodzie (MAB), której gospodarzem było Muzeum i Archiwum Węgierskiej Polonii. BN reprezentowała Ewa Potrzebnicka, zastępca Dyrektora BN do spraw ochrony i udostępniania zbiorów.

11–13. W BN odbyły się XV Ogólnopolskie Warsztaty Języka Haseł Przedmiotowych Biblioteki Narodowej i Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiątej 2013.

14. Pod patronatem Biblioteki Narodowej odbyła się w Warszawie VI edycja Festiwalu Wokulskiego, organizowana przez Warszawską Wyższą Szkołę Humanistyczną im. Bolesława Prusa oraz Dzielnicę Śródmieście m. st. Warszawy.

17. Poeci i prozaicy: Leszek Elektorowicz, Urszula Koziół, Krystyna Miłobędzka, Anna Piwkowska i Eugeniusz Kabatc przekazali do zbiorów Biblioteki Narodowej rękopisy swoich utworów literackich. Urszula Koziół podarowała BN także wybrane materiały swego męża Feliksa Przybyłaka.

17–18. W Warszawie odbyło się seminarium „Bezpieczeństwo zbiorów muzealnych, bibliotecznych i archiwalnych – stan obecny i perspektywy” współorganizowane przez BN jako wydarzenie towarzyszące Targom Wyposażenia Archiwów, Muzeów, Bibliotek i Kancelarii „Dziedzictwo 2013”. Grupę problemową seminarium pt. „Ochrona i profilaktyka konserwatorska” prowadziła Ewa Potrzebnicka, zastępca Dyrektora BN do spraw ochrony i udostępniania zbiorów.

20–22. Biblioteka Narodowa uczestniczyła w III Targach Książki w Katowicach.

22–25. Zastępca Dyrektora BN do spraw cyfrowych Katarzyna Ślaska uczestniczyła w spotkaniu Konferencji Dyrektorów Europejskich Bibliotek Narodowych (CENL), które odbyło się w Baku.

25. Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego Bogdan Zdrojewski powołał Dyrektora BN dr. Tomasza Makowskiego w skład Zespołu do spraw promocji i upowszechniania czytelnictwa.

30. Odbyło się posiedzenie Krajowej Rady Bibliotecznej, na którym opiniowano wnioski zgłoszone przez kilkanaście gmin w sprawie zamiaru łączenia bibliotek i z innymi instytucjami kultury.

30. Na posiedzeniu Rady do spraw Narodowego Zasobu Bibliotecznego przyjęto m.in. formularz aplikacyjny rekomendowany bibliotekom ubiegającym się o zaliczenie całości bądź części ich zbiorów do narodowego zasobu bibliotecznego (NZB) oraz zalecany tryb aplikowania do zasobu. Rada zatwierdziła też zaproponowany przez przewodniczącego Dyrektora BN dr. Tomasza Makowskiego skład zespołu roboczego ds. rozpatrzenia wniosku Biblioteki PAU i PAN w Krakowie o włączenie części jej zbiorów do NZB.

PAŹDZIERNIK /

4. Krystyna Janina Kucerenko przekazała BN archiwum swych wujów: braci Olgerda i Jerzego Narbuttów, obejmujące rękopisy i maszynopisy tekstów literackich oraz publicystycznych, korespondencję, materiały warsztatowe, pamiątki i dokumenty rodzinne, wydawnictwa drugiego obiegu, a także kolekcję fotografii zawierającą m.in. dagerotypy z XIX w.

7. Decyzją córki do zbiorów BN włączone zostały materiały dotyczące biografii i działalności artystycznej wybitnej skrzypaczki Eugenii Umińskiej.

9. Zbiory BN wzbogaciło przekazane w darze archiwum Andrzeja Mandaliana, wybitnego poety i tłumacza poezji rosyjskiej.

10. Dyrektor BN dr Tomasz Makowski wziął udział w konferencji, na której Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego Bogdan Zdrojewski podsumował dotychczasową realizację Wieloletniego Programu Rządowego KULTURA+, obejmującego rozwój bibliotek i digitalizację polskiego dziedzictwa kulturowego. W ramach programu BN pełni funkcję Centrum Kompetencji w zakresie digitalizacji materiałów bibliotecznych.

14. Pisarz Eustachy Rylski podarował BN rękopisy ze swego archiwum literackiego.
14. Poeta Jacek Dehnel przekazał do zbiorów BN rękopisy wybranych wierszy.
16. Zbiory Biblioteki Narodowej wzbogaciły się o archiwum Mieczysława Jastruna, Mieczysławy Buczkówny oraz ich syna, Tomasza Jastruna, obejmujące rękopisy i autorskie maszynopisy wierszy, prozy wspomnieniowej, esejów, publicystyki oraz dzienników.
16. Henryk Grynberg, prozaik, poeta, dramaturg i eseista, przekazał do Biblioteki Narodowej materiały ze swego archiwum, w tym rękopisy i maszynopisy utworów literackich, fotografie i nagrania.
- 24–27. Biblioteka Narodowa uczestniczyła w 17. Targach Książki w Krakowie.
25. W siedzibie Wydawnictwa Literackiego w Krakowie odbyło się przekazanie do zbiorów BN przez Prezes Rady Nadzorczej Wydawnictwa Literackiego Verę Michalski-Hoffmann rękopisu *Kronosa* Witolda Gombrowicza. W uroczystości uczestniczyła wdowa po pisarzu Rita Gombrowicz i Dyrektor BN dr Tomasz Makowski.
25. Podczas Targów Książki w Krakowie Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego Bogdan Zdrojewski ogłosił założenia Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2014–2020, którego jednym z koordynatorów – obok Instytutu Książki i Narodowego Centrum Kultury – będzie Biblioteka Narodowa.
25. Anna Bolecka podarowała Bibliotece Narodowej fragment rękopisu swej powieści *Mój kochany Franz*.
28. Dyrektor BN dr Tomasz Makowski uczestniczył w spotkaniu ministrów kultury Polski i Kataru, podczas którego za najlepszy przykład dobrej współpracy kulturalnej między oboma krajami podano projekt realizowany przez BN z funduszy Qatar Museums Authority opracowania naukowego i wydania drukiem trytomowego rękopisu Wacława Seweryna Rzewuskiego *Sur les Chevaux Orientaux et provenants des Races Orientales – O koniach wschodnich i rasach od nich pochodzących*.
28. Z okazji 89. rocznicy urodzin Zbigniewa Herberta w Pałacu Rzeczypospolitej odbyło się uroczyste spotkanie rodziny, przyjaciół i miłośników poezji autora *Pana Cogito* zorganizowane wspólnie przez BN i Fundację im. Zbigniewa Herberta.
29. W Bibliotece Uniwersyteckiej w Warszawie odbyło się otwarte seminarium poświęcone problematyce kradzieży i bezpieczeństwa zbiorów specjalnych pt. „STOP THIEF! Preventing and Investigating Theft from Collections in the Digital Age”, zorganizowane w ramach dorocznej konferencji Konsorcjum Europejskich Bibliotek Naukowych CERL. BN, jako lider polskiej grupy CERL skupiającej osiem największych bibliotek naukowych, była współorganizatorem seminarium, w którym wzięło udział ponad 70 pracowników bibliotek narodowych i akademickich z całej Europy.
29. BN pozyskała obszerny zbiór korespondencji z archiwum Henryka i Romany Voglerów, w tym ponad 180 listów Tadeusza Różewicza i nieznane materiały biograficzne dotyczące Kazimierza Przerwy-Tetmajera.

LISTOPAD /

4. W BN odbyła się promocja *Kronik Nowopolskich* Wiktora Kulerskiego, stanowiących przegląd wydarzeń ostatnich lat w Polsce, które autor publikował na łamach adresowanego do czytelnika rosyjskiego miesięcznika „Nowaja Polska”.
12. Zastępca Dyrektora BN do spraw cyfrowych Katarzyna Ślaska uczestniczyła w spotkaniu grupy MSEG (Member States Expert Group), które odbyło się w Luksemburgu.
13. W Bibliotece Narodowej odbyła się konferencja dotycząca zagadnień związanych z Narodowym Zasobem Bibliotecznym (NZB), m.in. ram prawnych NZB oraz konserwacji zbiorów zaliczonych do Zasobu. Wzięli w niej udział członkowie Rady do spraw NZB z jej przewodniczącym Dyrektorem BN dr. Tomaszem Makowskim na czele, dr Zina Jarmoszuk, Dyrektor Departamentu Mecenatu Państwa MKiDN oraz przedstawiciele kilkudziesięciu bibliotek z całej Polski.

14. Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego Bogdan Zdrojewski powołał Dyrektora BN dr. Tomasza Makowskiego do Rady Programowej Zachęty – Narodowej Galerii Sztuki.
15. Wybitny fotografik Marek Karewicz, specjalizujący się w rejestrowaniu wydarzeń i artystów związanych z muzyką jazzową, rockową i bluesową, udzielił BN licencji na korzystanie z kolekcji kilkudziesięciu tysięcy fotografii dokumentujących historię jazzu w Polsce. Uroczystość odbyła się w Pałacu Rzeczypospolitej.
- 16–24. Zastępca Dyrektora do spraw ochrony i udostępniania zbiorów Ewa Potrzebicka uczestniczyła jako ekspert w odbywającej się w Brukseli realizacji programu MKiDN „Katalogowanie i inna pomoc biblioteczna instytucjom polonijnym”.
22. Pod patronatem Prezydenta RP odbyła się w Pałacu Rzeczypospolitej uroczystość wręczenia Nagrody im. Kazimierza Moczarskiego za najlepszą książkę historyczną roku. Laureatem V edycji nagrody został Marcin Zaremba, autor książki *Wielka Trwoga. Polska 1944–1947. Ludowa reakcja na kryzys*.
22. Krzysztof Dorosz przekazał w darze do zbiorów BN dwa listy Elizy Orzeszkowej do Antoniny Natansonówny z 1904 r.
25. Biblioteka Narodowa, Fundacja Laboratorium Reportażu, Narodowe Centrum Kultury i Centrum Badań i Edukacji im. Ryszarda Kapuścińskiego zorganizowały w auli im. Stefana Dembego BN premierowy pokaz filmu dokumentalnego *Ryszard Kapuściński wyjechał... W* pokazie uczestniczyła małżonka pisarza Alicja Kapuścińska.
27. Biblioteka Narodowa gościła delegację z Armenii na czele z minister kultury Hasmik Pogosjan, której zaprezentowano najcenniejsze zabytki ormiańskie, znajdujące się w zbiorach BN, w tym Ewangeliarz ze Skewry. Głównym tematem rozmów był projekt współpracy między bibliotekami narodowymi obu państw.
- 28 listopada – 1 grudnia. Biblioteka Narodowa uczestniczyła w XXII Targach Książki Historycznej w Warszawie.
29. Odbyło się posiedzenie Krajowej Rady Bibliotecznej poświęcone opiniowaniu wniosków zgłoszonych przez kilkanaście gmin w sprawie zamiaru łączenia bibliotek i z innymi instytucjami kultury.

GRUDZIEŃ /

2. Biblioteka Narodowa objęła patronatem konkurs „Zakładka z przeszłości. Historia spomiędzy kart”, organizowany przez serwis internetowy Lustró Biblioteki.
3. Z udziałem Prezydenta RP Bronisława Komorowskiego odbyła się w Bibliotece Narodowej uroczystość wręczenia Nagrody im. Jerzego Giedroycia przyznanej przez dziennik „Rzeczpospolita” Janowi Malickiemu, historykowi i publicyście, dyrektorowi Studium Europy Wschodniej Uniwersytetu Warszawskiego, w czasach PRL działaczowi opozycji demokratycznej. BN była partnerem wydarzenia.
4. Poeta Józef Baran przekazał BN swoje archiwum literackie zawierające rękopisy wierszy i dzienników oraz obszerny zbiór korespondencji z poetami i pisarzami, m.in. ze Sławomirem Mrożkiem.
- 5–8. Biblioteka Narodowa uczestniczyła w XXII Wrocławskich Promocjach Dobrych Książek.
6. BN nabyła na aukcji list Victora Hugo do Władysława Mickiewicza z 26 października 1867 r., w którym francuski pisarz po otrzymaniu wydanych wówczas przez Księgarnię Luksemburską w Paryżu przekładów dramatów Adama Mickiewicza składa hołd autorowi *Pana Tadeusza*.
7. Dzięki specjalnej dotacji przyznanej przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Biblioteka Narodowa zakupiła na aukcji kompletny rękopis powieści Stefana Żeromskiego *Wierna rzeka. Klechda*.
- 9–11. W Bibliotece Uniwersytetu Lwowskiego odbyły się obrady ekspertów do spraw zasobów bibliotecznych działających przy Międzyrządowej Komisji Polsko-Ukraińskiej do spraw ochrony i zwrotu dóbr kultury utraconych i bezprawnie przemieszczonych podczas II wojny światowej. Obradom przewodniczyli Dyrektor BN dr Tomasz Makowski i prof. Lubow Dubrowina, Dyrektor Instytutu Rękopisów Biblioteki Narodowej Ukrainy im. W.I. Wiernadskiego Narodowej Akademii Nauk Ukrainy. Stronę polską reprezentowali prof. Paulina Buchwald-

-Pelcowa z Zakładu Starych Druków i dr Tomasz Szwaciński z Pracowni Dokumentacji Księgozbiorów Historycznych BN.

12. W gmachu BN otwarto wystawę *Foto Dorys* poświęconą fotografii Benedykta Jerzego Dorysa, przygotowaną przez Fundację Dobrej Książki we współpracy z BN. Wystawa była częścią wspólnego projektu, którego celem jest digitalizacja spuścizny i upowszechnianie twórczości wybitnego fotografa.

12–13. W Bibliotece Narodowej odbyła się konferencja naukowa „Miejsce fotografii w badaniach humanistycznych”.

13. Anna Włodek, wnuczka Anny i Jarosława Iwaszkiewiczów, przekazała Bibliotece Narodowej ponad dwieście listów autora *Brzeziny* i jego żony z lat 1957–1979.

18. Joanna Ugniewska podarowała BN materiały ze swego archiwum translatorskiego oraz m.in. 33 listy Claudia Magrisa.

18. W Pałacu Rzeczypospolitej odbyło się przekazanie do zbiorów BN prywatnego archiwum piosenkarki Maryli Rodowicz. W uroczystości przekazania przez artystkę zbioru rękopisów, korespondencji, fotografii, dokumentów osobistych oraz nagrań uczestniczył m.in. Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego Bogdan Zdrojewski.

19. BN zakupiła list Adama Mickiewicza do sędziego Billauda z 26 marca 1849 r. oraz list Władysława Mickiewicza z 30 kwietnia 1920 r.

30. Nakładem Biblioteki Narodowej ukazał się *Inwentarz rękopisów Biblioteki Załuskich w Cesarskiej Bibliotece Publicznej* przygotowany wspólnie przez Bibliotekę Narodową w Warszawie i Rosyjską Bibliotekę Narodową w Sankt Petersburgu w ramach projektu finansowanego przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Lauro, Giacomo (1550–1605)

Antiquae Urbis splendor...

[Triumf]

Rzym 1612–1618

polona.pl/item/5800750/18/

Gromadzenie zbiorów

Gromadzenie i wieczyste archiwizowanie dorobku piśmienniczego Rzeczypospolitej Polskiej jest nadrzędnym zadaniem Biblioteki Narodowej. Gromadzeniem objęte są publikacje krajowe: książki i czasopisma, druki ulotne (dokumenty życia społecznego), mapy (dokumenty kartograficzne), nuty (dokumenty muzyczne), nagrania (dokumenty dźwiękowe i audiowizualne), dokumenty elektroniczne, ryciny, rysunki, fotografie (dokumenty ikonograficzne), a także rękopisy. Włączane do zbiorów i archiwizowane są również publikacje polskie lub dotyczące Polski ukazujące się poza jej granicami, piśmiennictwo innych narodów powstające na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub przechowywane niegdyś w historycznych polskich księgozbiórach, a także najważniejsze współczesne publikacje zagraniczne z zakresu humanistyki. BN jako biblioteka naukowa prenumeruje również najważniejsze czasopisma zagraniczne i bazy danych.

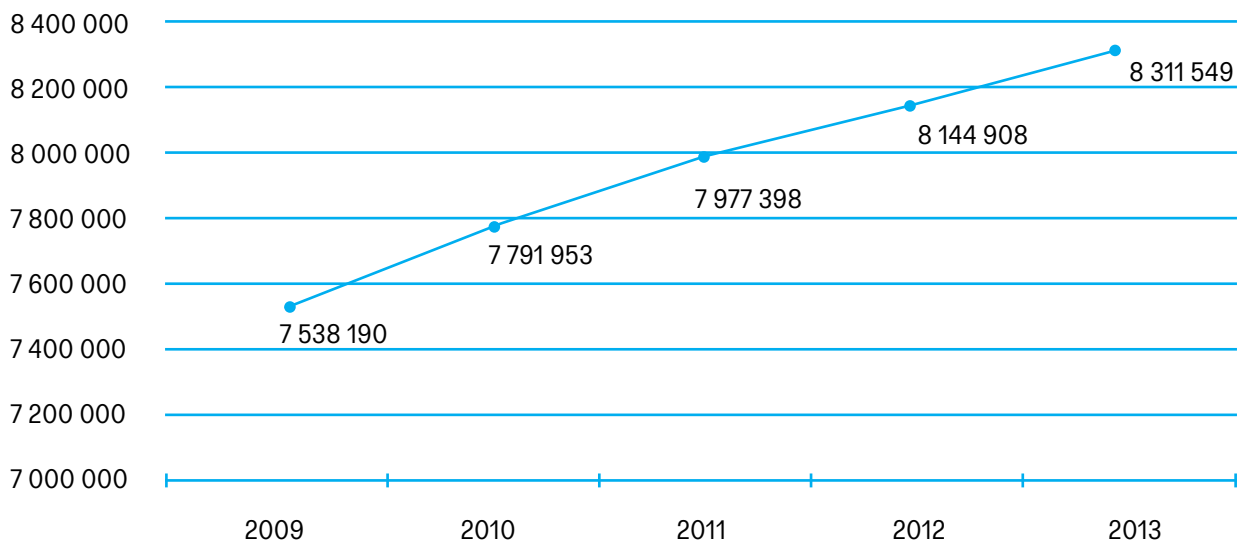
Na koniec 2013 r. zbiory Biblioteki Narodowej, obejmujące przede wszystkim książki (wydawnictwa

zwarte) od 1801 r., czasopisma (wydawnictwa ciągłe) od 1801 r., druki ulotne (dokumenty życia społecznego), dokumenty elektroniczne, rękopisy, stare druki (XV–XVIII w.), nuty (dokumenty muzyczne), nagrania dźwiękowe i audiowizualne (dokumenty dźwiękowe i audiowizualne), ryciny, rysunki, fotografie (dokumenty ikonograficzne), mapy (dokumenty kartograficzne) i mikrofilmy liczyły 8 311 549 wol./j. (w 2012 r. – 8 144 908 wol./j.), a wraz z dubletami, których było 1 322 477 – łącznie 9 634 026 wol./j.

Zbiory zgromadzone w 2013 r., objęte rejestracją wstępną, pochodziły z:

- › wpływu egzemplarza obowiązkowego – 188 067 wol./j. (w 2012 r. – 156 864 wol./j.)
- › zakupów – 9479 wol./j. (w 2012 r. – 13 155 wol./j.)
- › wymiany krajowej i zagranicznej – 6392 wol./j. (w 2012 r. – 7942 wol./j.)
- › darów – 6242 wol./j. (w 2012 r. – 8203 wol./j.) łącznie 210 180 wol./j. (w 2012 r. – 186 164 wol./j.)

Tempo gromadzenia zbiorów w Bibliotece Narodowej w latach 2009–2013 w wol./j. (bez dubletów)

Wpływ materiałów bibliotecznych objętych rejestracją wstępną w 2013 r.

Rodzaj wydawnictw	Jedn.	Źródło nabycia				Razem
		Egzemplarz obowiązkowy	Zakup	Wymiana	Dary	
książki (wydawnictwa zwarte)	wol.	66 157	7 254	2 701	3 708	79 820
czasopisma (wydawnictwa ciągłe)*	tyt./j.	8 455	1 198	570	276	10 499
druki ulotne (dokumenty życia społecznego)	j.	43 322	8	3 098	6	46 434
Zbiory Specjalne w tym:	wol./j	1 744	342	8	647	2 741
– rękopisy	j.	0	87	0	184	271
– stare druki	wol.	0	94	0	6	100
– ikonografia	j.	0	52	0	173	225
– mapa	j.	1 213	26	6	147	1 392
– nuty	j.	531	83	2	137	753
nagrania dźwiękowe i audiowizualne**	j.	10 049	677	4	1 554	12 284
dokumenty elektroniczne***	j.	58 340	0	11	51	58 402
RAZEM	wol./j.	188 067	9 479	6 392	6 242	210 180

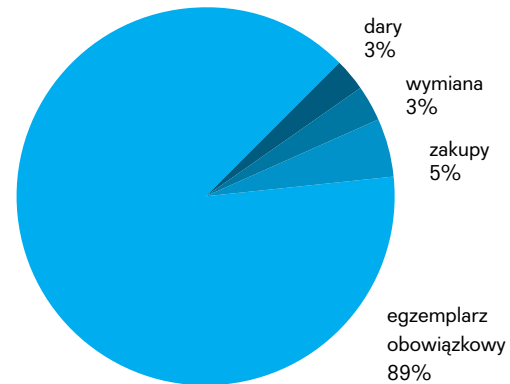
* Wpływ egzemplarza obowiązkowego wydawnictw ciągłych w 16 358 rocznikach, w 175 922 jednostkach.

** W tej liczbie znajdują się dokumenty dźwiękowe i audiowizualne wpływające bezpośrednio do Zakładu Zbiorów Dźwiękowych i Audiowizualnych.

*** W tej liczbie znajdują się dokumenty elektroniczne wpływające bezpośrednio do Zakładu Dokumentów Elektronicznych oraz innych komórek BN.

Magazyny główne BN zajmują powierzchnię ok. 13 000 m². Zbiory rozmieszczone są na 10 kondygnacjach w 11-kondygnacyjnym budynku magazynowym. Przy stale rosnącej liczbie nowo wpływających zbiorów powierzchnia magazynowa kurczy się w niepokojąco szybkim tempie. Aby zapewnić im miejsce, pracownicy Oddziału Magazynów Bibliotecznych regularnie przemieszczają zbiory, wykorzystując każdą wolną powierzchnię.

Wpływ materiałów bibliotecznych według sposobu nabycia w 2013 r.

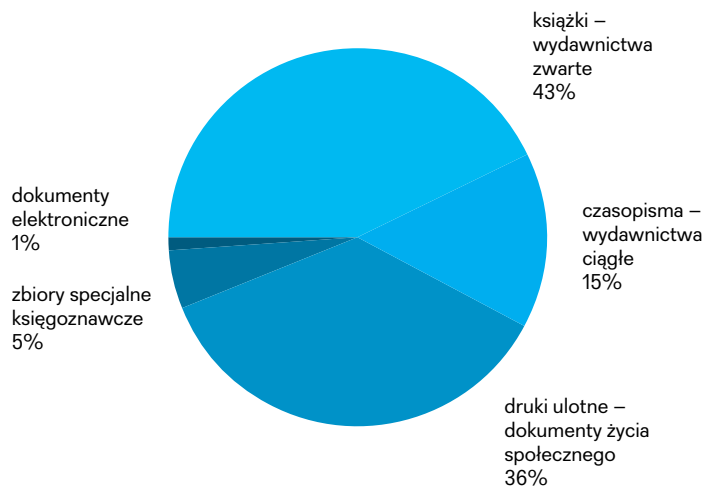
Szczegółowy stan liczebny zbiorów Biblioteki Narodowej (stan na dzień 31 grudnia 2013 r.)*

Lp	Rodzaje dokumentów	Jednostka	Zbiory	Dublety
1.	ZBIORY GŁÓWNE (1.1 – 1.5)	wol./j.	6 786 867	1 294 689
1.1	Książki (wydawnictwa zwarte) od 1801 r. w tym:	wol.	2 902 694	461 131
1.1.1	objęte katalogiem alfabetycznym głównym	wol.	2 823 741	
1.1.2	ze zbiorów Biblioteki Ordynacji Krasieńskich	wol.	51 458	
1.1.3	druki nowsze wilanowskie	wol.	21 112	
1.1.4	księgozbiór szkoleniowy Zakładu Dokumentacji Księgoznawczej	wol.	6 383	
1.2	Czasopisma (wydawnictwa ciągłe) od 1801 r. w tym:	wol.	1 047 789	800 529
1.2.1	objęte katalogiem alfabetycznym czasopism	wol.	938 831	
1.2.2	Bibliologiczne	wol.	108 958	
1.3	druki ulotne (dokumenty życia społecznego)	j.	2 420 179	33 029
1.4	Zbiory specjalne księgoznawcze	j.	310 366	

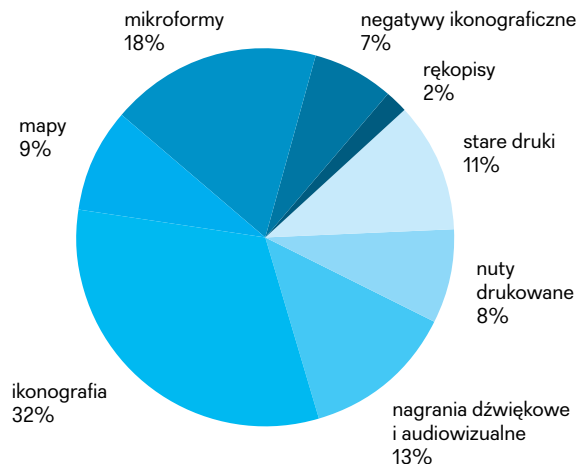
1.5	Dokumenty elektroniczne	j.	105 839	
2.	ZBIORY SPECJALNE (2.1 – 2.8)	wol./j.	1 524 682	27 788
2.1	Rękopisy	wol./j.	30 146 /wol./ 20 847 /j./	
2.2	Stare druki	j.	162 324	
2.3	Nuty	wol.	126 720	
2.4	Nagrania dźwiękowe i audiowizualne	j.	201 746	3 712
2.5	Ryciny, rysunki, fotografie (dokumenty ikonograficzne)	j.	494 345	22 248
2.6	Mapy	j.	131 160	1 828
2.7	Mikroformy	j.	274 794	
2.8	Zbiór negatywów ikonograficznych	j.	103 447	
RAZEM		wol./j.	8 311 549	1 322 477
ZBIORY I DUBLETY RAZEM		wol./j.	9 634 026	

* Stan zbiorów BN nie obejmuje zbiorów Biblioteki Donacji Pisarzy Polskich.

Stan procentowy zbiorów głównych Biblioteki Narodowej w 2013 r. (w wol./j. bez dubletów)

Stan procentowy zbiorów specjalnych Biblioteki Narodowej w 2013 r. (w wol./j. bez dubletów)

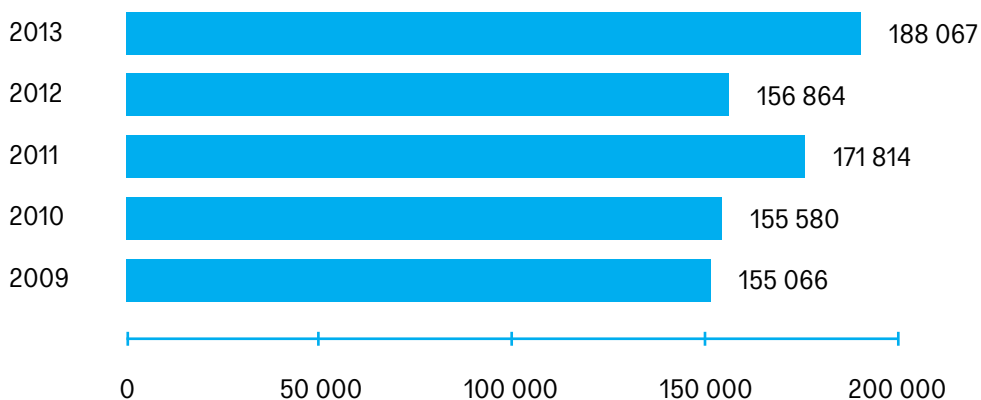
Egzemplarz obowiązkowy

Tradycja pozyskiwania przez główną bibliotekę państwa bezpłatnego egzemplarza publikacji ukazujących się na terenie Rzeczypospolitej sięga XVIII wieku. W 1780 r. prekursora Biblioteki Narodowej – Biblioteka Rzeczypospolitej, zwana Biblioteką Załuskich, uzyskała prawo do otrzymywania bezpłatnych egzemplarzy wszystkich książek publikowanych na terytorium polskim. Przywilej ten potwierdziły władze Rzeczypospolitej w okresie międzywojennym. Obecnie na mocy Ustawy o obowiązkowych egzemplarzach bibliotecznych z 7 listopada 1996 r. oraz Rozporządzenia Ministra Kultury i Sztuki z 6 marca 1997 r. w sprawie wykazu bibliotek uprawnionych do otrzymywania egzemplarzy obowiązkowych poszczególnych rodzajów publikacji oraz zasad i trybu ich przekazywania, a także zmieniającego je Rozporządzenia z 24 maja 1999 r., Bibliotece Narodowej przekazywane są po dwa egzemplarze wszystkich publikacji wydawanych w Polsce: książek, czasopism, gazet, druków muzycznych, atlasów, map, globusów oraz druków ulotnych dokumentujących życie społeczne, jak również dokumentów dźwiękowych, audiowizualnych i elektronicznych. Stanowi to uregulowaną prawnie podstawę tworzenia przez Narodową Książnicę kompletnego archiwum piśmiennictwa polskiego, co służy, podobnie jak w innych krajach, zachowaniu dziedzictwa kulturowego, opracowywaniu bibliografii narodowej i sporządzaniu statystyki wydawniczej.

W 2013 r. rejestracją wstępną objęto 188 067 wol./j. (w 2012 r. – 156 864 wol./j.) przekazanych Bibliotece Narodowej przez wydawców w ramach egzemplarza obowiązkowego o łącznej wartości szacowanej na 6 188 776, 90 zł (w 2012 r. – 6 173 329, 78 zł). W 2013 r.,

w stosunku do całości wpływu materiałów bibliotecznych, egzemplarz obowiązkowy stanowił 89, 47% (w 2012 r. – 84,26%, w 2011 r. – 91,00%, w 2010 r. – 90,34%).

W 2012 r. wprowadzona została zasadnicza zmiana dotycząca rejestracji wstępnej egzemplarza obowiązkowego. Rejestracją tą zajmują się poszczególne Zakłady: wydawnictw zwartych – Zakład Książki, wydawnictw ciągłych – Zakład Czasopism, dokumentów życia społecznego – Zakład Dokumentów Życia Społecznego, dokumentów dźwiękowych i audiowizualnych – Zakład Zbiorów Dźwiękowych i Audiowizualnych, dokumentów elektronicznych – Zakład Dokumentów Elektronicznych, zbiorów specjalnych – w zależności od typu publikacji. Zmiana w sposobie rejestracji wstępnej spowodowana była dążeniem do zminimalizowania wewnętrznych procedur związanych z wpływem egzemplarza obowiązkowego, co znacznie przyspieszyło proces katalogowania zbiorów (zwłaszcza książek), przekazywanych jako egzemplarz obowiązkowy do BN. Dzięki reformie każdy egzemplarz obowiązkowy, po rejestracji w Kancelarii BN, następnego dnia rano dostarczany jest do odpowiedniego zakładu i od razu przydzielany katalogerom. Czas katalogowania nie przekracza 24 godzin – pełne opisy formalne i rzeczowe, wprowadzane przez tę samą osobę, w dniu następnym widoczne są w katalogu BN. Po sporządzeniu opisu każda książka otrzymuje wszystkie znaki własnościowe i zostaje zabezpieczona przed wyniesieniem poza BN.

Wpływ egzemplarza obowiązkowego w latach 2009–2013 (w j./wol./tyt.)**Wpływ egzemplarza obowiązkowego według typów dokumentów w latach 2009–2013 (w j./wol./tyt.)**

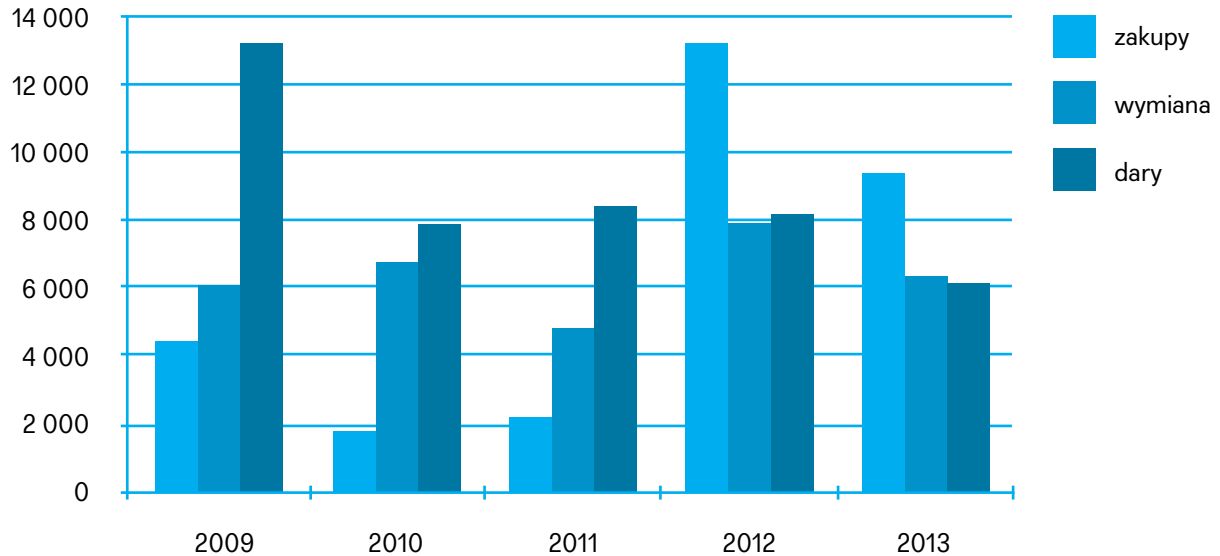
Rok	Książki	Czasopisma	Druki ulotne	Dokumenty elektroniczne	Nagrania dźwiękowe i audiowizualne	Zbiory specjalne
2009	57 053	10 150	61 807	6 815	15 476	3 765
2010	58 504	10 596	52 433	14 394	15 077	4 576
2011	66 688	9 283	66 823	6 972	16 746	5 302
2012	60 542	7 756	51 782	22 860	10 282	3 642
2013	66 157	8 455	43 322	58 340	10 049	1 744

Zakupy, wymiana i dary

Publikacje powstałe przed powołaniem BN, Narodowa Książnica kupuje w antykwariatach krajowych i zagranicznych, na aukcjach i od osób prywatnych lub wymienia z innymi bibliotekami krakowskimi i zagranicznymi.

Podobnie postępuje z publikacjami, których brakuje w zasobie BN z powodu strat wojennych lub nieprzekazania egzemplarza obowiązkowego przez zobowiązany do tego podmiot.

Wpływ materiałów bibliotecznych według sposobu nabycia (zakupy, wymiana, dary) w latach 2009–2013 (w wol./j.)

Zakup zabytkowych dzieł narodowego piśmiennictwa pojawiających się na rynku antykwarycznym, a także wykup najcenniejszych kolekcji prywatnych, uzupełnia zasób Narodowej Książnicy znacznie zdekompletowany w wyniku działań II wojny światowej. Od 2012 r. działa w strukturze BN Samodzielne Stanowisko Pracy do spraw Zakupu Materiałów Bibliotecznych, którego zadaniem jest gromadzenie informacji o ofertach zakupu materiałów bibliotecznych kierowanych do komórek merytorycznych, jak również przekazywanie komórkom informacji o katalogach i aukcjach antykwarycznych oraz przedstawianie do akceptacji Dyrekcji BN wytypowanych materiałów wraz z ich wyceną. W 2013 r. BN przystąpiła do 15 aukcji antykwarycznych, podczas których zakupiono 307 pozycji katalogowych (w tym: 64 stare druki, 24 mapy, 17 rękopisów, 19 druków muzycznych, 5 dokumentów ikonograficznych oraz 178 wol./j. książek i czasopism do zbiorów nowszych). Poza aukcjami BN pozyskiwała dokumenty zakupując zbiory z kolekcji prywatnych. Łącznie w 2013 r. zakupiono 9479 wol./j. (w 2012 r. – 13 155 wol./j.) za łączną kwotę 1 524 095, 90 zł (w 2012 r. – 10 034 005, 64 zł).

Wśród najcenniejszych obiektów zakupionych w 2013 r. na aukcjach i od osób prywatnych należy wy-

mienić: unikatową, nienotowaną dotychczas w polskich zbiorach książkę *Summarius computus ex variis computualibus libris breviter recollectus*, wydaną w drukarni Macieja Szarfenberga w Krakowie w 1534 r., rękopis powieści Stefana Żeromskiego *Wierna rzeka. Klechda*, dwa listy Henryka Sienkiewicza oraz jego wiersz sztambuchowy i nieznaną, prawdopodobnie niepublikowany esej *Syberia i polscy zesłańcy*, list Victora Hugo do Władysława Mickiewicza z 1867 r., korespondencję Kazimierza Przerwy-Tetmajera z Zofią Osbergerową, listy Zbigniewa Herberta, listy Jarosława Iwaszkiewicza do córki Teresy Markowskiej i wnuczki Anny Włodek, korespondencję Czesława Miłosza z Michałem Zabłockim, korespondencję krakowskiego poety Józefa Barana ze Sławomirem Mrożkiem, Mironem Białoszewskim, ks. Janem Twardowskim i Arturem Sandauerem, listy Tadeusza Różewicza, pierwodruk wydania francuskiego druku muzycznego: *Bolero pour le Piano-Forte* op. 19 Fryderyka Chopina z 1834 r., pierwsze wydanie dzieł Fryderyka Chopina pod redakcją jego ucznia T. Tellefsena *Collection des oeuvres pour le Piano par Frederic Chopin* wydanych w Paryżu w 1860 r., a także pierwsze nagranie *Halki* Stanisława Moniuszki, wydane w 1929 r. przez warszawską wytwórnię

Syrena Record oraz nagrania polskich śpiewaków: Janiny Korolewicz-Waydowej, Lucyny Messal i Stanisława Boguckiego, opublikowane na początku XX wieku przez francuską firmę Pathé.

Dzięki wymianie z bibliotekami krajowymi i zagranicznymi uzupełniono zbiory o 6392 wol./j. (w 2012 r. – 7942 wol./j.) o wartości szacowanej na 402 896, 11 zł (w 2012 r. – 500 627, 94 zł).

Zbiory powiększyły się też dzięki niezwyklej hojności darczyńców. Do Narodowej Książnicy trafiły m.in. materiały z archiwum Andrzeja Mandaliana, Bogdana Wojdowskiego, Zygmunta Mycielskiego, Olgierda i Jerzego Narbuttów, Jerzego i Bożeny Łojków, Eugenii Umińskiej, Zofii i Zygmunta Hertzów, Tadeusza Jaegermana, przekazane przez ich spadkobierców. W 2013 r. z inicjatywy Anny Romaniuk, kierownika Zakładu Rękopisów, zapoczątkowano w BN tworzenie Kolekcji Polskiej Literatury Współczesnej, gromadzącej rękopisy przekazywane BN przez żyjących pisarzy, poetów, tłumaczy, historyków literatury i krytyków literackich. W tym wydzielonym zbiorze znalazły się rękopisy utworów oraz materiały warsztatowe i pamiętki prywatne przekazane przez: Kazimierza Orłosia, Józefa Hena, Inge Iwasiów, Antoniego Liberę, Bogusławę Latawiec, Jacka Dukaja, Eustachego Ryłskiego, Marię Nurowską, Annę Piwkowską, Józefa Barana, Mieczysławę Buczkównę, Tomasza Jastruna, Krystynę Miłobędzką, Leszka Elektorowicza, Eugeniusza Kabatca, Urszulę Kozioł, Piotra Matywieckiego, Urszulę Benkę, Jacka Dehnela, Joannę

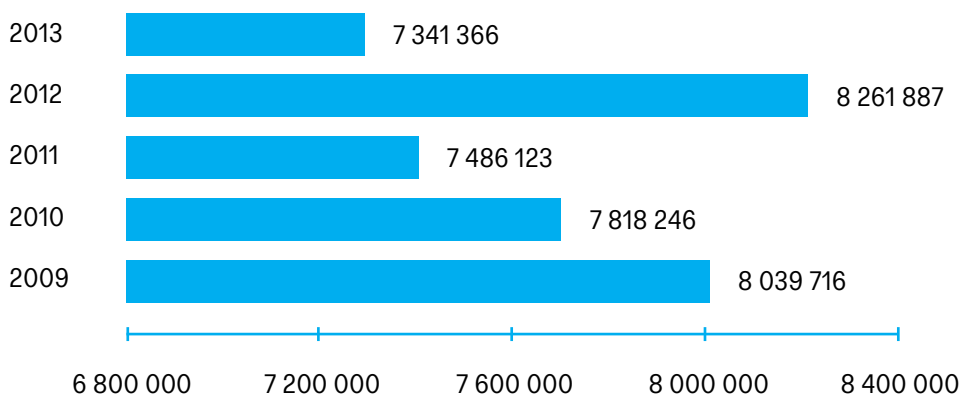
Mueller, Aleksandra Wirpszę (Leszek Szaruga), Joannę Kulmową, Miłosza Biedrzyckiego, Annę Bolecką, Tomka Tryznę, Halinę Kralową, Joannę Ugniewską, Małgorzatę Szejnert, Bogusława Kierca, Sylwię Chutnik.

Zbiory BN powiększyły się także o kolekcje związane z polskim jazzem i muzyką rozrywkową. Do Archiwum Jazzu Polskiego trafiły materiały archiwalne Janusza Zabieglńskiego, Ryszarda Wolańskiego, Andrzeja Melzera i Dionizego Piątkowskiego, a wybitny dokumentalista Marek Karewicz udzielił BN licencji na korzystanie z kolekcji kilkudziesięciu tysięcy fotografii dokumentujących historię jazzu w Polsce. Archiwum prywatne, zawierające m.in. korespondencję, fotografie, dokumenty i nagrania przekazała do BN jedna z najpopularniejszych polskich piosenkarek Maryla Rodowicz.

Dary osób prywatnych i instytucji wzbogaciły zbiory BN o łącznie 6242 wol./j. (w 2012 r. – 8203 wol./j.), szacowanych na kwotę 749 693, 77 zł (w 2012 r. – 1 587 928, 73 zł), z czego największą grupę stanowiły wydawnictwa zwarte (3708 wol.), dokumenty dźwiękowe (1554 wol./j.) i rękopisy (184 j.).

Biblioteka Narodowa wyceniła wartość szacunkową materiałów bibliotecznych wpływających jako egzemplarz obowiązkowy, dary oraz pozyskiwanych z wymiany. W 2013 r. ogólna ich wartość wyniosła – 7 341 366, 78 zł (w 2012 r. – 8 261 886, 50 zł), w tym egzemplarz obowiązkowy książek, czasopism, nagrań dźwiękowych i audiowizualnych – 6 188 776, 90 zł, dary – 749 693, 77 zł, wymiana – 402 896, 11 zł.

Wartość szacunkowa egzemplarza obowiązkowego, darów i wymiany w latach 2009–2013 (w złotych)

Najcenniejsze nabytki pozyskane do zbiorów Biblioteki Narodowej w 2013 r.

Rękopisy

Zakupy

- › kompletny rękopis powieści Stefana Żeromskiego *Wierna rzeka. Klechda*, pochodzący z 1912 r. i znajdujący się w księgozbiorze ks. Józefa Niedzieli, działacza śląskiego, zamordowanego przez Niemców w KL Dachau w 1942 r. Rękopis zawiera 257 numerowanych kart, oprawny jest w półskórek z epoki, zawiera nieliczne skreślenia i poprawki autorskie. Jest to najpewniej czystopis powieści.
- › rękopis cerkiewnosłowiański *Apostoł* wytworzony na terenach dawnej Rzeczypospolitej, najprawdopodobniej na początku XVI w.
- › list Victora Hugo do Władysława Mickiewicza z 1867 r., w którym francuski pisarz, po otrzymaniu wydanych wówczas przez Księgarnię Luksemburską w Paryżu przekładów dramatów Adama Mickiewicza, składa hołd autorowi *Pana Tadeusza*.
- › korespondencja Zbigniewa Herberta z Janem Józefem Szczepańskim.
- › listy Czesława Miłosza do Michała Zabłockiego.
- › 185 listów Tadeusza Różewicza (z archiwum Henryka i Romany Voglerów).
- › 66 listów Jarosława Iwaszkiewicza do córki Teresy Markowskiej oraz 51 listów do wnuczki Anny Włodek.
- › maszynopis autorski utworu Antoniego Słonimskiego *Sąd nad Don Kichotem* z odręcznymi poprawkami poety.
- › korespondencja Józefa Barana ze Sławomirem Mroźkiem, Mironem Białoszewskim oraz ks. Janem Twardowskim.
- › korespondencja (list i pocztówki) Stefana „Wiecha” Wiecheckiego do żony i córki z lat 1954–1960.
- › *Dziennik* Kazimierza Wyki prowadzony od lutego do października 1965 r.
- › materiały z archiwum Henryka Grynberga.
- › dwa listy Henryka Sienkiewicza do Zofii Osbergerowej oraz wiersz sztambuchowy i nieznany, prawdopodobnie niepublikowany esej *Syberia i polscy zesłańcy*.
- › listy Kazimierza Przerwy-Tetmajera do Zofii Osbergerowej.

- › dwa listy Marii Dąbrowskiej do Jana Pierzchały z 1958 i 1960 r.
- › dwa listy Tadeusza Wittlina.
- › list Wacława Sieroszewskiego, ówczesnego żołnierza I Brygady Legionów, do Władysława Beliny-Prażmowskiego z 1915 r.

Dary

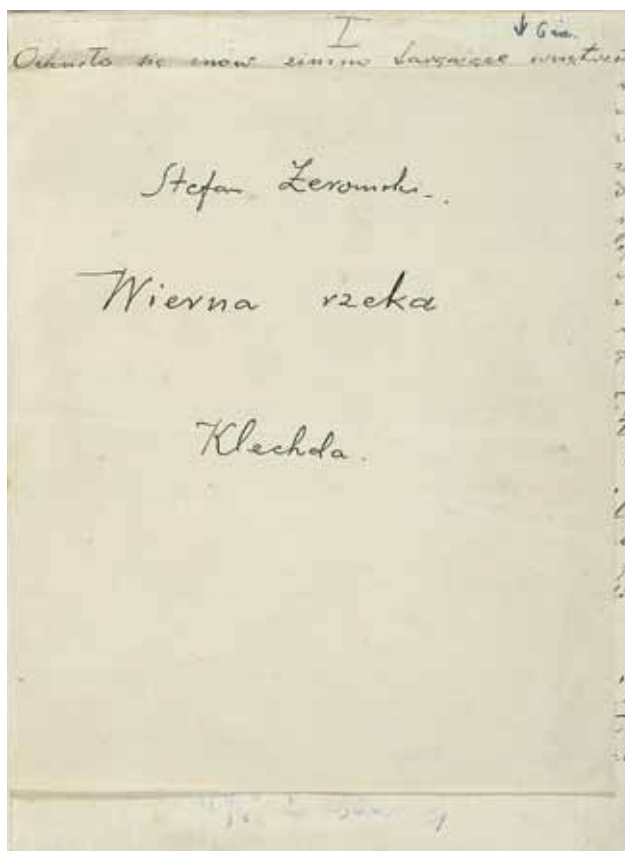
- › Rękopis *Kronosa* Witolda Gombrowicza (dar Very Michalski-Hoffmann).
- › Archiwum Bogdana Wojdowskiego, pisarza, krytyka i publicysty, autora powieści *Chleb rzucony umarłym*, będącej jednym z najbardziej wstrząsających literackich zapisów dotyczących żydowskich ofiar II wojny światowej (dar żony, Marii Iwaszkiewicz-Wojdowskiej i siostry Ireny Grabskiej).
- › Archiwum Olgierda i Jerzego Narbuttów, zawierające rękopisy i maszynopisy tekstów literackich oraz publicystycznych, korespondencję, materiały warsztatowe, pamiętki i dokumenty rodzinne, wydawnictwa drugiego obiegu, a także kolekcję fotografii, którą wzbogacają m.in. dagerotypy z XIX w. (dar Krystyny Janiny Kucerenko).
- › Archiwum Andrzeja Mandaliana, poety i tłumacza literatury rosyjskiej, zawierające m.in. maszynopisy powieści *Operacja „Kartagina”*, zbioru opowiadań *Na psa urok*, scenariuszy filmowych, słuchowisk radiowych, szkiców o literaturze rosyjskiej i felietonów drukowanych na łamach „Nowej Kultury” oraz „Literatury”, a także przekłady poezji Osipa Mandelsztama, Tycjana Tabidze, Aleksandra Galicza i Bułata Okudźawy (dar Pawła i Piotra Mandalianów).
- › Archiwum Rodziny Jastrunów, obejmujące spuściznę po Mieczysławie Jastrunie (m.in. maszynopisy utworów poetyckich z tomu *Poemat o mowie polskiej* i rękopis prozy wspomnieniowej *Smuga światła*) oraz materiały z archiwum jego żony Mieczysławy Buczkówny (m.in. rękopisy i maszynopisy wierszy z cykli: *Olśnienia*, *Rezerwat*, *Z Pamięci na Pamięć*), a także materiały z archiwum literackiego ich syna Tomasza (dar Mieczysławy Buczkówny i Tomasza Jastruna).
- › Archiwum Zygmunta Mycielskiego, wybitnego kompozytora, publicysty, krytyka muzycznego i diarysty, zawierające bogaty zbiór szkiców i brulionów kompozycji

Rękopis powieści Józefa Hena *Ja, Michał z Montaigne*, który został przekazany przez autora do zbiorów BN w 2013 roku

Rękopisy z archiwum Mieczysława Jastruna, które zostało przekazane do zbiorów BN w październiku 2013 roku

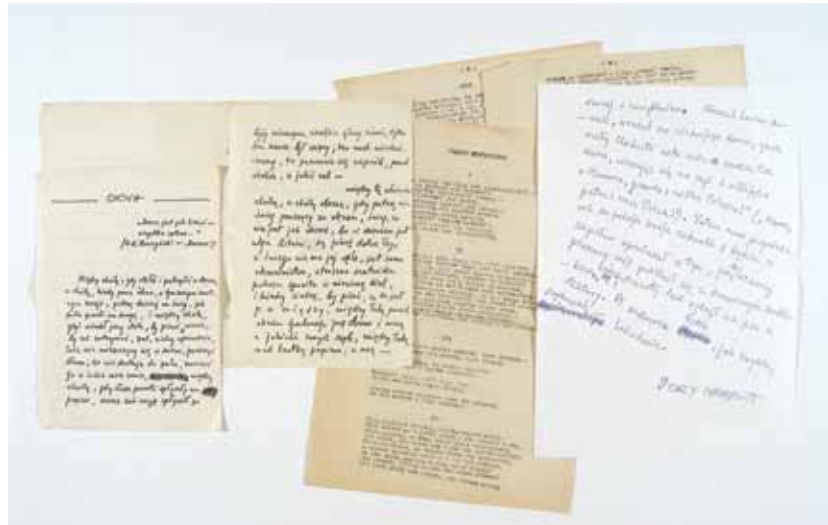
Pierwsza strona rękopisu *Wiernej rzeki* Stefana Żeromskiego – powieści zakupionej na aukcji antykwarycznej przez BN dzięki specjalnej dotacji przyznanej przez MKiDN w grudniu 2013 roku

List Victora Hugo do Władysława Mickiewicza z 26 października 1867 roku, zakupiony przez BN na aukcji antykwarycznej w grudniu 2013 roku

Unikatowy, nienotowany dotychczas w polskich zbiorach druk *Summarius computus ex variis computualibus libris breuiter recollectus*, wydany w drukarni Macieja Szarfenberga w Krakowie w 1534 roku, służący w XVI w. do wyliczania Niedzieli Wielkanocnej, która przypada po pełni księżyca i jest związana z równonocą wiosenną, pozyskany do zbiorów BN w kwietniu 2013 roku

Rękopisy z archiwum Jerzego Narbutta, które zostały przekazane do zbiorów BN w październiku 2013 roku

Rękopisy z archiwum Olgerda Narbutta, które zostało przekazane do zbiorów BN w październiku 2013 roku

artysty, prowadzone przez blisko 60 lat dzienniki, liczne listy wybitnych osobistości świata muzyki i kultury oraz dokumenty rodzinne (dar Zofii Mycielskiej-Golik, bratanicy kompozytora oraz Barbary Zwolskiej-Stęszewskiej i Jana Stęszewskiego, wieloletnich opiekunów spuścizny Mycielskiego).

- › Rękopisy jedenastu powieści Tadeusza Konwickiego, w tym m.in.: *Kroniki wypadków miłosnych*, *Małej apokalipsy*, *Czytała* (dar Autora).
- › Część prywatnego archiwum Antoniego Libery, w tym rękopisy prozatorskie, obszerne materiały warsztatowe związane z bestsellerową powieścią *Madame* (dar Autora).
- › Spuścizna po Januszu Szpotańskim, w tym jego korespondencja (dar Antoniego Libery).
- › Materiały z archiwum Kazimierza Orłosa, zawierające m.in. rękopisy i maszynopisy: *Cudownej meliny*, *Trzeciego kłamstwa*, *Pustyni Gobi*, *Przechowalni czy Historii Cudownej meliny* (dar Autora).
- › Materiały z archiwum literackiego pisarza Józefa Hena, w tym rękopisy powieści: *Ja*, *Michał z Montaigne* i *Mój przyjaciel król* oraz zeszyty z materiałami warsztatowymi (dar Autora).
- › Archiwum Jerzego Łojka, wybitnego historyka, badacza dziejów I Rzeczypospolitej oraz zbrodni katyńskiej, a także Archiwum jego żony Bożeny Mamontowicz-Łojek (dar Ireny Kazimierczuk i Jerzego Mamontowicza).
- › Pamiętki po Zofii i Zygmuncie Hertzach, najbliższych współpracownikach Jerzego Giedroycia i współtwórcach Instytutu Literackiego i paryskiej „Kultury” (dar Anny Olszewskiej).
- › Materiały z archiwum prywatnego prof. Aleksandra Schenkera, językoznawcy i historyka literatury (dar Aleksandra Schenkera).
- › Archiwum Maryli Rodowicz, zawierające rękopisy, korespondencję, fotografię, dokumenty i pamiętki osobiste oraz nagrania (dar Artystki).
- › Archiwum Tadeusza Jaegermanna i rodziny de Abgar Jaegermann (dar Ewy Kijowskiej).
- › Rękopisy utworów poetyckich i szkiców literackich Bogusławy Latawiec, poetki, eseistki i wieloletniej redaktor naczelnej pisma „Arkuszy” (dar Autorki).
- › Dwa listy Elizy Orzeszkowej do Antoniny Natansonówny (dar Krzysztofa Dorosza).

Stare druki

Zakupy

- › *Summarius computus ex variis computualibus libris breviter recollectus*, wydany w drukarni Macieja Szarfenberga w Krakowie w 1534 r., unikatowy, nienotowany dotychczas w polskich zbiorach druk, służący w XVI w. do wyliczania Niedzieli Wielkanocnej, przypadającej po pełni księżyca związanej z równonocą wiosenną.
- › Niemiecki przekład czterech mów sejmowych króla Stanisława Augusta oraz wykaz imienny posłów na sejm – wydane w 1773 r. (Stanisław August Poniatowski – Vier Reden die Se. Majest. der König von Pohlen an die versammelten [!] Stände auf dem Reichstage zu Warschau 1773, gehalten, nebst einigen hierzu gehörigen öffentlichen Schriften, und dem Namenverzeichniss der Delegirten. Aus dem Pohnischen übersetzt).
- › Praca historyczna Andrzeja Maksymiliana Fredry dotycząca panowania w Polsce Henryka Walezego, zawierająca także opis wojny z Wołoszczyzną (Andrzej Maksymilian Fredro *Gestorum populi Poloni sub Henrico Valesio, Polonorum Postea vero Galliae Rege. Dantisci 1659*).
- › Jan Jonston *Thaumatographia naturalis, in classes decem divisa: in quibus admiranda Coeli. Elementorum. Meteororum. Fossilium. Plantarum. Avium. Quadrupedum. Exanguium. Piscium. Hominis. Editio secunda priore auctior*. Amsterdam 1633; drugie wydanie znanego dzieła o poznaniu natury, podzielonego na 10 części.
- › Liryki Macieja Kazimierza Sarbiewskiego, uznanego za jednego z największych poetów europejskich epoki baroku (*Lyricorum libri IV. Epodon liber unus alterque epigrammatum. Rhetoricae alumnis eiusdem societ. D. Venetiis 1697. Ex Typogr. Laurentij Basilii*).
- › Traktat moralno-filozoficzny znanego poety polskiego Złotego Wieku Fabiana Sebastiana Klonowica (*Victoria deorum, in qua continetur veri herois educatio*. B.m., b. r. [po 1595 r.]).
- › Pierwodruki najważniejszych utworów bp. Ignacego Krasickiego Myszeidos z 1775 r. i *Monacho-machia czyli woyna mnichow z 1778*.
- › Dzieło uznawane za pierwsze „rozmówki polsko-niemieckie” Volckmar Nicolaus (Mikołaj). *Viertzig Dialogi, oder lustige Arten zu reden. Von allerhand Sachen und*

Händeln. So täglich in Haushaltung Kauffmannschafft und andern Gewerben, daheim und auch auff der Reise pfl egen fürzulauffen... Durch seligen Herrn Nicolaum Volckmarum... Dantzig (Gdańsk) 1649.

› Zarys geografii fizycznej i historycznej świata Philippus Cluver *Introductionis in universam Geographiam tam veterem quam novam. Libri VI. Tabulis aeneis illustrati, et gemino indice acuti, cum adiuncta est Danielis Heinsii oratio in obitum ejusdem Philippi Cluveri.* Brunsvigae (Brunszwik) 1641. Typis Balthasaris Gruberi, sumptibus Gothofredi Mülleri.

› Cennik staropolski wydany w Krakowie w 1633 r. *Taxa krakowska, towarów cudzoziemskich które przez Śląsko y z Węgier do Krakowa a potym do wszystkiew Koronie idą.*

› Graduał wydany w krakowskiej oficynie Andrzeja Piotrkowszczyka starszego zawierający wszystkie śpiewy mszalne (*Graduale Romanum de tempore et sanctis.* Ceacoviae 1614)

› Zbiór praw, przywilejów, traktatów i dokumentów (do 1612 r.) dotyczący Prus Książęcych, które w latach 1525–1657 były lennem Korony Polskiej (*Privilegia Der Stände deß Hertzogthumbs Preussen, darauff das Landt fundiert und biss jtzo beruhen...* Brunsbergae (Braniewo) 1616).

› Śpiewnik braci czeskich, zawierający zbiór pieśni religijnych zebranych według głównych artykułów wiary protestanckiej (*Kirchengesänge, darinnen die Hauptartikel des christlichen Glaubens kurz verfasst und ausgelegt sind, jetzt aber von newem durchsehen und gemehrt.* Leszno 1639)

› Mikołaj z Błonia *Tractatus sacerdotalis vtilissim[us] domini Nicolai de Ploue decretorum doctoris/ capelanique ecclesie posnoniensis: de sacramentis et diuinis officijs; De expositione Misse; De dicendis horis canonicis; sc[ilicet] De sententia exco[m]municationis et suspensionis; De interdicto ecclesiastico; De irregularitate. Superadditu[m] est in fine huius tractatus Co[n]fessionale beati Thome de Aquino.* Parissii 1537.

› Johann Mochinger *Orationes XV. De Variis Argumentis in Athenaeo urbis Gedanensis dictae edente Rhetore Gymnasii ibidem prodiere.* Gedani (Gdańsk) 1637. Klocek zawierający siedem mów znanego gdańskiego prof. retoryki J. Mochingera z lat 1627–1638.

› Mszał rzymski z XVII w. z dodatkami przystosowującymi go do użycia w Rzeczypospolitej (*Missale Romanum ex decreto sacrosancti Concilii Tridentini restitutum, Pii V. pont. max. iussu editum, et Clementis VIII. primum, nunc denovo Urbani Papae Octavi auctoritate recognitum [...].* Antverpiae 1642).

Muzykalia

Zakupy

› Pierwodruk wydania francuskiego druku muzycznego *Bolero pour le Piano-Forte* op. 19 Fryderyka Chopina z 1834 r.

› Pierwsze wydanie dzieł Fryderyka Chopina pod red. jego ucznia T. Tellefsena *Collection des oeuvres pour le Piano par Frederic Chopin* z 1860 r.

› Pierwsze wydanie *II Koncertu fortepianowego f-moll* op. 21 Fryderyka Chopina z 1836 r. (edycja niemiecka).

› Rękopis muzyczny Maurycego Karasowskiego *Morceaux de concert* na wiolonczelę z orkiestrą.

› 69 druków muzycznych (nuty), m.in. wydania utworów Fryderyka Chopina z XIX w.

› 118 płyt długogrających, głównie polonica z lat 70. i 80. XX w.

› 24 płyty gramofonowe i patefonowe, głównie polonica sprzed 1925 r.

› 14 płyt z warszawskiej wytwórni Syrena oraz nagranie kompletu nokturnów Fryderyka Chopina w wykonaniu Leopolda Godowskiego z 1928 r.

› Pieśni narodowe w układzie Leona Chojeckiego na fortepian, wydane w Warszawie w 1917 r. z nutami do pieśni: *Boże coś Polskę, Z dymem pożarów* oraz *Jeszcze Polska nie zginęła*.

› Pieśni żydowskie z muzyką Abrama Bernsztejna, wydane w zapisie nutowym w Wilnie w 1899.

Kartografia

Zakupy

› *Carta geografica del Regno di Polonia / Gio. Battista Ghigi comasco* – mapa dawnych ziem Rzeczypospolitej z naniesionymi aktualnymi granicami po pierwszym rozbiórce Polski, wykonana po roku 1772.

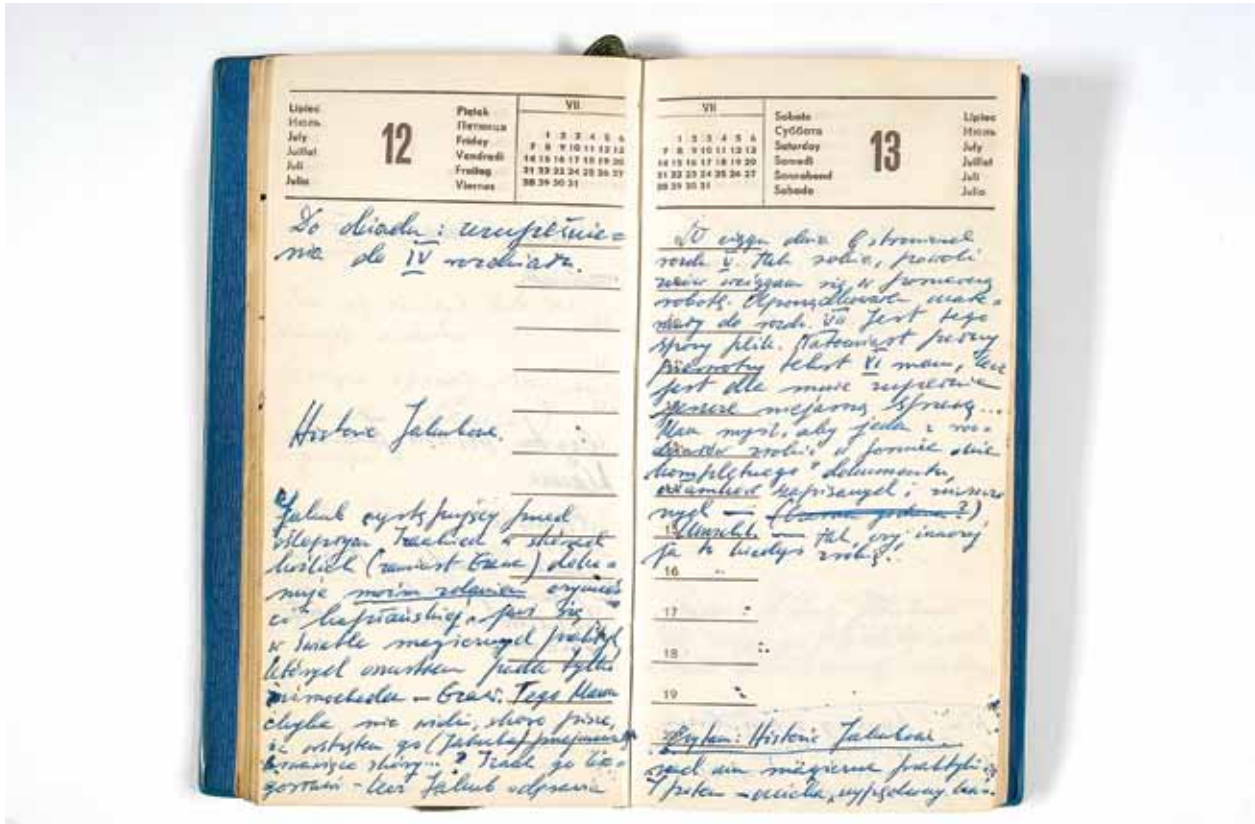
Zeszyty z rękopisami utworów z archiwum literackiego Kazimierza Orłosa, przekazane do zbiorów BN w marcu 2013 roku

Rękopisy powieści Tadeusza Konwickiego, m.in. *Małej Apokalipsy*, przekazanych przez autora do zbiorów BN we wrześniu 2013 roku

Rękopisy z archiwum Zygmunta Mucińskiego, przekazane do zbiorów BN w kwietniu 2013 roku

Notatki osobiste z archiwum Bogdana Wojdowskiego, przekazane w darze rodzinnym do zbiorów BN w lutym 2013 roku

Notatki warsztatowe Kazimierza Orłowskiego, przekazane przez autora do zbiorów BN w marcu 2013 roku

Materiały Andrzeja Mandaliana, przekazane do zbiorów BN w październiku 2013 roku

- › *Plan de la rade de Dantzik / levé par Fayolle* – mapa wybrzeża Zatoki Gdańskiej (prezentująca fortyfikacje Gdańska i Wiśloujścia oraz zabudowania na Helu) wykonana w 1815 r. przez francuskiego hydrografa Fayolle'a na potrzeby napoleońskiej floty wojennej.
- › *Carte pour l'Intelligence des affaires presente [!], des Turcs, des Tartares, des Hongrois, des Polonois, des Suedois, et des Moscovites aux environs de la Mer Noire et de la Mer Baltique / dressée sur de nouveaux memoires par N. de Fer* – mapa polityczna Europy Środkowej (w tym ziem polskich) z 1737 r. z okresu po wojnie o sukcesję tronu polskiego między Sasami i S. Leszczyńskim.
- › *Carte exacte d'une partie de L'Empire de Russie et de la Pologne meridionale: renfermant l'Ukraine, la Podolie, la Volhynie, la Russie, la petite Pologne, la Mazovie, et une partie de la Lithuanie avec la petite Tartarie la Moldavie la Valaquie et la Transylvanie / suivant le meilleurs auteurs par J. et F. 1769* – rzadko spotykana mapa wykonana przez braci Facius w 1769 r. przedstawiająca obszar działań wojennych pomiędzy Imperium Rosyjskim a Imperium Osmańskim, ukazująca m.in. region Polski.
- › *Strassenkarte von Galizien / gezeichnet und beschrieben vom Johann Blaim ; Kais. Königl. Strassen und Brückenbau Direction.* – rękopiśmienna mapa drogowa Galicji opracowana przez galicyjską Dyрекcję Dróg i Bruków w 1820 r.
- › Dwie rękopiśmienne mapy biegu Dunajca; rysunki tuszem, kolorowane akwarelą, 1. ukazująca koryto Dunajca wraz z przyległościami na wysokości Frydmana, wykonana w 1791 r.; 2. przedstawiająca bieg Dunajca w okolicach Czorsztyna, wykonana w 1817 r. przez Longina Chmielowskiego.
- › Cztery, odręcznie wykonane, szczegółowe mapy górnego biegu Wisły z lat 1793, 1798, 1824.

Ikonografia

Zakupy

- › Trzy ekslibrisy pochodzące z: Biblioteki Jerzego Augusta Mniszcha z Dukli z lat 1760–1765 (ryt. G.J. Marstaller), Biblioteki Czarторыskich i Sanguszków z połowy XVIII w. oraz Biblioteki Ferdynanda Hochberga we Wrocławiu z około 1720 r. (ryt. B. Strachowski).
- › 22 rysunki Jana Lebensteina i 6 prac Leonor Fini.
- › 11 wczesnych fotografii Benedykta Jerzego Dorysa z lat 1926–1930.

Nagrania dźwiękowe

Zakupy

- › album płyt gramofonowych ze znakiem warszawskiej wytwórni fonograficznej Syrena Record, zawierający pierwsze w historii fonografii nagranie dużej części opery *Halka* Stanisława Moniuszki; w nagraniu z 1929 r. wzięli udział artyści Opery Warszawskiej, m.in. Matylda Polińska, Wiktor Bregy, Aleksander Michałowski, Mieczysław Salecki.
- › 24 płyty gramofonowe i patefonowe, wydane w większości w okresie nagrań akustycznych, czyli przed 1925 r.; wśród poloników na uwagę zasługują szczególnie nagrania wybitnych artystów: śpiewaków Janiny Korolewicz-Waydowej, Lucyny Messal i Stanisława Boguckiego, pianisty Zygmunta Dygata i skrzypka Bronisława Hubermanna, a także unikatowe płyty Lutni Wielkopolskiej i Orpheonu.
- › album płyt gramofonowych z nagraniami z 1928 r. kompletu nokturnów Fryderyka Chopina, w wykonaniu wybitnego wirtuoza pierwszej połowy XX w. Leopolda Godowskiego.
- › 51 płyt długogrających, wydanych w latach 60. i 70. ubiegłego wieku, w których nagraniu uczestniczyli wybitni polscy muzycy jazzowi, wśród nich: Michał Urbaniak, Urszula Dudziak, Adam Makowicz, Zbigniew Namysłowski, Jan „Ptaszyn” Wróblewski, Roman Dyląg.

Prezes Rady Nadzorczej Wydawnictwa Literackiego Vera Michalski–Hoffmann (pierwsza od lewej) przekazuje, w obecności Rity Gombrowicz, na ręce Dyrektora BN dr. Tomasza Makowskiego do zbiorów Narodowej Książnicy rękopis *Kronosa* Witolda Gombrowicza, Kraków, 25 października 2013 roku

Wystawa fotografii Marka Karewicza w Pałacu Rzeczypospolitej, 15 listopada 2013 roku

Spotkanie z fotografikiem Markiem Karewiczem, który udzielił BN licencji na korzystanie z jego kolekcji kilkudziesięciu tysięcy fotografii dokumentujących historię jazzu w Polsce, Pałac Rzeczypospolitej, 15 listopada 2013 roku

Benedetti, Ignazio (1725–1790)
[Biblioteka Aleksandryjska]
po 1750
polona.pl/item/4900527/

Opracowanie zbiorów Bibliografia narodowa Funkcje centralne

Opracowanie zbiorów

Od 1 stycznia 2012 r. wszystkie książki, nuty, mapy oraz nagrania dźwiękowe i audiowizualne wpływające do Biblioteki Narodowej jako egzemplarze obowiązkowe są katalogowane nie dłużej niż w ciągu 24 godzin od momentu ich dostarczenia do BN. Do końca 2013 r. trwały prace pozwalające na przyjęcie identycznego trybu dla wszystkich wpływających publikacji w ramach egzemplarza obowiązkowego, w tym czasopism. Tryb ten obowiązuje od 1 stycznia 2014 r.

Zintegrowany system biblioteczny BN

Dokumenty biblioteczne, które wpływają do Biblioteki Narodowej, przede wszystkim książki i czasopisma, ale także druki ulotne (dokumenty życia społecznego), dokumenty elektroniczne, nuty (dokumenty muzyczne), mapy (dokumenty kartograficzne) oraz nagrania dźwiękowe i audiowizualne, są na bieżąco rejestrowane w zintegrowanym systemie bibliotecznym. Do końca kwietnia 2013 r. katalog komputerowy BN prowadzony był w systemie INNOPAC/MILLENIUM. W dniu 30 kwietnia nastąpiło przejście na kolejną wersję systemu o nazwie SIERRA. W tym systemie działa główny katalog komputerowy, natomiast baza KCBpol (tj. Katalogi Centralne i Bibliografie) obsługiwana jest jeszcze przez system MILLENIUM. Zgodnie z ustaleniami z firmą Innovative, dostawcą oprogramowania, w 2014 r. baza ta zostaje również przeniesiona do systemu SIERRA. System działa w oparciu o 5 głównych modułów: katalogowania, gromadzenia, zamawiania i rejestracji czasopism oraz udostępniania. Pomocniczo do funkcjonowania

systemu wykorzystywany jest moduł administracyjny, moduł do automatycznego wyprowadzania i przesyłania danych.

Do katalogu głównego obsługiwanego przez system SIERRA wprowadzane są obecnie wszystkie typy dokumentów gromadzonych w BN. Tradycyjny katalog kartkowy obejmuje opisy książek i czasopism wydanych tylko w latach 1801–1999 (opisy te stopniowo są przenoszone do katalogu komputerowego w ramach retrokonwersji). W tworzeniu bazy danych w systemie Sierra, brali udział bibliotekarze z wielu komórek organizacyjnych BN, gromadzący i opracowujący zbiory różnych typów dokumentów: książki i czasopisma, druki ulotne, nuty, mapy, ikonografia, nagrania dźwiękowe i audiowizualne, dokumenty elektroniczne, mikroformy i stare druki.

W 2013 r. baza powiększyła się o 559 170 rekordów (w 2012 r. – 455 393) różnych typów dokumentów bibliotecznych i według danych na dzień 31 grudnia 2013 r. liczyła 6 680 820 rekordów (w 2012 r. – 6 133 389), w tym:

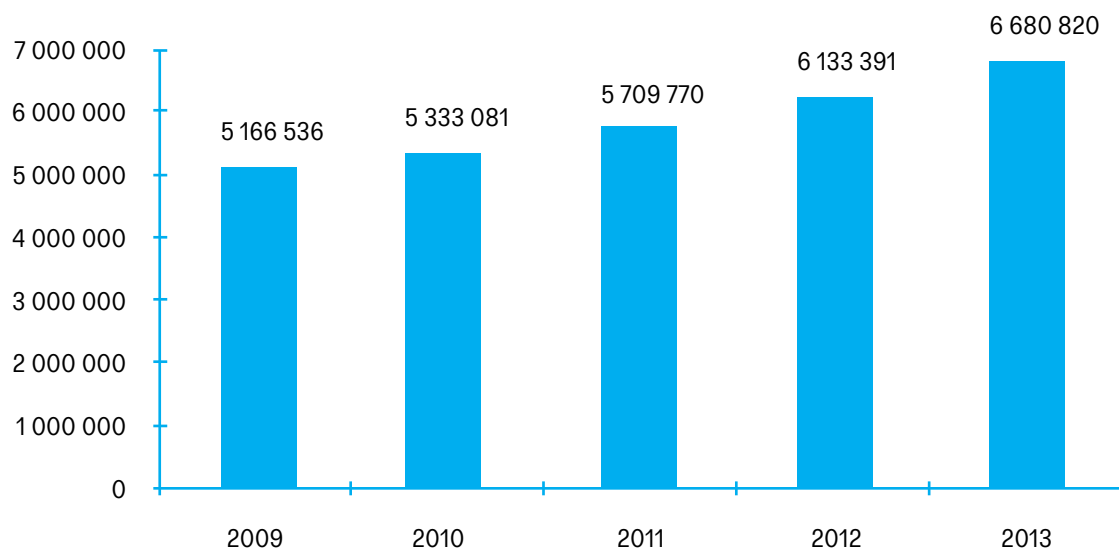
- › rekordów bibliograficznych – 1 912 022,
- › egzemplarza – 3 241 022,
- › zasobu czasopism – 103 570,
- › wzorcowych – 1 397 910,
- › zamówień – 5518,
- › dostawców – 228
- › rachunków – 2524
- › czytelnika – 18 026

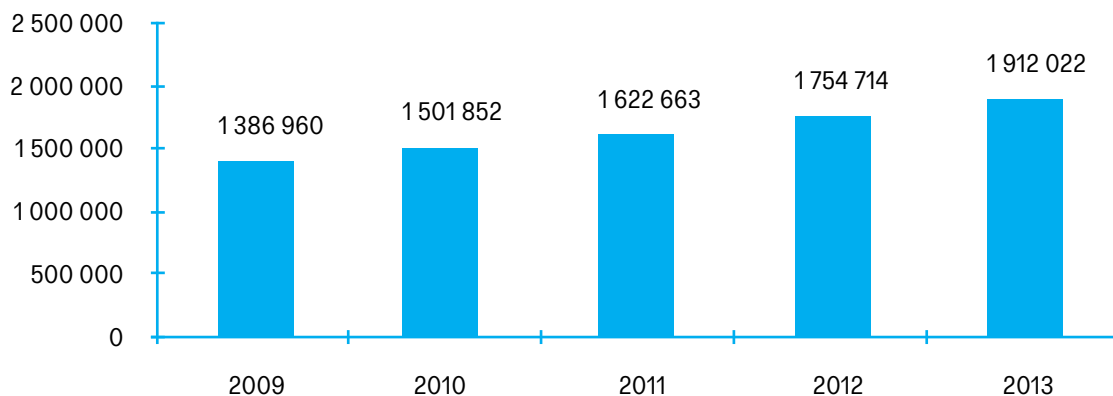
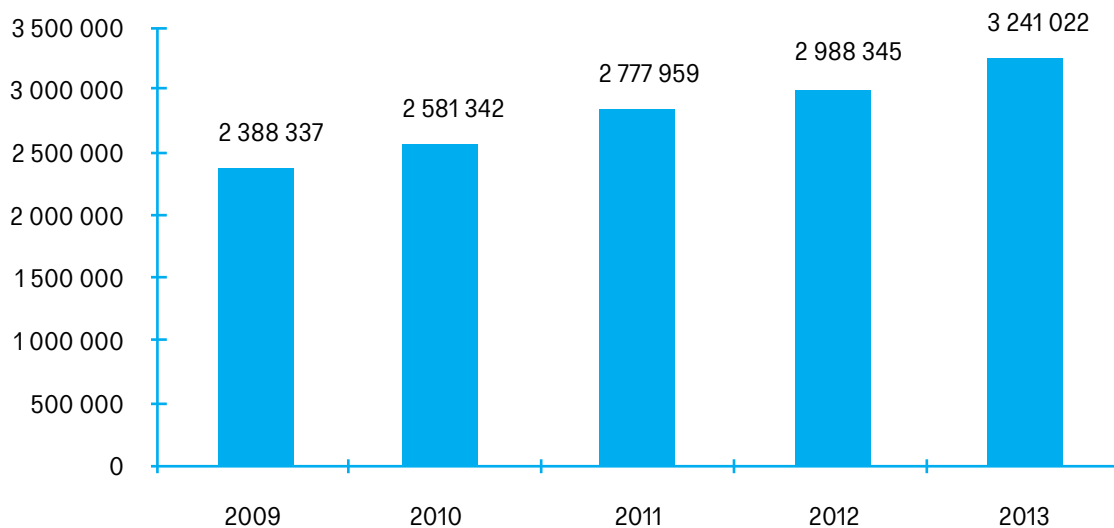
Stan katalogu głównego na dzień 31 grudnia 2013 r.

Rodzaj rekordu	Stan na 31.12.2012	Usunięto w 2013 (melioracja)	Przybyło w 2013	Stan na 31.12.2013
Bibliograficzne	1 754 714	- 483	157 791	1 912 022
Wzorcowe:				
- formalne	738 384		77 212	

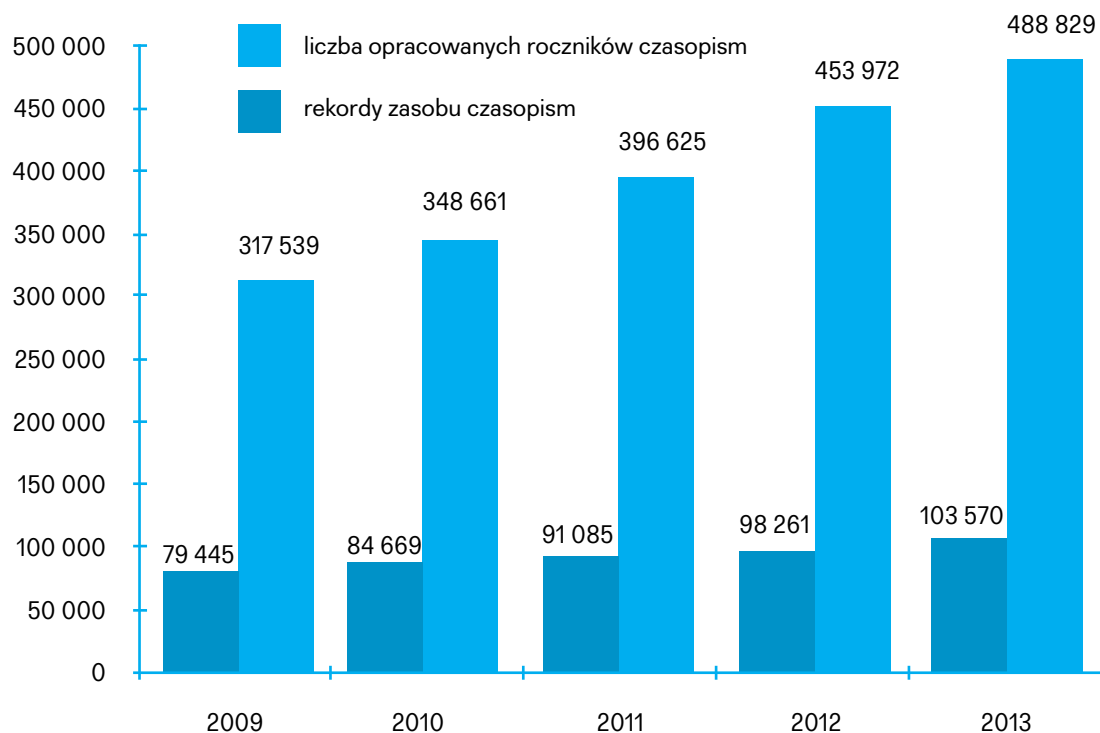
- przedmiotowe	546 454		39 839	582 888
razem	1 284 838	- 3 979	117 051	1 397 910
Egzemplarza	2 988 345	- 6 635	259 312	3 241 022
Zasobu czasopism	98 261	- 609	5 918	103 570
Zamówień	4703	-	815	5518
Czytelnika	35	-35	18 026	18 026
Dostawców	227	-	1	228
Rachunków	2268	-	256	2524
RAZEM	6 133 391	- 11 741	559 170	6 680 820

Liczba rekordów ogółem w bazie katalogu głównego w latach 2009–2013

Liczba rekordów bibliograficznych w bazie katalogu głównego BN w latach 2009–2013**Liczba rekordów egzemplarza książek w bazie katalogu głównego BN w latach 2009–2013**

Liczba rekordów zasobu czasopism i opracowanych roczników czasopism w bazie w latach 2009–2013

Baza KCBpol dla katalogów centralnych i bibliografii

Jak już wspomniano, baza ta obsługiwana była jeszcze w systemie MILLENIUM. Sukcesywnie przygotowywane są i przelewane do niej rekordy z baz dotychczas prowadzonych w systemie MAK. Zakład Bibliografii Zawartości Czasopism jako pierwszy rozpoczął pracę w tej bazie na bieżąco. Na koniec 2013 roku baza KCBpol liczyła 1 521 377 rekordów bibliograficznych (w 2012 – 768 611), w tym: Baza zawartości czasopism – 1 148 199 rekordów (Artykuły z czasopism polskich – 812 221, Artykuły z gazet i tygodników polskich – 335 978 rekordów) i Centralny Katalog Książek Zagranicznych – 373 178 rekordów. W 2013 r. przybyło 752 771 rekordów. Kartoteki wzorcowe w obu bazach

są tożsame. Baza będzie sukcesywnie uzupełniana o kolejne bibliografie i katalogi centralne.

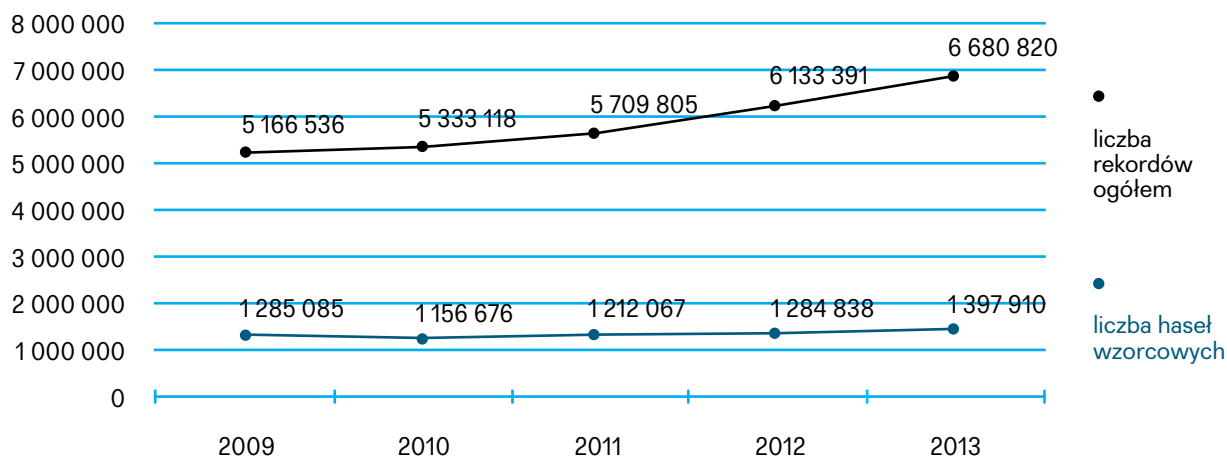
Kartoteki wzorcowe

Na koniec 2013 r. liczba haseł wzorcowych w bazie katalogu głównego BN wynosiła 1 397 910 (w 2012 r. – 1 284 838), w tym:

- › rekordów haseł formalnych 815 022 (w 2012 r. – 738 384),
- › haseł przedmiotowych 582 888 (w 2012 r. – 546 454).

Baza haseł wzorcowych powiększyła się w 1012 r. o 117 051 rekordów (w 2012 r. o 99 443), usunięciu poddano 3979 rekordy (w 2012 r. – 26 672).

Tempo wzrostu liczby rekordów ogółem i haseł wzorcowych w bazie katalogu głównego BN w latach 2009–2013

Retrokonwersja.

Zespół Zadaniowy Korpus Publikacji Polskich

Uznając retrokonwersję za jedno z ważniejszych zadań stojących przed Biblioteką Narodową, w 2006 r. powołano w strukturze BN Zakład Retrokonwersji, którego zadaniem było przygotowanie i wprowadzenie do bazy danych opisów bibliograficznych książek, tworzonych na podstawie materiałów drukowanych, w tym bibliografii narodowej, kart katalogowych katalogu alfabetycznego BN oraz z autopsji. W pracach nad retrokonwersją do końca 2011 r. uczestniczył także Zakład Książki. W latach 2006–2007 prace nad retrokonwersją bibliografii narodowej i katalogu alfabetycznego BN w znacznej części sfinansowano ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, przekazanych Ministerstwu Kultury i Dziedzictwa Narodowego na działalność wspomagającą badania naukowe w jednostkach resortu kultury. Rok później retrokonwersja została sfinansowana ze znacznych środków dotacyjnych MKiDN, co spowodowało znaczący wzrost liczby opisów bibliograficznych. W 2009 r. retrokonwersja odbywała się wyłącznie w ramach środków własnych Biblioteki Narodowej. W latach 2010–2011 oraz w pierwszej połowie 2012 r. Biblioteka Narodowa oprócz środków własnych pozyskała na retrokonwersję i rozbudowę cyfrowych zasobów informacyjnych

fundusze z Narodowego Centrum Badań i Rozwoju w ramach projektu SYNAT/PASSIM („System Nauki i Techniki SYNAT – utworzenie uniwersalnej, otwartej, repozytoryjnej platformy hostingowej i komunikacyjnej dla sieciowych zasobów wiedzy dla nauki, edukacji i otwartego społeczeństwa wiedzy”), realizowanego przez sieć 15 jednostek naukowych, których liderem jest Interdyscyplinarne Centrum Modelowania Matematycznego i Komputerowego Uniwersytetu Warszawskiego.

Aby przyspieszyć prace nad retrokonwersją, w 2012 r. Biblioteka Narodowa wystąpiła w do MKiDN o dodatkowe środki na utworzenie „Korpusu Publikacji Polskich”. Specjalna dotacja MKiDN pozwoliła na sfinansowanie prac, w wyniku czego w 2012 r. liczba rekordów opracowanych w ramach retrokonwersji wyniosła 93 069 rekordów, czyli niemal dwukrotnie więcej niż w 2011 r. (53 250 rekordów). W 2013 r. Dyrektor BN podjął decyzję o kontynuowaniu prac nad retrokonwersją w ramach Zespołu Zadaniowego Korpus Publikacji Polskich, który rozpoczął pracę 1 marca 2013 r., przejmując zadania Zakładu Retrokonwersji i Zakładu Opracowania Rzeczowego.

W 2013 r. działania Zespołu prowadzone były wyłącznie w oparciu o budżet własny Biblioteki Narodowej. Zespół wprowadził do systemu 33 706 rekordów bibliograficznych, dokonał korekty 33 579 rekordów,

Liczba rekordów wprowadzonych w ramach retrokonwersji w latach 2011–2013

	Liczba rekordów wprowadzonych w danym roku	Stan na koniec danego roku
2011	53 250	634 230
2012	93 069	730 299
2013	84 823	815 112

dopisał 33 718 haseł przedmiotowych i wprowadził 11 059 haseł wzorcowych. W pracach nad retrokonwersją brały udział także inne komórki organizacyjne BN (głównie Zakład Książki), dzięki czemu łączna liczba rekordów wprowadzonych w 2013 r. wyniosła 84 823.

Język haseł przedmiotowych Biblioteki Narodowej (JHP BN)

W 2013 r. Pracownia Języka Haseł Przedmiotowych Instytutu Bibliograficznego kontynuowała prace nad rozwojem słownictwa i metodyki JHP BN. W ramach prac nad kartoteką wzorcową JHP BN opracowano, zwalidowano i wprowadzono do Słownika JHP BN 2092 hasła (w 2012 r. – 2161). Bieżącą kontrolą objęto 13 745 haseł przedmiotowych (w 2012 r. – 9206) oraz 24 067 haseł przedmiotowych rozwiniętych (w 2011 r. – 23 541). Dokonano poprawek w 12 000 nowych rekordach wzorcowych. Dokonano także kontroli 2460 rekordów wzorcowych założonych w Bibliotece Publicznej m. st. Warszawy (w 2012 r. – 2944). Monitorowano też proces udostępniania danych użytkownikom zewnętrznym oraz aktualizowano kartotekę wzorcową udostępnianą w witrynie BN (baza MAK). Kontynuowano melioracje związane ze zmianami w Języku Haseł Przedmiotowych BN. W ramach tych prac usunięto 3638 rekordów wzorcowych (w 2012 r. – 26 267) oraz zmodyfikowano 26 914 rekordów wzorcowych (w 2012 r. – 13 392) i 36 412 rekordów bibliograficznych (w 2012 r. – 40 353).

Pracownia kontynuowała także prowadzenie serwisu informacyjnego uruchomionego w 2011 r. w formie bloga pn. *Fabryka języka*. Blog, redagowany

przez Bartłomieja Włodarczyka i Kacpra Trzaskę z Instytutu Bibliograficznego BN, zawiera aktualności, propozycje i artykuły problemowe z zakresu języków informacyjno-wyszukiwawczych.

Kontynuowano także prace nad Słownikiem Języka Haseł Przedmiotowych BN w wersji elektronicznej: dokonano przeglądu i weryfikacji haseł oraz kontroli krzyżowej relacji. 22 listopada Słownik w wersji pdf został udostępniony w witrynie JHP BN.

W dniach 11–13 września 2013 r. po raz piątnasty zorganizowano w BN Ogólnopolskie Warsztaty Języka Haseł Przedmiotowych Biblioteki Narodowej (JHP BN) i Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiętnej (UKD). W warsztatach uczestniczyło ponad 200 osób z bibliotek wszystkich typów z całej Polski. Uczestnicy wysłuchali 19 referatów wygłoszonych przez prelegentów reprezentujących, obok BN, biblioteki wojewódzkie, pedagogiczne, specjalistyczne oraz ośrodki naukowe (w tym Uniwersytet Warszawski, Uniwersytet Śląski, Książnicę Pomorską im. Stanisława Staszica w Szczecinie, Wojewódzką Bibliotekę Publiczną – Książnicę Kopernikańską w Toruniu, Centrum Informacji Naukowej i Bibliotekę Akademicką w Katowicach, Bibliotekę Politechniki Śląskiej, Pedagogiczną Bibliotekę Wojewódzką w Krośnie, Bibliotekę Główną Uniwersytetu Opolskiego). Tematyka wystąpień obejmowała w szczególności kwestie wyrażania zakresu chronologicznego i geograficznego, rozwiązania w zakresie stosowania tematów i określników chronologicznych, propozycje zmian w opracowaniu materiałów z zakresu szkolnictwa zawodowego. W szerszej dyskusji dotyczącej kierunku rozwoju JHP BN zastanawiano się nad stopniem uszczegóławia-

nia słownictwa oraz rozważano możliwości zmniejszenia roli określników na rzecz budowania wielowyrzowych tematów. Porównano także hasła przedmiotowe ze słowami kluczowymi stosowanymi w nowej Cyfrowej Bibliotece Narodowej *Polona*. Zaprezentowano także stan prac nad *Poradnikiem UKD*, tłumaczeniem pliku wzorcowego oraz nad Tablicami skróconymi UKD. Omówiono też organizację zbiorów w wolnym dostępie do półek z użyciem UKD. Przedstawiono wykorzystanie systemów klasyfikacji do tworzenia ontologii dziedzinowych.

Uniwersalna klasyfikacja dziesiąta (UKD)

Pracownia UKD Instytutu Bibliograficznego kontynuowała prace nad kartoteką wzorcową UKD, która została opublikowana w witrynie BN w grudniu 2011 r. W 2013 r. do kartoteki dodano 1220 rekordów wzorcowych oraz wprowadzono noty stosowania i przykłady wyodrębnione w toku prowadzonych prac korektorskich. Dokonano także weryfikacji rekordów wzorcowych pod kątem przygotowania odpowiedników słownych haseł indeksowych w dziale 2 Religia. Teologia. Pracownia UKD przygotowała i ogłosiła na stronie internetowej BN sześć kolejnych numerów „Biuletynu Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiątej”: nr 31 (Dział 2 Religia. Teologia), nr 32 (Poddziały wspólne formy), nr 33 (Kartoteka wzorcową – pole 761), nr 34 (Hasła indeksowe w kartotece UKD – dział 2. Religia. Teologia), nr 35 (Dział 7.04 Tematyka twórczości artystycznej), nr 36 (dział 373.2 Wychowanie przedszkolne; Dział 373.3.046-021.64 Nauczanie początkowe). Kontynuowano prace nad *Poradnikiem Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiątej* (przygotowano następujące rozdziały: *Charakterystyka UKD*, *Historia UKD*, *Prawa autorskie do UKD*, *Słownictwo i gramatyka UKD*, *Kartoteka wzorcową UKD* oraz rozdziały poświęcone działom: 3 Nauki społeczne, 5 Nauki przyrodnicze, 6 Nauki stosowane).

W pracowni UKD przeprowadzono także weryfikację opracowania rzeczowego związaną z publikacją „Przewodnika Bibliograficznego” oraz prowadzono modyfikację zapisów UKD w katalogu BN (łącznie 19 730 rekordów). W ramach współpracy z UDC Advisory Board z Konsorcjum UKD rozpoczęto prace nad no-

wymi tablicami UKD, dokonano przeglądu słownictwa MRF oraz wstępnych ustaleń zasad zapisu.

Przeprowadzono modyfikacje w bazach: MILLENIUM/SIERRA, w bazie MAK i Multilingual MRF. W 2013 roku zmodyfikowano łącznie 25 050 rekordów bibliograficznych i wzorcowych.

W 2013 roku przystąpiono do projektu Multilingual MRF translator. W ramach współpracy z UDC Consortium (w ramach tzw. Multilingual MRF) dokonano adaptacji z języka angielskiego na język polski 3510 odpowiedników słownych symboli UKD oraz not stosowania i przykładów.

W 2013 roku zorganizowano dwa zebrania Zespołu do spraw Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiątej. Na pierwszym, które odbyło się w dniach 22–23 kwietnia 2013 r., opracowano i omówiono materiał na temat odpowiedników słownych UKD w Dziale 2 Religia. Teologia. Podczas drugiego zebrania, które odbyło się w dniach 2–3 grudnia 2013 r., przygotowano materiał na temat prezentacji odpowiedników słownych działu 34 Prawo w kartotece wzorcowej UKD, symboli wyrażających nauczanie w szkołach zawodowych oraz dotyczących wychowania przedszkolnego.

W 2013 r. przeprowadzono także szkolenie z opracowania rzeczowego dokumentów z wykorzystaniem UKD, które odbyło się 9–10 października w Miejsko-Gminnej Bibliotece Publicznej w Polkowicach. Pracownia UKD brała także udział w przygotowaniu XV Ogólnopolskich Warsztatów Języka Haseł Przedmiotowych Biblioteki Narodowej (JHP BN) i Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiątej (UKD). Informacje szczegółowe dotyczące tego wydarzenia zostały omówione w podrozdziale poświęconym JHP BN.

Bibliografia narodowa

Do statutowych obowiązków Biblioteki Narodowej jako narodowej centrali bibliograficznej należy opracowywanie i wydawanie bieżącej i retrospektywnej bibliografii narodowej. Składają się na nią:

w zakresie książek

- › Przewodnik Bibliograficzny
- › Polonica Zagraniczne. Bibliografia

- › Bibliografia polska 1901–1939
- › Bibliografia podziemnych druków zwartych z lat 1976–1989

w zakresie czasopism

- › Bibliografie wydawnictw ciągłych
- › Bibliografia Zawartości Czasopism w zakresie dokumentów elektronicznych
- › Bibliografia Dokumentów Elektronicznych w zakresie dokumentów dźwiękowych
- › Bibliografia Dokumentów Dźwiękowych (zawieszona, w 2013 r. nie ukazywała się) w zakresie dokumentów kartograficznych
- › Bibliografia Dokumentów Kartograficznych

Opracowywane są także bibliografie specjalne, w tym:

- › Bibliografia Bibliografii Polskich
- › Polska Bibliografia Bibliologiczna
- › Wykaz Polskich Bibliografii Niepublikowanych
- › Bibliografia Analityczna Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej (BABIN)
- › Przekłady literatury polskiej
- › Dzieła Jana Pawła II: bibliografie publikacji wydanych poza Polską

Pracownia Teorii i Organizacji Bibliografii Instytutu Bibliograficznego prowadzi od dwóch lat blog tematyczny

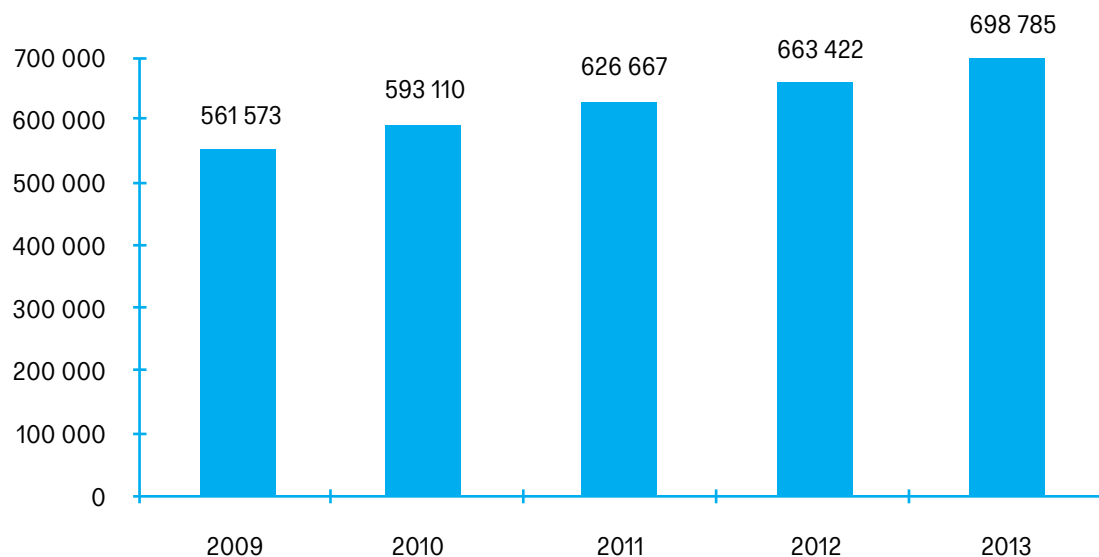
ny Porządek Rzeczy poświęcony m.in. zagadnieniom związanym z katalogowaniem i bibliografią, interesującym publikacjom, normom, standardom bibliograficznym oraz informacjom na temat prac badawczych i wdrożeniowych w zakresie bibliografii, prowadzonych w Polsce i na świecie. W Pracowni Teorii i Organizacji Bibliografii Instytutu Bibliograficznego redagowany jest także Słownik Terminologiczny z Zakresu Bibliografii i Katalogowania *Sternik*, w którym w 2013 r. zamieszczono 105 nowych terminów z tego zakresu.

Przewodnik Bibliograficzny

„Przewodnik” jest podstawowym członem bieżącej bibliografii narodowej rejestrującym w cyklu tygodniowym książki publikowane w Polsce. „Przewodnik Bibliograficzny” rejestruje publikacje, których wydawcą lub współwydawcą ma siedzibę na terenie Polski oraz wydawnictwa ogłoszone poza terenem państwa, jeżeli ich wydawcą lub współwydawcą są instytucje krajowe lub ich agendy zagraniczne. Nie stosuje się kryterium językowego ani kryteriów wartościujących. Od 2010 r. bieżąca bibliografia narodowa jest udostępniana w formie tygodnika w pliku PDF oraz bibliograficznej bazy danych, zamieszczanych na stronie internetowej BN. Pracownia Przewodnika Bibliograficznego działa od 2012 r. w ramach Zakładu Książki BN.

Liczba rekordów „Przewodnika Bibliograficznego” opracowanych w latach 2009–2013

	Liczba rekordów
2009	30 544
2010	31 537
2011	33 557
2012	36 755
2013	34 645

Liczba opisów bibliograficznych w bazie danych „Przewodnika Bibliograficznego” w latach 2009–2013

W 2013 r. opracowano 53 zeszyty bibliografii bieżącej wydawnictw zwartych, w tym jeden za rok 2012 oraz 4 zeszyty uzupełnień. Łącznie za rok 2013 ogłoszono 34 645 pozycji (w 2012 r. – 36 755). Dostępna w witrynie BN bibliograficzna baza danych „Przewodnika Bibliograficznego” za lata 1973–2013 zawierała na koniec 2013 r. 698 067 opisów.

Polonica Zagraniczne. Bibliografia

Bibliografia rejestruje wydawnictwa zwarte na podstawie uznanych za polonicum egzemplarzy książek pozyskiwanych do zbiorów BN poprzez kupno, dary i wymianę publikacji. Oprócz opisów sporządzonych z autopsji bibliografia zamieszcza opisy książek pozyskane z wielu źródeł bibliograficznych, m.in. w wyniku analizy bibliografii narodowych krajów europejskich i pozaeuropejskich, drukowanych katalogów książek, bibliografii specjalnych i katalogów on-line większych bibliotek w świecie. Pracownia Bibliografii Poloników Zagranicznych została w kwietniu 2013 r. włączona do Zakładu Książki. Roczniki bibliografii są zamieszczane na stronie internetowej BN w postaci plików PDF. W 2013 r. zarejestrowano 4673 pozycje. Opublikowano rocznik 2009, który zawiera 6200 pozycji bibliograficznych.

Gromadzono także opisy bibliograficzne w bazie POLONIKA 93- do kolejnych roczników oraz uzupełniano wydane już bibliografie: 2009 (zgromadzono 4053 opisy, w 2012 r. – 3558); 2010 (zgromadzono 2670 opisów, w 2012 r. – 2127), 2011 (zgromadzono 2474 opisy, w 2012 r. – 1852), 2012 (zgromadzono 1942 opisy, w 2012 r. – 990) oraz 2013 (zgromadzono 845 opisów). Baza danych poloników zagranicznych (POLONIKA 93-) wydanych od 1993 r. liczyła na koniec 2013 r. 74 892 rekordy (w 2012 r. – 70 219).

Bibliografia polska 1901–1939

Jest to retrospektywna bibliografia narodowa, stanowiąca kontynuację chronologiczną *Bibliografii polskiej* XIX w. Estreicherów. Rejestruje wydawnictwa opublikowane na ziemiach polskich (bez względu na język publikacji i narodowość autora) oraz polonica spoza ziem polskich. Zasięg terytorialny to granice Polski z 1939 r. Zasięg chronologiczny obejmuje okres od 1901 r. do końca sierpnia 1939 r. Zasięg formalno-wydawniczy obejmuje druki zwarte, wydawnictwa nutowe, atlasy map, albumy rycin.

W 2013 r. zakończono prace redakcyjne nad tomem 15 (Kat–Km; zawiera 6484 pozycje), kontynuowano prace nad tomem 16 (Kn–Korn; opracowano 6403 pozycje), oraz 17 (Koro–Krn; opracowano 3980 pozycji). Zakończono także prace nad tomem JEDNIODNIÓWKI (zawiera 4696 pozycji).

Bibliografia polska 1901–1939 udostępniania jest w następujących formach:

- › w wersji drukowanej (14 tomów – A–Kaś)
- › na stronie internetowej BN w bazie danych w programie MAK
- › w formie plików PDF zamieszczonych na stronie internetowej BN
- › w postaci cyfrowej w cBN *Polona*.

Łącznie do bazy wprowadzono do 8652 opisy (w 2012 r. – 13 841), dzięki czemu liczyła ona na koniec 2013 r. 203 989 opisów (w 2012 r. – 195 337).

Bibliografia podziemnych druków zwartych z lat 1976–1989

Bibliografia rejestruje druki zwarte, które zostały wydane poza cenzurą przez nielegalne wydawnictwa, partie polityczne, grupy i ruchy religijne itp. w latach 1976–1989. Bibliografia obejmuje również wydania Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” w okresie legalnej działalności „Solidarności”. Bibliografia podejmuje trud ukazania całego okresu nielegalnego rynku wydawniczego od powstania nielegalnych organizacji i partii politycznych aż do zmiany ustroju w 1989 r. W bibliografii uwzględniono 6513 pozycji.

Bibliografie wydawnictw ciągłych

W bibliografii wydawnictw ciągłych uwzględnia się wydawnictwa ciągłe publikowane w Polsce, niezależnie od języka tekstu, o częstotliwości od dziennika do rocznika, czasopisma publikowane nieregularnie, wydawnictwa zbiorowe, kalendarze, sprawozdania. Pracami nad bibliografią zajmuje się od 2011 r. Zakład Czasopism. W 2013 r. przejrzano i zarejestrowano 13 015 tytułów, co dało sumę 25 782 egzemplarzy wydawnictw ciągłych. Na podstawie tego materiału wprowadzono,

uzupełniono i zredagowano opisy czasopism w następujących bazach bibliograficznych:

› **Bibliografia Wydawnictw Ciągłych** – dostępna na stronie internetowej BN w bazach danych, które rejestrują tytuły czasopism ukazujących się w danym roku. W 2013 r. przejrzano i zarejestrowano 1060 egzemplarzy wydawnictw ciągłych z lat 2001–2010 (w 2012 r. – 2111). Na podstawie tego materiału uzupełniono bazy czasopism ukazujących się w latach 2001–2010 o 169 opisów.

› **Bibliografia Wydawnictw Ciągłych Nowych, Zawieszonych i Zmieniających Tytuł** – publikowana jako kwartalnik na stronie internetowej BN w formie plików PDF. W 2013 r. sporządzono opisy i zredagowano cztery numery kwartalnika zawierającego 928 pozycje (w 2012 r. – 1154) oraz opracowano roczną kumulację kwartalnika za 2012 r.

W ramach prac nad bibliografią retrospektywną w 2013 r. zredagowano 845 opisów w **Bibliografii Wydawnictw Ciągłych 1990–1995**. Baza ta zawiera obecnie 7205 opisów (w 2012 r. – 6360).

Kontynuowano także prace nad retrospektywną **Bibliografią Niezależnych Wydawnictw Ciągłych z lat 1976–1990**, udostępnianą w bazie danych znajdującej się na stronie internetowej BN. Baza zawiera obecnie 5957 tytułów.

Bibliografia Zawartości Czasopism

Zadaniem bibliografii jest rejestrowanie artykułów opublikowanych w polskich czasopismach, bez względu na język publikacji, wpływających jako egzemplarz obowiązkowy do Biblioteki Narodowej. Bibliografia Zawartości Czasopism jest bibliografią selekcyjną, nie rejestruje zawartości wszystkich czasopism wydawanych w Polsce. Do Zakładu Bibliografii Zawartości Czasopism BN wpłynęło w 2013 r. w ramach egzemplarza obowiązkowego 2966 woluminów czasopism (w 2012 r. – 2904). Opracowano 2944 woluminy (w 2012 r. – 2965). Zarejestrowano 96 nowych tytułów (w 2012 r. – 169). Na koniec 2013 r. Bibliografia Zawartości Czasopism rejestruje zawartość 2143 tytułów czasopism (w 2012 r. – 2050).

Opisy artykułów z czasopism były dostępne w czterech bazach internetowych:

- › Artykuły z czasopism polskich (MARC 21, 2005–) – do bazy, aktualizowanej co miesiąc, wprowadzono w 2013 r. 38 667 rekordów bibliograficznych (w 2012 r. – 44 549). Na koniec 2013 r. baza liczyła 417 066 rekordów.
- › Artykuły z czasopism polskich (MARC BN 1996–2004) – na koniec 2010 r. baza liczyła 395 318 rekordów (jest to baza zamknięta, nie wprowadza się do niej nowych opisów).
- › Artykuły z gazet i tygodników polskich (MARC BN 1996–2004) – baza zamknięta w 2004 r. Liczy 104 697 rekordów.
- › Wspólna Baza Artykułów z Gazet i Tygodników Polskich (Wspólna Baza BN i Bibliotek Publicznych „Prasa”) – prowadzona we współpracy z 12 bibliotekami publicznymi i aktualizowana codziennie. W 2013 r. rejestrowana była zawartość sześciu dzienników i dziewiętnastu tygodników. Zakład Bibliografii Zawartości Czasopism wprowadził do bazy 5637 opisów (w 2012 r. – 5007), a współpracujące z BN biblioteki 23 673 (w 2012 r. – 20 870). Łącznie wprowadzono 29 310 rekordów (w 2012 r. – 25 877). Na koniec 2013 r. baza liczyła 231 463 opisy bibliograficzne.

Wszystkie bazy zawierały łącznie na koniec 2013 r. 1 148 544 opisy (w 2012 r. – 1 080 223).

Bibliografia Dokumentów Elektronicznych

Jest bibliografią selekcyjną, rejestruje publikacje, których wydawca lub współwydawca ma siedzibę na terenie Polski oraz wydawnictwa ogłoszone poza terenem państwa, jeżeli ich wydawcą lub współwydawcą są instytucje krajowe lub ich agendy zagraniczne. Nie stosuje się kryterium językowego i wartościującego. Dobór i selekcja publikacji jest przeprowadzana na podstawie kryteriów formalnych. Publikowana jest na stronie internetowej BN w formacie PDF. Aktualizowana baza zawierała na koniec 2013 r. 3310 rekordów.

Polska Bibliografia Bibliologiczna

Opracowaniem tej bibliografii zajmuje się Zakład Dokumentacji Księgoznawczej BN. Łącznie baza Polskiej Bibliografii Bibliologicznej 1995–2013, udostępniona na stronie internetowej BN, liczyła na koniec 2013 r. 75 297 opisów.

Liczba rekordów Artykułów z Czasopism Polskich (MARC 21, 2005–) i Wspólnej Bazy Artykułów z Gazet i Tygodników Polskich opracowanych w latach 2009–2013

	Bibliografia Zawartości Czasopism	Wspólna Baza Artykułów z Gazet i Tygodników Polskich. Wspólna Baza BN i Bibliotek Publicznych „Prasa”
2009	44 628	25 912
2010	39 307	26 477
2011	50 209	26 076
2012	44 549	25 877
2013	38 667	29 310

Bibliografia Analityczna Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej (BABiN)

Baza Bibliografii Analitycznej Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej 1990–2013, udostępniona na stronie internetowej BN, liczyła na koniec roku 5562 opisy (bez zmian w stosunku do 2012 r.). Biblioteka Narodowa prowadzi w formie bloga serwis BABiN 2.0, informujący o treści wybranych artykułów z najważniejszych i najbardziej reprezentatywnych dla bibliotekoznawstwa i informacji naukowej tytułów fachowych pism zagranicznych.

Literatura Polska w Przekładach

W 2009 r. połączono bazy PRZEKŁADY LITERATURY POLSKIEJ 1981– oraz PRZEKŁADY LITERATURY POLSKIEJ 1971–1980. Stan bazy powiększył się w 2013 r. o 189 opisów i wyniósł na koniec roku 13 045 opisów (w 2012 r. – 12 856).

Stan bazy JAN PAWEŁ II wyniósł na koniec 2013 r. 8046 rekordów (w 2012 r. – 7952).

Funkcje centralne BN

Biblioteka Narodowa jako centralna biblioteka państwa pełni wiele funkcji o znaczeniu ogólnopolskim. Jest centralną biblioteką dziedziczną w zakresie bibliotekoznawstwa i nauki i książki, informacji naukowej i archiwistyki, prowadzi katalogi centralne, odpowiada za statystykę wydawnictw i statystykę bibliotek publicznych, a także pełni ważną rolę w normalizacji bibliograficznej w skali kraju. BN prowadzi także działalność szkoleniową w zakresie doskonalenia zawodowego bibliotekarzy oraz pracowników informacji naukowej, oferując różnorodne kursy, warsztaty specjalistyczne, seminaria, konwersatoria, zajęcia problemowe z zakresu bibliotekoznawstwa i informacji naukowej, obsługi komputerowych baz danych, informatycznych systemów bibliotecznych.

ISBN, ISMN, ISSN

Biblioteka Narodowa jest odpowiedzialna za przydzielanie numerów identyfikacyjnych wydawcom: przydzielanie im puli numerów dla książek (ISBN),

oznaczanie czasopism (ISSN), nadawanie numerów identyfikacyjnych drukom muzycznym (ISMN) oraz za przekazywanie danych do właściwych organizacji międzynarodowych. W 2013 r. zlikwidowano Zakład Znormalizowanych Numerów Wydawnictw, równolegle wyodrębniając w strukturze BN Samodzielne stanowisko pracy oraz Zespół Zadaniowy do spraw znormalizowanych numerów ISBN i ISMN. Powołano też Pracownię Narodowy Ośrodek ISSN, działającą w ramach Zakładu Czasopism.

ISBN

W 2013 r. przydzielono wydawcom książek 2875 pul numerów (w 2012 r. – 2845), w tym 2199 nowych (w 2012 r. – 2176) i 676 kontynuacji (w 2012 r. – 669). Stan bazy polskich wydawców na koniec 2013 r. wyniósł 38 814 rekordów (w 2012 r. – 36 610). Przygotowano roczne sprawozdanie dla Międzynarodowej Agencji ISBN w Londynie.

ISMN

W 2013 r. przydzielono wydawcom 13 pul numerów (w 2012 r. – 15) dla 13 nowych wydawców. Stan bazy na koniec 2013 r. wyniósł 154 rekordy (w 2012 r. – 141). Przekazano roczne sprawozdanie do Międzynarodowej Agencji ISMN w Berlinie.

ISSN

W 2013 r. nadano numery ISSN 1406 tytułom wydawnictw ciągłych (w 2012 r. – 1519), w tym dokonano 560 rezerwacji przed wydaniem pierwszego numeru (w 2012 r. – 747), 621 rezerwacji numerów zamieniono na numery stałe (w 2012 r. – 696). Stała baza danych w systemie MAK liczyła na koniec 2013 r. 40 800 rekordów (w 2012 r. – 39 400). Do Międzynarodowego Ośrodka ISSN w Paryżu wysłano 14 plików (w 2012 r. – 22) z danymi, zawierających w sumie 2100 rekordów (w 2012 r. – 3300), w tym 1400 opisów nowych tytułów i 700 zmodyfikowanych (w 2012 r. – odpowiednio 2200 i 1100).

Statystyka wydawnictw

Do zadań Biblioteki Narodowej należy przygotowanie urzędowej statystyki polskiej produkcji wydawni-

czej, tworzonej na podstawie danych o publikacjach zarejestrowanych w bieżącej bibliografii narodowej i ukazującej się jako rocznik „Ruch Wydawniczy w Liczbach”. Od 2011 r. rocznik publikowany jest w postaci dokumentu elektronicznego dostępnego online na stronie internetowej BN. W 2013 roku opracowano i opublikowano materiał do 58 rocznika „Ruch Wydawniczy w Liczbach” za rok 2012, który jest dostępny na stronie internetowej Biblioteki Narodowej w postaci pliku PDF. Biblioteka Narodowa przekazała ponadto dane statystyczne o produkcji wydawniczej w Polsce za rok 2011 do Głównego Urzędu Statystycznego w celu publikacji w „Małym Roczniku Statystycznym”, „Roczniku Statystycznym Rzeczypospolitej Polskiej” i roczniku „Kultura”. Przekazano także dane o wydawnictwach dla Warszawy i województwa mazowieckiego jako materiał do opracowania „Rocznika Statystycznego Warszawy”. Udzielano informacji i konsultacji z zakresu statystyki polskiej produkcji wydawniczej instytucjom i osobom prywatnym. Ponadto Instytut Książki i Czytelnictwa BN prowadził także statystykę obejmującą bibliotekarstwo publiczne w Polsce, ukazującą się jako rocznik „Biblioteki Publiczne w Liczbach”.

Prace normalizacyjne

Na mocy umowy z Polskim Komitetem Normalizacyjnym Biblioteka Narodowa kontynuowała prowadzenie

Sekretariatu Komitetu Technicznego nr 242 ds. Informacji i Dokumentacji oraz organizowała dwa posiedzenia tego gremium. Prace normalizacyjne prowadziła Pracownia Teorii i Organizacji Bibliografii Instytutu Bibliograficznego BN. Posiedzenia poświęcone były m.in. adaptacji norm PN-ISO 27729 „Informacja i dokumentacja – Międzynarodowy znormalizowany identyfikator nazwy ISNI”.

Katalogi Centralne

Biblioteka Narodowa posiada największą w Polsce tego typu bazę informacji o czasopismach polskich i piśmiennictwie zagranicznym znajdującym się w bibliotekach polskich. Tworzenie bazy dostępnej zarówno w formie katalogu kartkowego, jak i bazy elektronicznej, możliwe jest dzięki bardzo dobrej współpracy BN z bibliotekami polskimi, które przekazują informacje o swoich zbiorach. Dane w katalogach pochodzą od blisko tysiąca bibliotek krajowych i ponad dwudziestu zagranicznych. Od kwietnia 2013 r. pracami nad katalogami centralnymi zajmują się Zakład Informacji Naukowej (w zakresie książek i czasopism zagranicznych) i Zakład Czasopism (w zakresie czasopism polskich). Prowadzone są trzy katalogi: Centralny Katalog Książek Zagranicznych 1801–, Centralny Katalog Czasopism Zagranicznych 1801–, Centralny Katalog Czasopism Polskich 1801–1950.

Stan kartotek katalogów centralnych według danych na dzień 31 grudnia 2013 r.

Nazwa kartoteki	Liczba kart
Centralny Katalog Książek Zagranicznych 1801–1996	4 843 190
Centralny Katalog Czasopism Zagranicznych 1801–1970	Około 1 800 000 (ok. 45 000 tytułów)
Centralny Katalog Czasopism Polskich 1801–1950	179 888
Sigła bibliotek polskich	2748
RAZEM	6 825 826

Liczba rekordów w bazach danych katalogów centralnych według stanu na dzień 31 grudnia 2013 r.

Nazwa kartoteki	Liczba rekordów
Centralny Katalog Książek Zagranicznych 1975–1986	373 175
Centralny Katalog Książek Zagranicznych 1987–	274 495
Centralny Katalog Czasopism Zagranicznych 1971–2010*	107 746
Centralny Katalog Czasopism Polskich 1801–1950	36 819
Sprawozdania	6 924
Kalendarze	3 103
Wykaz sigłów bibliotek	1 674
RAZEM	803 936

* We wrześniu 2013 r. połączono bazy Centralny Katalog Czasopism Zagranicznych 1975–1979 i Centralny Katalog Czasopism Zagranicznych 1980–2010, tworząc jedną bazę.

Na koniec 2013 r. kartoteki kartkowe katalogów centralnych książek i czasopism zagranicznych oraz czasopism polskich gromadzonych w bibliotekach polskich zawierały 6 825 826 kart, zaś liczba opisów zarejestrowanych w bazach danych, dostępnych od 1997 r. w sieci lokalnej i Internecie, wyniosła 803 936 i jest sukcesywnie uzupełniana. Katalogi zawierają lokalizację około 5 milionów książek zagranicznych, około 200 tysięcy tytułów czasopism zagranicznych oraz ponad 46 tysięcy polskich wydawnictw ciągłych (czasopism, sprawozdań i kalendarzy) ukazujących się w latach 1801–1950 (w bazie ujęto także opisy czasopism stanowiących stare druki, opublikowanych w latach 1661–1880). Biblioteka prowadzi także specjalny Centralny Katalog Starych Druków (stan na dzień 31 grudnia 2013 969 350 kart (nie uległ zmianie od 2012 r.) oraz Centralny Katalog Rękopisów Muzycznych (do 1850 r.).

Bazy EWIDENCJA i BIBLIOS

Zgodnie z zapisami Ustawy o bibliotekach Biblioteka Narodowa prowadzi w odrębnej bazie EWIDENCJA wykaz bibliotek naukowych oraz bibliotek należących do ogólnopolskiej sieci bibliotecznej. Na koniec 2013 r. baza prowadzona przez Zakład Dokumentacji Księgoznawczej BN liczyła 4000 rekordów bibliotek, w tym 2582 rekordów bibliotek tworzących ogólnokrajową sieć biblioteczną oraz 1418 rekordów bibliotek naukowych. Status biblioteki naukowej ma jednocześnie 30 bibliotek tworzących ogólnokrajową sieć biblioteczną. Baza jest dostępna w sieci lokalnej BN oraz na stronie internetowej BN. Biblioteka Narodowa prowadzi także informacyjną bazę BIBLIOS, która na koniec 2013 r. liczyła 9495 opisów bibliotek (w 2012 r. – 9465), uzupełnianych na podstawie rozesyłanych ankiet i z danych pobieranych między innymi z Internetu. Baza jest dostępna w sieci lokalnej i Internecie.

Doskonalenie zawodowe i szkolenia bibliotekarzy

Rolę komórki odpowiedzialnej za doskonalenie zawodowe bibliotekarzy oraz pracowników informacji naukowej pełni Zakład Edukacji Bibliotekarskiej, Informacyjnej i Dokumentacyjnej (ZEBID) utworzony w 2007 r. jako jednostka organizacyjna Biblioteki Narodowej w związku z likwidacją Centrum Edukacji Bibliotekarskiej, Informacyjnej i Dokumentacyjnej im. Heleny Radlińskiej w Warszawie. W swej ofercie ma on różnorodne kursy, warsztaty specjalistyczne i problemowe w szczególności z zakresu bibliotekoznawstwa i informacji naukowej, obsługi komputerowych baz danych, informatycznych systemów bibliotecznych itp. Ogólnopolski zakres działalności ZEBID obliguje go do zapewnienia jakości kształcenia i doskonalenia w dwóch obszarach działania: wspieranie działań kadry kierowniczej bibliotek oraz zatrudnionych w niej pracowników oraz diagnozowanie i określanie potrzeb w zakresie kształcenia i doskonalenia zawodowego bibliotekarzy i pracowników informacji związanych z obiegiem książki i dokumentów.

W 2013 r. działalność szkoleniowa ZEBID obejmowała:

- › prowadzenie bieżącej działalności szkoleniowej rozumianej jako organizacja szkoleń – kursów doskonalenia zawodowego dla bibliotekarzy spoza BN;
- › prowadzenie bieżącej działalności szkoleniowej rozumianej jako organizacja szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe pracowników BN;
- › organizację i obsługę innych form szkoleniowych (seminariów, konferencji);

W 2013 roku ZEBID przeprowadził następujące szkolenia:

- › „Inicjacja czytelnictwa dzieci i młodzieży z elementami biblioterapii”,
- › „Identyfikacja i ochrona fotografii oraz kolekcji bibliotecznych, archiwalnych i muzealnych wykonanych technikami fotograficznymi”,
- › „Dobór nowości do bibliotecznych księgozbiorów dla dzieci i młodzieży – krajobraz literacki znany i nieznan”,
- › „UKD – poziom zaawansowany”,

- › „Katalogowanie w JHP BN – poziom zaawansowany”,
- › „Nie bójcie się audiobooków! Książka w nowej postaci na bibliotecznych półkach”,
- › „Osoby niepełnosprawne jako użytkownicy bibliotek i innych instytucji kultury”,
- › „Obsługa baz danych”,
- › „Informacja w bibliotekach XXI wieku”,
- › „Sztuka prezentacji”.

W 2013 r. we wszystkich formach szkoleniowych współrealizowanych przez ZEBID wzięły udział łącznie 523 osoby, w tym 146 osób w szkoleniach – kursach doskonalenia zawodowego dla klientów zewnętrznych, 170 osób w ramach doskonalenia zawodowego pracowników BN i 207 osób w XV Ogólnopolskich Warsztatach Języka Haseł Przedmiotowych BN i Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiątej, organizowanych wspólnie z Instytutem Bibliograficznym BN.

ZEBiD kontynuował praktykę stałego diagnozowania potrzeb w zakresie doskonalenia i kształcenia zawodowego bibliotekarzy wśród pracowników wszystkich typów bibliotek, w szczególności bibliotek publicznych – uczestników szkoleń. Badanie potrzeb szkoleniowych środowiska bibliotekarskiego odbywało się za pomocą przeprowadzenia ankiet, wywiadów, rozmów.

Zabłocki, Feliks (?-1874)

Sala główna Biblioteki Uniwersytetu w Krakowie

1871

polona.pl/item/360516/

Udostępnianie zbiorów

Biblioteka Narodowa jest największą w Polsce biblioteką publiczną, udostępniającą zbiory prezencyjnie – w czytelniach i w ramach wypożyczeń międzybibliotecznych. Do dyspozycji czytelników są mieszczące się w gmachu głównym BN: Informatorium, Czytelnia Ogólna, Czytelnia Humanistyczna, Czytelnia Bibliologiczna, Czytelnia Kartograficzna, Czytelnia Muzyczna, Czytelnia Nagrań Dźwiękowych i Audiowizualnych, a w siedzibie Biblioteki w Pałacu Rzeczypospolitej – Czytelnia Zbiorów Specjalnych. Dodatkowo BN sprawuje pieczę na czytelnią specjalną Biblioteki Donacji Pisarzy Polskich w Domu Literatury w Warszawie.

W związku z szerokim zakresem prac remontowych związanych z kompleksową termomodernizacją 12 budynków w siedzibie głównej BN przy al. Niepodległości, w pierwszej połowie roku nastąpiły oczywiste przy tej skali prac utrudnienia w korzystaniu z czytelni BN. Prace remontowe oraz zmiany organizacyjne spowodowały również zmiany w systemie udostępniania niektórych zbiorów. Warto jednak podkreślić, że mimo remontu Narodowa Książnica nie zamknęła swych podwoi i była przez cały czas otwarta dla czytelników. I tak, do 2 lutego 2013 r. Czytelnia Ogólna była zamknięta, a książki i czasopisma udostępniano w Czytelni Humanistycznej. Następnie, od 4 lutego do 1 września 2013 r., zamknięta była Czytelnia Humanistyczna, której funkcję przejęła Czytelnia Ogólna. Druki ulotne (dokumenty życia społecznego) były udostępniane w Czytelni Bibliologicznej, a zbiory ikonograficzne, po przeniesieniu ich z Pałacu Rzeczypospolitej do siedziby głównej, wypożyczano w Czytelni Kartograficznej. Od 2013 r. ze zbiorów mikrofilmowych można korzystać w Czytelni Ogólnej. W okresie wakacyjnym BN po raz pierwszy była otwarta również w soboty w godzinach 8.30–15.30. Po zakończeniu prac remontowych, 1 września 2013 r. uległ zmianie regulamin korzystania z BN. Jedną z najważniejszych wprowadzonych zmian stało się rozszerzenie godzin otwarcia BN dla czytelników. Obecnie Biblioteka otwarta jest od poniedziałku do soboty w godz. 8.30–20.30.

Od kilku lat obserwuje się stały spadek liczby użytkowników Biblioteki Narodowej korzystających z jej zbiorów w sposób tradycyjny, to znaczy w czytelniach. Dzięki rozwojowi cyfrowych systemów przekazu danych, znacznie więcej czytelników korzysta z baz danych, katalogów internetowych i – przede wszystkim – z zasobów działającej od września 2006 r. cyfrowej Biblioteki Narodowej – cBN *Polona*, która dzięki pracom modernizacyjnym stała się w 2013 r. jednym z najnowocześniejszych tego typu portali na świecie.

Witryna internetowa BN

Ważną rolę komunikacji z czytelnikami, wydawcami i bibliotekarzami pełni strona internetowa BN (www.bn.org.pl). W 2010 r. witrynę wzbogacono o zapis audiowizualny ważnych dla BN wydarzeń (BibliotekaNarodowaTV), które dostępne są także na popularnym wśród użytkowników Internetu www.youtube.com. Do końca 2013 r. BN udostępniła 195 filmów dokumentujących działalność Narodowej Książnicy oraz stanowiących materiały promocyjne, szkoleniowe i instruktażowe o łącznym czasie emisji wynoszącym blisko 30 godzin. Regularnie publikowane są także zapisy promującej czytelnictwo cyklicznej audycji radiowej „Oprawcy książek”, realizowanej od połowy 2011 r. przez stację TOK FM we współpracy z BN, w której bierze udział Dyrektor BN dr Tomasz Makowski, a także odnośniki do najważniejszych materiałów dotyczących BN, jakie ukazują się w mediach elektronicznych.

Witryna BN jest również portalem, za pośrednictwem którego rozpowszechniane są wszystkie elektroniczne publikacje Biblioteki, takie jak bibliografie, materiały szkoleniowe, instrukcje, biuletyny i inne. We wrześniu 2013 r. przygotowano zintegrowaną z witryną BN podstronę umożliwiającą łatwe dotarcie do baz z zasobami informacyjnymi online (bibliografie, bazy artykułów i dysertacji, internetowe archiwa prasy codziennej), które udostępniane są w Bibliotece Narodowej.

Od 2011 r. na stronie BN działają trzy serwisy informacyjne prowadzone w formie blogów:

- › *Fabryka Języka*, poświęcony Językowi Haseł Przedmiotowych BN,
- › *BABIN 2.0*, informujący o treści wybranych artykułów z najważniejszych i najbardziej reprezentatywnych dla bibliotekoznawstwa i informacji naukowej tytułów fachowych pism zagranicznych,
- › *Porządek Rzeczy*, poświęcony m.in. wydarzeniom związanym z zagadnieniami katalogowania i bibliografii, interesującym publikacjom.

W 2012 r. oferta BN w tym zakresie została poszerzona o nowy blog pt. *Winien czy ma*, prowadzony przez pracowników Oddziału Finansowo-Księgowego BN, poświęcony tematyce finansów i księgowości w instytucjach kultury.

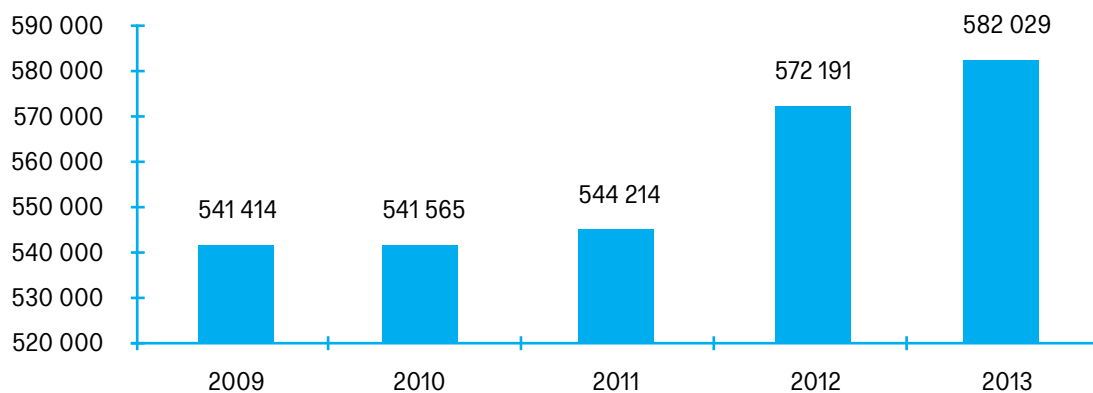
W kwietniu 2013 r. uruchomiono kolejny blog *Dobre Zachowanie*, redagowany przez pracowników zakładów BN zajmujących się konserwacją zbiorów bibliotecznych pod kierunkiem zastępcy Dyrektora BN do spraw ochrony i udostępniania zbiorów Ewy Potrzebnickiej, w całości poświęcony sprawom ochrony i konserwacji zbiorów.

Nowy blog Cyfrowej Biblioteki Narodowej *Polona*, nad którym nadzór merytoryczny sprawuje zastępca dyrektora BN do spraw rozwoju Mikołaj Baliszewski, prezentuje wybór najciekawszych obiektów znajdujących się w cBN Polona opatrzonych komentarzem.

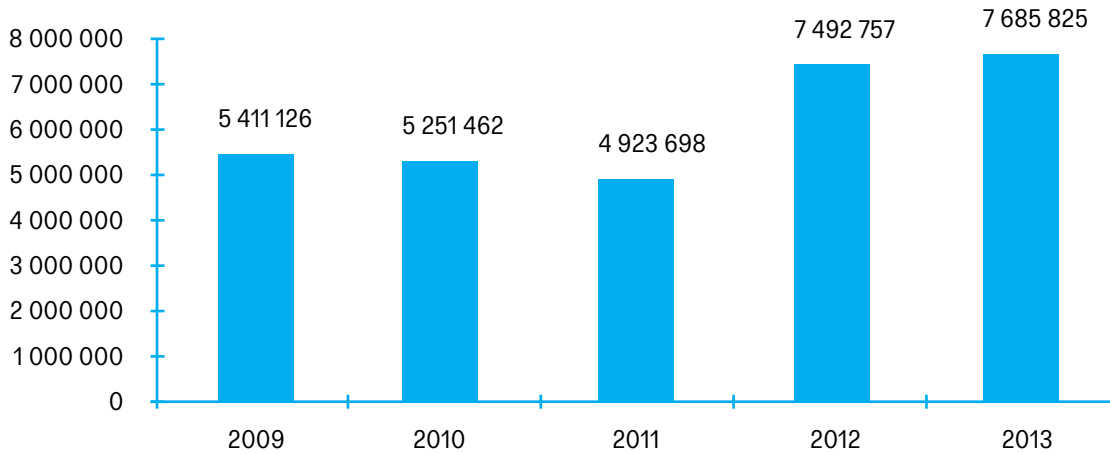
Wszystkie blogi są regularnie czytane przez szerokie grono zainteresowanych osób, promowane na stronie BN (stworzono specjalną zakładkę) oraz na portalu społecznościowym facebook.com. W końcu grudnia 2013 r. liczba fanów BN na tym portalu wyniosła 11 500 osób (w 2012 r. – 8200).

Zgodnie z danymi wygenerowanymi przez system Google Analytics strona internetowa BN (www.bn.org.pl) zarejestrowała w 2013 r. 1 429 235 odwiedzin (w 2012 r. – 1 461 376). Z roku na rok systematycznie rośnie liczba unikalnych użytkowników odwiedzających stronę BN. W 2012 r. zarejestrowano ich 582 029 (w 2011 r. – 572 191). Systematycznie rośnie także średni czas spędzany przez użytkowników na portalu bn.org.pl. W 2013 r. wynosił on 4 minuty 47 sekund, w 2012 r. – 4 minuty 12 sekund, rok wcześniej 3 minuty 33 sekundy, a w 2010 r. – 3 minuty i siedem sekund). Spada też współczynnik odrzuceń strony (tzw. Bounce rate – procent zniechęconych użytkowników wychodzących ze strony zaraz po wejściu). Świadczy to o dobrym dostosowaniu strony do potrzeb jej użytkowników, a rosnąca liczba odwiedzin przez nowych użytkowników, przy jednoczesnym zmniejszaniu się liczby odrzuceń, świadczyć może o atrakcyjności strony także dla zupełnie nowych odbiorców, którzy pozostają na niej nawet, jeśli trafili tu przypadkowo. W 2013 r. zanotowano 7 685 825 odsłon strony (w 2012 r. – 7 492 757).

Liczba unikalnych użytkowników witryny bn.org.pl

Liczba odsłon witryny bn.org.pl

Cyfrowa Biblioteka Narodowa *Polona*

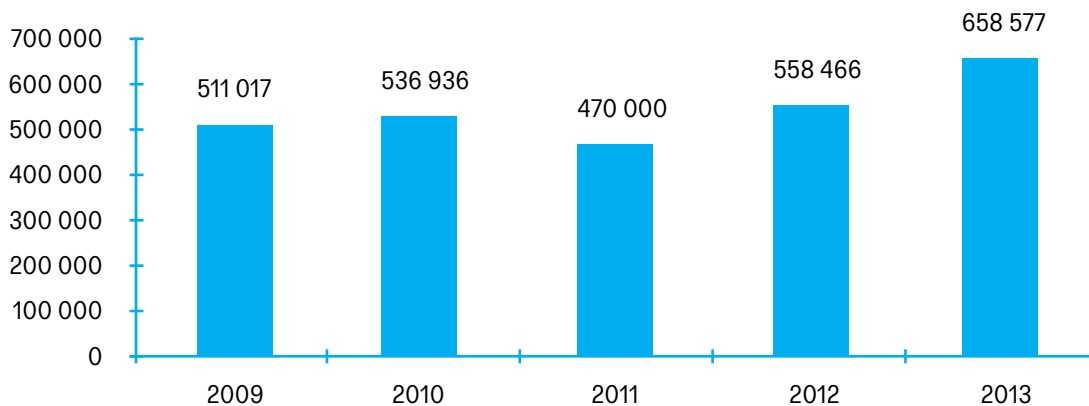
Uroczyste otwarcie Cyfrowej Biblioteki Narodowej *Polona* w nowej formule odbyło się 20 czerwca 2013 r., z udziałem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Bogdana Zdrojewskiego.

Jest to w chwili obecnej najnowocześniejszy tego typu portal w Polsce i jeden z najnowocześniejszych na świecie. W 2013 roku umieszczono w cBN *Polona* aż 119 000 obiektów (w 2012 r. – 5227), dzięki czemu w jej zasobie znalazły się na koniec roku 162 544 obiekty (w 2012 r. – 43 544). Utworzono 10 nowych kolekcji

oraz podjęto prace nad czterema kolejnymi. Działający od czerwca 2013 r. fanpage *Polony* na portalu społecznościowym facebook.com zgromadził blisko 10 tysięcy fanów.

Zgodnie z danymi wygenerowanymi przez system Google Analytics cBN *Polona* zanotowała w 2013 r. 658 577 wizyt (w 2012 r. – 558 466) (rejestrowana była wizyta każdego nowego gościa, który oglądał stronę i nie łączył się z nią przez ostatnie 60 minut) i miała blisko 10 milionów odsłon, zaś średni czas pozostawania użytkownika w serwisie wyniósł 12 minut.

Liczba wizyt na stronie cBN *Polona* w latach 2009–2013

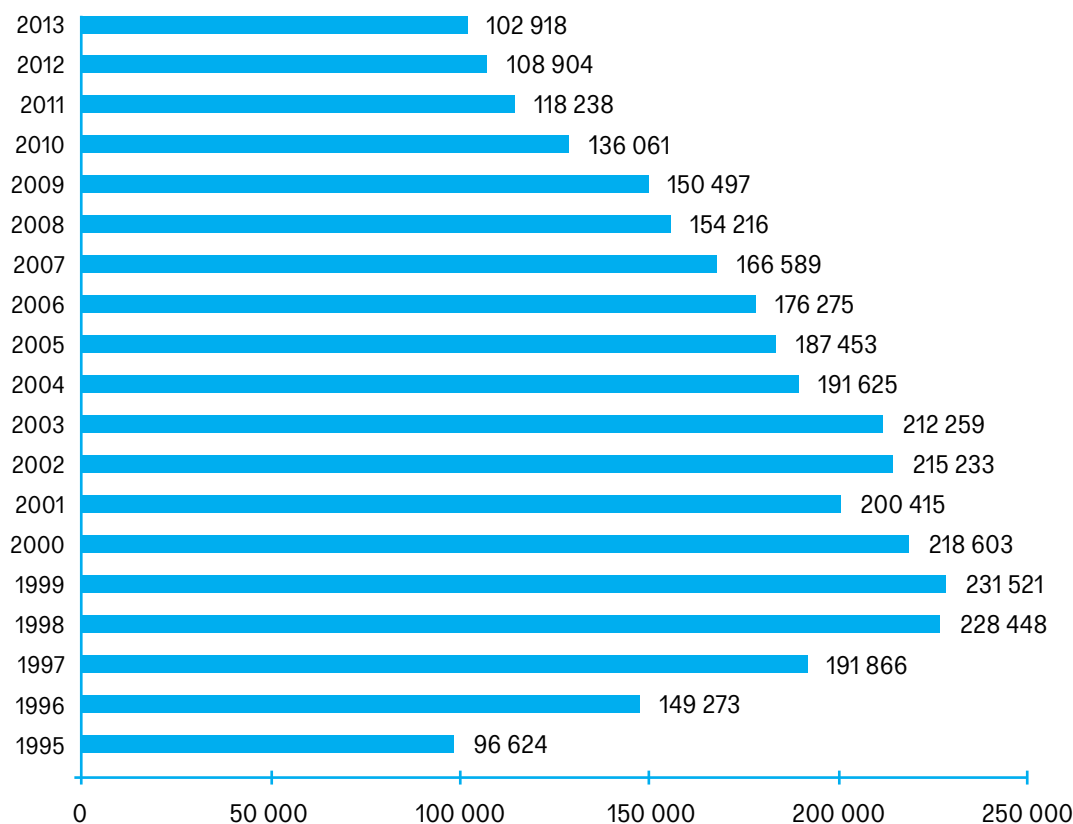
Udostępnianie zbiorów w czytelniach

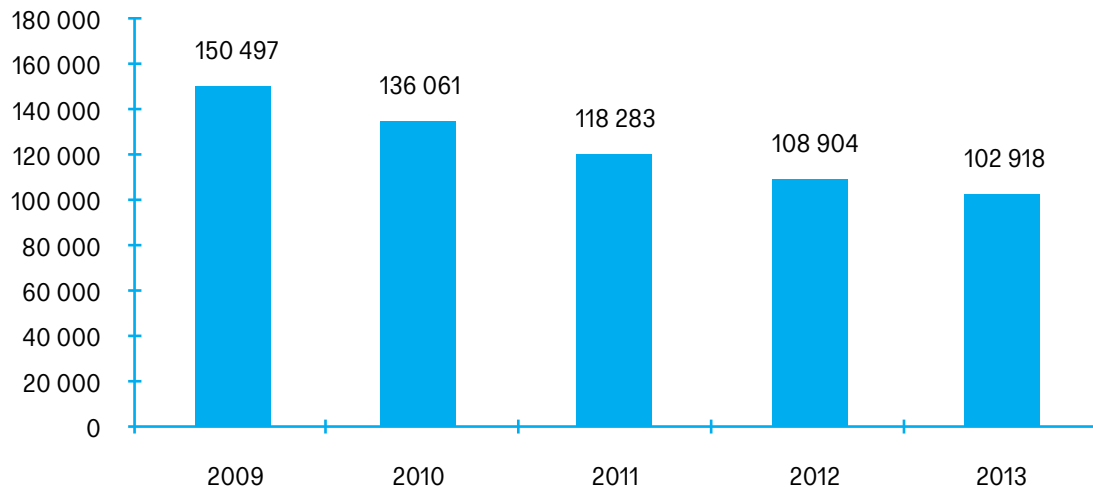
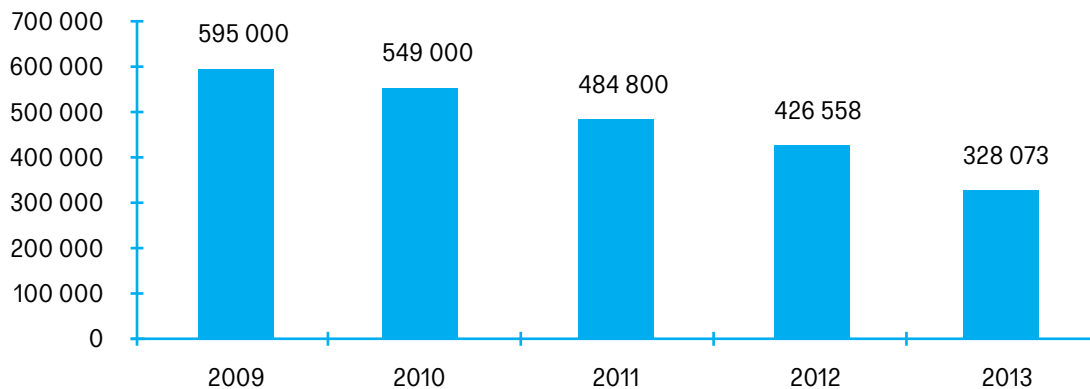
Mimo remontów zwiększyła się liczba czytelników Czytelni Głównej i Czytelni Humanistycznej, które odwiedziły 97 123 osoby (w 2012 r. – 84 725 osób). Ogółem w 2013 r. Bibliotekę Narodową odwiedziło 102 918 czytelników (w 2012 r. – 108 904, 2011 r. – 118 238, w 2010 r. – 136 061, w 2009 r. – 150 497 czytelników), którym w czytelniach udostępniono 328 073 wol./j. (w 2012 r. – 426 558, w 2011 r. – 484 800, w 2010 r. – 549 000, w 2009 r. – 595 000). Spadek ogólnej liczby czytelników wynikał z prac remontowych prowadzonych w całym gmachu BN i wyłączeń z korzystania kolejnych pięter magazynu BN. Coraz więcej osób ko-

rzysta ponadto z zasobów cyfrowych BN w Cyfrowej Bibliotece Narodowej Polona bez konieczności odwiedzania gmachu BN.

W 2013 r. zarejestrowano więcej nowych czytelników – 17 947 osób (w 2012 r. – 17 425, 2011 r. – 19 149, w 2010 r. – 20 163, w 2009 r. – 23 051). Dotychczas największą grupę wśród nowych czytelników stanowili studenci (ok. 50%). W 2013 r. uległo to zmianie: studenci stanowili 36% (6498 osób), pracownicy nauki – 10% (1771 osób), uczniowie – 8% (1362 osoby), nauczyciele – 2% (357 osób), zaś najliczniejszą grupę stanowili przedstawiciele innych zawodów – 44% (7959 osób).

Liczba czytelników BN w latach 1995–2013

Liczba osób odwiedzających czytelnie BN w latach 2009–2013**Liczba udostępnionych woluminów/jednostek w czytelniach BN w latach 2009–2013**

Od 2012 r. w Bibliotece Narodowej działa Punkt Dostępu Osób Niepełnosprawnych do Zbiorów BN. Opracowane są zasady korzystania przez osoby niepełnosprawne ze zbiorów BN, w tym szczegółowe zasady rejestracji czytelników posiadających orze-

czenie o niepełnosprawności, działają wyposażone w nowoczesny sprzęt stanowiska dostępne dla osób z niepełnosprawnościami sensorycznymi i motorycznymi. Prowadzono także szkolenia pracowników BN w zakresie pomocy w korzystaniu ze stanowisk przez osoby niepełnosprawne.

Odwiedziny w czytelnich BN w latach 2009–2013

Czytelnie	2009	2010	2011	2012	2013
Ogólna*	79 148	72 250	61 887	54 878	84 824 w tym 6676 osób korzystających z mikrofilmów
Humanistyczna **	28 533	24 024	21 116	29 847	12 309
Czasopism ***	24 534	23 890	20 129	10 190	-
Bibliologiczna	3 233	2 948	3 247	3 555	3 555
Mikroform ****	10 758	9 248	9 095	7 641	-
Muzyczna *****	952	637	630	514	356
Nagrań Dźwiękowych i Audiowizualnych *****	143	157	134	104	50
Zbiorów Specjalnych	1 381	1 530	1 343	1 314	1 208
Dokumentów Życia Społecznego *****	1 452	1 145	579	673	470
Ikonograficzna *****	225	88	3	-	-
Kartograficzna *****	138	144	120	188	146
			w tym 114 dotyczy zbiorów karto- graficznych i 74 dotyczy zbiorów ikonograficznych		w tym 96 dotyczy zbiorów karto- graficznych i 50 dotyczy zbiorów ikonograficznych
OGÓŁEM OSÓB	150 497	136 061	118 283	108 904	102 918

* Od 15 października 2012 r. do 2 lutego 2013 r. Czytelnia Ogólna była zamknięta z uwagi na prace remontowe związane z termomodernizacją gmachu Biblioteki Narodowej, a jej funkcję przejęła Czytelnia Humanistyczna.

** Od 4 lutego do 1 września 2013 r. Czytelnia Humanistyczna była zamknięta z powodu prac remontowych, a jej funkcję przejęła Czytelnia Ogólna.

*** Czytelnia Czasopism była w 2013 r. zamknięta, a jej funkcję przejęła Czytelnia Ogólna.

**** Ze względów organizacyjnych Czytelnia Mikroform została zlikwidowana, a zbiory mikrofilmowe udostępniane są w Czytelni Ogólnej.

- ***** Z powodu prac remontowych na początku 2013 r. zbiory muzyczne były udostępniane w Czytelniach Ogólnej i Bibliologicznej.
- ***** Z powodu prac remontowych Czytelnia Nagrań Dźwiękowych i Audiowizualnych była nieczynna do 13 października 2013 r. Od 14 października w Czytelni udostępniane są również dokumenty elektroniczne zapisane na nośnikach fizycznych. Publikacje on-line udostępniane są na wyznaczonych terminalach w Czytelni Ogólnej i Informatorium.
- ***** Dokumenty życia społecznego były udostępniane w Czytelni Bibliologicznej, a czasie prac termomodernizacyjnych również w Czytelni Ogólnej.
- ***** Od 2011 r. zbiory ikonograficzne są udostępniane w Czytelni Kartograficznej.
- ***** Z powodu prac remontowych od 4 lutego do 30 czerwca 2013 r. Czytelnia Kartograficzna była zamknięta. Po remoncie Czytelnia działa w szerszym zakresie – jest czynna od poniedziałku do piątku w godzinach 10.00–14.00 (wcześniej była czynna dwa razy w tygodniu).

Informacja biblioteczna

Biblioteka Narodowa, korzystając z katalogów własnych zbiorów, katalogów centralnych, polskich i obcych źródeł informacyjnych, udziela odpowiedzi na pytania czytelników w dwóch punktach informacyjnych (A – przy wejściu do BN i C – przy katalogach rzeczowym czasopiśmie i centralnym) oraz w Informatorium. Z powodu prac remontowych Informatorium było nieczynne od 13 października 2012 r. do 14 maja 2013 r. Od 15 maja do końca roku odwiedziło je 5347 osób (w 2012 r. – 8207). Punkt informacyjny A był zamknięty dla użytkowników od 13 października 2012 r. do 4 lutego 2013 r. Od 5 lutego do końca 2013 r. odwiedziło go

37 342 osoby (w 2012 r. – 23 810). Punkt informacyjny C był niedostępny od 13 października 2012 r. do 24 czerwca 2013 r. Po tym okresie odwiedziło go 5770 osób (w 2012 r. – 21 713). Od 15 października 2012 r. do 4 lutego 2013 r. działał zastępczy punkt informacyjny, który odwiedziły 4732 osoby. BN odpowiada także na kwerendy pisemne i telefoniczne, krajowe i zagraniczne. W 2013 r. Zakład Informacji Naukowej BN udzielił 62 099 informacji bibliotecznych, bibliograficznych i faktograficznych (w 2012 r. – 71 106). W drugiej połowie 2013 r. kontynuowano realizację edukacyjnego programu zwiedzania Biblioteki Narodowej, z którego skorzystały 1782 osoby w 82 grupach (w 2012 r. – 1643 osób w 77 grupach).

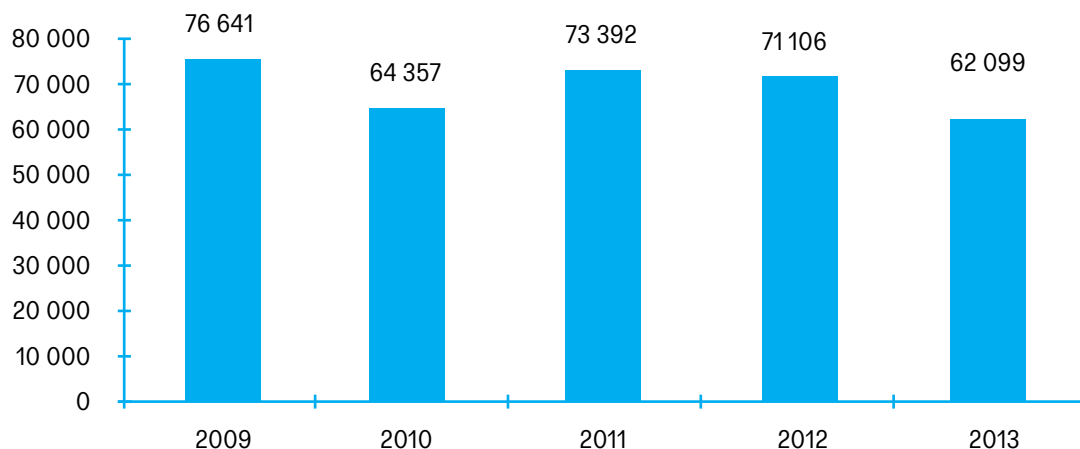

Prace remontowe siedziby głównej Biblioteki Narodowej przy al. Niepodległości 2013 roku

Wejście główne do Biblioteki Narodowej po remoncie i pracach termoizolacyjnych, lato 2013 roku

Liczba udzielonych informacji bibliotecznych, bibliograficznych i faktograficznych w BN w latach 2009–2013

Byli to przede wszystkim uczniowie szkół średnich, studenci bibliotekoznawstwa i bibliotekarze z kraju oraz goście zagraniczni (14 osób). Czas trwania wycieczek wyniósł łącznie 141 godzin. Stworzono także i realizowano specjalny program edukacyjny dla Zespołu Szkół dla Dzieci z Autyzmem w Warszawie. Nawiązano też współpracę z Helsińską Fundacją Praw Człowieka, z inicjatywy której BN odwiedziło w 2013 r. 12 osadzonych w Areszcie Śledczym Warszawa-Mokotów.

Na zamówienie czytelników korzystających z materiałów zastępczych wykonano następujące usługi reprograficzne: ksero z oryginału – 613 sztuk, ksero z mikrofilmu – 161 sztuk, mikrofilm pozytywowy – 667 metrów, skan z oryginału – 11 511 sztuk, skan z mikrofilmu – 14 728 sztuk, skan z cyfrowej Biblioteki Narodowej Polona – 546 sztuk.

Udostępnianie międzybiblioteczne

Biblioteka Narodowa współpracuje z innymi bibliotekami w zakresie międzybibliotecznego udostępniania zbiorów. Realizując zamówienia czytelników, Oddział Wypożyczania Krajowego i Zagranicznego wysłał do bibliotek w kraju i za granicę łącznie 1730 zamówień na materiały biblioteczne (w 2012 r. – 1426), z czego zostało zrealizowanych 1092. Najwięcej materiałów

wypożyczyły do BN: Biblioteka Jagiellońska, Biblioteka Uniwersytecka w Poznaniu, Biblioteka Zakładu Narodowego im. Ossolińskich oraz Biblioteka Śląska, a z zagranicznych Centralna Biblioteka Medyczna w Kolonii, Biblioteka Państwowa Bawarii w Monachium oraz biblioteki w Hamburgu i Tybindze.

Biblioteka Narodowa udostępniała także swoje zbiory innym bibliotekom krajowym i zagranicznym. W 2013 r. do BN wpłynęło łącznie 4495 zamówień (w 2012 r. – 4817), z czego zrealizowano blisko 90%, tj. 3802. Na koniec 2013 r. aktywne konta wypożyczeń w BN miało 69 bibliotek warszawskich i 122 pozostałych bibliotek z Polski. Najwięcej zamówień wpłynęło z Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego, Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego oraz Centralnej Biblioteki Statystycznej, a także z bibliotek uniwersyteckich Wrocławia, Łodzi, Poznania i Olsztyna oraz Instytutu Badań Literackich PAN w Poznaniu. Zrealizowano także zamówienia ze 183 bibliotek z 36 krajów (najwięcej z USA, Niemiec, Francji oraz Słowacji). Większość zamówień zagranicznych (ok. 62%) zrealizowano przez udostępnienie kopii. Znaczną część materiałów udostępnianych w ramach wypożyczeń międzybibliotecznych stanowią mikrofilmy. W 2013 r. zrealizowano w ten sposób 571 zamówień, wypożyczając z BN 1354 szpule mikrofilmów.

Fig. 5.

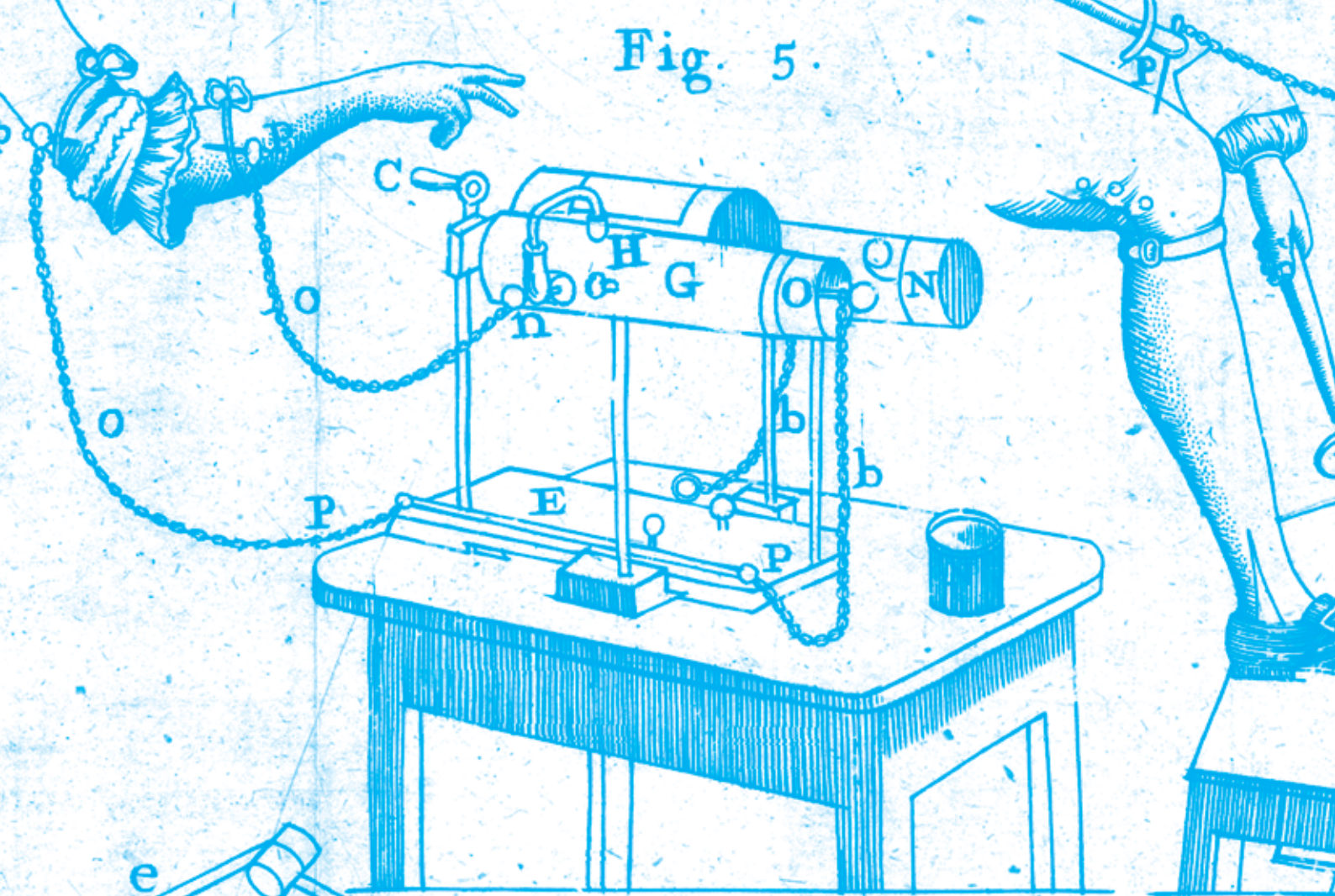
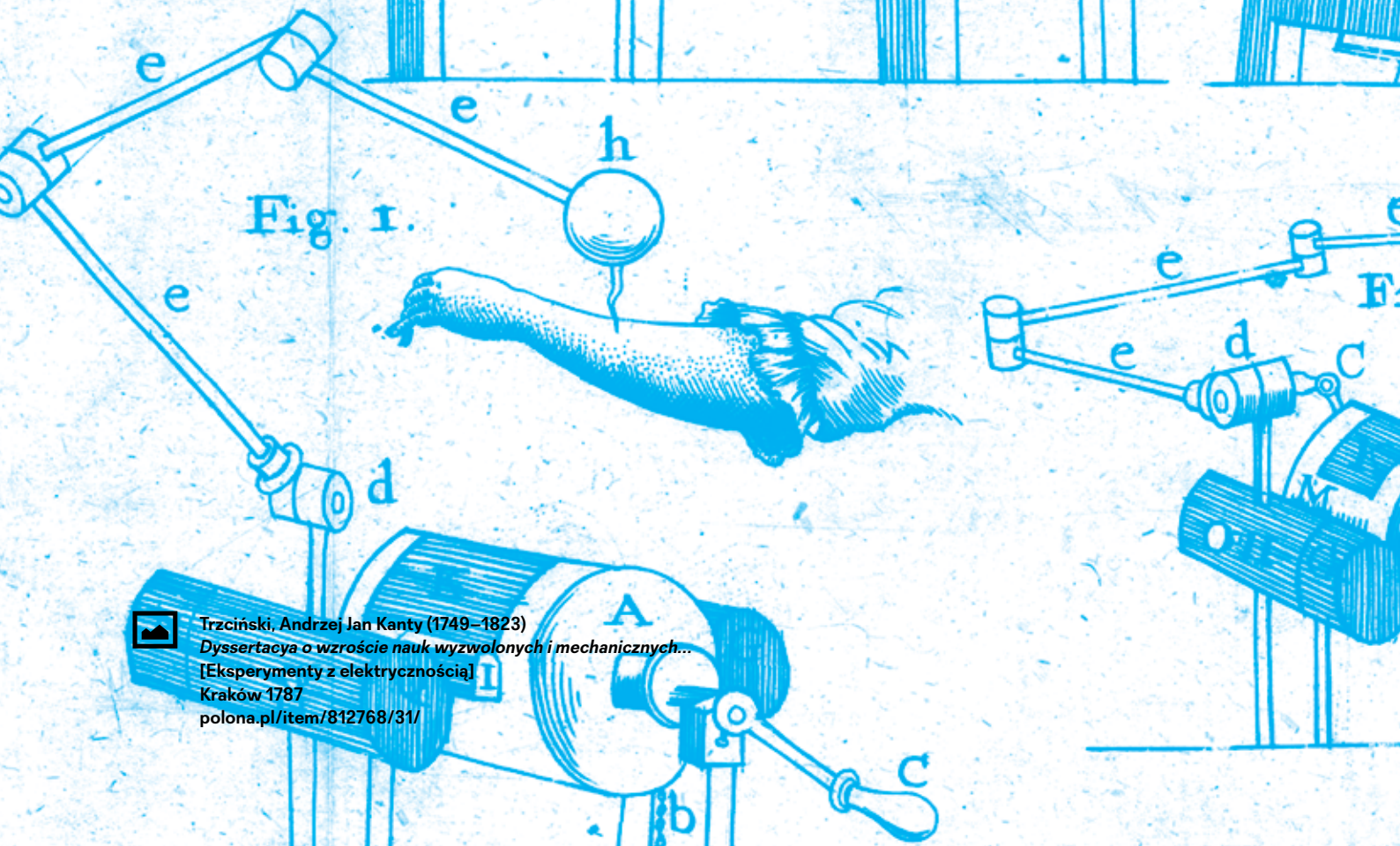

Fig. 1.

Trzcicki, Andrzej Jan Kanty (1749–1823)
 Dysertacja o wzroście nauk wyzwolonych i mechanicznych...
 [Eksperymenty z elektrycznością]
 Kraków 1787
polona.pl/item/812768/31/

Nowoczesne technologie procesów bibliotecznych

Zintegrowany system biblioteczny

Od 1997 r. Biblioteka Narodowa tworzyła główny katalog swoich zbiorów w bazie danych zintegrowanego systemu bibliotecznego INNOPAC/MILLENNIUM. 30 kwietnia 2013 r. BN wprowadziła nową wersję systemu o nazwie SIERRA. Wdrażanie SIERRY zostało poprzedzone pracami przygotowawczymi związanymi z ustawieniami i polonizacją systemu oraz przygotowaniem nowych autoryzowanych dostępów dla wszystkich pracowników. Ten system obsługuje główny katalog komputerowy, natomiast baza KCBpol (tj. Katalogi Centralne i Bibliografie) obsługiwana jest jeszcze przez system MILLENNIUM, przy czym – zgodnie z zaleceniami firmy Innovative (dostawcy oprogramowania) – na początku przyszłego roku baza ta zostanie również przeniesiona do systemu SIERRA, który działa w oparciu o pięć głównych modułów: katalogowania, gromadzenia, zamawiania i rejestracji czasopism oraz udostępniania. Pomocniczo do funkcjonowania systemu wykorzystywany jest moduł administracyjny, moduł do automatycznego wyprowadzania i przesyłania danych. W systemie SIERRA zdefiniowanych jest 406 loginów umożliwiających pracę. Obsługę bazy głównej zapewniają 272 pliki przeglądowe zawierające w sumie 6 250 000 rekordów. Pliki przeglądowe są rozdzielone według zapotrzebowania pomiędzy wszystkie komórki merytoryczne pracujące w systemie SIERRA. Osiem plików o łącznej liczbie 1 250 000 rekordów, zakupionych przez Instytut Książki, służy do wystawiania rekordów dla systemu MAK+. Druga baza w systemie MILLENNIUM dla Katalogów Centralnych i Bibliografii (KCBpol) liczy 96 plików. Będą one wykorzystywane do obsługi tej bazy. Dla systemu MILLENNIUM zdefiniowanych jest 86 autoryzacji umożliwiających pracę w tej bazie. Łącznie do obsługi obydwu baz BN posiada 350 licencji jednoczesnego dostępu do systemu. Baza danych była regularnie monitorowana: codziennie sprawdzano status systemu oraz kontrolowano i modyfikowano formatki rekordów wzorcowych, poddawano sprawdzaniu dublowanie się haseł wzorcowych, opróżniano pliki z raportami o hasłach, uwalniano

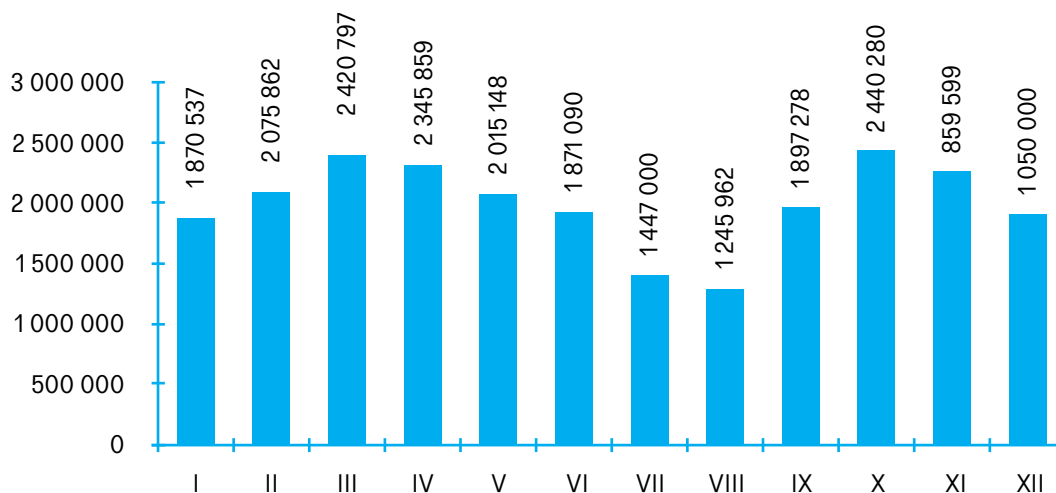
rekordy zatrzymane przez system, dokonywano korekty ustawień systemu zgodnie z zapotrzebowaniem użytkowników, tworzone nowe loginy i autoryzacje. Regularnie sporządzano także kopie bezpieczeństwa bazy. Weryfikowano poprawność opisów w bazach prowadzonych w systemie MAK przed importem rekordów do systemu MILLENNIUM. Porządkowano bazę danych, zwłaszcza w zakresie rekordów haseł wzorcowych formalnych i przedmiotowych, przeglądano i aktualizowano rekordy bieżącego wpływu czasopism pod kątem ich statusu. Analizowano również sugestie czytelników zapisywane w systemie i w przypadku uzasadnionych uwag dokonywano zmian w bazie. Odbywały się też szkolenia pracowników w zakresie pracy w systemie.

Udostępnianie danych z katalogu komputerowego BN

Dane z katalogu komputerowego Biblioteki Narodowej są pobierane przez biblioteki na dwa sposoby: za pomocą protokołu Z39.50 bezpośrednio z bazy katalogowej oraz z katalogu internetowego OPAC. Wykorzystanie katalogu w 2013 r. przedstawiają poniższe wykresy. Warto zaznaczyć, że wykazane połączenia za pomocą protokołu Z39.50 rejestrują połączenie do bazy z poszczególnych adresów IP serwerów/komputerów, nie odzwierciedlają natomiast liczby wykonanych wyszukiwań, których jest znacznie więcej. W ramach jednego połączenia można bowiem dokonać dowolnie dużo pobrań/wyszukiwań rekordów. Łączna liczba wyszukiwań za pośrednictwem katalogu internetowego OPAC w 2013 r. wyniosła 13 026 618.

Z katalogu internetowego OPAC pobrano w 2013 r. 333 710 rekordów bibliograficznych (w 2012 r. – 516 481), natomiast za pomocą protokołu Z39.50 poprzez IP miało miejsce średnio około 1 000 800 połączeń do bazy miesięcznie, co w skali roku dało sumę 21 539 412 (w 2012 r. – 12 831 268).

Liczba połączeń za pośrednictwem protokołu Z39.50 w 2013 r.

Miesiąc	Połączenia Z39.50
I	1 870 537
II	2 075 862
III	2 420 797
IV	2 345 859
V	2 015 148
VI	1 871 090
VII	1 447 000
VIII	1 245 962
IX	1 897 278
X	2 440 280
XI	859 599
XII	1 050 000
SUMA	21 539 412

Systematycznie przekazywane były rekordy bibliograficzne i rekordy wzorcowe (formalne i przedmiotowe) dla systemu MAK+, wdrażanego przez Instytut Książki. Rekordy wzorcowe haseł przedmiotowych w postaci przygotowanych plików w formacie wymiennym pobierane są bezpośrednio z FTP Biblioteki Narodowej. W ten sposób rekordy pobierają: NUKAT, Miejska Biblioteka Publiczna w Warszawie, Biblioteka Dolnośląska, Biblioteka Publiczna w Dzielnicy Bemowo m. st. Warszawy dla systemu MATEUSZ, Konsorcjum Użytkowników Systemów SOWA, Federacja Bibliotek Kościelnych FIDES.

Sprzęt i oprogramowanie komputerowe. Sieć lokalna i dostęp do Internetu

W 2013 r. Zakład Technologii Informatycznych BN sprawował opiekę i prowadził serwis techniczny blisko tysiąca komputerów funkcjonujących w BN. Zajmował się też obsługą administracyjną i techniczną serwerów zainstalowanych na terenie Biblioteki Narodowej. Czynności te obejmowały m.in.: zakładanie kont dla nowych użytkowników i usuwanie nieaktualnych,

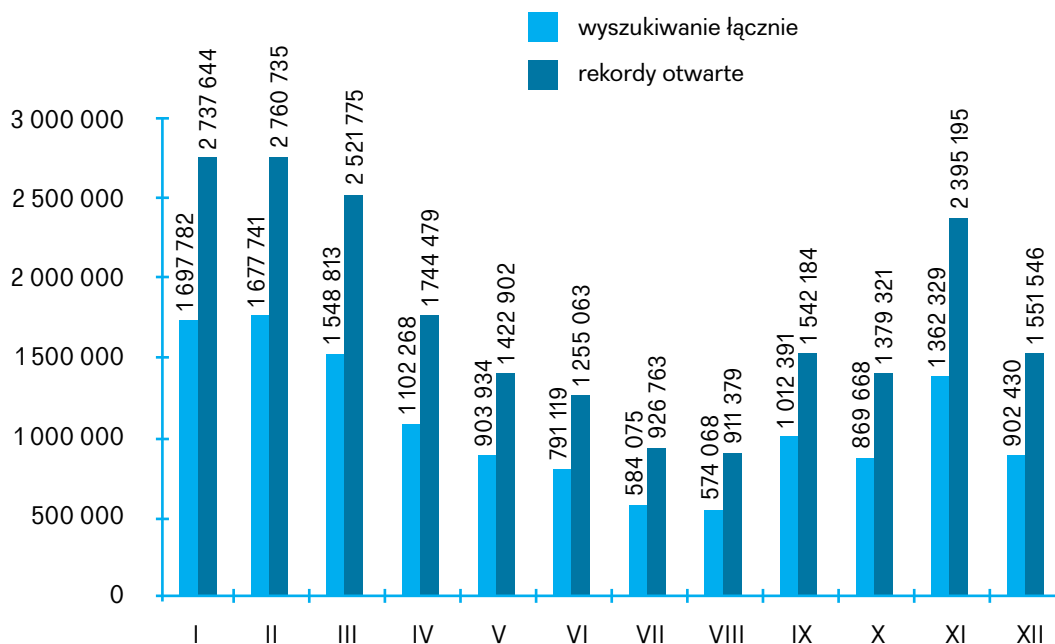
Katalog internetowy OPAC w 2013 r.

Miesiąc	Wyszukiwania użytkownika	Wyszukiwania sugerowane przez system	Wyszukiwania łącznie	Rekordy wyeksportowane	Rekordy wyświetlone (otwarte)
I	1 534 089	163 693	1 697 782	27 860	2 737 644
II	1 555 126	122 615	1 677 741	33 464	2 760 735
III	1 437 487	111 326	1 548 813	43 688	2 521 775
IV	995 590	106 678	1 102 268	67 295	1 744 479
V	844 843	59 091	903 934	21 772	1 422 902
VI	731 455	59 664	791 119	17 892	1 255 063
VII	534 384	49.691	584 075	11 238	926 763
VIII	533 344	40 724	574 068	5 810	911 379
IX	950 367	62 024	1 012 391	14 876	1 542 184
X	801 190	68 478	869 668	36 855	1 379 321
XI	1 301 835	60 494	1 362 329	31 625	2 395 195
XII	856 416	46 014	902 430	21 335	1 551 546
RAZEM	12 076 126	950 492	13 026 618	333 710	21 148 986

Suma wszystkich wyszukiwań w OPAC i przez protokół Z39.50 w 2013 r.

Wyszukiwania OPAC	Wyszukiwania przez protokół Z39.50	Suma wyszukiwań
13 026 618	21 539 412	34 566 030

Wyszukiwania i rekordy otwarte w OPAC w 2013 r.

zmianę haseł, nadawanie praw użytkownikom, katalogom, bazom i zbiorom, zarządzanie zasobami serwerów, tworzenie kopii bezpieczeństwa i kopii archiwalnych (*backup*), odzyskiwanie zbiorów na życzenie użytkowników, interwencje w przypadkach braku dostępności usług, aktualizacje oprogramowania i zabezpieczeń, starania o niezawodną i wydajną pracę serwerów, wdrażanie nowych serwerów. Obecnie BN dysponuje 57 serwerami zawierającymi cyklicznie aktualizowane oprogramowanie. W 2013 r. zakończono migrację serwerów fizycznych ze starej serwerowni do pomieszczenia Repozytorium Cyfrowego Biblioteki Narodowej, zmigrowano 33 serwery wirtualne ze śro-

dowiska XenServer 5.6 do 6.0. Ponadto przygotowano, skonfigurowano i uruchomiono serwer backupowy dla środowiska wirtualnego serwerów pracujących w strefie LAN i DMZ, kontynuowano prace migracyjne do nowej klasy adresowej dla wybranych serwerów oraz wdrożono system uwierzytelniania czytelników. Razem z Oddziałem Inwestycji i Remontów przygotowano projekt i przeprowadzono częściową modernizację sieci LAN Biblioteki Narodowej, w ramach modernizacji wdrożono telefonię opartą na protokole IP. Uruchomiono także nowe oprogramowanie Cyfrowej Biblioteki Narodowej *Polona*.

Zubrzycki, Nikodem
[Obrona Poczajowa]
1704 (kopia z XIX wieku)
polona.pl/item/9311923/

in Mangrove "Wojownicy" i wreszcie
p. Nicodema Zubrzycki

Ochrona i konserwacja zbiorów

Narodowa Książnica, gromadząc polski dorobek piśmienniczy, dokłada wszelkich starań, aby zapewnić zbiorom właściwe warunki przechowywania i ochrony. Nad procesem konserwacji i ochrony zbiorów pracują najlepsi specjaliści, stosując przy tym najnowsze osiągnięcia sztuki konserwatorskiej i nowoczesne rozwiązania technologiczne. W ciągu ostatnich kilkunastu lat na potrzeby konserwacji zbiorów Biblioteki Narodowej zakupiono i zmodernizowano sprzęt umożliwiający realizację zabiegów służących ochronie zbiorów w skali masowej (dezynfekcja, kopiowanie cyfrowe, odkwaszanie). W latach 2000–2008, dzięki funduszom zapewnionym przez Wieloletni Rządowy Program „Kwaśny papier. Ratowanie w skali masowej zagrożonych polskich zasobów bibliotecznych i archiwalnych”, możliwy był zakup i wdrożenie technologii masowego odkwaszania papieru: arkuszy i książek. Mimo stosunkowo krótkiego okresu działania Programu, zaplanowano i zrealizowano inwestycje, które wzmocniły pozycję Polski jako ośrodka masowej konserwacji zbiorów z XIX i XX w. oraz jedyne go kraju, w którym biblioteki i archiwa stały się właścicielami licencjonowanych, nowoczesnych urządzeń do odkwaszania zbiorów. Zastosowane w BN technologie, w połączeniu z metodami konserwatorskimi, okazują się bardzo skuteczne w przedłużaniu trwałości materiałów bibliotecznych wytworzonych na tzw. kwaśnym papierze. W oparciu o wyniki badań, podjęto decyzję o poddawaniu zabiegom wyłącznie egzemplarzy zaliczonych do narodowego zasobu bibliotecznego. Doświadczenia zdobywane w trakcie prowadzonych w BN działań profilaktycznych, badań nad materiałami, metodami oraz technologiami konserwacji i ochrony zbiorów wspierają działania innych bibliotek, zwłaszcza tych, które tworzą narodowy zasób biblioteczny, jak również archiwów i muzeów w całej Polsce. W wyposażonej od podstaw 20 lat temu pracowni konserwacji zbiorów dawnych prowadzone są prace modernizacyjne, wymiana sprzętu na nowoczesny, instalacja nowych urządzeń, zmienia się organizacja pracy na stanowiskach konserwatorskich.

Istotną zmianą, jaka zaszła w działaniach pracowni, jest ograniczenie do koniecznego minimum tzw. konserwacji pełnej na rzecz konserwacji zachowawczej, często będącej dużym wyzwaniem dla wiedzy i umiejętności konserwatora.

Wyniki badań, działań i dyskusji konserwatorskich prowadzonych przy i wokół materiałów bibliotecznych, są publikowane w wydawanym przez Bibliotekę Narodową „Notesie Konserwatorskim”. Jest to obecnie jedyny w Polsce specjalistyczny periodyk poświęcony ochronie zbiorów bibliotecznych i archiwalnych. W 2013 r. opracowywano materiały do kolejnego, szesnastego numeru „Notesu Konserwatorskiego”.

Popularyzacji zagadnień związanych z ochroną i konserwacją zabytków piśmiennictwa, kultury, sztuki i muzyki, religii, rzemiosła artystycznego oraz innych kategorii zbiorów służy także blog tematyczny „Dobre zachowanie”, którego inauguracja na stronie internetowej BN miała miejsce w Międzynarodowym Dniu Ochrony Zabytków 18 kwietnia 2013 r.

Pracownicy Biblioteki Narodowej aktywnie uczestniczą również w spotkaniach, seminariach i konferencjach międzynarodowych i krajowych, poświęconych sprawom ochrony zbiorów oraz wymianie doświadczeń związanych z tym zagadnieniem. We wrześniu 2013 r. odbyło się dwudniowe seminarium „Bezpieczeństwo zbiorów muzealnych, bibliotecznych i archiwalnych – stan obecny i perspektywy”, towarzyszące Targom Wyposażenia Archiwów, Muzeów, Bibliotek i Kancelarii „Dziedzictwo 2013”, które współorganizowała Biblioteka Narodowa. Do grupy warsztatowo-problemowej seminarium pt. „Ochrona i profilaktyka konserwatorska”, prowadzone przez zastępcę Dyrektora BN do spraw ochrony i udostępniania zbiorów Ewę Potrzebnicką, zgłosiło się aż 150 osób. Olbrzymie zainteresowanie poruszaną problematyką i dyskusja tocząca się podczas seminarium świadczą o zmianach świadomości bibliotekarzy i archiwistów w podejściu do ochrony zabytków. Największego znaczenia nabrała profilaktyka i właściwe przechowywanie materiałów bibliotecznych.

Profilaktyka – konserwacja zachowawcza. Badania chemiczne, mikrobiologiczne, prace intrologatorskie

Kompleksowe działania profilaktyczne, czyli ochrona całego księgozbioru, to strategiczny kierunek ochrony dla zbiorów, które są wiecześnie przechowywane. Na bieżąco nadzoruje się warunki klimatyczne w magazynach zbiorów i salach wystawowych, regularnie oczyszcza się zbiory, wymienia opakowania ochronne lub wprowadza nowoczesne opakowania dla zbiorów, które tego wymagają. Kompleksowe działania realizowane są przy pomocy specjalistycznego sprzętu i aparatury, stosowanych również w pracach badawczych z zakresu opracowywania, typowania i testowania nowych materiałów i metod konserwacji. Badania służą również rozpoznawaniu i charakteryzowaniu czynników powodujących niszczenie i degradację materiałów bibliotecznych.

W 2013 r. Zakład–Laboratorium Konserwatorskie Zbiorów Bibliotecznych wykonał: 2001 pomiarów fizykochemicznych (w 2012 r. – 2125) podczas badań obiektów bibliotecznych oraz 8085 pomiarów mikrobiologicznych (w 2012 r. – 12 720) na zbiorach i z powietrza. Badaniom mikrobiologicznym poddano książki, dokumenty życia społecznego, druki, rękopisy, mapy, rysunki, grafiki. Łącznie wykonano 362 badania (w 2012 r. – 882). Do ich wykonania pobrano 2504 prób mikrobiologicznych (w 2012 r. – 4637). Sukcesywnie badane było także powietrze w magazynach. W 2013 r. wykonano 2519 pomiarów mikrobiologicznych (w 2012 r. – 2902) w 170 pomieszczeniach BN, w tym 126 stanowiły magazyny z materiałami bibliotecznymi. Wyniki badań mikrobiologicznych powietrza w magazynach porównywane były z wynikami badań powietrza atmosferycznego (czyli tzw. tła). W 2013 r. wykonano 1380 takich pomiarów (w 2012 r. – 1362). Za powyższymi danymi kryje się nie tylko liczba wykonanych pomiarów, ale przede wszystkim końcowe wnioski badań specjalistycznych, które mają charakter ekspertyz. W ramach dezynfekcji materiałów bibliotecznych wykonano 59 „wsady” dezynfekcyjne w komorze ciśnieniowo-próżniowej (w 2012 r. – 83), co oznacza wydezynfekowanie tlenkiem etylenu około 41,3 m² (w 2012 r.

– 58,1) książek, dokumentów, rękopisów, druków, rysunków, grafik, map i innych obiektów bibliotecznych, w tym 43,5 wsadu wykonano dla potrzeb własnych BN, a 15,5 odpłatnie dla instytucji zewnętrznych (m.in. dla Muzeum Powstania Warszawskiego, Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie, Muzeum Historii Żydów Polskich, Zakonu Ojców Bazylianów, Książnicy Podlaskiej i Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza) oraz osób prywatnych.

Cenna, specjalistyczna wiedza z zakresu ochrony obiektów wykonanych technikami fotograficznymi jest rozpowszechniana przez Bibliotekę Narodową między innymi przez szkolenie *Identyfikacja technologii obiektów i ochrona kolekcji bibliotecznych, archiwalnych i muzealnych wykonanych technikami fotograficznymi*. W 2013 r. odbyły się trzy edycje szkolenia, zarówno dla pracowników BN, jak i pracowników innych bibliotek, muzeów i archiwów.

Zakład–Laboratorium Konserwatorskie Zbiorów Bibliotecznych posiada unikatową aparaturę oraz specjalistów przygotowanych do udziału w akcjach ratunkowych podczas zalania magazynów i zbiorów bibliotecznych (awarie, gwałtowne opady, powódzie) i jest w stanie pełnić zadanie „bibliotecznego pogotowia ratunkowego”.

Od roku 2000 w Oddziale Intrologatorni Specjalistycznej BN wymieniane są pudła i teczki ochronne wykonane z „kwaśnej” tektury na opakowania ochronne z tektury bezkwasowej. W 2013 r. wykonano 1438 pudeł ochronnych, 1866 teczek konserwatorskich, 14 602 obwoluty i koperty oraz 25 872 teczki na czasopiśmie.

Konserwacja tradycyjna

Tradycyjną konserwacją obejmowane są głównie zabytkowe obiekty ze zbiorów specjalnych oraz cymelia zbiorów głównych Biblioteki Narodowej.

Proces pełnej konserwacji, której poddawane są obiekty zabytkowe, jest szczegółowo dokumentowany i zachowany w postaci archiwizowanych materiałów opisowych i fotograficznych. W 2013 r. łącznie przygotowano 59 dokumentacji konserwatorskich dla 64 obiektów (w 2012 r. odpowiednio 72, 84), dla których

wykonano 105 fotografii kolorowych (w 2012 r. – 601) oraz 1431 fotografii cyfrowych (w 2012 r. – 525).

W 2013 r. w pracowniach Zakładu Konserwacji Zbiorów Bibliotecznych ukończona została konserwacja następujących obiektów:

- › 36 rękopisów, zawierających łącznie 3227 kart (w 2012 r. odpowiednio 59, 7063), w tym bezcenne zabytki ze Skarbca BN: jeden z najstarszych zachowanych iluminowanych rękopisów liturgicznych, jakie pojawiły się na ziemiach polskich w XI wieku *Sakramentarz tyniecki*, tom VIII i XV *Tek Górskiego* z XVI wieku, rękopis *Ody do młodości* Adama Mickiewicza i rękopis powieści Henryka Sienkiewicza *Quo vadis*, a także dwa papirusowe rękopisy z III wieku n.e.
- › 262 starych druków liczących łącznie 7225 kart (w 2012 r. odpowiednio 227, 2755), m.in. inkunabuł *La Sforziada* (druk na pergaminie), *Geographia* Klaudiusza Ptolemeusza, wydana przez Nicolausa Germanusa w 1486 r. oraz dziesięć XVI-wiecznych ksiązek z Biblioteki Zygmunta Augusta.
- › 38 obiektów ikonograficznych (grafiki, rysunki, albumy z grafikami, fotografie) zawierających 48 kart (w 2012 r. – 65),
- › 14 map (w 2012 r. – 14).

W 2013 r. wykonano 9 ekspertyz konserwatorskich dla 1256 kart i 7 wstępnych opinii konserwatorskich dla 54 obiektów udostępnianych na wystawy organizowane poza Biblioteką Narodową, m.in. w Muzeum Narodowym, Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza, Narodowej Galerii w Pradze, Kancelarii Prezydenta RP (w 2012 r. odpowiednio 22, 139). Opracowania zawierają opis stanu zachowania tych obiektów oraz szczegółowe wskazówki dotyczące warunków ekspozycji wypożyczonych z Biblioteki Narodowej materiałów bibliotecznych.

W kooperacji wszystkich komórek konserwatorskich oraz introligatorni wykonano konserwację zabytkowych materiałów bibliotecznych pochodzących ze zbiorów Biblioteki Polskiej w Paryżu (dwa albumy Heleny Mickiewicz, zawierające ponad 200 rysunków artystów polskich i obcych z XIX wieku, atlas kartograficzny, 10 kolorowanych map nowożytnych) oraz skomplikowanego konstrukcyjnie współczesnego obiektu składającego się z czterech wielkoformatowych karto-

nów z Muzeum Jana Pawła II i Prymasa Wyszyńskiego w Warszawie. Dla zbiorów poddawanych zabiegom wykonano także dokumentacje konserwatorskie. W trakcie realizowania procesów konserwatorskich modelowane są nowe rozwiązania i metody konserwacji zgodnie z nowoczesnymi trendami w świecie. Świątecznym przykładem dla takiego działania była skomplikowana konserwacja oprawy druku o sygnaturze XVI.F.2860-2862, dla której opracowano metodę pozwalającą na pełne wykorzystanie i zachowanie wszystkich, najdrobniejszych elementów oprawy. Przykład ten świadczy o trosce o maksymalne zachowanie historycznej struktury zabytku, przy jednoczesnym przywróceniu jego wartości użytkowej. Metodę tę powtórzono w trakcie konserwacji starych druków o sygnaturach Inc.F.1534 i XVI.F.2583-2854.

Konserwacja masowa. Odkwaszanie

Zbiory XIX- i XX-wieczne stanowią główną i największą część zasobu Biblioteki Narodowej. Zmiany w technologii wytwarzania papieru w XIX wieku, masowa produkcja oparta na nowych surowcach – ścierze drzewnym oraz dodawanym do masy papierniczej kleju żywicznym i siarczanie glinowym, spowodowało, że papier stawał się kwaśny już w chwili jego produkcji, a z upływem lat szybko ciemniał i był coraz bardziej kruchy. Dokumenty utrwalone na tzw. kwaśnym papierze, ze względu na właściwości fizykochemiczne podłoża, są wrażliwsze na uszkodzenia mechaniczne i zagrożenia zewnętrzne, nawet podczas magazynowania podlegają destrukcji na skutek absorpcji kwaśnych gazów zawartych w powietrzu.

Liczba zbiorów XIX- i XX-wiecznych zagrożonych zniszczeniem jest zbyt duża, by można je było uratować metodami konserwacji tradycyjnej. Ratunek tym zbiorom może zapewnić tylko konserwacja masowa – ratowanie zasobów bibliotecznych i archiwalnych w przeznaczonych do tego celu wyspecjalizowanych, nowoczesnych urządzeniach lub instalacjach, w procesach dezynfekcji, laminacji, odkwaszania i wzmacniania arkuszy oraz ksiązek. W latach 2000–2008, dzięki specjalnym funduszom zapewnionym przez Wieloletni Rzą-

dowy Program „Kwaśny papier. Ratowanie w skali masowej zagrożonych polskich zasobów bibliotecznych i archiwalnych”, uruchomiono w BN w 2005 r. technologię masowego odkwaszania arkuszy w urządzeniu C900 firmy Neschen oraz masowego odkwaszania książek, wprowadzoną w 2007 r., metodą realizowaną przy pomocy instalacji Bookkeeper firmy Preservation Technologies. W ramach programu odkwaszaniem objęto zarówno zbiory znajdujące się w Narodowej Książnicy, jak również w innych bibliotekach, archiwach i instytucjach kultury podległych Ministerstwu Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Po wygaśnięciu Wieloletniego Programu Rządowego „Kwaśny papier” odkwaszanie zasobów bibliotecznych prowadzone w Zakładzie Konserwacji Masowej Zbiorów Bibliotecznych jest finansowane ze środków własnych BN (w zakresie konserwacji zbiorów Narodowej Książnicy zaliczanych do narodowego zasobu bibliotecznego). Dla innych instytucji i osób prywatnych, od 2009 r. wprowadzono odpłatne usługi.

Zabieg odkwaszania jest jednym z wielu elementów pełnej konserwacji papieru. Wszystkie obiekty przekazywane do Zakładu Konserwacji Masowej Zbiorów Bibliotecznych są odkwaszane i tylko część z nich jest poddawana pracom konserwatorskim polegającym na wzmacnianiu struktury papieru, uzupełnianiu ubytków, podklejeniu rozdarć. W Pracowni Odkwaszania i Konserwacji Arkuszy, zatrudniającej specjalistów konserwacji papieru, dokonano istotnego przewartościowania jakościowego wykonywanych wcześniej zabiegów oraz doboru materiałów bibliotecznych, które im podlegają. Funkcjonujący od 2007 r. Zakład Konserwacji Masowej Zbiorów Bibliotecznych wypracował autorski model konserwacji masowej dla ratowania Narodowego Zasobu Bibliotecznego, pochodzącego z okresu masowej produkcji wydawniczej z XIX i XX w. Po okresie testowania obu technologii system pracy wzbogacono o niektóre, niezbędne zabiegi konserwatorskie. Oprócz zbiorów nowszych pochodzących z Oddziału Magazynów Bibliotecznych i Zakładu Dokumentów Życia Społecznego Zakład wykonuje również prace konserwatorskie dla zbiorów specjalnych i cymeliów pochodzących z XIX i XX w. (np. kolekcja wilanowska, archiwa pisarzy i naukowców XX w., kartografia i zbiory muzyczne).

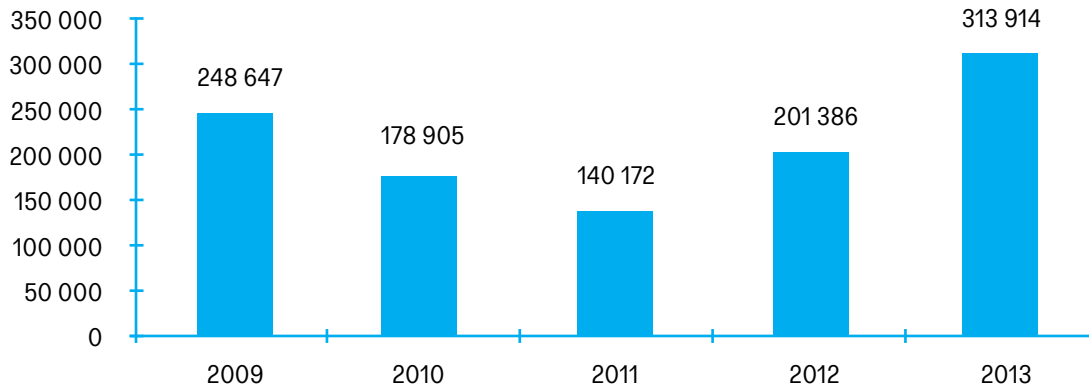
Wszystkie prace monitoruje Zakład–Laboratorium Konserwacji Zbiorów Bibliotecznych, a ich zakres konsultowany jest z pracownikami merytorycznymi komórek przekazujących zbiory. W 2013 r. zabezpieczono poprzez odkwaszenie m.in. XIX-wieczną część Biblioteki Wilanowskiej i Archiwum Zbigniewa Herberta. Odkwaszono i zakonserwowano rękopis sztuki Jerzego Szaniawskiego *Łuczniczka*. Trwają prace konserwatorskie nad dziennikami Zofii Nałkowskiej (maszynopisy i rękopisy). ZKMZB przygotowuje również ekspertyzy stanu zachowania dla zbiorów nowszych wypożyczanych poza Bibliotekę Narodową. W 2013 r. przygotowano 6 opinii konserwatorskich dla 59 obiektów i 5 ekspertyzy dla 225 obiektów.

Od końca 2012 r. zmieniono sposób typowania zbiorów do odkwaszania. Efektem było znaczne zwiększenia ilości zbiorów przeznaczonych wyłącznie do odkwaszania. W 2013 r. w instalacji Neschen C900 odkwaszono 12 037 obiektów (w 2012 r. – 7739), o liczbie 137 192 kart różnego formatu (w 2012 r. – 82 115), tj. 313 913,52 kart w przeliczeniu na format A4, który jest miernikiem obiektywnie pokazującym wielkość wykonanej konserwacji (w 2012 r. – 201 385,81). W ramach usług zewnętrznych odkwaszono 330 obiektów (w 2012 r. – 147). Zakonserwowano 2171 obiektów pochodzących z Biblioteki Sejmowej, Stowarzyszenia ZAIKS, Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej i Muzeum Jana Pawła II.

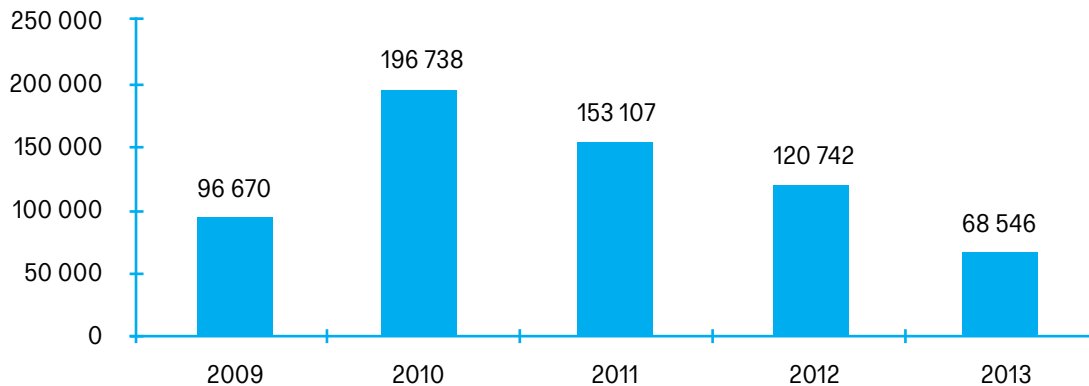
Łącznie w latach 2005–2013 odkwaszono za pomocą urządzenia Neschen C900 1 537 579 kart różnego formatu, co stanowi 2 579 427, 92 kart w przeliczeniu na format A4. Dzięki stosowanym w Bibliotece Narodowej technologiom masowego odkwaszania udało się zatrzymać proces zakwaszania papieru w prawie 60% książek, druków z kolekcji wilanowskiej, w około 30% plakatów, nut, druków muzycznych, map oraz w 5% rękopisów i czasopism i zbiorów bibliologicznych. Wszystkie odkwaszane materiały biblioteczne zalicza się do narodowego zasobu bibliotecznego.

Niektóre materiały biblioteczne oprócz odkwaszenia w technologii Neschen C900 lub Bookkeeper wymagają tradycyjnych zabiegów konserwatorskich, które wykonywane są w Pracowni Odkwaszania i Konserwacji Arkuszy. Pracom tym poddano w 2013 r. łącznie

Liczba arkuszy (w przeliczeniu na format A4) odkwaszonych w latach 2009–2013 w Bibliotece Narodowej (zbiory BN i innych instytucji)

Liczba arkuszy (w przeliczeniu na format A4) poddanych konserwacji po odkwaszeniu w latach 2009–2013 w Bibliotece Narodowej (zbiory BN i innych instytucji)

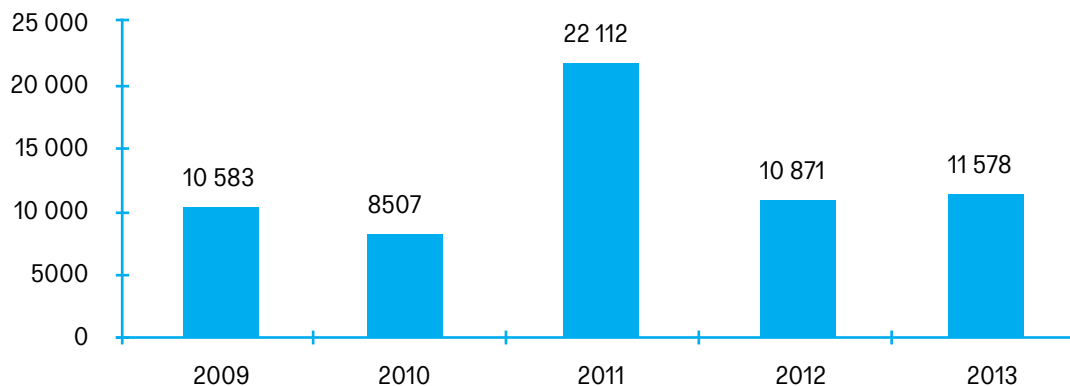

6831 obiektów, co stanowi 68 545, 57 kart w przeliczeniu na format A4 (w 2012 r. 8067, tj. 120 742,01 kart).

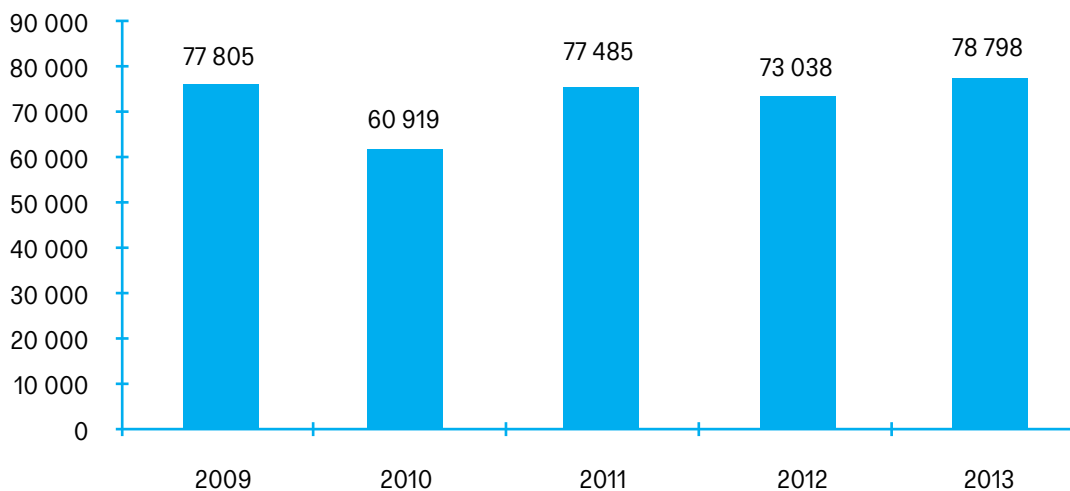
Ponadto 15 obiektów (11 578, 05 kart w przeliczeniu na format A4) poddano wzmocnieniu przy pomocy laminacji Filmoplastem R (w 2012 r. 26, tj. 10 871,03 kart). Zabieg jednostronnej laminacji stosowany jest do ratowania bardzo kruchego papieru czasopism chro-

nionych z Oddziału Magazynów Bibliotecznych. Od kilku lat w ten sposób ratowane są każdego roku po dwa roczniki „Dziennika Chicagoskiego”. Papier służący do drukowania gazety jest tak bardzo zdegradowany, że dopiero po laminacji, czyli wzmocnieniu, możliwe jest jego odkwaszenie.

Liczba arkuszy (w przeliczeniu na format A4) poddanych laminacji w latach 2009–2013 w Bibliotece Narodowej (zbiory BN i innych instytucji)

Liczba woluminów/jednostek/tek archiwalnych odkwaszonych w systemie Bookkeeper w latach 2009–2013 w Bibliotece Narodowej (zbiory BN i innych instytucji)

W ramach odkwaszania druków zwartych w systemie Bookkeeper odkwaszono 78 798 woluminów/jednostek/tek archiwalnych o łącznej wadze 26 941,15 kg. (w 2012 r. – 73 057 o wadze 25 914,3 kg) pochodzących ze zbiorów Biblioteki Narodowej oraz w ramach usług wykonanych dla innych instytucji. Odkwaszono obiekty pochodzące ze zbiorów Biblioteki Sejmowej, Archi-

wum Państwowego w Warszawie, Muzeum Wojska Polskiego, Polskiego Czerwonego Krzyża, Archiwum Akt Nowych, Biblioteki Kórnickiej PAN i od osób prywatnych. Łącznie w latach 2007–2013 odkwaszono w systemie Bookkeeper 490 836 woluminów/tek archiwalnych o łącznej wadze 200 437,03 kg.

Wytwarzanie dokumentów zastępczych. Mikrofilmowanie i digitalizacja zbiorów

Jednym ze sposobów ochrony zbiorów jest tworzenie przez mikrofilmowanie i digitalizację tzw. dokumentów zastępczych. Program mikrofilmowania zbiorów w Bibliotece Narodowej jest realizowany od 1950 r., kiedy to utworzono stację mikrofilmową i rozpoczęto mikrofilmowanie najcenniejszych dokumentów ze zbiorów bibliotek polskich. Obecnie zasób mikrofilmów Biblioteki Narodowej liczy 274 794 jednostki i zawiera dokumenty polskich i zagranicznych księżnic, na który składają się mikrofilmowe kopie rękopisów, starych druków, muzykaliów, druków nowszych i czasopism, dokumentów życia społecznego oraz w mniejszym zakresie zbiorów ikonograficznych i kartograficznych. W Zakładzie Reprografii i Digitalizacji BN wykonano w 2013 r. 21 670 klatek mikrofilmu negatywowego i 4057 mb. kopii pozytywowych (w 2012 r. odpowiednio 96 579 i 37 037 mb.).

Nowe perspektywy ochrony unikatowych obiektów i jednocześnie masowego ich udostępniania stwarza digitalizacja i budowanie bibliotek cyfrowych, które mogą ocalić dorobek kulturalny zapisany na tradycyjnych i częstokroć nietrwałych nośnikach. Digitalizacja zbiorów stanowi dla Biblioteki Narodowej jeden z głównych priorytetów działania. Z roku na rok w BN wzrasta więc liczba dokumentów przenoszonych dzięki nowoczesnym technologiom do postaci cyfrowej. Zgodnie z decyzją Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Narodowa Książnica pełni od czterech lat funkcję Centrum Kompetencji w zakresie digitalizacji materiałów bibliotecznych w Polsce.

BN stopniowo pozyskuje najnowocześniejszy sprzęt umożliwiający masową digitalizację. Działająca od 2004 r. Pracownia Digitalizacji Zbiorów wyposażona jest w skanery do oryginałów: Zeuschel OS 10000, trzy skanery Zeuschel 12000, jeden skaner Zeuschel 14000 (zakupione w 2008 r.) oraz dwa skanery Canon MS 800 do mikrofilmów. W 2010 r. Biblioteka Narodowa jako pierwsza instytucja w Polsce zakupiła dodatkowo trzy automatyczne skanery do książek. Zakup został sfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (Program Operacyjny Innowa-

cyjna Gospodarka) w ramach realizowanego przez BN projektu Cyfrowa Biblioteka Publikacji Naukowych ACADEMICA. W ramach tego samego projektu w 2011 r. BN została wyposażona w nowoczesny automatyczny skaner do mikrofilmów Zeuschel OM 1600, umożliwiający masową digitalizację klatek mikrofilmowych, a rok później zakupiono także specjalistyczny skaner przelotowy Scamax 422 CD oraz skaner Canon DR 7550 C. W 2013 r. pracownie BN wzbogacone zostały o dwa automatyczne skanery działowe ScanRobot Traventus, specjalistyczny skaner do digitalizacji materiałów ikonograficznych w formacie poniżej A4, trzy skanery firmy Kodak oraz nowoczesny skaner „Metis” z tzw. V-kołyską do digitalizacji trudno otwierających się kodeksów.

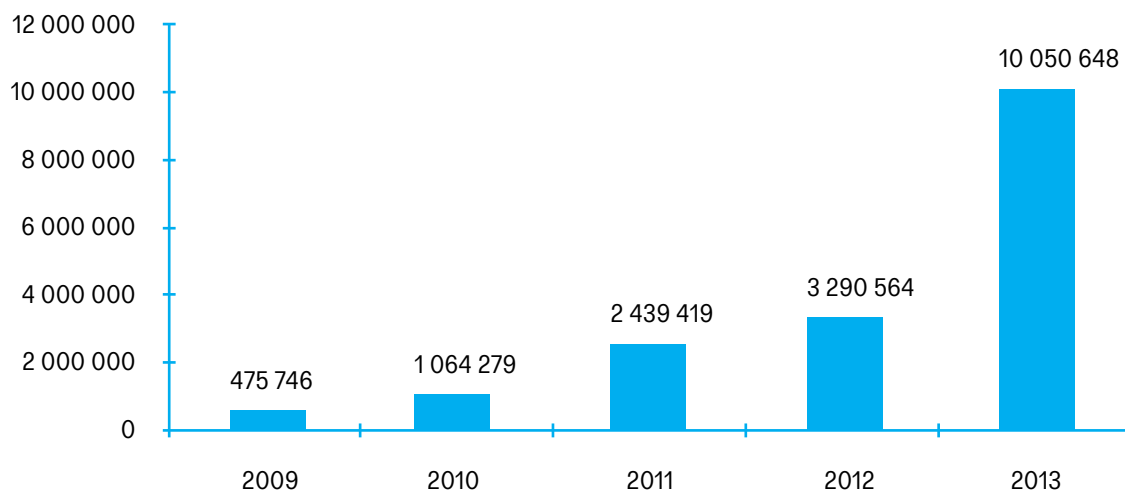
Dzięki posiadanym urządzeniom w 2013 r. prawie trzykrotnie wzrosła liczba skanów wykonanych w Zakładzie Reprografii i Digitalizacji. Wykonano ich 10 050 648 (w 2012 r. – 3 290 564), w tym z oryginału 6 749 414, a z mikrofilmów – 3 301 234.

Wśród najciekawszych obiektów bibliotecznych zdigitalizowanych w 2013 r. wymienić należy: 503 rękopisy (w tym: *Tetra-ewangelia* ze Szlachtowej, *Irmologion* z Borchowa, *Apostoł Sanocki*, *Ewangelia Ławrowski* z początku XVI w., książeczkę formuł kabalistycznych w języku arabskim, *Kabałę hebrajską*, kolejne tomy *Tek Górskiego*, rękopis powieści Henryka Sienkiewicza *Quo vadis*) i aż 1847 starych druków.

Bezpieczeństwo zbiorów Biblioteki Narodowej

Profilaktyka ochrony zbiorów polega także na zwiększeniu bezpieczeństwa budynków, w których przechowuje się zbiory. Systematycznie przeprowadzane są kontrole stanu urządzeń przeciwpożarowych, zespołów wentylacyjno-klimatyzacyjnych i systemów zabezpieczeń technicznych oraz telewizji przemysłowej, zamontowanych w latach ubiegłych. W zakresie technicznej i elektronicznej ochrony obiektów działają kamery monitorujące wnętrze, kamery zewnętrzne, systemy czujek elektronicznych, modernizowane są zabezpieczenia antywłamaniowe. Zwiększeniu bezpieczeństwa

Liczba skanów wykonanych w BN w latach 2009–2013

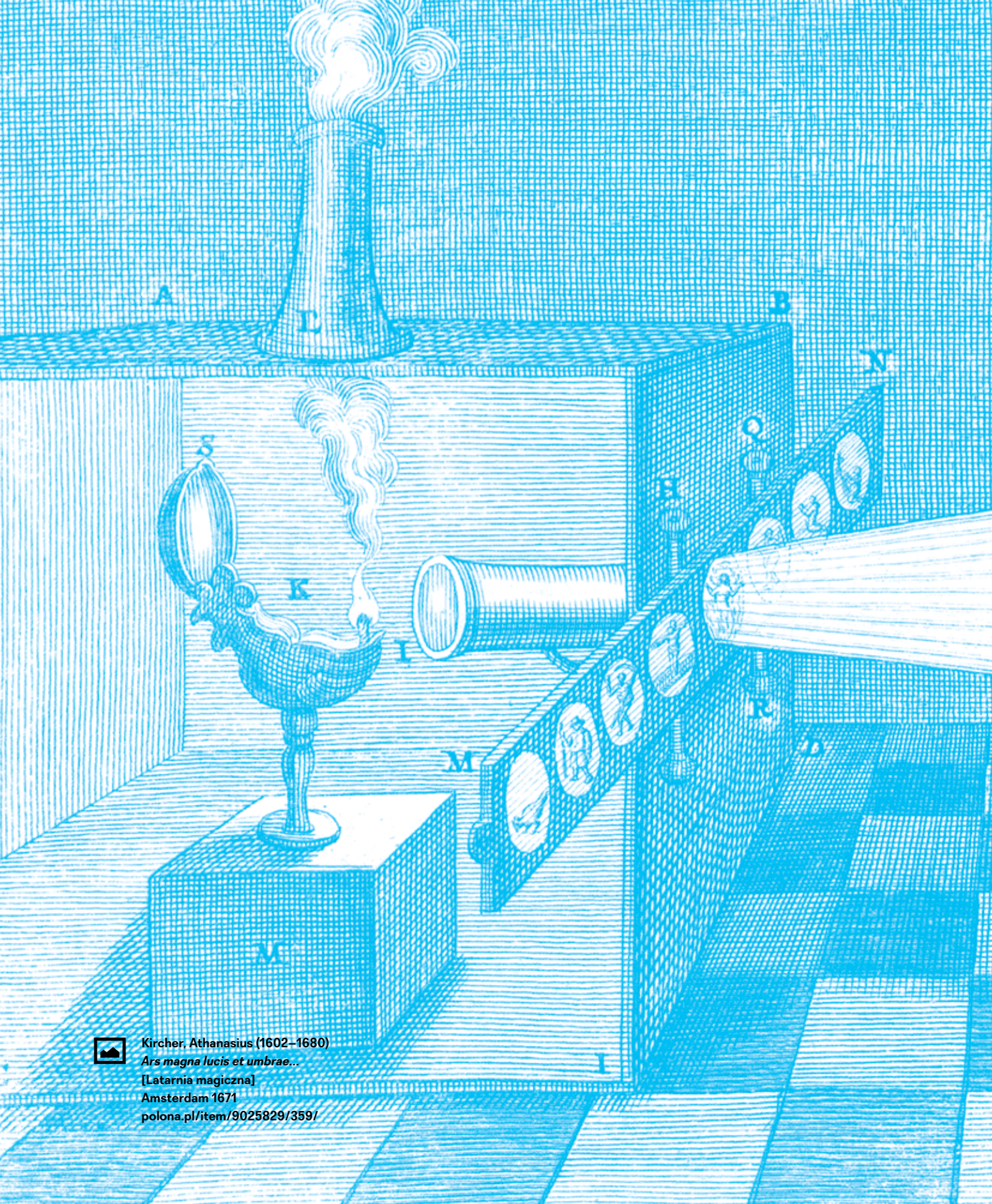

budynków i zbiorów służą stałe kontrole ochrony przeciwpożarowej w obiektach BN, ćwiczenia ewakuacyjne pracowników, ćwiczenia taktyczno-bojowe jednostek ratowniczo-gaśniczych Państwowej Straży Pożarnej oraz kompleksowy przegląd stanu technicznego podręcznego sprzętu gaśniczego i przeciwpożarowej instalacji wodociągowej. Repozytorium cyfrowe jest wyposażone w nowoczesne systemy sygnalizacji pożarowej, wczesnej detekcji dymu oraz stałe urządzenie gaśnicze, co znacznie podnosi bezpieczeństwo zbiorów elektronicznych.

W 2013 r. przeprowadzony został remont budynku magazynowego C w zakresie ochrony przeciwpożarowej. Każdą kondygnację podzielono na trzy odrębne strefy pożarowe, co zabezpiecza przed rozprzestrzenieniem się ewentualnego pożaru. W kolejnych latach planowane są we wszystkich budynkach BN modernizacje Systemu Sygnalizacji Pożarowej. Zwiększy

to skuteczność wykrywania ewentualnych zdarzeń pożarowych i umożliwi lepszą ochronę zbiorów BN. Planowane jest również zabezpieczenie magazynów najcenniejszych zbiorów systemami Stałych Urządzeń Gaśniczych. Podejmowane działania projektowe wynikają z zaleceń ekspertyz pożarowych, wykonanych na przestrzeni ostatnich trzech lat i są ukierunkowane na dostosowanie budynków BN do obowiązujących przepisów przeciwpożarowych oraz podniesienie poziomu bezpieczeństwa osób i mienia.

Stałym elementem profilaktycznej ochrony zbiorów, realizowanym od 2000 r., są paski magnetyczne wklejane do książek. Łącznie oznaczono nimi ponad 1 300 000 woluminów. Przeprowadzone w ostatnich kilku latach kontrolne skanowanie księgozbiorów podręcznych w dużych czytelniach i Informatorium nie wykazują braków w zbiorach, co potwierdza skuteczność zastosowanej metody.

Kircher, Athanasius (1602–1680)

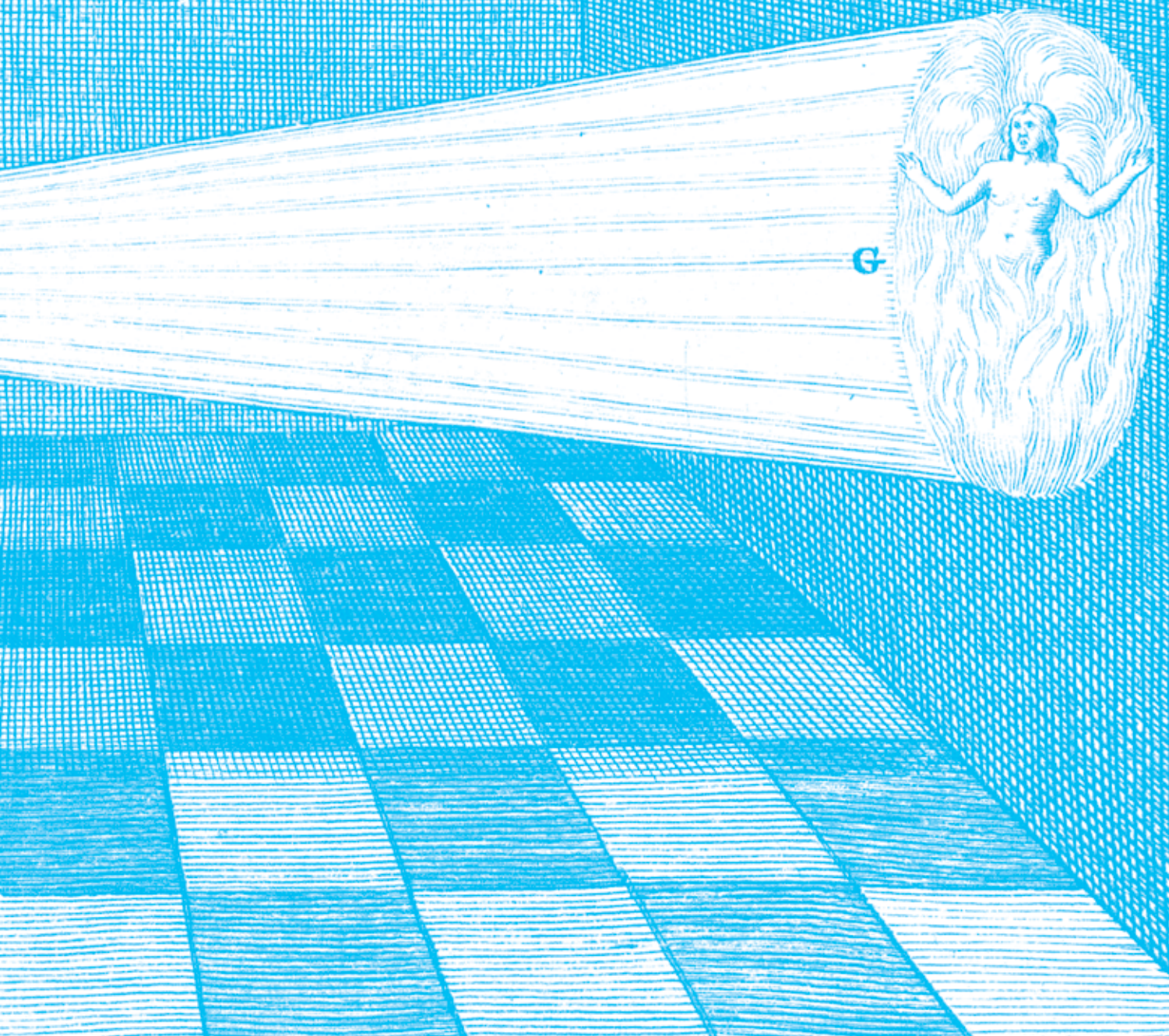
Ars magna lucis et umbræ...

[Latarnia magiczna]

Amsterdam 1671

polona.pl/item/9025829/359/

Biblioteki cyfrowe

Cyfrowa Biblioteka Narodowa *Polona*

Cyfrowa Biblioteka Narodowa *Polona* (cBN *Polona*) została stworzona w 2006 r. Udostępnia w postaci cyfrowej najważniejsze wydania tekstów literackich i naukowych, dokumenty historyczne, czasopisma, grafiki, fotografie, druki i rękopisy muzyczne oraz mapy pochodzące ze zbiorów Narodowej Książnicy.

Rok 2013 był dla cBN *Polona* przełomowy: 20 czerwca 2013 r. w obecności Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Bogdana Zdrojewskiego i Dyrektora Biblioteki Narodowej dr. Tomasza Makowskiego, została otwarta nowa biblioteka cyfrowa, dostosowana do potrzeb zarówno tych użytkowników, którzy zadają konkretne pytania i próbują znaleźć na nie odpowiedź, a także tych, którzy przechadzają się po świecie cyfrowym, szukając w nim inspiracji, rozrywki, kontaktu z innymi ludźmi. Jest to nowatorski, oparty na wieloletnim doświadczeniu w digitalizacji i udostępnianiu, system odpowiadający jasno wyrażanym oczekiwaniom użytkowników Internetu, którzy życzą sobie szybkiego, precyzyjnego i darmowego dostępu do wiarygodnych informacji.

Polona w nowej odsłonie jest nowoczesnym portalem zbudowanym na zasadzie one page application – rozwiązanie takie pozwala uniknąć efektu przeładowywania strony po przejściu do kolejnego miejsca w serwisie czy kolejnego obiektu. Wyposażona została w technologie wspomagające wyszukiwanie: filtry, przeszukiwanie pełnotekstowe, podpowiedzi oparte na semantycznych relacjach oraz wiele innych narzędzi, w tym umożliwiające płynne przybliżanie obrazu – tzw. deep zoom image, z którego korzysta np. Google Art Project. Wiele rozwiązań zastosowanych przy budowie portalu ma charakter eksperymentalny. Każde z nich zaprojektowano tak, aby w dowolnym momencie mogło być dalej rozwijane.

Strona główna w połączeniu z profilem *Polony* na portalu społecznościom Facebook i blogiem (blog.polona.pl) to główne narzędzie promocji kolekcji cyfrowej Biblioteki Narodowej. Jest to rodzaj okna wystawowego, którego zawartość codziennie się zmienia.

Polona jest nie tylko narzędziem do prezentacji kolekcji Biblioteki Narodowej, ale także instrumentem in-

terakcji z użytkownikami i źródłem inspiracji. Dowodem na to są m.in. kolekcje *Fantastyka z lamusa* i *Polecam poczytać Schopenhauera*, które powstały według wskázówek użytkowników, czy kolekcja *Waliszewska/Treter*, która prezentuje prace malarki i rysowniczkii Aleksandry Waliszewskiej inspirowane rysunkami żyjącego na przełomie XVI i XVII w. artysty Tomasza Tretera.

Zbiory *Polony* podzielone są według kategorii formalnych i tematycznych. W celu ułatwienia dostępu dla czytelników zainteresowanych kulturą lub odwiedzających po raz pierwszy stronę cBN *Polona*, obiekty udostępnione są w formie kolekcji. W 2013 r. dotychczasową listę kolekcji tematycznych uzupełniło 10 nowych tematów:

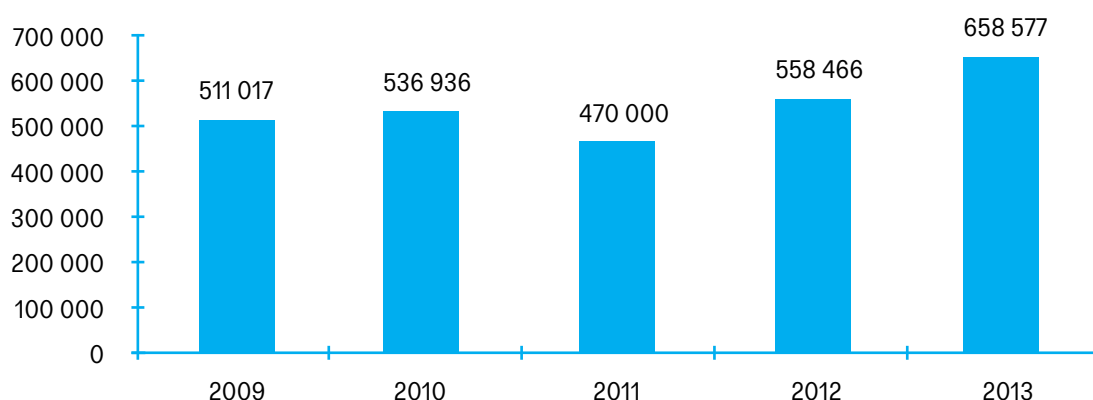
- › *Antologia 100 najważniejszych wierszy polskich* (opracowana przez Jarosława Mikołajewskiego)
- › *Czasopisma satyryczne*
- › *Historia naturalna*
- › *Polecam poczytać Schopenhauera*
- › *Waliszewska/Treter*
- › *Wieliczka na mapach Hondiusa*
- › *Choumoff – ostatni fotograf Rodina*
- › *Rękopisy cerkiewne* (przygotowana przez Aleksandrę Sulikowską)
- › *Fantastyka z lamusa* (w opracowaniu Agnieszki Haskiej i Jerzego Stachowicza)
- › *Jak zrobić dobre zdjęcie* (opracowana przez Pawła Szypulskiego)

Polona udostępniła na koniec roku 162 544 obiekty, z czego aż 120 000 umieszczono w 2013 r. Zmiana sposobu prezentacji i komunikowania się biblioteki cyfrowej z użytkownikiem spowodowała ponad 100-procentowy wzrost liczby wizyt. Według danych wygenerowanych przez system *Google Analytics* cBN *Polona* zanotowała w 2013 r. 658 577 wizyt, z czego w okresie od 20 czerwca do 31 grudnia ponad 400 000 (w całym 2012 r. – 558 466) (rejestrwana była wizyta każdego nowego gościa, który oglądał stronę i nie łączył się z nią przez ostatnie 60 minut). Odnotowano blisko 10 milionów odsłon. Ponad trzykrotnie wzrósł także czas przebywania użytkowników na stronie – średni czas pozostawania użytkownika w serwisie wyniósł

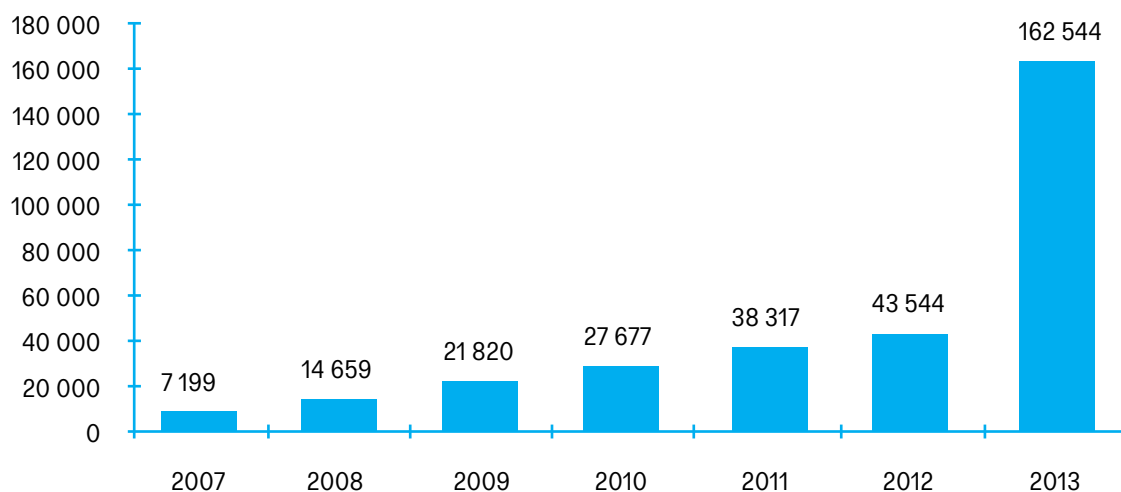
12 minut. Działający od czerwca 2013 r. fanpage *Polona* na portalu społecznościowym facebook.com zgromadził blisko 10 tysięcy fanów. Innym skutkiem nawiązania bezpośredniego dialogu z użytkownikami zbiorów cyfrowych i twórcami jest wzrost liczby udzielanych Bibliotece licencji niewyłącznych na publikowanie prac objętych prawem autorskim w otwartym internecie. Licencje udzielane są zarówno przez autorów, jak i przez wydawców.

Sukces cBN *Polona* w jej nowej odsłonie możliwy był dzięki skutecznemu współdziałaniu kilku instytucji. Głównym wykonawcą portalu, odpowiedzialnym za kod źródłowy interfejsu, jest firma Laboratorium EE. Projekt graficzny został wykonany natomiast przez firmę Huncwot. Biblioteka Narodowa oraz Naukowa i Akademicka Sieć Komputerowa pełniły zaś funkcję pomysłodawczą i opiniodawczą. Ponadto NASK wraz z BN odpowiadały za część projektu niewidoczną dla

Liczba wizyt na stronie cBN *Polona* w latach 2009–2013

Liczba dokumentów udostępnionych w cBN *Polona* w latach 2007–2013

użytkowników, czyli za repozytorium cyfrowe. W pracach przy tym projekcie od lipca 2012 do czerwca 2013 r. wzięło udział łącznie 40 osób.

W 2013 r. prowadzono także prace przygotowawcze do stworzenia kolejnych kolekcji obejmujących historię I wojny światowej, zbiorów teatralnych w BN, Oskara Kolberga oraz Tadeusza Boya-Żeleńskiego. Prowadzono działania na rzecz udostępnienia w otwartym Internecie współczesnych publikacji naukowych objętych ochroną prawną-autorską (pozyskiwanie licencji). Kontynuowano edukację kadr instytucji kultury prowadzących digitalizację, a także prowadzono działania mające na celu udostępnianie materiałów zdigitalizowanych oraz promocję zasobów cyfrowych.

Centrum Kompetencji w zakresie digitalizacji materiałów bibliotecznych

Zgodnie z założeniami „Programu digitalizacji dóbr kultury oraz gromadzenia, przechowywania i udostępniania obiektów cyfrowych w Polsce 2009–2020”, ogłoszonego przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w 2009 r., Biblioteka Narodowa pełni funkcję Centrum Kompetencji w zakresie digitalizacji materiałów bibliotecznych. Do zadań Centrum Kompetencji należy wdrażanie zmian technologicznych dotyczących digitalizacji i przechowywania zasobów cyfrowych oraz koordynacja działań w zakresie gromadzenia i przechowywania tych zasobów.

W ramach Centrum Kompetencji w 2013 r. wprowadzono nowy sposób prezentacji cyfrowych zbiorów Biblioteki Narodowej, wykorzystujący mechanizmy narzędzia seadragon. Weryfikacji uległy zasady przygotowania dokumentów cyfrowych do udostępnienia w interfejsie biblioteki cyfrowej – obiekty skarbcowe, oraz zbiory specjalne i cymelia skanowane są w zwiększonej rozdzielczości (600 dpi), umożliwiającej przygotowanie plików DZI, wykorzystywanych przez przeglądarkę. Ponadto opracowano zasady udostępniania cyfrowych wersji czasopism i gazet codziennych przygotowanych jako część opracowania funkcjonalności nowego interfejsu graficznego biblioteki cyfrowej, odzwierciedlających ich złożoną strukturę. W wyniku

prac badawczo-rozwojowych przygotowano moduł prezentacji, którego wykonanie ściśle powiązane jest z przebudową modułu wyszukiwania treści w cBN *Polona*. Opracowano założenia wykorzystania Kartotek Haseł Wzorcowych w systemie wyszukiwawczym biblioteki cyfrowej. Prace te są wstępnym etapem działań zmierzających do prezentacji obiektów w postaci sieci semantycznej. Zakończono prace nad mapowaniem danych opracowanych przez katalogerów BN w formacie MARC 21 do schematu metadanych cBN *Polona*. Udzielano informacji instytucjom, które uzyskały finansowanie w ramach Wieloletniego Programu Rządowego Kultura+ i są zobowiązane do przekazania do repozytorium BN kopii cyfrowych obiektów. Opracowano moduł „wrzutni”, która służyć będzie wydawcom i instytucjom zobowiązanym do dostarczania materiałów cyfrowych do BN (w tym beneficjentom WPR Kultura+), do bezpośredniego przekazywania materiałów do Repozytorium BN. Dodatkowo moduł ten wyposażony będzie w funkcjonalność, umożliwiającą wydzielenie i opracowanie jednostek merytorycznych z większych zbiorów (np. artykułów z czasopism), co zwiększy trafność wyszukiwania.

Biblioteka Narodowa opracowała także CMS narzędzia do tworzenia wystaw wirtualnych i prezentacji zbiorów cyfrowych. Dzięki niemu kurator decydować może o układzie obiektów w salach wystawowych, liczbie podpisów i opisów, ewentualnej oprawie dźwiękowej czy kolorystyce.

BN prowadziła także szkolenia z tematyki tworzenia bibliotek cyfrowych, prawa autorskiego w bibliotece i pozyskiwania funduszy na realizację projektów cyfrowych). Prowadzono również prace nad rozbudową bazy dokumentów cyfrowych BN.

Jak wspomniano w rozdziale poświęconym ochronie i konserwacji zbiorów, dzięki pozyskiwanemu przez BN nowoczesnemu sprzętowi umożliwiającemu masową digitalizację, znacząco wzrosła liczba skanów wykonanych w Zakładzie Reprografii i Digitalizacji. W 2013 r. wykonano ich aż 10 050 648 (w 2012 r. – 3 290 564), w tym z oryginału 6 749 414, a z mikrofilmów 3 301 234.

Repozytorium Dokumentów Elektronicznych

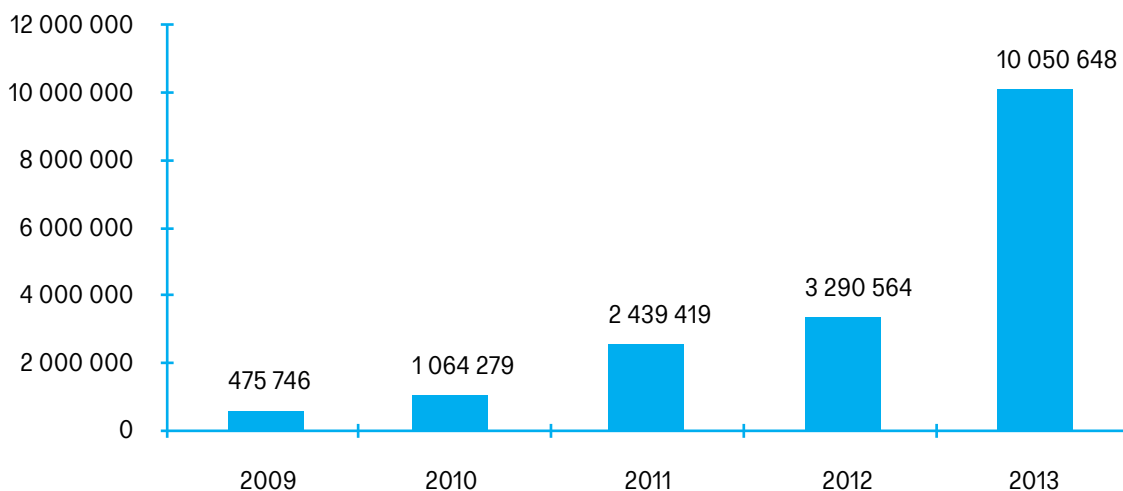
Repozytorium Dokumentów Elektronicznych zostało uruchomione przez Zakład Dokumentów Elektronicznych BN w 2009 r. Gromadzi wydawnictwa zwarte i ciągle, publikowane wyłącznie w wersji cyfrowej i udostępniane poprzez Internet. Dokumenty elektroniczne nadsyłane są dobrowolnie przez wydawców w ramach egzemplarza obowiązkowego. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Kultury i Sztuki z 6 marca 1997 r. w sprawie wykazu bibliotek uprawnionych do otrzymywania egzemplarzy obowiązkowych poszczególnych rodzajów publikacji oraz zasad ich przekazywania (Dz.U. 1997, nr 29, poz. 161) w Polsce prawo do egzemplarza obowiązkowego dokumentów elektronicznych przysługuje dwóm bibliotekom: Bibliotece Jagiellońskiej i Bibliotece Narodowej. Dla każdego wydawnictwa zgłaszającego się do Repozytorium zostaje utworzone konto z hasłowanym dostępem, na które wydawcy samodzielnie przekazują publikacje. Redaktorzy Repozytorium dokonują korekty wprowadzanych metadanych dokumentów i ewentualnie je uzupełniają. Dla każdego zarchiwizowanego tytułu bibliotekarze opracowują rekord bibliograficzny

w katalogu komputerowym wraz z adnotacją o lokalizacji dokumentu. W 2013 r. wydawcy przekazali do Repozytorium 55 948 jednostek publikacji (w 2012 r. – 19 799). Oprócz bieżącego wpływu dokumentów online wprowadzane były także do Repozytorium i archiwizowane materiały zapisane na płytach CD, przesyłane do Biblioteki Narodowej w ubiegłych latach. Do końca 2013 r. w Repozytorium zostało umieszczonych 19 935 pozycji, w tym w 2013 r. 4944 dokumenty (w 2012 r. – 14 055). Dokumenty są udostępniane na terminalach komputerowych w Czytelni Ogólnej i Informatorium, natomiast dokumenty elektroniczne zapisane na nośnikach fizycznych udostępnia się czytelnikom od października 2013 r. na stanowisku komputerowym w Czytelni Nagrań Dźwiękowych i Audiowizualnych.

Repozytorium Cyfrowe – przechowywanie zasobów cyfrowych BN

Zasoby cyfrowe Biblioteki Narodowej, zarówno będące wynikiem digitalizacji, jak i dokumenty born digital, są przechowywane w Repozytorium Cyfrowym BN. W 2012 r. oddano do użytku Centrum Podstawowe, mieszczące się w zaadaptowanych w tym celu wydzie-

Liczba skanów wykonanych w BN w latach 2009–2013

lonych pomieszczeniach na terenie siedziby głównej BN przy al. Niepodległości 213. Pomieszczenie wyposażone jest w system zasilania gwarantowanego oraz systemy zabezpieczeń technicznych, takich jak system przeciwpożarowy, system antywłamaniowy oraz kontrola dostępu i inne. Dzięki systemom wentylacji i klimatyzacji precyzyjnej zapewnione zostały odpowiednie warunki środowiskowe. Miedziane i światłowodowe okablowanie pozwala na szybkie zestawianie wydajnych połączeń.

W 2013 r. zakupiony i zainstalowany został sprzęt teleinformatyczny Repozytorium Cyfrowego BN, na który składają się następujące urządzenia:

- › farma serwerów wieloprocesorowych o standardowej konstrukcji dającej możliwość dostosowywania ich do zadań i posiadających elastyczną zmianę funkcji w ślad za zmieniającą się dynamiką potrzeb,
- › zwirtualizowane środowisko macierzowe o surowej pojemności 430 TB (+100 TB w Centrum Zapasowym – łącznie ponad 500 TB). Wysokopoziomowe funkcje archiwum wraz ze sprzętowo realizowaną redundancją oraz replikacją i wirtualizacją pojemności tworzą wysokowydajny magazyn o dużej niezawodności, będący podstawą systemu długotrwałego przechowywania,
- › zrobotyzowana biblioteka taśmowa o pojemności startowej ponad 600 TB (i druga identyczna w Centrum Zapasowym) skalowalna do 50 PT pozwala na ekonomiczne przechowywanie ogromnej ilości danych przy minimalnym zużyciu energii elektrycznej. Sprawdzona trwałość taśm wraz z mechanizmami automatycznej weryfikacji jego stanu czyni z niej wyśmienity nośnik dla systemu długotrwałego przechowywania,
- › automatyczna biblioteka BLURAY z nośnikami przesyłanymi do pancerniej szafy ognioodpornej zapewnia istnienie trzeciej kopii zbiorów o minimalnej kompresji i przez dywersyfikację nośnika stanowi zabezpieczenie na wypadek szczególnych kataklizmów,
- › zestaw urządzeń zabezpieczających i kontrolujących: firewallle, systemy wykrywania włamań, analizatory, szyfratory, ochrona antywirusowa itp.

Repozytorium Cyfrowe BN jest archiwum wieczystym, które zapewnia ciągłość przechowywania informacji, dlatego zastosowane przy jego projektowaniu

technologie odznaczają się elastycznością, otwartością i skalowalnością. Zastosowane mechanizmy umożliwiają migrację danych w ramach Repozytorium pomiędzy kolejnymi generacjami sprzętu lub oprogramowania. Repozytorium jest przygotowane do przechowywania zarówno zasobów cyfrowych wytworzonych lub pozyskanych przez Bibliotekę Narodową, jak i przekazanych przez inne instytucje kultury.

System informatyczny Centrum Podstawowego w gmachu głównym BN współpracuje z Centrum Zapasowym. Jest to dodatkowo wynajmowana przestrzeń w serwerowni zlokalizowanej w określonej odległości od BN dla zapewnienia bezpieczeństwa zbiorów. Są tam przechowywane pełne kopie wszystkich zasobów cyfrowych. Urządzenia zgromadzone w Centrum Zapasowym, będące własnością BN, zabezpieczają ciągłość działania podstawowych funkcji systemu na wypadek poważnych awarii lub katastrof w Centrum Podstawowym.

Zakup wyposażenia informatycznego Centrum Podstawowego i Centrum Zapasowego został sfinansowany w całości przez Unię Europejską ze środków Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka w ramach projektu Cyfrowa Biblioteka Publikacji Naukowych ACADEMICA.

ACADEMICA – Cyfrowa Biblioteka Publikacji Naukowych

Biblioteka Narodowa w porozumieniu z Fundacją na rzecz Nauki Polskiej oraz Nauką i Akademicką Siecią Komputerową realizuje od 2010 r. projekt Cyfrowa Biblioteka Publikacji Naukowych ACADEMICA. Jest to nowatorskie przedsięwzięcie, zapewniające badaczom szybki dostęp do literatury naukowej. W ramach projektu tworzona jest cyfrowa baza danych książek i czasopism naukowych, które następnie będą udostępniane dzięki wdrożeniu systemu wypożyczeń międzybibliotecznych plików elektronicznych. W pierwszej kolejności zbioru udostępni Biblioteka Narodowa, która gromadzi wszystkie ukazujące się w Polsce tytuły publikacji naukowych.

Uroczysta prezentacja Cyfrowej Biblioteki Narodowej *Polona* po wielomiesięcznej modernizacji, z udziałem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Bogdana Zdrojewskiego, Biblioteka Narodowa, 20 czerwca 2013 roku

Nowa Cyfrowa Bib POLO

bioteka Narodowa

ONA /

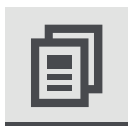
Książki

 Ukryj niedostępne Przeszukuj zawartość

Biblioteka otwarta

Polona to dziś najszybszy sposób na skorzystanie z zasobów znajdujących się w magazynach Biblioteki Narodowej. Każdego dnia wykonujemy dziesiątki tysięcy skanów i fotografii, tak by jak najszybciej w pełni otworzyć dostęp do zbiorów.

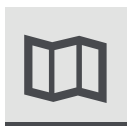
[/ www.polona.pl](http://www.polona.pl)

Czasopisma

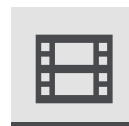
Rękopisy

Mapy | Atlasy

Druki ulotne

Filmy

Fotografia

Łatwe i nowoczesne wyszukiwanie

Silnik wyszukiwarki *Polony* został tak napisany, by najlepiej wykorzystać dane zawarte w katalogach Biblioteki, a używanie *Polony* było w pełni intuicyjne.

Moje zbiory

Tworzenie własnej kolekcji jest bardzo proste. By zapisać obiekt w swoich zbiorach, wystarczy oznaczyć go gwiazdką.

Doskonałe narzędzia do pracy

W każdej chwili masz dostęp do miniatur wszystkich stron dokumentu.

POLONA/ Biblioteka 258470 obiektów Moje zbiory

Wyszukaj obiektów

Ukryj niedostępne Przeszukaj zawartość

Shakespeare 450

74 31 24

Dołącz do moich obiektów

Nardin de la Gourdière, Jean-Pierre (1745-1830)
[Zaprzysiężenie konstytucji 3 Maja 1791]
1791

USTAWA
RZĄDOWA.

PRAWO UCHWALONE.
Dnia 3. Maja Roku 1791.

3 MAJ
W WARSZAWIE

ALBUM

1 MAJ

SPORT NA FABRYCE
Zjednoczona
Niech żyje 1 maj!

MLYNY DOBODOLADZ

PROLETARIAT WŁASZCZ
RZĄDZI WŁASNY
KRAJEM I
LUDZIEM!

ROBOTNIK
INTERNACJONALNY
1900

Towarzysze, pamiętajcie o piątym maju!

POLONA/ Biblioteka 258470 obiektów Moje zbiory

Obiekty **Kolekcje**

Wyszukaj kolekcji

Ukryj niedostępne

Wydawnictwa Ludia Miejsca Tematy Kolekcje historyczne

Wyszukiwanie: Wyszukiwanie Kryteria wyszukiwania wyświetl: 48 Wyczyść

Wydawnictwa konspiracyjne

364 2
11 stron sprzątek

Kolekcja obejmuje publikacje podziemne z lat 1939-1945. Znajdziemy tu dokumenty Delegatury Rządu na Kraj, pisma prasy politycznych – zarówno ugrupowań sanacyjnych, jak i opozycyjnych. Literatura społeczno-polityczna stanowi obszerną część zbioru. Należą do niej deklaracje ideowe, manifesty o przyszłym kształcie ustrojowym Polski, wydawnictwa opisujące sytuację narodu polskiego i żydowskiego oraz druki szkieletowe (instrukcje służby czynnej, sabotażu i dywersji). Kolekcja obejmuje również w literaturę naukową i popularnonaukową, publikacje dydaktyczne, reportaże, literaturę piękną i poezję oraz książki dla dzieci.

Ewa Pańczoska Stefan Żeromski

237 93 36

Kolekcja zawiera nie tylko znaczną ilość rękopisów, pierwodruków i kolejnych wydań dzieł Stefana Żeromskiego, ale także ciekawe obiekty ikonograficzne, m.in. rysunki jego syna Adama czy markę ochronną do "Wiernej rzeki" zaprojektowaną przez drugą żonę pisarza, Annę. Prześledzić można losy edytorskie tych dzieł związane z działaniami carskiej cenzury oraz dynamikę recepcji utworów Żeromskiego.

POLONA/ Biblioteka 262925 obiektów Moje zbiory

Obiekty Kolekcje

Wyszukiwanie obiektów

Ukryj niedostępne Przeszukaj zawartość

Książki Czesopisma Rękopisy Mapy i Atlasy Druki ulotne Fotografie Grafika i Rysunki Pocztki Noty

Wyszukiwanie zawieszona Kryteria wyszukiwania 0 Wyniki: 1200 Wynik

Szukaj w wynikach [4]

dostępne z OCR

Typ: 0
 Źródło: 14
 Czas: 7
 Autor: 99+
 Miejsce: 99+
 Wydawca: 99+
 Język: 34
 Gatunek: 99+
 Słowa kluczowe: 99+

Boczyński, Julian
Naród polski pod obcym panowaniem
 (1909)

SZYMONOWICZANA.
 ...

POLSKIE ALMARACH I LEBNINA

HUNYADI
 ...

...

POLONA/ Biblioteka 262925 obiektów Moje zbiory

Obiekty Kolekcje

Wyszukiwanie obiektów

Ukryj niedostępne Przeszukaj zawartość

Książki Czesopisma Rękopisy Mapy i Atlasy Druki ulotne Fotografie Grafika i Rysunki Pocztki Noty

Wyszukiwanie zawieszona Kryteria wyszukiwania 0 Wyniki: 384 Wynik

Szukaj w wynikach [4]

dostępne z OCR

Częstotliwość: 0
 Gatunek: 99+

stare druki 1960
 powieść polska 1083
 Poezja polska 891
 opowiadanie polskie 466
 biografie 442
 dramat polski 438
 przewodniki turystyczne 397
 wydawnictwa popularne 299
 komedia polska 384
 źródła historyczne 213
 literatura podróżnicza polska 213

POWRÓT POSŁA

...

KOMEDIA

...

LIET

...

KOMEDIA

...

KOMEDIJA
 W PIĘCIU AKTACH,
 P. MOLIÈRE.
 ...

POLONA/ Biblioteka 258470 obiektów Moje zbiory

Obiekty Kolekcje

Szukaj obiektów

Ukryj niedostępne Przeszukaj zawartość

Książki Czasopisma Rykiety Mapy i Atlasy Druki uliczne Fotografie Grafika i Rysunki Pocztówki Nuty

Wyszukiwanie zawieszona Kryteria wyszukiwania: 0 wyników: 13000 Wyszuki

Szukaj w wynikach 4

dostępne z OCR

Typ 0

Czas 3

Autor 99+

Miejsce 99+

Wydawca 99+

Język 21

Częstotliwość 2

Getunek 43

Słowa Kluczowe 99+

Wnętrze kościoła oo. dominikanów w Podkaminu koło Brodów. [foto 1939]

Skaly w Bubszczu koło Bolechowa. [foto 1932]

Horodenka, główna ulica po inwazji [?] rosyjskiej inwazji [?] rosyjska w Horodence = Hauptstrasse nach der... 1916

Janów koło [?] Lwowa [1904]

POLONA/ Biblioteka 258470 obiektów Moje zbiory

Obiekty Kolekcje

Szukaj obiektów

Ukryj niedostępne Przeszukaj zawartość

Książki Czasopisma Rykiety Mapy i Atlasy Druki uliczne Fotografie Grafika i Rysunki Pocztówki Nuty

Wyszukiwanie zawieszona Kryteria wyszukiwania: 0 wyników: 13000 Wyszuki

Szukaj w wynikach 4

dostępne z OCR

Typ 0

Czas 3

Autor 99+

Miejsce 99+

Wydawca 99+

Język 21

Częstotliwość 2

Getunek 43

Słowa Kluczowe 99+

Warszawa, dawny pałac Prymasowski z XVII w. [post 1958]

[wstrząsły](#)

tytuł: Warszawa
Zemli i pałacu, Warszawa
getunek: pocztówka
język fizyczny: 1 reprodukcja pocztówki i dr. barw. i 8x13,4 cm

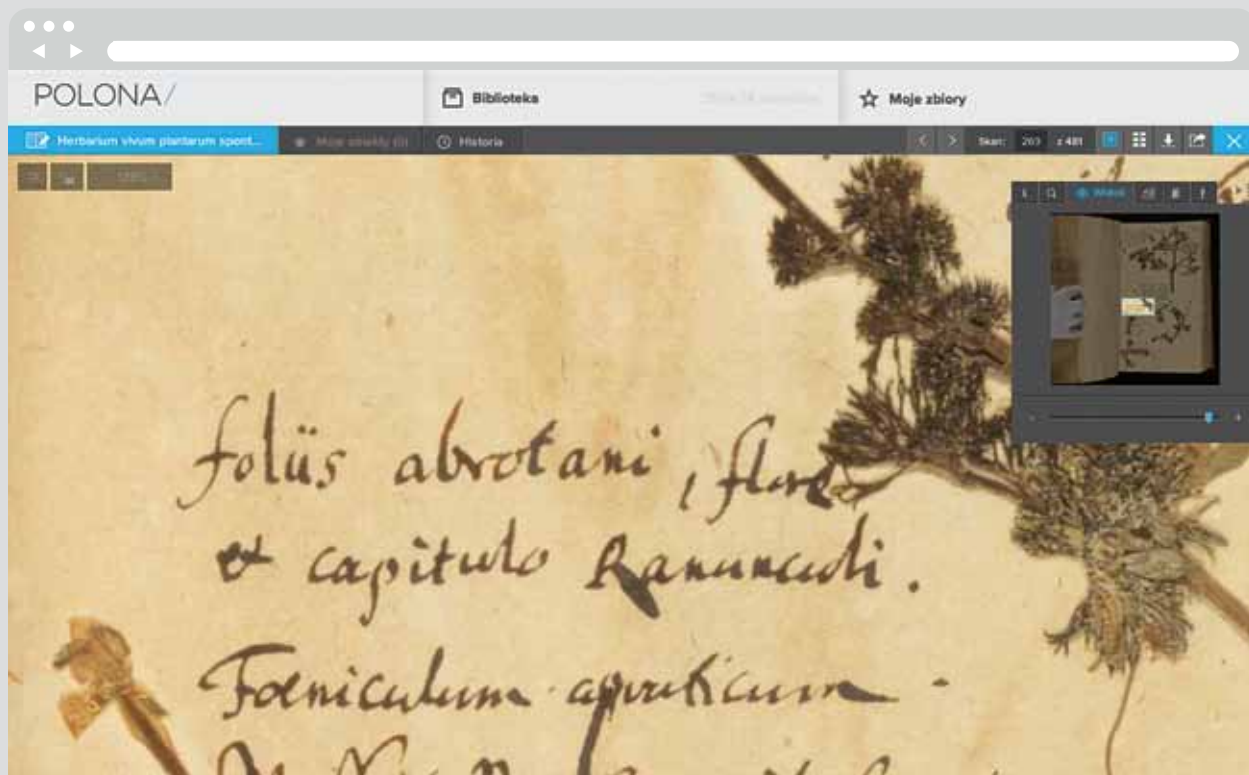
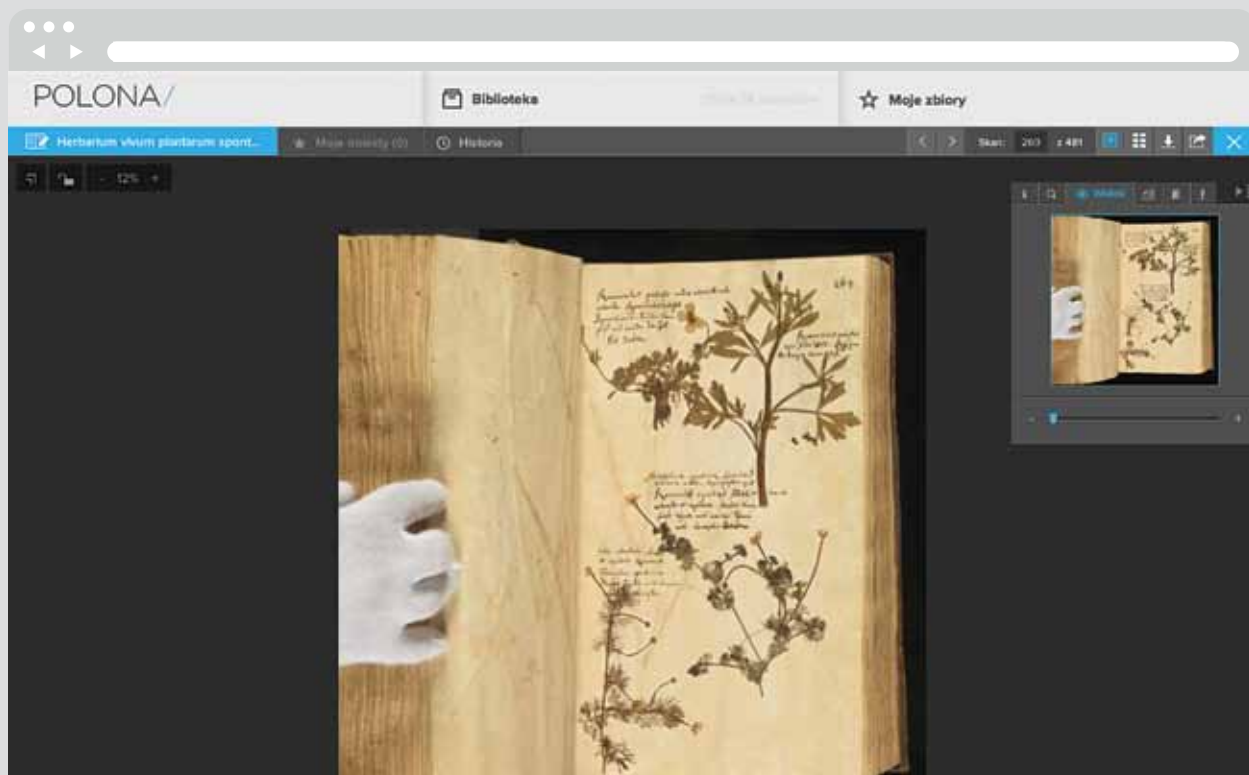
tytuł: Warszawa
język: polski
wydawca: Wyd. P. Karłowicz
tytuł: Biblioteka Narodowa
wzrost bibliograficzny
[zobacz w katalogu](#)

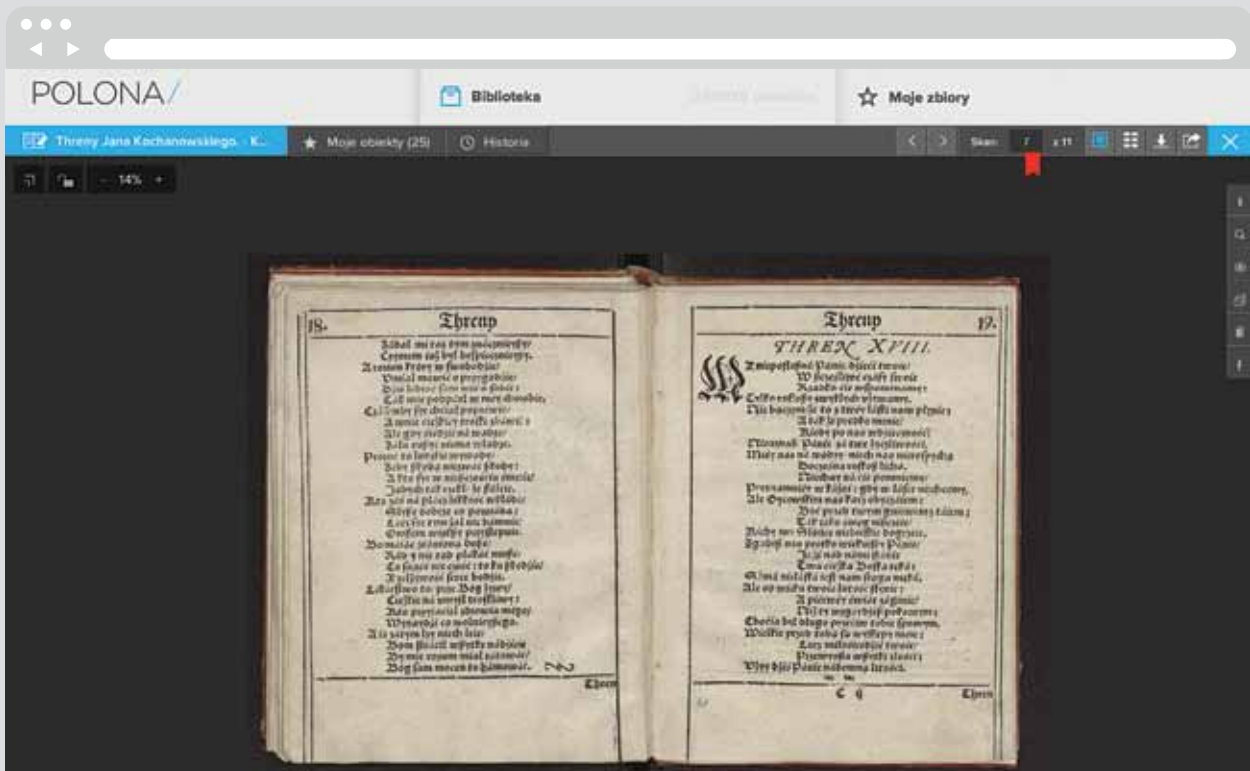
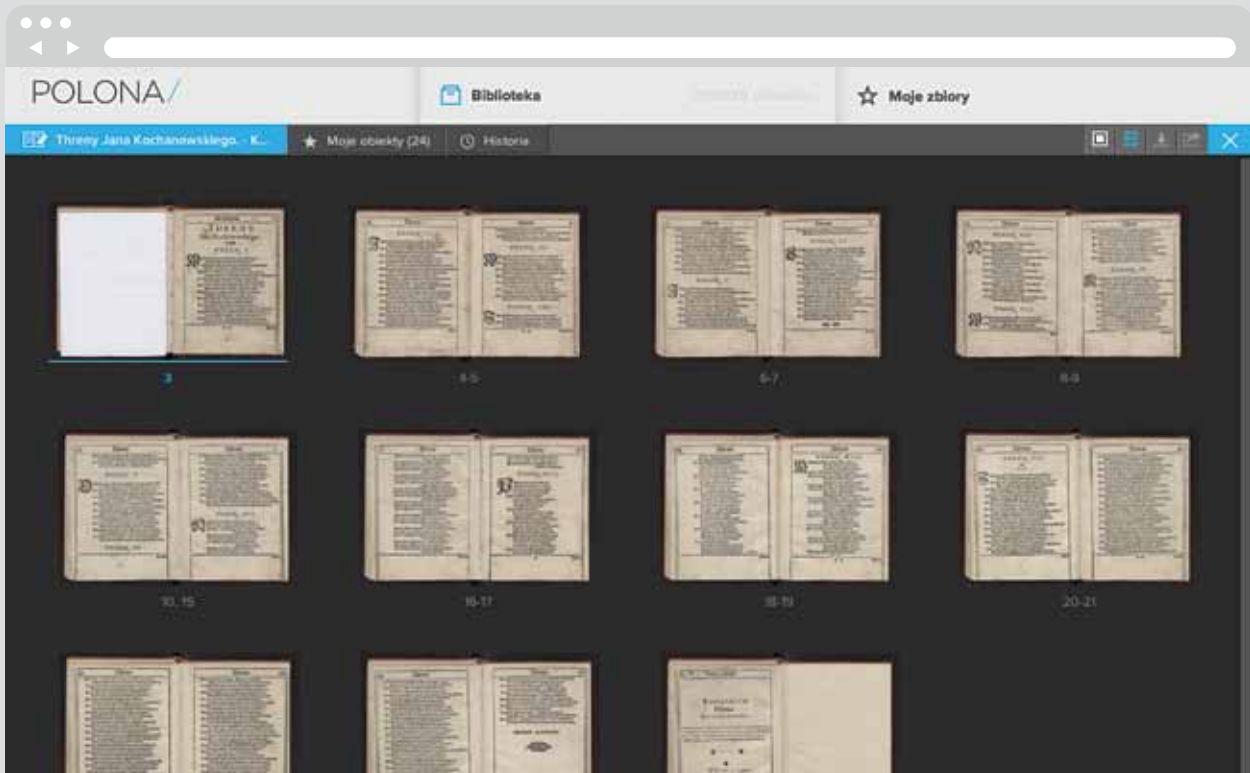
Podlute Zdrój, widok na Kuźminiec = Živec' Podluta, wid na Kuźminiec'. [ca 1930]

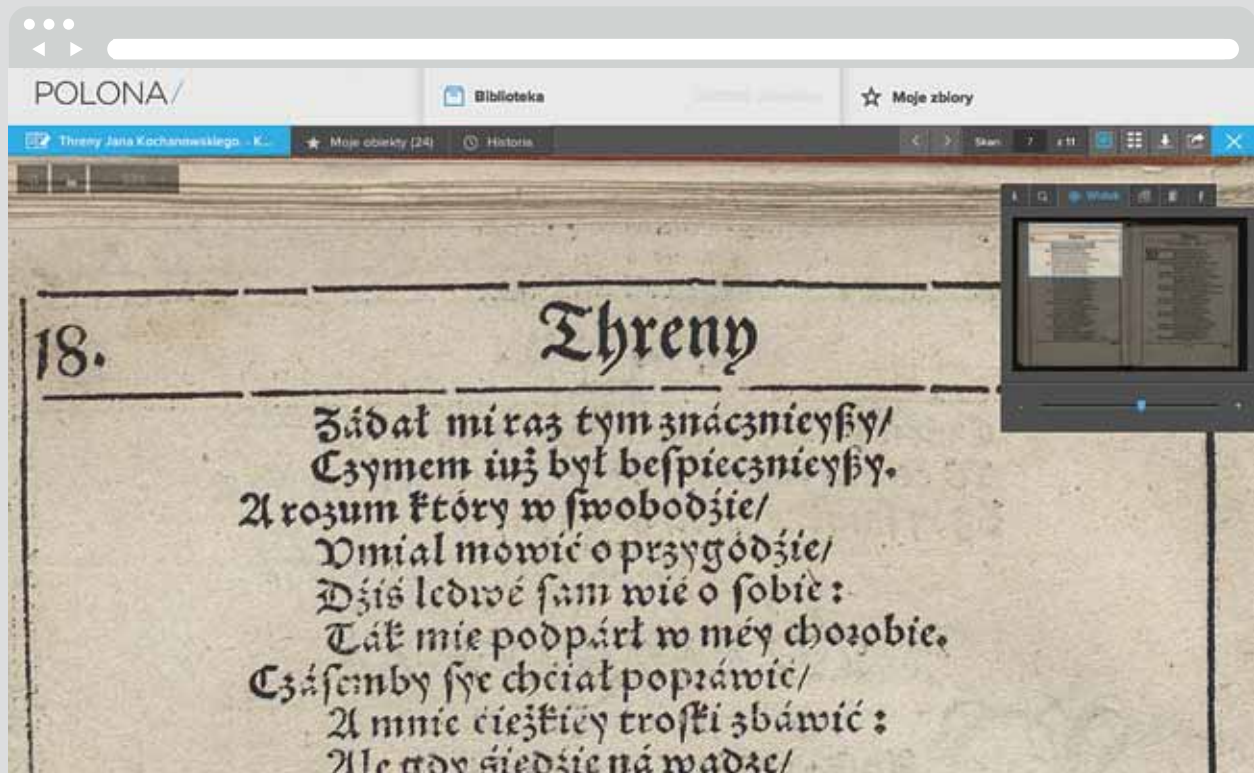
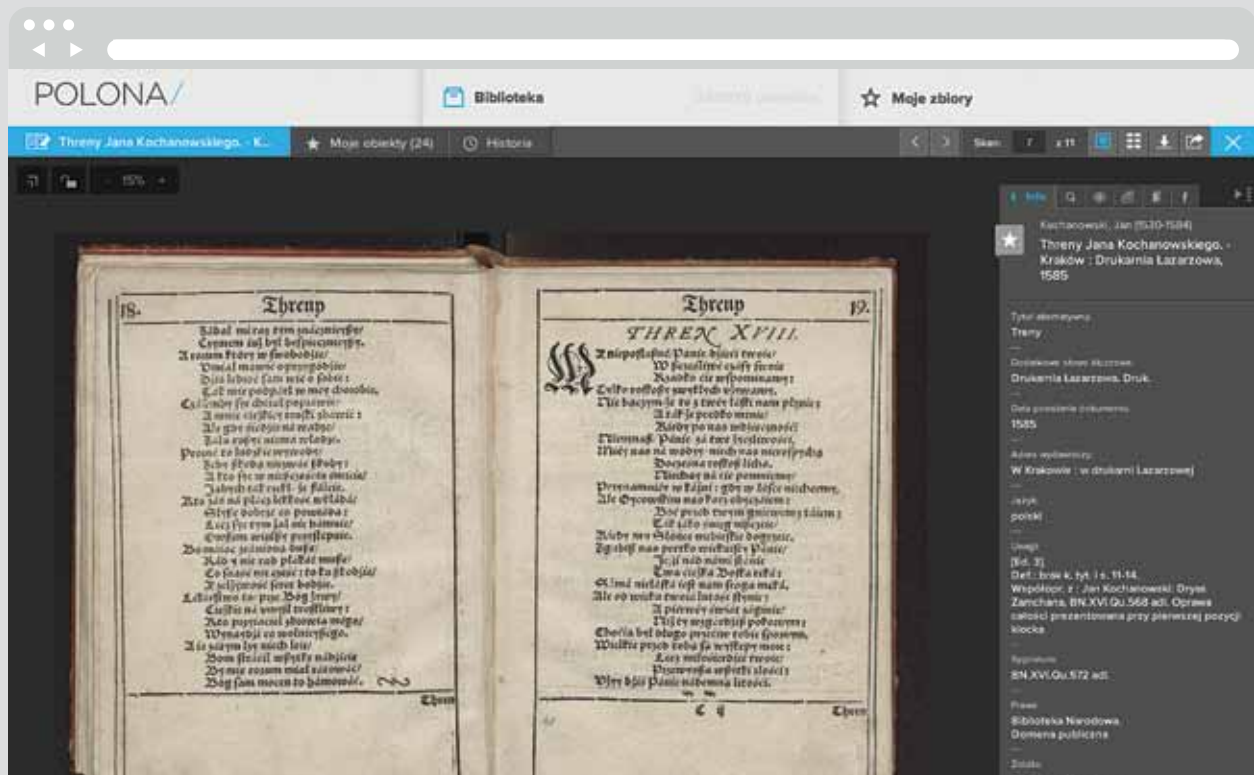
[wstrząsły](#)

tytuł: Kuźminiec
Uzdrowiska, Gorgany [Ukraina], Kuźminiec [Ukraina], Lemnica [Ukraina], Podlute [Ukraina]

język: polski, ukraiński
tytuł: Biblioteka Narodowa
wzrost bibliograficzny
[zobacz w katalogu](#)

The screenshot shows the POLONA.pl website interface. At the top, there are navigation tabs for "Biblioteka" and "Moje zbiory". Below the navigation bar, a search bar contains the text "Antoniusz i Kleopatra : dramat w 5...". The main content area features a large image of a book cover with a marbled pattern and a library label that reads "BN 480542". To the right of the book image, a metadata panel provides the following information:

- Shakespeare, William (1564-1616)
- Antoniusz i Kleopatra : dramat w 5 aktach W. Szekspira
- Opisane przez: Ostrowski, Krystyn (1811-1882), Ty.
- Data powstania dokumentu: 1872
- Adres wydawniczy: Paryż : Librairie internationale, 1872.
- Opis fizyczny: [2], VI, 209 s. : 18 cm
- Język: polski
- Genus: dramat angielski
- Typologia: I.480.542
- Przebieg: Ochrona publiczna
- Zbiór: Biblioteka Narodowa
- Rewers bibliograficzny: zobacz w katalogu

The screenshot shows the POLONA.pl website interface with a search results page. The top navigation bar includes "Biblioteka" and "Moje zbiory". Below the navigation bar, there are tabs for "Moje obiekty" and "Notatki". A search bar contains the text "Szukaj obiektów". Below the search bar, there are several icons representing different types of objects: Książki, Czasopisma, Rysunki, Mapy i Albumy, Druki ulotne, Fotografie, Grafika i Rysunki, Pocztówki, and Nuty. The main content area displays a list of search results. The first result is:

- Typ: rysunek
- 1 rys. : tuż-półno, ołówek ; 16,7x22,8 cm + na rew. dołączone kartki z zapiskami obiektu
- Táplitz Badgebäude auf dem Fürstenplatz = Etablissement de bains sur la place dit Fürstenplatz
- Gurk, Eduard (1801-1841)
- [ante 1842]
- język: niemiecki, francuski
- 1650c: Biblioteka Narodowa
- Rewers bibliograficzny: zobacz w katalogu

The second result is:

- Analcht von Kallach
- Linke, Ludwig Eduard (1801-1850)
- [post 1825]

On the left side of the page, there is a sidebar with various filters and options:

- Szukaj w kolekcji
- dotęgne z OCR
- Typ: 2
- Czas: 3
- Autor: 11
- Miejsce: 3
- Wydawca: 3
- Język: 4
- Getunek: 21
- Słowa kluczowe: 20
 - Cieplice (Czechy)
 - Uzdrowiska
 - Akt meści
 - Architektura czecka
 - Brzoek ogrodowy
 - Rezydencje

POLONA/ Biblioteka Moje zbiory

Moje obiekty Notatki

Szukaj obiektów

Użyj niedostępne Przeszukaj zawartość

Książki 4 Czasopiśmi 1 Epistoły 1 Mapy i Atlasy 1 Druki uliczne 1 Fotografie 17 Grafika i Rysunki 1 Połączki 1 Noty 1

Szukaj w kolekcji

dostępne z OCR

Typ

Źródło

Czas

Autor

Miejsce

Wydawca

Język

Czasotliwość

Getunek

Słowa kluczowe

Norwid, Cyprian Kamiński (1824-1883) [Studia kościoła ludzkiego] [1856]

Norwid, Cyprian Kamiński (1824-1883) [Studia męskich aktów] [1849-1883]

Mały Przegląd : pismo dzieci i młodzieży : tygodniowy dodatek bezpłatny do nr... "Naszego Przeglądu", R.[10], nr 6 [15...]

Siedlecki, Franciszek (1807-1834) [Projekt scenografii i kostiumów] [ok. 1928]

Chodowicki, Daniel (1798-1808)

Chodowicki, Daniel (1798-1808)

Gurk, Eduard (1809-1848)

Gurk, Eduard (1809-1848)

Litke, Ludwig Eduard (1801-1803)

Litke, Ludwig Eduard (1801-1803)

POLONA/ Biblioteka Moje zbiory

Moje obiekty Notatki

Szukaj obiektów

Użyj niedostępne Przeszukaj zawartość

Książki 3 Czasopiśmi 10 Epistoły 1 Mapy i Atlasy 1 Druki uliczne 1 Fotografie 1 Grafika i Rysunki 1 Połączki 1 Noty 1

Szukaj w kolekcji

dostępne z OCR

Typ

Czas

XX wiek

XX wiek

XVII wiek

Autor

Miejsce

Wydawca

Język

Getunek

Słowa kluczowe

Cieplice (Czechy)

Urbaniasty

Norwid, Cyprian Kamiński (1824-1883) [Studia kościoła ludzkiego] [1856]

Norwid, Cyprian Kamiński (1824-1883) [Studia męskich aktów] [1849-1883]

Gurk, Eduard (1809-1848) Těplitz Badgebäude auf dem Fürstenplatz = Etablissements de bains sur le place dit Fürstenplatz [Jena 1842]

Litke, Ludwig Eduard (1801-1803) Ansicht von Kallach [post 1820]

Według założeń projektu w latach 2010–2014 ze zbiorów BN zostanie wyselekcjonowanych oraz poddanych digitalizacji ponad dwieście tysięcy książek i artykułów z czasopism, obejmujących wszystkie dziedziny nauki. System informatyczny projektu będzie wykonany przez NASK w ścisłej współpracy z Biblioteką Narodową.

Jednym z założeń tego systemu jest ochrona zasobu przed nieuprawnionym dostępem do cyfrowego zbioru publikacji. Udostępnianie publikacji naukowych będzie się odbywało zgodnie z zapisami *Ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych*, a same dzieła będą podlegały ograniczeniom kopiowania lub drukowania ich fragmentów. Uniemożliwione będzie kopiowanie książek znajdujących się w sprzedaży. Projekt ACADEMICA powstał z inicjatywy i według pomysłu Fundacji na rzecz Nauki Polskiej. Jest finansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka. Przewidywany koszt projektu wynosi blisko 34 miliony złotych.

W 2013 r. kontynuowany był proces digitalizacji publikacji, które stworzą zasób udostępniany czytelnikom ponad pięciuset polskich bibliotek naukowych, w tym także bibliotek uczelni prywatnych. Digitalizacja tak dużego zasobu materiałów (ponad 200 tysięcy obiektów) możliwa jest dzięki zastosowaniu najnowocześniejszego sprzętu, zakupionego w ostatnich latach przez BN dzięki funduszom przyznanym na realizację projektu. W 2010 r. BN zakupiła trzy nowoczesne skanery automatyczne, w roku 2011 – o skaner do mikrofilmów oraz w 2012 r. – specjalistyczny skaner przelotowy. Umożliwiają one masową i szybką digitalizację zbiorów. W 2013 roku rozstrzygnięty został przetarg na zakup dwóch skanerów automatycznych do książek, umożliwiających digitalizację woluminów większego formatu oraz takich, które sprawiają większe problemy przy przewracaniu kartek. Zakupiono również program, który pozwala na poddawanie procesowi automatycznego rozpoznawania tekstu (OCR) większej niż dotychczas liczby zdigitalizowanych dokumentów. Zakończone zostały prace nad aplikacją zarządzającą systemem w części dotyczącej obsługi całego procesu digitalizacji. Trwają prace nad modułem wypożyczalni zbiorów cyfrowych.

Od początku 2013 r. toczył się proces instalacji i testów zakupionego rok wcześniej sprzętu umożliwiającego masowe, długotrwałe i bezpieczne przechowywanie oraz szybkie i bezawaryjne udostępnianie danych. Faza testów i audytów bezpieczeństwa została zakończona produkcyjnym uruchomieniem całej infrastruktury. Ze względu na standardy bezpieczeństwa i ochrony danych w razie utraty ich w archiwum podstawowym, część z urządzeń tworzących tzw. Centrum Zapasowe znajduje się na wynajmowanej powierzchni w serwerowni odległej o ponad 10 kilometrów od Biblioteki Narodowej. Dane trafiające do archiwum są na bieżąco kopiowane i przekazywane za pomocą dedykowanego łącza do Centrum Zapasowego.

Projekt SYNAT/PASSIM

W 2013 r. Biblioteka Narodowa zakończyła prace nad realizowanym od 2010 r. projektem „Utworzenie uniwersalnej, otwartej, repozytoryjnej platformy hostingowej i komunikacyjnej dla sieciowych zasobów wiedzy dla nauki, edukacji i otwartego społeczeństwa wiedzy”. Realizowała go sieć naukowa złożona z 15 jednostek naukowych, której liderem było Interdyscyplinarne Centrum Modelowania Matematycznego i Komputerowego Uniwersytetu Warszawskiego. Projekt finansowało Narodowe Centrum Badań i Rozwoju.

Celem projektu było utworzenie zintegrowanego systemu baz wiedzy, umożliwiającego akwizycję wiedzy z rozproszonych i heterogenicznych baz danych, budowa wielofunkcyjnego repozytorium danych źródłowych do bezpiecznego, długoterminowego przechowywania i udostępniania cyfrowych obiektów źródłowych oraz utworzenie uniwersalnej, otwartej platformy repozytoryjnej, hostingowej i komunikacyjnej, umożliwiającej eksploatację własnego oprogramowania aplikacyjnego i udostępnianie informacji i usług za pomocą serwerów organizacji hostingowych.

W ramach projektu Biblioteka Narodowa realizowała kilka zadań badawczych:

1. Analiza i standaryzacja opisu zasobów i opracowanie szkieletu klasyfikacji. W ramach zadania

opracowano wytyczne metodyczne do standaryzacji reprezentacji informacji (metadanych) dla kolekcji bibliotecznych na potrzeby realizacji platformy PASSIM. Jednym z celów prowadzonych prac było uwzględnienie zasobów sieciowych jako dokumentów o potencjalnym wykorzystaniu do celów naukowych i dydaktycznych. Opracowano również sposób opisu tych zasobów oraz zestaw elementów, których wartości będą kontrolowane podczas procesu katalogowania. Szeroki zakres tematyczny kolekcji systemu oraz różnorodność formalna włączanych dokumentów spowodowały konieczność podjęcia badań nad modelem metadanych oraz standaryzacją jego terminologii. Kolejnym etapem była standaryzacja terminologii zastosowanej w modelu metadanych. W tym celu opracowano zestaw wykładników metadanych, zarówno dla klas, jak i wartości oraz relacji z jednoczesnym wskazaniem na typ danych. Dodatkowo opracowano również zestaw możliwych sposobów reprezentacji elementów modelu metadanych z wykorzystaniem istniejących standardów.

2. Analiza cyfrowych zasobów informacyjnych wraz z ich rozbudową. W ramach zadania opracowano zasoby informacyjne Biblioteki Narodowej, wprowadzono do systemu 389 220 rekordów, uzupełniono bibliotekę cyfrową *Polona* o 31 226 obiektów i utworzono bazę krajowych i zagranicznych źródeł internetowych z zakresu nauk humanistycznych, ekonomicznych i społecznych (12 000 rekordów).

3. Opracowanie modelu funkcjonalności systemu Passim, obejmujące przygotowanie szeregu modeli informujących o funkcjonalnościach systemu, m.in. modelu koncepcyjnego podmiotów wchodzących w skład dziedziny z wyróżnieniem granic projektowanego systemu oraz zewnętrznymi bytami i systemami współpracującymi, modelu UML aktorów systemu wraz z ich opisem i modelu UML przypadków użycia, a także opracowanie makiety obrazującej w sposób bezpośredni zasadnicze funkcjonalności, a zarazem stanowiącej punkt wyjścia do projektowania i implementacji interfejsu.

4. Opracowanie wtyczek wizualizacyjnych wspomagających pracę humanistów. W ramach zadania zaprojektowano, wykonano i uruchomiono oprogra-

mowanie wtyczki zintegrowanej z platformą Passim, umożliwiające równoległe oglądanie dwu fragmentów jednego lub różnych dokumentów cyfrowych, udostępnianych przez system platformy Passim z możliwością synchronicznego przesuwania i skalowania, jak również wtyczkę zintegrowaną z API platformy Passim przedstawiającą w sposób graficzny i wspomagającą wzrokowe odszukiwanie zależności między zawartością różnych metadanych obiektów, co pozwala na intuicyjne analizy wielowymiarowych zależności między obiektami i wspomagające odnajdywanie związków między obiektami.

W połowie roku przekazano do Naukowej i Akademickiej Sieci Komputerowej bazę wiedzy z zakresu nauk humanistycznych, ekonomicznych i społecznych oraz zasoby informacyjne BN. Na platformie passim.pl przygotowanej przez NASK zostały udostępnione testowo zasoby BN.

Polska Biblioteka Internetowa

Biblioteka Narodowa przejęła nadzór nad Polską Biblioteką Internetową (PBI) w 2008 r., kiedy to – zgodnie z zapisem w Planie Informatyzacji Państwa na lata 2007–2013 – została przekazana przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji Ministerstwu Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Celem PBI było wyrównanie szans dostępu do wiedzy osobom mieszkającym w małych miastach i wsiach oddalonych od ośrodków akademickich i kulturalnych, dla których komputer z dostępem do Internetu jest często jedyną szansą kontaktu ze zdobyczami nauki i kultury. Biblioteka oferuje użytkownikom głównie lektury szkolne oraz dzieła polskiej literatury klasycznej. Dokumenty cyfrowe składające się na PBI nie spełniają międzynarodowych norm jakościowych i standardów dla obiektów cyfrowych, m.in. ze względu na niską rozdzielczość plików cyfrowych, brak metadanych, częsty brak powiązania reprodukcji cyfrowej ze skanowanym oryginałem oraz niedostateczną kontrolę w procesie produkcyjnym (braki stron).

W 2012 r. przygotowano narzędzie informatyczne wspierające przeniesienie zasobów Polskiej Biblioteki

Internetowej do systemu informatycznego cyfrowej Biblioteki Narodowej *Polona* oraz rozpoczęto analizę zasobów mającą na celu migrację plików cyfrowych. W pierwszym półroczu 2013 r. prace prowadzone przez Bibliotekę Narodową polegały w głównej mierze na udostępnianiu Polskiej Biblioteki Internetowej, obsłudze korespondencji oraz kontaktach telefonicznych z użytkownikami PBI. Prace nad modernizacją Polskiej Biblioteki Internetowej, w zakresie możliwym do zrealizowania w ramach budżetu Biblioteki Narodowej, zostały wznowione w lipcu 2013 r. po uruchomieniu nowego portalu Cyfrowej Biblioteki Narodowej *Polona* oraz repozytorium zbiorów cyfrowych. Materiał przemigrowany w 2013 r. na wydzieloną przestrzeń dyskową został przygotowany do włączenia do systemu *Polony*. Rozpoczęto wstępne prace nad kolejną partią materiału (analiza praw autorskich, kompletności i jakości metadanych).

W 2013 r. w ramach prac nad PBI opublikowano 3500 obiektów, których metadane wymagały korekt i uzupełnień, bowiem w części obiektów brakowało informacji o źródle pochodzenia pozycji lub podana została błędna informacja, uzupełnieniu wymagały także daty i miejsca powstania obiektu. We wrześniu 2013 r. Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego przyznało BN specjalną dotację na kontynuację działań związanych z modernizacją Polskiej Biblioteki Internetowej i przeniesieniem jej do zbiorów cBN *Polona*.

Europeana

W 2013 r. Biblioteka Narodowa kontynuowała współpracę partnerską przy projekcie *Europeana v 2.0*, do którego dołączyła jesienią 2011 r. Celem projektu jest m.in. wzmocnienie pozycji *Europeany* na rynku europejskim i światowym, rozbudowa serwisów przeznaczonych dla użytkowników, dostawców treści oraz instytucji kulturalnych i edukacyjnych oraz przygotowanie i uruchomienie modelu organizacyjnego i ekonomicznego, który zapewni portalowi stabilność i możliwość rozwoju.

W ramach *Europeana v 2.0* BN zaangażowana jest w zadanie związane z propagowaniem wiedzy o digitalizacji europejskiego dziedzictwa kulturalnego i o samej *Europeanie*.

Europeana Newspapers

Biblioteka Narodowa kontynuowała współpracę przy realizacji projektu *Europeana Newspapers*, w którym uczestniczy 17 europejskich instytucji, w tym biblioteki narodowe 11 krajów. Liderem projektu, realizowanego od lutego 2012 r., jest Biblioteka Państwowa w Berlinie. **Cel prac to udostępnienie europejskiej prasy codziennej z początku XX wieku, ze szczególnym uwzględnieniem okresu I wojny światowej, oraz rozwój funkcjonalności portalu *Europeana.eu* poprzez zastosowanie narzędzi służących do przeszukiwania i prezentacji zdigitalizowanej prasy.**

Każda z bibliotek uczestniczących w projekcie udostępniła za pośrednictwem portalu *Europeana* pełnotekstowe wersje zdigitalizowanych gazet, głównie z lat 1914–1920. Zakłada się, że łącznie udostępnionych zostanie aż 18 milionów stron gazet archiwalnych. Projekt *Europeana Newspapers* finansowany jest ze środków Komisji Europejskiej w ramach Programu Ramowego na rzecz Konkurencyjności i Innowacji 2007–2013 (CIP-ICT PSP), a finał prac nad nim zaplanowano na styczeń 2015 r.

W ramach projektu *Europeana Newspapers* w 2013 r. realizowano zadania związane z obsługą administracyjną i zarządzaniem projektem oraz z działalnością informacyjną i popularyzacją założeń projektu. Zgodnie z założeniami Biblioteka Narodowa dostarczyła 100 000 stron czasopism codziennych z lat 1914–1939, wolnych od praw autorskich (m.in. roczniki: „Kurier Warszawski”, „Dziennika Polskiego”, „Dziennika Śląskiego”, „Dziennika Wileńskiego”, „Głosu Śląskiego” i „Kurier Poznański”). Skany zostały zbinaryzowane i dostarczone do Innsbrucku, gdzie poddano je procesowi OCR, strukturyzacji i automatycznej korekcie z wykorzystaniem narzędzi wypracowanych w projekcie

IMPACT. Opracowane skany wraz z plikami METZ/ALTO przekazano do BN. Pliki wynikowe zostaną porównane z plikami generowanymi przez Recognition Server firmy ABBY. Równocześnie z procesem binaryzacji wytworzone zostały wersje prezentacyjne skanów, które będą udostępniane w ramach The European Library. BN przekazała także próbki gazet zawierających specyficzny układ, mogący stanowić wyzwanie dla procesu automatycznego OCR. W pierwszym półroczu 2013 r. opublikowano w nowej bibliotece cyfrowej czasopisma, które stanowią wkład BN w realizację projektu. Każdemu egzemplarzowi nadano unikalny numer identyfikacyjny oparty na dacie dziennej wydania, co było warunkiem przystąpienia do dalszej części procesu.

Enarratio
DEI
Gloriam.

Opera
Fetiva

Gratia et Honores
immortales, quod tanto
industria, hos immen-
tastis Labores.

Omnis Spi-
ritus lau-
det Domi-
num.

Non nobis, non nobis, Sed Soli

Walterus.

Tycho.

Ulugh Beighi. Timochares. Hipparchus.

UR

Quaecun-
Submi-
comm

Cata

Heweliusz, Jan (1611–1687)

Prodromus astronomiae...

[frontispis Firmamentum Sobiescianum]

Gdańsk 1690

polona.pl/item/436467/12/

Działalność naukowa

obis debentur
nolimine et
sōs exant

SSA

DEO debetur Gloria.

Ptolomaeus. Albatagnius. Princeps Hasf. Regiomont. Copernicus.

Diuina concessit Benignitas, haec
se sisto, atq' offero, Vestraq' sublimi
itto iudicio.

log' fixarū

Biblioteka Narodowa jest jednym z głównych krajowych ośrodków badawczych w zakresie bibliotekarstwa, bibliografii, bibliologii i czytelnictwa. Obowiązek prowadzenia przez Bibliotekę Narodową działalności naukowej z zakresu bibliotekoznawstwa, nauki o książce i pokrewnych dziedzin wiedzy nakłada na Narodową Książnicę ustawa z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach. Prace badawcze prowadzone są w szczególności przez pracowników Instytutu Książki i Czytelnictwa, zakładów gromadzących i opracowujących zbiory specjalne, kustoszy dyplomowanych oraz pracowników Instytutu Bibliograficznego. Wyniki prac naukowych i informacyjnych ukazują się w postaci odrębnych wydawnictw lub artykułów umieszczanych w prasie krajowej i zagranicznej, a także w internetowych portalach tematycznych. Ogłaszane są też na łamach periodyków BN: „Rocznika Biblioteki Narodowej”, „Notesu Konserwatorskiego” i „Polish Libraries”. Biblioteka jest organizatorem lub współorganizatorem licznych sympozjów, seminariów, otwartych zebrań naukowych, międzynarodowych, krajowych i środowiskowych konferencji naukowych oraz spotkań warsztatowych, a także multimedialnych pokazów i wystaw, które prezentują zbiory i dorobek naukowy BN.

Ze względu na rangę gromadzonych przez BN zbiorów, jednym z podstawowych obowiązków badawczych Narodowej Książnicy jest tworzenie ich naukowej dokumentacji, a także centralna rejestracja zbiorów polskich bibliotek. Ważnym przedsięwzięciem okazało się – zainicjowane w Bibliotece Narodowej w latach 60. ubiegłego stulecia – kompletowanie dokumentacji utraconych podczas wojny zbiorów bibliotecznych, zwłaszcza rękopisów, inkunabułów i szesnastowiecznych poloników. Dokumentacja ta stanowi cenny materiał do badań historycznych. Podobnym celem służy ustalanie proveniencji zbiorów Biblioteki, a zwłaszcza księgozbiorów historycznych. Wszechstronną dokumentację różnych rodzajów zbiorów zgromadzonych w Bibliotece Narodowej ułatwia bogate zaplecze informacyjno-bibliograficzne, na które składają się nie tylko wyspecjalizowane księgozbiory, lecz również katalogi, tematyczne i formalne kartoteki

oraz indeksy, a także coraz liczniejsze i obszerniejsze specjalistyczne bazy danych. Wynikiem wieloletnich prac badawczych są drukowane katalogi inkunabułów, zbiorów rękopiśmiennych, kartograficznych, ikonograficznych i muzycznych, także bibliografie ogólne i specjalne, jak również opracowania monograficzne i specjalistyczne rozprawy. Zainteresowania zawodowe i naukowe pracowników Biblioteki obejmują także losy polskich książek za granicą, co sprzyja rozwijaniu naukowej współpracy BN z zagranicznymi i polonijnymi instytucjami kultury.

Współczesnemu bibliotekarstwu służą również prace metodyczne, zwłaszcza z zakresu teorii i metodyki bibliografii, zasad opisu bibliograficznego oraz metodologii opracowania rzeczowego zbiorów, prowadzone przez Instytut Bibliograficzny. Rozpoczęto dyskusję nad przyszłością języka haseł przedmiotowych, jego wykorzystaniem przez użytkowników i biblioteki cyfrowe. Podjęto również prace nad jego wykorzystaniem przy tworzeniu deskryptorów BN. Przygotowywane są skrócone wydania Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiątej, ułatwiające tworzenie bieżącej bibliografii narodowej, z których korzystają biblioteki publiczne.

W ostatnim okresie Biblioteka realizuje także nowe zadania w dziedzinie ochrony, konserwacji i digitalizacji zbiorów bibliotecznych – prowadzi prace badawcze z pogranicza nauk biologicznych i chemicznych, dotyczące np. laminacji XIX- i XX-wiecznych gazet lub dezynfekcji druków, a także prace nad tworzeniem zasobów cyfrowych i zarządzaniem nimi.

Dzieje społecznego obiegu książek i prasy oraz losy instytucji zajmujących się ich produkcją i rozpowszechnianiem na ziemiach polskich, zwłaszcza od III rozbioru w 1795 r. do końca II wojny światowej, tematy związane z historią czytelnictwa, dziejami mecenatu kulturalnego, oddziaływaniem cenzury rosyjskiej na piśmiennictwo polskie, zagadnieniami prasy i książki polskiej w XIX i XX w., a także różnymi aspektami społecznego funkcjonowania książek w czasach współczesnych, są podejmowane przede wszystkim w Instytucie Książki i Czytelnictwa. Wspierają je przeprowadzane okresowo badania empiryczne o zasięgu krajowym,

Debata „Stan czytelnictwa w Polsce. Wspólna sprawa” z udziałem Dyrektora BN dr. Tomasza Makowskiego, zorganizowana przez BN i Polską Izbę Książki w ramach Warszawskich Targów Książki, 17 maja 2013 roku

które aktualizują stan wiedzy o wybranych zagadnieniach organizacji bibliotekarstwa publicznego i zawodu bibliotekarza, bieżących problemach rynku wydawniczego oraz mechanizmach kształtowania się zainteresowań czytelniczych. W 2013 r. pracownicy Instytutu Książki i Czytelnictwa prowadzili badania nad następującymi zagadnieniami: czytelnictwo nastolatków, antropologia praktyk lekturowych, społeczny zasięg książki w Polsce, rola piśmienności w społeczeństwie opartym na wiedzy, preferencje czytelnicze eurourzędników, życie muzyczne w Warszawie w okresie międzypowstaniowym (wrzesień 1831–1862), czytelnik z ludu, czyli o mechanizmach inkulturacyjnych w okresie zaborów, czytelnictwo kobiet w okresie zaborów, ingerencje carskiej cenzury zagranicznej w piśmiennictwo polskojęzyczne

w latach 1865–1904, czytelnictwo w II Rzeczypospolitej, wydawnicze i cenzuralne losy twórczości Adama Mickiewicza w okresie zaborów. Analizowano także organizację bibliotek publicznych w Polsce, model obsługi czytelniczej w gminach, system ewaluacji bibliotek publicznych w Polsce, funkcje gminnych bibliotek publicznych wobec zmian w zakresie technologii cyfrowych XXI wieku, działanie bibliotek publicznych, szkolnych i pedagogicznych oraz finansowanie bibliotek publicznych w Polsce.

W marcu 2013 r. Biblioteka Narodowa opublikowała dwa ważne raporty poświęcone czytelnictwu w Polsce. Pierwszy z nich *Biblioteki publiczne dla dzieci w Polsce*, przygotowany przez dr Grażynę Lewandowicz-Nosal, prezentował wyniki badań zrealizowanych w latach

2008–2009, których celem było dokonanie opisu i oceny aktualnej kondycji bibliotek publicznych dla dzieci w skali całego kraju oraz określenie zmian w ich funkcjonowaniu w porównaniu z latami poprzednimi. Drugi raport *Społeczny zasięg książki w Polsce w 2012 r.*, bardzo szeroko komentowany, prezentował wyniki badań prowadzonych przez Instytut Książki i Czytelnictwa BN na temat stanu czytelnictwa w Polsce. Wynika z niego, że blisko 60% Polaków nie przeczytało w ciągu ostatniego roku ani jednej książki. Analiza raportu stała się m.in. głównym tematem debaty „Stan czytelnictwa w Polsce. Wspólna sprawa”, zorganizowanej przez Bibliotekę Narodową i Polską Izbę Książki podczas Warszawskich Targów Książki 17 maja 2013 r. Biblioteka Naukowa jest też wydawcą trzech czasopism naukowych: „Rocznika Biblioteki Narodowej”, „Notesu Konserwatorskiego” oraz – od 2013 r. – „Polish Libraries”.

„Rocznik Biblioteki Narodowej” jest periodykiem naukowym poświęconym szeroko rozumianej kulturze piśmiennej, a także wybranym zagadnieniom historyczno-artystycznym, ikonograficznym i muzykologicznym oraz jej funkcjonowaniu zarówno w perspektywie historycznej, jak współczesności. Tematyka materiałów zawartych w „Roczniku BN” dotyczy przede wszystkim bibliologii, bibliotekoznawstwa, historii wraz z naukami pomocniczymi, historii sztuki, muzykologii, edytorstwa i prasoznawstwa. W Radzie Naukowej „Rocznika BN” zasiadają: prof. dr hab. Paulina Buchwald-Pelcowa, dr Roman Chymkowski, dr Tomasz Makowski, dr Monika Mitera, dr Sigitas Narbutas oraz dr Grzegorz Płoszajski.

„Notes Konserwatorski” jest czasopismem poświęconym problematyce ochrony i konserwacji zbiorów, stworzonym z myślą o ogólnopolskim środowisku konserwatorów książki. Szeroka formuła umożliwia publikację specjalistycznych tekstów, materiałów sprawozdawczych i publicystycznych. Nad wydawaniem „Notesu Konserwatorskiego” czuwa Komitet Redakcyjny, w składzie Ewa Potrzebnicka (przewodnicząca), prof. dr hab. Elżbieta Jabłońska, dr hab. Marzena Ciechańska, Władysław Sobucki, Maria Woźniak i Bartosz Szymański, a redagują go Agata Lipińska (redaktor naczelny) i Beata Berlińska.

W 2013 r. BN rozpoczęła publikację swego trzeciego pisma naukowego – anglojęzycznego rocznika „Polish Libraries”, udostępniającego międzynarodowemu środowisku naukowemu i bibliotekarskiemu prowadzoną w Polsce refleksję nad zagadnieniami związanymi z bibliotekarstwem. Czasopismo ukazuje się w wersji internetowej i drukowanej. Jego redaktorem naczelnym jest Dyrektor BN dr Tomasz Makowski, a w Radzie Naukowej pisma zasiadli wybitni teoretycy i praktycy bibliotekarstwa w Polsce: prof. Elżbieta Barbara Zybort, dziekan Wydziału Historycznego i kierownik Katedry Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Warszawskiego (przewodnicząca Rady), prof. Jan Malicki, dyrektor Biblioteki Śląskiej w Katowicach i kierownik Katedry Historii Literatury Średniowiecza i Renesansu Uniwersytetu Śląskiego, prof. Zdzisław Pietrzyk, dyrektor Biblioteki Jagiellońskiej i profesor w Instytucie Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, Teresa Szymorowska, dyrektor Książnicy Kopernikańskiej w Toruniu oraz Katarzyna Ślaska, zastępca dyrektora BN do spraw cyfrowych. Pierwszy tom czasopisma przygotowała Monika Cornell. Wydanie „Polish Libraries” możliwe było dzięki dofinansowaniu przyznanemu w II edycji Programu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego INDEX PLUS, mającego na celu nadanie międzynarodowego charakteru wydawanym w kraju czasopismom naukowym lub umocnienie ich międzynarodowej pozycji. Szczegółowy zakres tematycznych tomów czasopism naukowych BN, które ukazały się w 2013 r., został omówiony w rozdziale *Działalność wydawnicza*.

W 2013 r. dwoje pracowników Biblioteki Narodowej uzyskało stopień naukowy doktora. Anna Karczewska z Instytutu Książki i Czytelnictwa BN obroniła w maju 2013 r. na Wydziale Historycznym Uniwersytetu Warszawskiego pracę pt. *Czytelnictwo chłopów przedmiotem inteligentnej refleksji w Królestwie Polskim w XIX wieku*, a Maciej Szablewski z Zakładu Edukacji Bibliotekarskiej, Informacyjnej i Dokumentacyjnej BN obronił w lipcu 2013 r. na Wydziale Nauk Historycznych i Społecznych Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego pracę pt. *Historia pisana światłem. Dzieje mikrofilmowania przez Bibliotekę Narodową zbiorów własnych oraz zbiorów innych instytucji*.

Uroczystość wręczenia przez prof. Małgorzatę Omilanowską, wiceminister kultury i dziedzictwa narodowego, aktów nominacji do nowej Rady Programowej Zachęty – Narodowej Galerii Sztuki, m.in. dr. Tomaszowi Makowskiemu, Dyrektorowi BN, Warszawa, 14 listopada 2013 roku

Rada Naukowa Biblioteki Narodowej

Rada jest organem opiniodawczym i doradczym Dyrektora Biblioteki Narodowej, a do jej zadań należy: opiniowanie kierunków i programów badawczych, a także planów i sprawozdań z działalności naukowej Biblioteki, inspirowanie prac naukowych oraz ocena ich wyników, opiniowanie spraw dotyczących działalności podstawowej BN, rozpatrywanie i opiniowanie spraw związanych z rozwojem kadry naukowej BN. Radę Naukową powołuje Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego na wniosek Dyrektora BN.

Skład Rady Naukowej BN kadencji 2011–2017

Przewodniczący

› prof. dr hab. Zdzisław Pietrzyk

Wiceprzewodnicząca

› prof. dr hab. Zofia Zielińska

Członkowie

- › prof. dr hab. Włodzimierz Bolecki
- › dr Nikodem Bończa-Tomaszewski
- › prof. dr hab. Grażyna Borkowska
- › prof. dr hab. Paulina Buchwald-Pelcowa
- › prof. dr hab. Hubert Izdebski

- › prof. dr hab. Jadwiga Kasperek-Woźniak
- › dr hab. Jacek Kopciński
- › prof. dr hab. Jan Malicki
- › prof. dr hab. Krzysztof Malinowski
- › dr Monika Mitera
- › prof. dr hab. Daria Nałęcz
- › mgr Andrzej Ociepa
- › dr Jarosław Pacek
- › dr hab. Maria Próchnicka
- › prof. dr hab. Andrzej Rachuba
- › mgr Teresa Szymorowska
- › prof. dr hab. Marek Ziółkowski
- › prof. dr hab. Elżbieta Barbara Żybert

Publikacje pracowników Biblioteki Narodowej,
które ukazały się w 2013 r.

Mikołaj Baliszewski

- › *Elektroniczny ISBN już w 2014 roku. Informacja o pracach nad nowym systemem nadawania numerów, „Biblioteka Analiz” 22 (2013), s. 20–23*

Ewa Bogusz

- › *Ewolucja warsztatu pracownika informacji, „Poradnik Bibliotekarza” 2013 nr 6, s. 9–12*

Barbara Budyńska

- › *Biblioteki Publiczne w Liczbach 2010, Warszawa 2012 (wspólnie z Małgorzatą Jezierską i Dominiką Stępniewską)*
- › *W jakim kierunku zmierzają biblioteki publiczne?, „Bibliotekarz” 2013 nr 6 (wspólnie z Małgorzatą Jezierską)*

Jolanta Byczkowska-Sztaba

- › *Rękopisy i druki muzyczne z XVIII w. w zbiorach Archiwum Opactwa Cystersów w Krakowie-Mogile. Katalog tematyczny. Biblioteka Narodowa Warszawa, 2013, Indeksy, Bibliografia, 377 s.*

Henryk Citko

- › opracowanie: *Korespondencja / Julia Hartwig, Artur Międzyrzecki, Katarzyna i Zbigniew Herbertowie, Fundacja Zeszytów Literackich, Warszawa 2013*

Roman Chymkowski

- › *Naprawianie kapitalizmu, „Kultura Współczesna” 2013 nr 4*
- › *Wprowadzenie do lektury, „Przegląd Humanistyczny” 2013 nr 6*
- › *Peryferie kultury. Studia ofiarowane Profesorowi Rochowi Sulimie, red. Roman Chymkowski i in., Warszawa, Wydział Polonistyki UW 2013*
- › redakcja numeru tematycznego czasopisma recenzowanego: „Przegląd Humanistyczny” 2013 nr 6
- › *Józef Chałasiński. Socjologiczny wymiar kultury, [w:] Kulturologia polska XX wieku, red. Andrzej Mencwel i in., Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego 2013, t. I*
- › *Stanisław Ossowski. Kultura w socjologii humanistycznej, [w:] Kulturologia polska XX wieku, red. Andrzej Mencwel i in., Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego 2013, t. II*

Bartłomiej Czarski

- › *Pattern Heraldic Forms in Old Polish Literature – Inspirations, Realizations, Functions, [w:] Poesis Artificiosa. Between Theory and Practice, ed. A. Borysowska, B. Milewska-Ważbińska; Peter Lang, Frankfurt-am-Mein 2013, p. 135–152 (wspólnie z prof. B. Milewską-Ważbińską)*

Michał Czerenkiewicz

- › *Belgijska Sarmacja, staropolska Belgia, wstęp: Andrzej Borowski, Warszawa, Muzeum Pałac w Wilanowie, 2013*
- › *Instrumentum bibliographicum Neolatinum, apparaverunt Dirk Sacré, Gilbert Tournoy, Kris Delcroix, iuvantibus Michał Czerenkiewicz, Antonio Dávila Pérez, Jeanine De Landtsheer, Jan Papy et Toon Van Hal, [w:] „Humanistica Lovaniensia. Journal of Neo-Latin Studies”, vol. LXII, 2013, s. 623–696 (współpraca merytoryczna)*
- › *Jan III Sobieski w kręgu myśli Justusa Lipsjusza, [w:] Primus inter pares. Pierwszy wśród równych, czyli opowieść o królu Janie III, red. Dominika Waławender-Musz, Warszawa, Muzeum Pałac w Wilanowie, 2013, s. 33–37*
- › *Piotr Skarga SJ w łacińskiej twórczości Szymona Starowolskiego, [w:] Rzecz o dziele Piotra Skargi SJ. Słowo o historii, języku i kulturze, red. nauk. Krzysztof Biel,*

Monika Stankiewicz-Kopeć, Kraków: Wydawnictwo Akademii Ignatianum, 2013, s. 163–174

› *Prolegomena do antycznej teorii panegiryku*, [w:] *Panegiryk jako element życia literackiego doby staropolskiej i oświeceniowej*, red. Monika Sulejewicz-Nowicka, Zbigniew Gruszka, wstęp: Maria Wichowa, Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, 2013, s. 11–33

Olga Dawidowicz-Chymkowska

› *Stability and Volatility of the Textual World – Choices Made by Book Readers and Buyers*, "Polish Libraries" 2013, vol. 3

Martyna Deszczyńska

› *Styl, gust, realia. O publicystyce ks. Karola Surowieckiego*, [w:] *Non cesso gratias agere Deo et hominibus. Prace ofiarowane Ojcu dr. Anzelmowi Januszowi Szeinke OFM z okazji Złotego Jubileuszu Kapłaństwa i ponad 50-lecia pracy historyczno-pisarskiej*, red. Waław Marian Michalczyk OFM, Celestyn Mieczysław Paczkowski OFM, Kraków–Warszawa 2013

› *Wielka księga patriotów polskich*, red. A. Nowak, K. Ożóg, L. Sosnowski, Kraków 2013, hasła: *Brzóska Stanisław; Czacki Tadeusz; Czartoryski Adam Jerzy; Dunajewski Albin; Feliński Zygmunt Szczęsny; Jański Bogdan; Kalinowski Rafał; Niemcewicz Julian Ursyn; Niemojowski Jan Bonawentura; Pustowójtówna Anna Henryka; Semenenko Piotr; Sowiński Józef; Surowiecki Wawrzyniec; Ściegienny Piotr* [w druku widnieje jako autor Paweł Łacny]; *Śniadecki Jan; Traugutt Romuald; Woronicz Jan Paweł*

Ewa Dombek

› *Pasje i talenty*, [w:] „Bibliotekarz” 2013 nr 2, s. 40–41
 › *Rodzinne koligacje i „trudni Polacy”*, [w:] „Bibliotekarz” 2013 nr 4, s. 39–41
 › *O seriach wydawniczych i nie tylko*, [w:] „Bibliotekarz” 2013 nr 6, s. 39–42
 › *Czytając „Bibliografię polską” ... śladami Tuwima*, [w:] „Bibliotekarz” 2013 nr 9, s. 40–43
 › *Z Jednodniówek (1) : Dąbrowska, Kasprowicz, Tuwim...*, [w:] „Bibliotekarz” 2013 nr 11, s. 37–39

Halina Fedyna

› *Bo ja szukam czasopism na temat*, [w:] *Historia prasy i bibliografii: tom studiów*, pod red. Urszuli Jakubowskiej, Warszawa 2013, s. 39–48

Grażyna Federowicz

› *Katalog czasopism Instytutu Józefa Piłsudskiego w Ameryce*, Warszawa 2013 (wspólnie z Urszulą Stasiak)

Aleksandra Górka

› *Muzyka sceniczna Krzysztofa Komedy*, wybór i opracowanie materiałów: Aleksandra Górka, Adam Rusek, Warszawa 2013

Małgorzata Grąbczewska

› *Patrząc na Wschód? Japońskie inspiracje Karola Mondrala*, [w:] *Karol Mondral (1880–1957)*, katalog wystawy Muzeum Okręgowe im. L. Wyczółkowskiego w Bydgoszczy, Bydgoszcz 2013, s. 83–97
 › *Fotografia jako natchnienie dla wyobraźni. Przypadek Eugène'a Delacroix*, [w:] *Epoka Chopina. Kultura romantyczna we Francji i w Polsce*, Warszawa 2013, s. 81–89
 › *Pierre Choumoff, grodzieński fotograf w Paryżu*, „Magazyn Polski” 2013, nr 8, s. 23–28
 › *Miscellanea Photographica. Narodziny języka fotografii*, „Teksty Drugie” 2013 nr 4, s. 13–29

Jolanta Hys

› *Uniwersalna Klasyfikacja Dziesiąta w Bibliotece Narodowej – stan obecny, perspektywy rozwoju*, „Rocznik Biblioteki Narodowej”, 2012 XLIII
 › *Poddziały wspólne formy w UKD*. „Poradnik Bibliotekarza” 2013 nr 4. (wspólnie z Joanną Kwiatkowską)
 › *UDC Summary – adaptacja polska*, „Bibliotekarz” 2013 nr 4. (wspólnie z Joanną Kwiatkowską)

Małgorzata Jezierska

› *Rozwój internetyzacji i usług elektronicznych w bibliotekach publicznych*, „Bibliotekarz” 2013 nr 1
 › *Biblioteki Publiczne w Liczbach 2010*, Warszawa 2012 (wspólnie z Barbarą Budyńska i Dominiką Stępniewską)
 › *W jakim kierunku zmierzają biblioteki publiczne?*, „Bibliotekarz” 2013, nr 6 (wspólnie z Barbarą Budyńską)

Anna Karczewska

› recenzja książki: B. Koredczuk, *Udział inteligencji prawniczej Królestwa Polskiego w kształtowaniu kultury książki (1815–1915)*, „Roczniki Biblioteczne” 2012 (56)

Wanda Klenczon

› *Jednostka opisu a jakość bibliografii narodowej*, [w:] *Bibliografia@: źródła–standardy–zasoby*, pod red. Jerzego Franke, Warszawa 2013

› *Międzynarodowe i krajowe standardy i zalecenia dla bibliotek publicznych*, [w:] *Modele współpracy bibliotek publicznych: czy razem możemy więcej, szybciej, lepiej? X ogólnopolska konferencja „Automatyzacja bibliotek publicznych”, Warszawa 7–8 listopada 2012 r.*, Warszawa 2013, s. 107–118

Jarosław Kopeć

› *Cyfrowi tubylcy nie istnieją. Sprawozdanie z części sesji plenarnej konferencji „Czas przemian, czas wyzwania: Rola bibliotek i ośrodków informacji w procesie kształtowania kompetencji współczesnego człowieka”, „Kultura Współczesna” 2013 nr 4*

Izabela Koryś

› *A Social Map of Readership*, „Polish Libraries” 2013, vol. 3

Krzysztof Kossarzecki

› *Kampania letnio-jesienna 1661 roku nad Dźwiną i bitwa pod Kuszlikami*, [w:] *Studia z dziejów stosunków Rzeczypospolitej z Państwem Moskiewskim w XVI–XVII w.*, pod red. M. Nagielskiego, K. Bobiatyńskiego, P. Gawrona, Zabrze-Tarnowskie Góry 2013, s. 315–344

› *Polskie zbiory rękopiśmienne w Sankt Petersburgu. Z prac nad zbiorami dawnej Biblioteki Żałuskiej*, [w:] *Stan badań nad wielokulturowym dziedzictwem dawnej Rzeczypospolitej*, pod red. K. Łopateckiego i W. Walczaka, Białystok 2013, t. VI, s. 171–185 (wspólnie ze Sławomirem Szyllerem)

› *Szlachta połocka w latach wojny z Rosją (1654–1667)*, [w:] *Полацк у гісторыі і культуры Еўропы. Матэрыялы Міжнароднай навуковай канферэнцы (Полацк, 22-23 мая 2012 г.)*, Мінск 2013, s. 192–203

› *Żałuscy i ich biblioteka*, [w:] *The Inventory of Manuscripts from the Żaluski Library in the Imperial Public Library*, Warszawa 2013, s. 97–103 [wersja w języku polskim; w jęz. rosyjskim – s. 89–96; w jęz. angielskim – s. 81–87]

› *Źródła do dziejów Sobieskich z Archiwum w Mińsku i zbiorów francuskich*, Warszawa 2012 [druk 2013]

Janusz Kostecki

› *Cenzorzy w Warszawie w latach 1870–1905*, „Bibliotheca Nostra. Śląski Kwartalnik Naukowy” 2013 nr 2 (32)

› *Badania historii czytelnictwa w Bibliotece Narodowej*, „Konspekt. Pismo Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie” 2013 nr 3 (48)

› *Prasa Królestwa Polskiego w opinii władz cenzury rosyjskiej (1901–1914). Dokumenty, wstęp, oprac. i przekł.* Janusz Kostecki, Marek Tobera, Warszawa 2013

Anna Maria Krajewska

› *Kazimierz Konarski – historyk, który pisał dla dzieci*, „Guliwer” 2012 nr 3, s. 8–13

› *Juliusz German, pisarz uniwersalny*, „Guliwer” 2012 nr 3, s. 35–39

Magdalena Krynicka

› *Bibliografia - teoria, praktyka, dydaktyka*, „Bibliotekarz” 2013 nr 3, s. 31–33 (sprawozdanie, wspólnie z Bartłomiejem Włodarczykiem)

Joanna Kwiatkowska

› *Poddziały wspólne formy w UKD*. „Poradnik Bibliotekarza” 2013 nr 4 (wspólnie z Jolantą Hys)

› *UDC Summary – adaptacja polska*, „Bibliotekarz” 2013 nr 4 (wspólnie z Jolantą Hys)

Grażyna Lewandowicz-Nosal

› *Biblioteki publiczne dla dzieci w Polsce. Raport z badań*, Warszawa: BN 2013

› *Książki dla przedszkolaków*, „TRENDY. Internetowe Czasopismo Edukacyjne” 2013 nr 2

Tomasz Makowski

› *The Zamoyski Family Library in Warsaw as an Institute of Polish History*, „Polish Libraries” 1 (2013) s. 234–240

- › Życie między okładkami, „Rzeczpospolita” 23–24 marca 2013 r. s. P5
- › *First Issue*, „Polish Libraries” 1 (2013) s. 3
- › *Centralna Biblioteka Państwa. Biblioteka Narodowa w roku jubileuszowym*, „Biblioteka Analiz” 22 (2013) s. 29–31
- › *Nie Redaktor*, Jerzy, „Gazeta Wyborcza” 20 listopada 2013 s. 23

Dominika Michalak

- › *Taneczna terapia doktora Eliasa*, „Literatura na Świecie” 2013 nr 1–2
- › „Zwroty” i cała reszta, „Literatura na Świecie” 2013 nr 9–10

Maria Małgorzata Michalska

- › *PASSIM – odpowiedź na potrzeby informacyjno-wyszukiwawcze bibliotekarzy*, [w:] *Modele współpracy bibliotek publicznych*, Warszawa 2013 s. 84–91 (wspólnie z Danutą Szczechowską-Frączyk)
- › *Łowcy informacji internetowej. Ewolucja warsztatu pracownika Zakładu Informacji Naukowej – od formy tradycyjnej do wyspecjalizowanej informacji cyfrowej*, „PTIN Praktyka i Teoria Informacji Naukowej” 2012 nr 3/4, s. 19–25 (wspólnie z Anną Myśliwską)

Anna Myśliwska

- › *Łowcy informacji internetowej. Ewolucja warsztatu pracownika Zakładu Informacji Naukowej – od formy tradycyjnej do wyspecjalizowanej informacji cyfrowej*, „PTIN Praktyka i Teoria Informacji Naukowej” 2012 nr 3/4, s. 19–25 (wspólnie z Marią Małgorzatą Michalską)

Tomasz Ososiński

- › *Jesień, Pod obrusem* i in., [w:] „Szafa”, 48/2013
- › *Formy i ornamenty*, [w:] „Aspekty filozoficzno-prozatorskie”, (41–43) / (44–47) styczeń 2012 – wrzesień 2013
- › *Visby*, [w:] „Helikopter”, 10/2013 (www.opt-art.net/helikopter/tomasz-ososinski-krotkie-formy)
- › *Konflikt nie jest moim celem*, z Tomaszem Ososińskim rozmawia Marcin Włodarski, [w:] „Szafa”, 48/2013

przekłady:

- › R. M. Rilke, *Dziennik schmargendorfski*, Warszawa 2013 (przekład i opracowanie)
- › Jakob Taubes, *Apokalipsa i polityka. Eseje mesjańskie*, Warszawa 2013
- › *Andrea Grill, Happy bastards (wybór wierszy)*, [w:] „Wiadomości Literackie” nr 5 (4/2013)
- › Elfriede Jelinek, *Księżniczki! Płonące podszycie! O „Infantkach” Diego Velásqueza i Jürgena Messensee, dla projektu: Ganymed goes Europe*, Muzeum Narodowe we Wrocławiu, IV 2013
- › Jan Wagner, *Australien (wybór wierszy)*, [w:] *Węzły sukienki żagle. Nowa poezja ojczysta i dziewczyna. Antologia wierszy współczesnych*, red. Artur Fryz, Kutno 2013.
- › *Andrea Grill, Wiersze*, [w:] „Wyspa” 4/2013
- › *Andrea Grill, Recepty, Jak jabłko, Świetlny piec, Stosowne Zachowanie*, [w:] „Arterie” lipiec nr 1/2013
- › *Monika Zielińska-Miętkiewicz, Monika Wasilewska, Kuh und Schaf unterhalten sich vor dem Schlaf* (przekład na niemiecki, ebook)
- › R. M. Rilke, *Dziennik schmargendorfski* (fragmenty), [w:] „dwutygodnik” 115/2013
- › R. M. Rilke, *Kimże jesteśmy, że w nas mądrość taka...*, [w:] „Aspekty filozoficzno-prozatorskie”, (41–43) / (44–47) styczeń 2012 – wrzesień 2013
- › *Sebastian Kleinschmidt, Przyjaźń w czasach kryzysu*, [w:] „Przegląd Polityczny” 2013 nr 121/122
- › *Sebastian Kleinschmidt, Pod prąd świata*, [w:] „Przegląd Polityczny” 2013 nr 121/122

Kazimierz Ossowski

- › *Strategie wydawców warszawskich na przełomie XVIII i XIX wieku*. „Sztuka Edycji. Studia tekstologiczne i edytorskie” 2013 nr 1 (4)

Agnieszka Paja

- › *Kobiety i powieść w XIX w. Uwagi o symbiotycznej ewolucji gatunków*, [w:] *Książka – biblioteka – informacja. Między podziałami a wspólnotą III*, red. J. Dzieniakowska, M. Olczak-Kardas. Kielce 2012
- › recenzja książki: K. Łozowska-Marcinkowska: *Sprawy niewieście. Problematyka czasopism kobiecych Drugiej Rzeczypospolitej*, „Roczniki Biblioteczne” 2012 (56)

Dariusz Paradowski

› *Jak przechowywać 100 kg świeżych truskawek? O przechowywaniu obiektów cyfrowych*, materiały pokonferencyjne SBP, marzec 2013, www.sbp.pl/wydawnictwa/produkt?produkt_id=199

Wojciech Pawlak

› *Russkie pisateli v Pol'she (1944–2009)*, [w:] *Amicus Poloniae. Pamjati Viktora Horeva*. Moskwa, 2013 s. 291–326

Agata Pietrzak

› *Kilka uwag terminologicznych na marginesie Formatu MARC 21 rekordu bibliograficznego dla dokumentu ikonograficznego*, „Rocznik Biblioteki Narodowej” t. XLIV, 2013, s. 317–326

Ewa Potrzebicka

› *Komunikat dotyczący realizacji w Bibliotece Narodowej Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 4 lipca 2012 roku w sprawie narodowego zasobu bibliotecznego*, [w:] *Zeszyty Naukowe Szkoły Aspirantów Państwowej Straży Pożarnej w Krakowie*, „Ochrona dóbr kultury na wypadek szczególnych zagrożeń – zagrożenia pożarowe i inne miejscowe”, Kraków 2013

Anna Romaniuk

› *Śmierć nie z miłości* (M. Pawlikowska-Jasnorzevska, *Wojnę szatan spłodził. Zapiski 1939–1945*), „Nowe Książki” 2013 nr 4
 › *Szklany słój pamięci* (J. Tuwim, *Tam zostałem. Wspomnienia młodości*, Czytelnik 2003; J. Tuwim, *Kwiaty polskie*, Czytelnik 2003), „Twórczość” 2013 nr 12
 › *MiniLeksykon nowości rękopiśmiennych BN*, „Tygodnik Powszechny” 2013 nr 26 z 30 czerwca 2013
 › wybór, redakcja i opracowanie: *Obecność. Wspomnienia o Czesławie Miłoszu*, Dom Wydawniczy PWN, Warszawa 2013

Marcin Roszkowski

› *Od MARC 21 do Semantic Web: reprezentacja metadanych bibliograficznych w środowisku sieciowym*, [w:] *Bibliografia@: źródła–standardy–zasoby*, pod red. Jerzego Franke, Warszawa 2013, s. 5–25

› *SWIB – 2013. Semantyczna Sieć w bibliotekach* (Hamburg, Niemcy, 25–27 listopada 2013), „Zagadnienia Informatyki Naukowej” 2013 nr 2, s. 140–143 (sprawozdanie)
 › recenzja książki: *Jakob Voß: Describing Data Patterns: a general deconstruction of metadata standards*. Berlin: Humboldt University, 2013, 270 pp. ISBN 1-4909-3186-4, „Zagadnienia Informatyki Naukowej” 2013 nr 2, s. 119–121

Małgorzata Rowicka

› *Carska cenzura zagraniczna wobec twórczości Zygmunta Krasińskiego*, „Sztuka Edycji. Studia tekstologiczne i edytorskie” 2012 nr 2 (3)
 › *Spreparowane edycje utworów Adama Mickiewicza czyli potyczki wydawców zakordonowych z cenzurą carską w okresie zaborów*, „Sztuka Edycji. Studia tekstologiczne i edytorskie” 2013 nr 1 (4)

Adam Rusek

› *Muzyka sceniczna Krzysztofa Komedy*, wybór i opracowanie materiałów: Aleksandra Górka, Adam Rusek, Warszawa 2013
 › *Warszawa w roku 2025*, rys. Aleksander Świdwiński; tekst Benedykt Hertz. *Pan Hilary i jego przygody*, rys. Kamil Mackiewicz; tekst Antoni Bogusławski; koncepcja albumu, wstęp i red. całości Adam Rusek, Warszawa 2013

Urszula Stasiak

› *Katalog czasopism Instytutu Józefa Piłsudskiego w Ameryce*, Warszawa 2013 (wspólnie z Grażyną Federowicz)

Dominika Stępniewska

› „Biblioteki Publiczne w Liczbach 2010”, Warszawa 2012 (wspólnie z Barbarą Budyńską i Małgorzatą Jezierską)

Lucyna Szaniawska

› *Wystawa Świat Ptolemeusza – włoska kartografia renesansowa w zbiorach Biblioteki Narodowej* [sprawozdanie], [w:] „Polski Przegląd Kartograficzny”, 2013 t. 45 nr 1, s. 82–84
 › *Zasady opisu geograficznego i rysowania map w Geografii Ptolemeusza redagowanej przez Nicolausa*

Germanusa – rękopis BOZ 2, [w:] „Studia Geohistorica” 2013, t. 1, s. 57–80

› recenzja książki: *Henryk Bartoszewicz, Z dziejów kartografii Mazowsza i ziem sąsiednich XVII–XX wieku*. Warszawa: Geodeta Sp. z o.o., 2012; Pułtusk: Akademia Humanistyczna im. Aleksandra Gieysztora, [w:] „Polski Przegląd Kartograficzny” 2013 t. 45, nr 1, s. 54–56

Danuta Szczechowska-Frączyk

› *PASSIM – odpowiedź na potrzeby informacyjno-wyszukiwawcze bibliotekarzy*, [w:] *Modele współpracy bibliotek publicznych*, Warszawa 2013 s. 84–91 (wspólnie z Marią Małgorzatą Michalską)

Tomasz Szwaciński

Швачинский Т., Польско-российские отношения в саксонскую эпоху и судьбы поляков в Сибири (на примере дневников Людвика Сеницкого) [w:] *SIBIRICA история поляков в Сибири в исследованиях польских и российских ученых*, Новосибирск 2013, s. 143–148

Sławomir Szyller

› *Polskie zbiory rękopiśmienne w Sankt Petersburgu. Z prac nad zbiorami dawnej Biblioteki Żałuskich*, [w:] *Stan badań nad wielokulturowym dziedzictwem dawnej Rzeczypospolitej*, pod red. K. Łopateckiego i W. Walczaka, Białystok 2013, t. VI, s. 171–185 (wspólnie z Krzysztofem Kossarzewskim)

Wojciech Tomaszewski

› *Literatura do śpiewania. Nuty z tekstem w ofercie wydawców na ziemiach polskich w latach 1801–1875*, „Sztuka Edycji. Studia tekstologiczne i edytorskie” 2013 nr 1 (4)

Bartłomiej Włodarczyk

› *Bibliografia – teoria, praktyka, dydaktyka*, „Bibliotekarz” 2013 nr 3, s. 31–33 (sprawozdanie, wspólnie z Magdaleną Krynicką)

› *Topic Map as a Method for the Development of Subject Headings Vocabulary: An Introduction to the Project of the National Library of Poland*, „Cataloging & Classification Quarterly” 2013 nr 7 [online]. Dostępny w World

Wide Web: <http://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/01639374.2013.801061N9.UdUpLjt7VSM>

› „*Klasyfikacja i wizualizacja: interfejsy do wiedzy*”. Międzynarodowe Seminarium UKD (Haga, Holandia, 24–25 października 2013), „Zagadnienia Informacji Naukowej”, 2013 nr 2 (sprawozdanie)

› *Mapy tematów i rdf/owl (Topic Maps and RDF/OWL)*, [w:] *Bibliografi@: źródła – standardy – metody*, pod red. J. Franke, Warszawa 2013, s. 39–63

Maria Wrede

› *Książd Józef Jarzębowski(1897–1964) – założyciel muzeum historycznego i biblioteki w Fawley Court*, [w:] *Kustosze księgozbiorów polskich za granicą*, red. Hanna Łaskarzewska, Warszawa 2013, s. 132–144. Seria: *Bibliotekarze Polscy we Wspomnieniach Współczesnych* 13

› *Mówią ludzie 1863 roku. Wystawa w 150. Rocznicę wybuchu Powstania Styczniowego*. 3 maja 2013 – 31 października 2013. Muzeum im. Józefa Jarzębowskiego w Licheniu Starym. Dom Zakonny Księży Marianów, 2013, Wstęp: s. 5–6

Witold Zakrzewski

› *Buchalteria ducha. O statystyce bibliotecznej*, „Rocznik Biblioteki Narodowej” 2013 (XLIII)

› *Julius Evola. Konserwatysta nieumiarkowany?*, [w:] *Piknik z filozofią włoską*, Warszawa 2013

Zofia Zasacka

› „*Biblioteki publiczne i szkolne – jako źródła nastoletnich lektur książkowych*”, „Poradnik Bibliotekarza” 2013 nr 5

› *Zagrożeni wykluczeniem literackim*, rozm. Agata Grabau, „Przegląd” 2013 nr 4

Anna Zdanowicz

› *Odtwarzanie historii czytania: syntezy, monografie i nowe propozycje badawcze. Przegląd angielskojęzycznych prac z historii czytelnictwa, wydanych w latach 1992–2011*, „Roczniki Biblioteczne” 2012 (56)

Bogdan Filip Zerek

› poster *Relocation of a complex and diverse iconographic collection – from an emergency response to*

a long-term decision and its execution na: Cultural heritage conservation science and sustainable development: experience, research, innovation, International conference in the frame of the 50th anniversary of the Centre de recherche sur la conservation des collections, Paryż, 20–25 października 2013

Referaty pracowników Biblioteki Narodowej
wygłoszone w 2013 r.

Paulina Błaszczkiewicz

› prezentacja Cyfrowej Biblioteki Narodowej *Polona*, seminarium "Accessing Digital Content: Mass Digitisation, E-Legal Deposit, Copyright Matters – Experiences in National Libraries", National Széchényi Library, Budapeszt 25–26 listopada 2013

Jolanta Byczkowska-Sztaba

› *Dawne muzykalia po kapelach zakonnych w zbiorach bibliotek na Pomorzu*, Konferencja zorganizowana przez Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubskiej, Wejherowo, 16 marca 2013

› *Muzykalia po kapeli wokalnie-instrumentalnej z Kościoła Jezuitów w Świętej Lipce*, konferencja naukowa „Losy dziedzictwa po klasztorach jezuickich skasowanych na obszarze Rzeczypospolitej Obojga Narodów oraz jego znaczenie dla powstania i działalności Komisji Edukacji Narodowej (w 240. rocznicę kasaty zakonu jezuitów i powstania KEN)”, opactwo benedyktynek w Jarosławiu, 11–14 lipca 2013

› *Nowoodnalezione druki i rękopisy rodziny Małków w Muzeum Polskim w Chicago*, XIII Ogólnopolska Konferencja Bibliotekarzy Muzycznych i V Ogólnopolska Konferencja Fonotek „Biblioteki muzyczne – fonoteki: inspiracja czy przeżytek”, Bydgoszcz, 21–23 października 2013 r.

› *Muzykalia po klasztorach skasowanych na Pomorzu*, konferencja „Losy i znaczenie dziedzictwa po klasztorach skasowanych na obszarze Prus Zachodnich i Wschodnich oraz Pomorza”, Przysiek pod Toruniem, 7–9 listopada 2013 r.

Roman Chymkowski

› *Peripheries, Borderlands, Confines. Polish Troubles with Territory*, konferencja "Borderland cultures. Poland, Portugal – meaningful peripheries", Universidade Católica Portuguesa, Lizbona, 11–12 listopada 2013

› *Czytanie książek a podziały społeczne w Polsce*, konferencja „Homo legens czy homo consumens? Czytelnik i książka w XXI wieku”, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin, 24–25 października 2013

Bartłomiej Czarski

› *Non vulganda consilia, czyli jak sycylijski Gelas stał się kreteńskim Minotaurem*, posiedzenie naukowe Zespołu Studiów Numizmatycznych PAN, Warszawa, 8 marca 2013 (wspólnie z Piotrem Jaworskim)

› *Odwołania do antycznych numizmatów w herbarzu Szymona Okolskiego na tle wcześniejszej tradycji*, „Herb i heraldyka w kulturze staropolskiej (XVI–XVIII w.)”, Warszawa, 12–13 kwietnia 2013

› *Kompozycje słowno-heraldyczne w staropolskich drukach ślubnych i pogrzebowych*, połączone zebranie Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk i Polskiego Towarzystwa Heraldycznego, Poznań, 20 marca 2013

› *Stemmaty w ramie wydawniczej staropolskiej książki – od narodzin po zmierzch gatunku*, otwarty wykład na Uniwersytecie Poznańskim, Poznań, 21 marca 2013

Michał Czerenkiewicz

› *Preliminaria i dedykacje w herbarzu o. Szymona Okolskiego „Orbis Polonus”*, „Herb i heraldyka w kulturze staropolskiej (XVI–XVIII w.)”, Warszawa, 12–13 kwietnia 2013

› *The Return of the Baroque Theatre in the (Post)Modern Society*, międzynarodowa konferencja naukowa 'Esthetics and Spirituality: Places of Interiority', Leuven, 18 maja 2013

Martyna Deszczyńska

› *List duchownych francuskich do hierarchów metropolii gnieźnieńskiej z 1796 roku. Przyczynek do dziejów kontaktów elit kościelnych doby porewolucyjnej*, „Kościół a sąsiedzi Polski”, Szkoła Wyższa Przymierza Rodzin w Warszawie, Warszawa 11 października 2013

Marta Dmitruk

› *Priorytety cyfryzacji w instytucjach kultury na podstawie tekstów prasowych*, Ogólnopolska Interdyscyplinarna Konferencja Naukowa „Homo communicativus. Współczesne oblicza komunikacji i informacji”, Instytut Informatyki Naukowej i Bibliologii na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu, Toruń, 24–25 czerwca 2013

Barbara Dzierżanowska

Национальная электронная библиотека Полона – ключ, открывающий для ученых доступ к историческим источникам, Jubileuszowa konferencja naukowa „150 lat w służbie nauki i oświecenia”, Państwowa Publiczna Biblioteka Historyczna, Moskwa, 5–6 grudnia 2013

Małgorzata Grąbczewska

› *Nieuniknione spotkanie. Początki fotografii prasowej*. Wykład w Muzeum Narodowym w Warszawie, 9 maja 2013

› *Fotografie w zbiorach Biblioteki Narodowej – pytania, dylematy, strategie*, Konferencja naukowa *Czas zatrzymany... Fotografie w spuściznach uczonych i twórców*, Kraków, 19–20 czerwca 2013

› *Commercial and industrial strategy in Maksymilian Fajans' lithographic and photographic company in Warsaw*, konferencja naukowa „Workers and Consumers: The Photographic Industry 1860–1950”, Leicester, 24–25 czerwca 2013

Ewa Gryguc

› *Digitalizacja w Bibliotece Narodowej*, warsztaty „Historycy cyfrowi 2013”

Jolanta Hys

› *Uniwersalna Klasyfikacja Dziesiąta – zmiany sposobu prezentacji*, Międzynarodowa konferencja Biblioteki Uniwersytetu Łódzkiego pt. „Biblioteka w komórce? – przyszłość usług bibliotecznych”; Łódź 4–6 czerwca 2013

› *Poradnik UKD – projekt*, XV Ogólnopolskie Warsztaty JHP BN i UKD, Warszawa, 11–12 września 2013 (wspólnie z Joanną Kwiatkowską)

› *UDC –online*, XV Ogólnopolskie Warsztaty JHP BN i UKD, Warszawa, 11–12 września 2013 r. (wspólnie z Joanną Kwiatkowską)

Piotr Jaworski

› *Non vulganda consilia, czyli jak sycylijski Gelas stał się kreteńskim Minotaurem*, posiedzenie naukowe Zespołu Studiów Numizmatycznych PAN, Warszawa, 8 marca 2013 (wspólnie z Bartłomiejem Czarskim)

Małgorzata Jezierska

› *Biblioteka publiczna w nowej przestrzeni*, „Tradycja i nowoczesność we współczesnej bibliotece publicznej” Jarosław, 20–21 maja 2013

Jakub Kalinowski

› *Podstawowe elementy opisu dzieła i realizacji w standardach RDA (Resource Description and Access) i ISBD (International Standard Bibliographic Description) i ich zapis w formacie MARC 21*, V Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Dylematy Opracowania”, Szczecin, 19–20 września 2013

Anna Karczewska

› „Kobiecie radzi matka, aby robiła tak jak ludzie...” *O funkcjach prasy ludowej w procesie kształtowania świadomości kobiet wiejskich w Królestwie Polskim na przełomie XIX i XX wieku*, konferencja „Przemiany formuły emancypacji kobiet od XVIII wieku do dwudziestolecia międzywojennego”, Wydział Filologiczny Uniwersytetu w Białymstoku, Zakład Literatury Pozytywizmu i Młodej Polski, Katedra Badań Filologicznych „Wschód – Zachód”, Katedra Polonistyki Uniwersytetu im. Tarasa Szewczenki w Kijowie; Białystok, 26–27 września 2013

Szymon Kiełpiński

› *Opis artykułów z czasopism na podstawie analizy wybranych tygodników indeksowanych w Bazie „PRASA”*, XV Ogólnopolskie Warsztaty JHP BN i UKD, Warszawa, 11–12 września 2013 (wspólnie z Bartłomiejem Włodarczykiem)

Wanda Klenczon

- › *JHP BN – stan prac nad słownictwem i metodyką opracowania 2012/2013*, XV Ogólnopolskie Warsztaty JHP BN i UKD, Warszawa, 11–12 września 2013 r. (wspólnie z Anną Stolarczyk)
- › *Identyfikacja czy lokalizacja? – zasięg geograficzny w opisie przedmiotowym*, XV Ogólnopolskie Warsztaty JHP BN i UKD, Warszawa, 11–12 września 2013

Janusz Kostecki

- › *Piśmiennictwo polskie w oczach Rosjan – uzasadnienia negatywnych decyzji cenzorskich w II połowie XIX wieku*, konferencja „Literatura w granicach prawa (XIX–XX w.)”, Instytut Filologii Polskiej Uniwersytetu w Białymstoku, Instytut Badań Literackich w Warszawie; Białystok 18–19 kwietnia 2013
- › *Rosyjska cenzura obyczajowa w XIX i na początku XX w.*, zebranie naukowe IKiCz

Anna Maria Krajewska

- › *Walka o niepodległość i granice 1914–1921 w dokumentacji fotograficznej na przykładzie obrony Lwowa*, Konferencja „Miejsce fotografii w badaniach humanistycznych”, Warszawa, 12–13 grudnia 2013

Joanna Kwiatkowska

- › *Poradnik UKD – projekt*, XV Ogólnopolskie Warsztaty JHP BN i UKD, Warszawa, 11–12 września 2013 r. (wspólnie z Jolantą Hys)
- › *UDC –online*, XV Ogólnopolskie Warsztaty JHP BN i UKD, Warszawa, 11–12 września 2013 (wspólnie z Jolantą Hys)

Agnieszka Leszyńska

- › prezentacja *Property Law in Mass Digitisation*, seminarium „Accessing Digital Content: Mass Digitisation, E-Legal Deposit, Copyright Matters – Experiences in National Libraries”, National Széchényi Library, Budapeszt, 25–26 listopada 2013

Grażyna Lewandowicz-Nosal

- › *Praca z dziećmi i młodzieżą w bibliotece*, konferencja „Tożsamość bibliotek dla dzieci, przyszłość i perspektywy rozwoju”, Kamez, 29 maja – 1 czerwca 2013

Tomasz Makowski

- › *Biblioteka publiczna – jutro, pojutrze...z punktu widzenia dyrektora ksiąźnicy narodowej*, IV Konferencja regionalna Programu Rozwoju Bibliotek w województwie śląskim *Biblioteki (bez?!) przyszłości*, Katowice, 22 listopada 2013

Anna Marsula

- › *Dział 94(438) w perspektywie następnego wydania tablic skróconych*, XV Ogólnopolskie Warsztaty JHP BN i UKD, Warszawa, 11–12 września 2013
- › *Z prac Pracowni UKD: 94(438) w następnym wydaniu tablic, UDC-online i poradnik UKD*, Seminarium w Ośrodku Rozwoju Edukacji, Sulejówce, 14 listopada 2013

Jan Mejor

- › *Dostęp Przedmiotowy w Cyfrowej Bibliotece Narodowej Polona*, XV Ogólnopolskie Warsztaty JHP BN i UKD, Warszawa, 11–12 września 2013 r.
- › *Polona od kuchni*, IV Regionalna Konferencja Programu Rozwoju Bibliotek „Nowocześnie o tradycyjnym. Nowe media w bibliotece”, Warszawa, 8 października 2013 r.
- › *Domena publiczna, prawo autorskie*, Liceum Ogólnokształcące w Wydminach, luty 2013

Dominika Michalak

- › *Czytelnictwo z perspektywy procesu cywilizacji*, konferencja „Cywilizacje w perspektywie socjologicznej. Stan i kierunki badań współczesnego świata”, Uniwersytet Wrocławski, Wrocław, 13 grudnia 2013
- › *Społeczny zasięg książki 2012*, zebranie naukowe IKiCz

Tomasz Ososiński

- › *Problemy z przekładem Elfriede Jelinek*, „Jelinek po polsku. Tłumaczenia i incenizacje”, Bydgoszcz, Teatr Polski, 23–24 kwietnia 2013
- › *Proza poetów. Kilka uwag o przekładzie tekstów prozatorskich Karla Krolowa*, „Translatio i Kultura”, Warszawa, Instytut Lingwistyki Stosowanej UW, 17–19 października 2013

Agnieszka Paja

› *Czytanie i naśladowanie. O dystopijności emancypacji kobiet (i mężczyzn) na przykładzie „Emancypantek” Bolesława Prusa*, konferencja „Przemiany formuły emancypacji kobiet od XVIII wieku do dwudziestolecia międzywojennego”, Wydział Filologiczny Uniwersytetu w Białymstoku, Zakład Literatury Pozytywizmu i Młodej Polski, Katedra Badań Filologicznych „Wschód – Zachód”, Katedra Polonistyki Uniwersytetu im. Tarasa Szewczenki w Kijowie; Białystok 26–27 września 2013

Dariusz Paradowski

› *Prezentacja na temat workflow digitalizacji*, Digitalizacja Książnica, Jasna, Słowacja, 17 kwietnia 2013 r.

Ewa Potrzebicka

› *Rola Biblioteki Narodowej w ochronie dziedzictwa kulturowego*, referat wygłoszony podczas szkoleń odbywających się w Gdańsku na Wydziale Prawa Uniwersytetu Gdańskiego, organizowanych przez Narodowy Instytut Muzealnictwa i Ochrony Zabytków, Gdańsk, 15 marca 2013

› *Wieczyste przechowywanie zbiorów Biblioteki Narodowej w Warszawie*, Konferencja organizowana w Warszawie przez Centrum Legislacji Rządu, 19 marca 2013

› *Komunikat dotyczący realizacji w Bibliotece Narodowej Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 4 lipca 2012 roku w sprawie narodowego zasobu bibliotecznego*, międzynarodowa konferencja „Ochrona dóbr kultury na wypadek szczególnych zagrożeń – zagrożenia pożarowe i inne miejscowe”, Kraków 25–27 września 2013

› *Profilaktyka konserwatorska w czasie remontów magazynów bibliecznych*, konferencja „Modernizacja biblioteki a bezpieczeństwo zbiorów”, Centralna Biblioteka Wojskowa im. Marszałka Piłsudskiego w Warszawie, 26 listopada 2013

› *Przechowywanie dokumentów papierowych i elektronicznych w BN*; szkolenie KFWEDU (Krajowe Forum Wydawców Elektronicznych Dzienników Urzędowych), Warszawa, 19 marca 2013 (wspólnie z Bogdanem Filipem Zerkiem)

› *The Early Printed Books Preservation School in the National Library of Poland*, CERL ANNUAL SEMINAR 2013: *STOP THIEF! Preventing and Investigating Theft from Collections in the Digital Age*, Warszawa, 29 października 2013 (wspólnie z Bogdanem Filipem Zerkiem)

Marzena Przybysz

› *Polska Bibliografia Bibliologiczna*, konferencja „Bibliograficzne bazy danych i ich rola w rozwoju nauki”, Bydgoszcz, 17–19 kwietnia 2013

› *Biblioteki muzyczne – fonoteki: inspiracja czy przeżytek*, XIII Ogólnopolska Konferencja Bibliotekarzy Muzycznych i V Ogólnopolska Konferencja Fonotek, Biblioteka Główna Akademii Muzycznej im. Feliksa Nowowiejskiego w Bydgoszczy, 21 października 2013 r.

› *Bibliografie regionalne i zasoby regionalne na podstawie piśmiennictwa zagranicznego rejestrowanego w „Bibliografii Analitycznej Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej”*, 32. Spotkanie Zespołu ds. Bibliografii Regionalnej ZG SB, Biblioteka Narodowa, 23 października 2013

Marcin Roszkowski

› *RDA: geneza i założenia nowych zasad katalogowania RDA w Europie: stan wdrożenia RDA w państwach europejskich RDA Toolkit: demonstracja funkcjonalności narzędzia*, IV Wrocławskie Spotkanie Bibliotekarzy, Sesja X. Warsztaty „RDA krok po kroku w Library of Congress”, Wrocław, 19–21 czerwca 2013 r.

› *Modelowanie uniwersum bibliograficznego, czyli do czego potrzebne są nam ontologie*, II Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Nauka o informacji (informacja naukowa) w okresie zmian”, Warszawa, 15–16 kwietnia 2013

Małgorzata Rowicka

› *Beniowskiego potyczki z cenzurą rosyjską w latach 1865–1914 (do Literatura w granicach prawa (XIX–XX wiek), „Literatura w granicach prawa (XIX–XX w.)”* Instytut Filologii Polskiej Uniwersytetu w Białymstoku, Instytut Badań Literackich w Warszawie; Białystok 18–19 kwietnia 2013

Fryderyk Rozen

- › *W poszukiwaniu warsztatu badań nad kalendarzami paulinów XIV-XVI wieku*, „Badania doktorantów jako krok w rozwoju nauki”, Warszawa, UKSW, 10 stycznia 2013
- › „*A odtąd na potomne czasy już chocimskie pola niech słyną więcej nad marsowe rzymskie*” – *Opisy bitwy pod Chocimiem w starych drukach z lat 1673–1674*, „Marszałek i hetman koronny Jan Sobieski i jego czasy (1665–1674)”, Warszawa, WNHIS UKSW, 11 marca 2013
- › *Średniowieczne konstytucje zakonu paulinów jako źródło do badań bibliologicznych*, „Badania młodych naukowców wobec wyzwań współczesnej nauki”, Warszawa, UKSW, 22 kwietnia 2013
- › *Razury i glosy w średniowiecznych kalendarzach zakonu paulinów*, „Czas w kulturze średniowiecza”, Warszawa, IH UW, 27–28 maja 2013
- › *Pauline Missal from 1537 in the Collection of University Library in Warsaw*, ‘Liturgy and Music in the History of the Pauline Order’, Instytut Muzykologii, Budapeszt, 25–27 listopada 2013

Monika Rynkowska

- › *Nauka szansą kobiet na odnalezienie własnego miejsca w życiu społecznym na przełomie XIX i XX wieku. Próba przybliżenia sylwetki Józefy Kodis – uczoney i działaczki społecznej*, Zebrania Naukowe Zespołu Badawczego Historii Społecznej XIX i XX wieku, IH UW, Warszawa, 25 lutego 2013

Karolina Skalska

- › *Myśli o bibliotekarstwie muzycznym – przegląd koncepcji z pierwszej połowy XX wieku*, XIII Ogólnopolska Konferencja Bibliotek Muzycznych i V Ogólnopolska Konferencja Fonotek „Biblioteki muzyczne – fonoteki: inspiracja czy przeżytek” w Akademii Muzycznej w Bydgoszczy, 21–23 października 2013

Renata Słoma

- › *Powstanie styczniowe w obiektywie aparatu. Fotografie z lat 1861–1864*, program edukacyjny *Labirynt Historii* edycja pt. *Uchwycić. Utrwalić. Nie zapomnieć. 150. rocznica powstania styczniowego*, Nowy Sącz, 20 maja 2013

Michał Spandowski

- › *Inkunabuły dawnej biblioteki miejskiej w Lubaniu*, Ogólnopolska konferencja naukowa „Zbiory specjalne w bibliotekach polskich: problematyka badawcza i organizacyjna”, Książnica Pomorska im. S. Staszica w Szczecinie, 14–15 listopada 2013

Anna Stolarczyk

- › *JHP BN – stan prac nad słownictwem i metodyką opracowania 2012/2013*, XV Ogólnopolskie Warsztaty JHP BN i UKD, 11–12 września 2013 (wspólnie z Wandą Klenczon)
- › *Tereny zmieniające przynależność państwową – problemy opisu rzeczowego*, XV Ogólnopolskie Warsztaty JHP BN i UKD, Warszawa, 11–12 września 2013 r.

Katarzyna Ślaska

- › *Challenges and profits of digitisation – Polish experiences and good practices*. Konferencja Grupy Wyszehradzkiej „Budowanie potencjału kulturowego – digitalizacja i udostępnianie dziedzictwa kulturowego”, Warszawa, 13–14 lutego 2013
- › *Świat dokumentów cyfrowych w Bibliotece Narodowej*. Konferencja „Nowe technologie i e-booki w bibliotekach”, Warszawa, 24 maja 2013
- › *Bibliotekarz doskonały? – profil kandydata do pracy w bibliotekach naukowych a profil absolwenta studiów bibliotekoznawczych w Europie i USA*. IV Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Bibliotekarz uwolniony – deregulacja czy degradacja?”, Białystok, 12–14 czerwca 2013
- › *National Library of Poland: key issues 2013*. 27th Annual Meeting of the Conference of European National Librarians, 22–25 września 2013
- › *Cyfrowa Biblioteka Narodowa Polona*. Konferencja „Kultura – Digitalizacja – Zespołowa Gra”, Białystok, 6 listopada 2013
- › *Polish Copyright Forum and orphan work*. Konferencja Grupy Wyszehradzkiej “Accessing digital content: mass digitisation, e-legal deposit, copyright matters – experiences in national libraries”, Budapeszt, 6 listopada 2013

Kacper Trzaska

- › *Słownik, kartoteka, poradnik, blog, szkolenia – nasza oferta dla użytkowników JHP BN*, XV Ogólnopolskie Warsztaty JHP BN i UKD, Warszawa, 11–12 września 2013
- › *Zwierzyniec: o zwierzętach w JHP BN*, XV Ogólnopolskie Warsztaty JHP BN i UKD, Warszawa, 11–12 września 2013
- › *Przed wszystkim zawód: szkolnictwo zawodowe w opracowaniu przedmiotowym*, XV Ogólnopolskie Warsztaty JHP BN i UKD, Warszawa, 11–12 września 2013

Anna Wasilewska

- › *National Repository of Electronic Documents as a place for e-legal deposit*, Colloquium of Library-Information employees from the V4 countries Accessing Digital Content: Mass Digitisation, E Legal Deposit, Copyright Matters – Experiences in National Libraries, Budapeszt, 26 listopada 2013

Małgorzata Witkowska

- › *Język o uniwersalnym zakresie tematycznym a potrzeby indeksowania bibliografii regionalnej*, XV Ogólnopolskie Warsztaty JHP BN i UKD, Warszawa, 11–12 września 2013

Bartłomiej Włodarczyk

- › *Nie tylko historia... – oznaczenie chronologii w opisach przedmiotowych*, XV Ogólnopolskie Warsztaty JHP BN i UKD, Warszawa, 11–12 września 2013
- › *Opis artykułów z czasopism na podstawie analizy wybranych tygodników indeksowanych w Bazie „PRASA”*, XV Ogólnopolskie Warsztaty JHP BN i UKD, Warszawa, 11–12 września 2013 (wspólnie z Szymonem Kiełpińskim)

Renata Wójcik

- › *Bibliografia zawartości czasopism we współczesnym świecie*, konferencja „Bibliograficzne bazy danych i ich rola w rozwoju nauki”, Bydgoszcz, 17–19 kwietnia 2013

Maria Wrede

- › *Zbiory nośników pamięci w instytucjach prywatnych i społecznych – uwagi na temat modeli współpracy i metodyki opracowania*, konferencja „Archiwa i kolekcje prywatne – dziedzictwo archiwalne, dziedzictwo kultury” organizowana przez Naczelną Dyрекcyję Archiwów Państwowych i Archiwum Polskiej Akademii Nauk, Warszawa, 13–14 marca 2013
- › *Gromadzenie spuścizn jako zadanie archiwów instytucji nauki i uczelni wyższych*, Symposium „Gromadzenie spuścizn naukowców w instytucjach nauki i kultury. Zobowiązanie, zadania, praktyka”, zorganizowane przez PAN Archiwum w Warszawie, Polskie Towarzystwo Archiwalne, SAP Sekcja Instytucji Naukowych i Kulturalnych, Warszawa, 9 maja 2013

Zofia Zasacka

- › *Kanon literacki a preferencje lekturowe współczesnej młodzieży*, XV Zjazd Socjologiczny „Co po kryzysie?”, Szczecin, 11–14 września 2013
- › *Lektury szkolne i pozaszkolne – ciągłość i zmiany w postawach czytelniczych gimnazjalistów*, Kongres Dydaktyki Polonistycznej, Kraków, 20–23 listopada 2013
- › *Lektury książkowe w świecie społecznym nastolatków*, zebranie naukowe IKiCz

Anna Zdanowicz

- › *Emancypacja dla mas. „Wiadomości Kobiety” 1931–1933 (do tomu Przemiany formuły emancypacji kobiet od XVIII wieku do dwudziestolecia międzywojennego. „Przemiany formuły emancypacji kobiet od XVIII wieku do dwudziestolecia międzywojennego”*, Wydział Filologiczny Uniwersytetu w Białymstoku, Zakład Literatury Pozytywizmu i Młodej Polski, Katedra Badań Filologicznych „Wschód – Zachód”, Katedra Polonistyki Uniwersytetu im. Tarasa Szewczenki w Kijowie; Białystok 26–27 września 2013

Bogdan Filip Zerek

- › *Przechowywanie dokumentów papierowych i elektronicznych w BN*; szkolenie KFWEDU (Krajowe Forum Wydawców Elektronicznych Dzienników Urzędowych), Warszawa, 19 marca 2013 (wspólnie z Ewą Potrzebniaką)

- › *The Early Printed Books Preservation School in the National Library of Poland, CERL ANNUAL SEMINAR 2013: STOP THIEF! Preventing and Investigating Theft from Collections in the Digital Age, Warszawa, 29 października 2013 (wspólnie z Ewą Potrzebnicką)*
- › *Realizacja polityki ochrony zbiorów przez Zakład – Laboratorium Konserwatorskie Zbiorów Bibliotecznych, Seminarium „Bezpieczeństwo zbiorów muzealnych, bibliotecznych i archiwalnych – stan obecny i perspektywy”, Warszawa, 17–18 września 2013*

Marta Ziętkiewicz-Szlendak

- › *Konrad Brandel i jego wkład w rozwój polskiej fotografii naukowej, Symposium Historyków Fotografii, Częstochowa, 19–20 września 2013*

TRE
PAR.S.

Origine delle
Celine.

TAGLIMENTO FLV.

Confinia Friuli
et Liuerca.

Celino flu.

AVIANO.

SACILE

AVDERZO.

MOTTANA

Piave flu.
ANA. XVS
obm dictus.

Liguria flu.
obm LIQVEN:
TIA. Forum Iulij
à Martia Trevisia
separant.

PINZANO

C. NUOVO.

Zoppo
la.

Saluarolo.

Concordia.

Caorle.

S. Margaria

S. DA
NIEL

Valuar
zon.

Prodo
lon.

S. VIDO

PORTO GRVARO,
Romatinus Plinio.

Palada. de Lemene.

Gemona

Arteg
na

Perjo

Chiavo
ria

Color
do

Belgrado.

Var
mido.

Madri
lio.

Corde
uado.

Presmiccho.

Latisana.

Latisana.

Concordia.

Palada. de Lemene.

Caorle.

S. Margaria

de Caorle

S. Basilege

Monte
real.

Mamago.

Polcinico.

Trinies

Caneua

S. Mar.
tin.

Castel.

Porte
buffale

AVDERZO.

MOTTANA

Ponte di
Piaue

Liguria flu.

obm LIQVEN:
TIA. Forum Iulij
à Martia Trevisia
separant.

Piave flu.

ANA. XVS
obm dictus.

de Liuenz.

Fanna

Ber
la.

Mamago.

Polcinico.

Trinies

Caneua

S. Mar.
tin.

Castel.

Porte
buffale

AVDERZO.

MOTTANA

Ponte di
Piaue

Liguria flu.

obm LIQVEN:
TIA. Forum Iulij
à Martia Trevisia
separant.

Piave flu.

ANA. XVS
obm dictus.

de Liuenz.

Metuno

Gioppo.

Polcinico.

Trinies

Caneua

S. Mar.
tin.

Castel.

Porte
buffale

AVDERZO.

MOTTANA

Ponte di
Piaue

Liguria flu.

obm LIQVEN:
TIA. Forum Iulij
à Martia Trevisia
separant.

Piave flu.

ANA. XVS
obm dictus.

de Liuenz.

de Liuenz.

Metuno

Gioppo.

Polcinico.

Trinies

Caneua

S. Mar.
tin.

Castel.

Porte
buffale

AVDERZO.

MOTTANA

Ponte di
Piaue

Liguria flu.

obm LIQVEN:
TIA. Forum Iulij
à Martia Trevisia
separant.

Piave flu.

ANA. XVS
obm dictus.

de Liuenz.

de Liuenz.

Sufans

Perjo

Chiavo
ria

Color
do

Belgrado.

Var
mido.

Madri
lio.

Corde
uado.

Presmiccho.

Latisana.

Concordia.

Palada. de Lemene.

Caorle.

S. Margaria

de Caorle

S. Basilege

de Caorle

Arteg
na

Perjo

Chiavo
ria

Color
do

Belgrado.

Var
mido.

Madri
lio.

Corde
uado.

Presmiccho.

Latisana.

Concordia.

Palada. de Lemene.

Caorle.

S. Margaria

de Caorle

S. Basilege

de Caorle

Montag
na

Arteg
na

Color
do

Belgrado.

Var
mido.

Madri
lio.

Corde
uado.

Presmiccho.

Latisana.

Concordia.

Palada. de Lemene.

Caorle.

S. Margaria

de Caorle

S. Basilege

de Caorle

de Caorle

Arteg
na

Perjo

Chiavo
ria

Color
do

Belgrado.

Var
mido.

Madri
lio.

Corde
uado.

Presmiccho.

Latisana.

Concordia.

Palada. de Lemene.

Caorle.

S. Margaria

de Caorle

S. Basilege

de Caorle

Montag
na

Arteg
na

Color
do

Belgrado.

Var
mido.

Madri
lio.

Corde
uado.

Presmiccho.

Latisana.

Concordia.

Palada. de Lemene.

Caorle.

S. Margaria

de Caorle

S. Basilege

de Caorle

de Caorle

Ortelius, Abraham (1527-1598)
Theatrum orbis terrarum
[Zatoka Triesteńska]
Antwerpia 1573
polona.pl/item/6789139/94/

Współpraca międzynarodowa

Z satysfakcją należy przyjąć uznanie, jakim cieszy się coraz bardziej działalność Biblioteki Narodowej na świecie, czego dowodem jest wybór przedstawicieli BN do międzynarodowych instytucji, zaproszenia do prezentowania jej doświadczeń na forum międzynarodowym, zwłaszcza w zakresie zmian organizacyjnych i digitalizacji oraz bardzo dobre przyjęcie wydawanego przez BN rocznika w języku angielskim „Polish Libraries”. Aktywność Biblioteki Narodowej na forum międzynarodowym przejawia się zarówno w formie udziału pracowników w konferencjach naukowych, jak i w działalności podejmowanej na forum bibliotekarskich organizacji międzynarodowych, we współpracy z bibliotekami narodowymi innych państw, w udziale w europejskich projektach bibliotek cyfrowych, a także w zakresie wspierania polonijnych placówek bibliotecznych i kulturalnych oraz w poszukiwaniu poloników w bibliotekach zagranicznych.

Udział BN w organizacjach międzynarodowych

Podobnie jak w latach poprzednich w 2013 r. Biblioteka Narodowa kontynuowała współpracę z następującymi organizacjami naukowymi:

- › IFLA (International Federation of Librarians' Associations, Międzynarodowa Federacja Stowarzyszeń Bibliotekarzy)
- › CENL (Conference of European National Librarians, Konferencja Narodowych Bibliotek Europejskich)
- › CDNL (Conference of Directors of National Libraries, Konferencja Dyrektorów Bibliotek Narodowych)
- TEL – (The European Library, Biblioteka Europejska)
- › CERL (Consortium of European Research Libraries, Europejskie Konsorcjum Bibliotek Naukowych)
- › IIPC (International Internet Preservation Consortium, Międzynarodowe Konsorcjum Archiwizacji Internetu)
- › ASLIB (Association of Special Libraries and Information Bureau, Stowarzyszenie Bibliotek Specjalnych i Biur Informacyjnych)
- › IAML (International Association of Music Libraries, Stowarzyszenie Bibliotek Muzycznych, Archiwów i Ośrodków Dokumentacji)
- › IASA (International Association of Sound and Audiovisual Archives, Międzynarodowe Stowarzyszenie Archiwów Dźwiękowych i Audiowizualnych)
- › LIBER (Ligue des Bibliothèques Européennes de Recherche, Liga Europejskich Bibliotek Naukowych)
- › AIB (Association Internationale de Bibliophilie, Międzynarodowe Stowarzyszenie Bibliofilów)
- › ISSN (International Standard Serial Number, Międzynarodowy Znormalizowany Numer Wydawnictw Ciągłych)
- › ISBN (International Standard Book Number, Międzynarodowy Znormalizowany Numer Książki)
- › IRA (International Reading Association, Międzynarodowe Stowarzyszenie Czytelnicze)
- › ISMN (International Standard Music Number, Międzynarodowy Znormalizowany Numer Druku Muzycznego)
- › Bibliographical Society (Stowarzyszenie Bibliograficzne)
- › Bibliotheca Baltica (grupa robocza 38 bibliotek z krajów posiadających dostęp do Bałtyku)
- › NAPLE FORUM (Stowarzyszenie na rzecz wspierania bibliotek publicznych)

W 2013 r. pracownicy BN uczestniczyli w konferencjach, spotkaniach i wydarzeniach ważnych dla światowego i europejskiego środowiska bibliotekarskiego. Przedstawiciele BN zostali także powołani w skład gremiów najważniejszych bibliotekarskich instytucji międzynarodowych.

W maju 2013 r. Zarząd Międzynarodowej Federacji Organizacji i Instytucji Bibliotekarskich (IFLA) powołał dr Monikę Miterę, zastępcę dyrektora BN ds. naukowych, w skład Komitetu do spraw Prawnoautorskich i Prawnych (Committee on Copyright and other Legal Matters, CLM) IFLA na czteroletnią kadencję 2013–2017. Komitet został utworzony jako ciało doradcze dla IFLA oraz reprezentacja światowej społeczności bibliotekarskiej w sprawach związanych z prawem autorskim

Zastępca Dyrektora BN do spraw rozwoju Mikołaj Baliszewski wita uczestników XXVII Międzynarodowego Kongresu Papirologicznego, Pałac Rzeczypospolitej, 30 lipca 2013 roku

i własnością intelektualną. Komitet aktywnie angażuje się także w sprawy dotyczące własności materiałów bibliotecznych, ekonomicznych i handlowych ograniczeń w pozyskiwaniu i użytkowaniu zasobów bibliotecznych oraz świadczeniu usług bibliotecznych, regulacji dotyczących subskrypcji i licencji a także innych spraw prawnych o międzynarodowym znaczeniu związanych z bibliotekami i bibliotekarstwem.

Również w maju 2013 r. Zarząd IFLA powołał Katarzynę Ślaską, zastępcę dyrektora Biblioteki Narodowej do spraw cyfrowych, w skład Komitetu Stałego (Standing Committee) Sekcji Bibliotek Narodowych IFLA na czteroletnią kadencję 2013–2017. Sekcja Bibliotek Narodowych (The National Libraries Section) IFLA zajmuje się wszystkimi funkcjami bibliotek narodowych, uwzględniając znaczne różnice między krajami, zwłaszcza w zakresie budowy zasobu poprzez egzemplarz obowiązkowy, katalogowania, konserwacji i promocji

czytelnictwa. Komitet współpracuje blisko z Konferencją Dyrektorów Bibliotek Narodowych CDNL oraz IFLA-CDNL Alliance for Digital Strategies.

W 2013 r. Grażyna Federowicz, kierownik Zespołu Zadaniowego BN „Korpus Publikacji Polskich” została członkiem Komitetu Stałego (Standing Committee) Sekcji Bibliografii IFLA na kadencję 2013–2017. Sekcja zajmuje się opracowaniem i rozpowszechnianiem standardów oraz informacji bibliograficznych. Szczególną uwagę poświęca bibliografii narodowej, jednocześnie promując wśród bibliotekarzy wszystkich typów bibliotek wiedzę o bibliografii jako dyscyplinie naukowej. W dniach 16–23 sierpnia 2013 r. przedstawiciele Biblioteki Narodowej (dr Monika Mitera, Katarzyna Ślaska, Mikołaj Baliszewski, Grażyna Federowicz) brali udział w kongresie IFLA w Singapurze. Katarzyna Ślaska reprezentowała także Dyrektora BN podczas obrad Konferencji Dyrektorów Bibliotek Narodowych (CDNL) oraz na Konferencji Narodowych Bibliotek Europejskich, która odbyła się w dniach 22–25 września 2013 r. w Baku.

W ramach dorocznej konferencji Konsorcjum Europejskich Bibliotek Naukowych (CERL) 29 października 2013 r. odbyło się w Bibliotece Uniwersyteckiej w Warszawie otwarte seminarium poświęcone problematyce kradzieży i bezpieczeństwa zbiorów specjalnych pt. „STOP THIEF! Preventing and Investigating Theft from Collections in the Digital Age”. Wzięło w nim udział ponad 70 pracowników bibliotek narodowych i akademickich z całej Europy. Biblioteka Narodowa była współorganizatorem tego wydarzenia jako lider polskiej grupy CERL skupiającej osiem największych bibliotek naukowych.

BN współpracowała także z organizacją OCLC (Online Computer Library Center), współorganizując wraz z nią 24 maja 2013 r. w Pałacu Rzeczypospolitej seminarium poświęcone perspektywie rozwoju, tworzenia i przechowywania metadanych oraz zasobów cyfrowych w chmurze, a także problemom związanym ze współdziałaniem zasobów i kwestiom przyszłości katalogu WorldCat. W lutym 2013 r. Mikołaj Baliszewski, zastępca Dyrektora BN do spraw rozwoju, uczestniczył w corocznej konferencji OCLC, która odbyła się w Strasburgu.

Specjalny pokaz unikatowych obiektów ze zbiorów BN dla uczestników XXVII Międzynarodowego Kongresu Papirologicznego, Pałac Rzeczypospolitej, 30 lipca 2013 r.

Biblioteka Narodowa włączyła się także w XXVII Międzynarodowy Kongres Papirologiczny, organizując dla jego uczestników specjalny pokaz swych unikatowych obiektów. 30 lipca 2013 r. w Pałacu Rzeczypospolitej zaprezentowano m.in. najstarsze obiekty ze zbiorów BN – egipskie papirusy z deklaracjami podatkowymi z II i III wieku, mapy Klaudiusza Ptolemeusza wykonane we Florencji w 1467 r., średniowieczne traktaty medyczne i traktaty dotyczące prawa kościelnego oraz teksty prawnicze, teologiczne i filozoficzne z XIV i XV w.

W 2013 r. zrealizowano łącznie 110 wyjazdów zagranicznych (w 2012 r. – 111). Część z nich była finansowana ze środków projektów europejskich oraz z dotacji Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. W 2013 r. BN gościła także wielu przedstawicieli bibliotek z innych państw.

Międzynarodowe konferencje, spotkania i warsztaty z udziałem pracowników BN w 2013 r.

- › Obrady Zarządu portalu mediewistów Ménestrel, Francja, Paryż, 25–27 stycznia (Sławomir Szyller)
- › spotkanie koordynatorów projektu *Europeana Newspapers*, Francja, Paryż, 29–31 stycznia (Aleksandra Kujawa-Eberharter)
- › spotkanie robocze poświęcone wykorzystaniu Instalacji Nenschen C-900 do konserwacji zbiorów bibliotecznych, Niemcy, Dahlwitz, 15–17 stycznia (Agata Lipińska)
- › coroczna konferencja OCLC (Online Computer Library Center), Francja, Strasburg, 25–27 lutego (Mikołaj Baliszewski, Marta Cichoń)

- › konferencja IUG 2013 (Innovative Users Group), USA, San Francisco, 22–28 kwietnia (Marta Cichoń)
- › Konferencja *Digitalna kniźnica – Academic, cultural and research digital content preservation and accessibility*, Słowacja, Jasna, 14–18 kwietnia (Dariusz Paradowski, Agnieszka Leszyńska)
- › konferencja naukowa „Statut Wielkiego Księstwa Litewskiego z 1588 roku jako pomnik prawniczej kultury Narodu Białoruskiego”, Białoruś, Mińsk, 17–20 kwietnia (dr Tomasz Szwaciński)
- › konferencja „Workers and Consumers: The Photographic Industry 1860–1950”, Wielka Brytania, Leicester, 23–26 czerwca (Małgorzata Grąbczewska)
- › doroczna konferencja bibliotek i archiwów muzycznych IAML, Austria, Wiedeń, 27 lipca – 2 sierpnia (Mariola Nałęcz)
- › Konferencja Międzynarodowej Federacji Stowarzyszeń i Instytucji Bibliotekarskich (IFLA), Singapur, 15–23 sierpnia (dr Monika Mitera, Katarzyna Ślaska, Grażyna Federowicz, Mikołaj Baliszewski)
- › konferencja Dublin Core 2013, Portugalia, Lizbona, 1–6 września (Marcin Roszkowski)
- › XXXV Sesja Stała Konferencji Muzeów, Archiwów i Bibliotek Polskich na Zachodzie, Węgry, Budapeszt, 11–14 września (Ewa Potrzebicka)
- › konferencja poświęcona projektom *Europeana v 2.0* i *Europeana Newspapers*, Holandia, Amsterdam, Haga, 15–19 września (Agnieszka Leszyńska)
- › spotkanie The European Library, Holandia, Amsterdam 15–17 września (Jan Dionizy Mejor)
- › spotkanie Grupy EURIG (European RDA Interest Group), Szwecja, Sztokholm, 18–21 września (Marcin Roszkowski)
- › walne zgromadzenie portalu mediewistów *Ménestrel*, Francja, Lyon, 26–29 września (Sławomir Szyller)
- › konferencja „Theory and Practice of Digital Libraries”, Malta, Valetta, 21–26 września (Jakub Kostynowicz, Paweł Mazur, Jakub Kalinowski)
- › spotkanie Konferencji Narodowych Bibliotek Europejskich (CENL), Azerbejdżan, Baku, 22–25 września (Katarzyna Ślaska)
- › warsztaty/sympozjum „Beschriftungen der Fotografie. Neue Modelle der Medienhistoriographie”, Włochy,

- Loveno di Menaggio, 7–11 października (Małgorzata Grąbczewska)
- › spotkanie ONIX Group, Niemcy, Frankfurt, 9 października (Mikołaj Baliszewski)
- › konferencja „Evolution or Revolution: the Changing Face of Collection Care”, Wielka Brytania, Londyn, 13–17 października (Bogdan Zerek)
- › konferencja „Classification and Visualization”, Holandia, Haga, 23–26 października (Bartłomiej Włodarczyk, Joanna Kwiatkowska)
- › spotkanie Grupy MSEG (Member States Expert Group on Digitisation and Digital Preservation), Luksemburg, 11–12 listopada (Katarzyna Ślaska)
- › konferencja „Borderland cultures. Poland, Portugal – meaningful peripheries”, Portugalia, Lizbona, 11–12 listopada (Roman Chymkowski)
- › konferencja „Semantic Web in Libraries”, Niemcy, Hamburg, 24–28 listopada (Marcin Roszkowski)
- › konferencja „National Repository of Electronic Documents ad a place for e-legal deposit”, Węgry, Budapeszt, 25–26 listopada (Katarzyna Ślaska, Agnieszka Leszyńska, Anna Wasilewska, Paulina Błaszczkiewicz)
- › konferencja „Liturgy and Music in the History of the Pauline Order”, Węgry, Budapeszt, 25–27 listopada (Fryderyk Rozen)
- › konferencja „150 lat w służbie nauki i oświecenia”, Rosja, Moskwa, 4–8 grudnia (Katarzyna Ślaska, Barbara Dzierżanowska)

Współpraca międzynarodowa w ramach umów dwustronnych

Biblioteka Narodowa współpracuje od wielu lat z bibliotekami narodowymi, uniwersyteckimi i instytucjami kulturalnymi z innych państw, m.in. z: Białorusi, Chin, Czech, Estonii, Francji, Iranu, Izraela, Litwy, Łotwy, Gruzji, Maroka, Mołdawii, Niemiec, Rosji, Słowacji, Stanów Zjednoczonych, Szwecji, Ukrainy, Uzbekistanu, Wielkiej Brytanii. W 2013 r. BN podpisała kolejne umowy i porozumienia o współpracy z bibliotekami narodowymi i naukowymi innych państw, a także umowy umożliwiające realizację konkretnych projektów badawczych

i wydawniczych. Umowy te są szczególnie korzystne dla BN ze względu na prowadzoną obecnie bardzo intensywnie akcją sprowadzania publikacji polskich autorów wydawanych poza granicami kraju. Współpraca z zagranicznymi bibliotekami narodowymi pozwala na uzyskanie w miarę pełnej o nich informacji.

W 2013 r. kontynuowano prace na rzecz wydania katalogu zbiorów dawnej Biblioteki Załuskich oraz innych bibliotek polskich, wywiezionych do Petersburga w XVIII i XIX wieku i nadal tam pozostających, po zwrocie zasadniczej części zbiorów rękopiśmiennych do Polski na mocy traktatu ryskiego z 1921 r. Nakładem Biblioteki Narodowej ukazał się w 2013 r. w języku polskim, rosyjskim i angielskim *Inwentarz rękopisów Biblioteki Załuskich w Cesarskiej Bibliotece Publicznej* będący owocem dotychczasowych prac nad projektem rękopiśmienników polskich i rosyjskich. Jest to długo oczekiwane przez środowisko naukowe zestawienie niezachowanych w większości rękopisów pierwszej polskiej biblioteki narodowej i jednej z największych bibliotek oświeconej Europy. W dniu 14 stycznia 2013 r. Biblioteka Narodowa i Rosyjska Biblioteka Narodowa w Sankt Petersburgu zawarły dodatkowe porozumienie określające zasady dalszej współpracy między obiema instytucjami nad tym projektem. W ramach projektu, przewidzianego na lata 2013–2016, planowane jest opracowanie i wydanie drukiem inwentarza rękopisów Biblioteki Załuskich zachowanych w obu bibliotekach. W maju i wrześniu 2013 r. pracownicy BN (Irena Afanasjew, dr Krzysztof Kossarzecki, Sławomir Szyller, dr Tomasz Szwaciński) kontynuowali kwerendę zbiorów znajdujących się w Rosyjskiej Bibliotece Narodowej w Sankt Petersburgu.

We współpracy ze stroną rosyjską rozpoczęto także prace nad katalogiem książek, pochodzących z biblioteki króla Zygmunta Augusta, a znajdujących w Rosyjskiej Bibliotece Narodowej, z którą 6 sierpnia 2013 r. podpisano w tej sprawie stosowne porozumienie, określające harmonogram prac nad projektem. Rozproszony po śmierci króla księgozbiór jest wyjątkowym źródłem historycznym w skali europejskiej, od końca XVIII w. wzbudzającym zainteresowania badaczy. W Sankt Petersburgu odnaleziono przed kilkoma laty 77 woluminów. W maju, wrześniu i październiku 2013 r.

pracownicy BN (Maria Brynda, Irena Afanasjew, Barbara Dzierżanowska) prowadzili w Rosyjskiej Bibliotece Narodowej w Sankt Petersburgu, rejestrację (również fotograficzną) niezbędną do weryfikacji katalogu przygotowanego przez stronę rosyjską. Uzgodniono także zasady opisu bibliograficznego, odpowiadającego kryteriom przyjętym dla publikacji katalogów zachodnioeuropejskich druków XVI w., odmiennym od standardów stosowanych przez bibliotekarzy rosyjskich. Wspólnie z partnerami rosyjskimi dokonano wyboru obiektów, których zdjęcia zostaną wykorzystane jako materiał ilustracyjny katalogu.

Kontynuowano także prace nad pierwszym pełnym naukowym wydaniem XIX-wiecznego rękopisu cennej pracy Wacława Seweryna Rzewuskiego *Sur les chevaux orientaux et provenants des races orientales (O koniach wschodnich i rasach od nich pochodzących)*. Jest to czteroletni projekt realizowany od lutego 2012 r. we współpracy polsko-katarskiej. Wydanie naukowe obejmować będzie: krytyczną edycję tekstu w języku oryginalnym (francuskim) i jego tłumaczenie na polski i angielski (tom I), rysunki (tom II), eseje naukowe, objaśnienia do tekstu oraz słownik terminów i nazw, opracowany przez specjalistów z różnych dziedzin (tom III). Kierownikiem naukowym projektu jest prof. dr hab. Tadeusz Majda, wykładowca Uniwersytetu Warszawskiego i kurator zbiorów sztuki orientalnej Muzeum Narodowego w Warszawie. W 2013 r. kontynuowano prace nad przepisaniem tekstu rękopisu i kolacjonowaniem tekstu. Równoległe z pracami nad wydaniem naukowym trwały działania edytorskie związane z wydaniem faksymilowym, m.in. w Zakładzie Reprografii i Digitalizacji skanowano cały rękopis. Realizowany projekt został uznany za najlepszy przykład współpracy kulturalnej między Polską a Katarą podczas spotkania ministrów kultury obu państw, które odbyło się w Warszawie 28 października 2013 r.

W 2013 r. Biblioteka Narodowa nawiązała również współpracę z biblioteką narodową Azerbejdżanu. 25 kwietnia 2013 r. w obecności Ambasadora Azerbejdżanu w Polsce dr. hab. Hasana Aziza ogly Hasanova, dyrektora Biblioteki Narodowej Azerbejdżanu im. M.F. Akhundzade dr Karim Tahirov i dyrektora BN dr Tomasz Makowski podpisali umowę o wzajemnej

Spotkanie ministrów kultury Polski i Kataru z udziałem Dyrektora BN dr. Tomasza Makowskiego, poświęcone współpracy kulturalnej obu państw, w tym projektowi realizowanemu przez BN z funduszy Qatar Museums Authority przewidujacemu opracowanie naukowe i wydanie drukiem trzypiętowego rękopisu Wacława Seweryna Rzewuskiego *Sur les Chevaux Orientaux et provenants des Races Orientales – O koniach wschodnich i rasach od nich pochodzących*, Warszawa, 28 października 2013 roku

współpracy obu instytucji. Umowa obejmuje podjęcie profesjonalnej współpracy obu instytucji w dziedzinach nauki, kultury oraz rozpowszechniania i wymiany informacji naukowej – w szczególności automatyzacji procesów bibliotecznych i bibliograficznych, elektronicznej wymiany dokumentów, bibliografii naukowej, rekonstrukcji i konserwacji zbiorów specjalnych oraz wymiany doświadczeń profesjonalnych i osiągnięć naukowych pomiędzy pracownikami.

Kontynuowano współpracę z Biblioteką Kongresu w Waszyngtonie. W lutym 2013 r. pracownicy Instytutu Bibliograficznego BN (dr Jarosław Pacek, dr Marcin Roszkowski i Bartłomiej Włodarczyk) wzięli udział w trzytygodniowym stażu w Bibliotece Kongresu. Wyjazd miał charakter konsultacyjno-warsztatowy i był skoncentrowany na zagadnieniach zaproponowanych stronie amerykańskiej przez uczestników stażu. Harmonogram stażu obejmował prezentacje i spotkania

warsztatowe z pracownikami wybranych komórek Biblioteki: European Division, Rare Book and Special Collections Division, Copyright Office, Law Library, Geography and Map Division, Science Reference Section, Digital Collections & Services, Acquisitions and Bibliographic Access, Policy and Standards Division, Network Development and MARC Standards Office, Word Digital Library; Digital Scan Center. Do najważniejszych problemów poruszonych podczas rozmów należały: rola i forma działalności bibliograficznej, rozwój standardów bibliograficznych m.in. Resource Description and Access (RDA – nowych, angloamerykańskich zasad katalogowania), a także rozwój i formy prezentacji Library of Congress Subject Headings, wykorzystanie technologii Sieci Semantycznej w konwersji i udostępnianiu zasobów bibliograficznych i kartotek wzorcowych.

Dr Tomasz Makowski, Dyrektor BN i prof. Lubow Dubrowina, Dyrektor Instytutu Rękopisów Biblioteki Narodowej Ukrainy im. W.I. Wiernadskiego Narodowej Akademii Nauk Ukrainy podpisują protokół posiedzenia zespołu ekspertów do spraw zasobów bibliotecznych działającego przy Międzyrządowej Komisji Polsko-Ukraińskiej do spraw ochrony i zwrotu dóbr kultury utraconych i bezprawnie przemieszczonych podczas II wojny światowej, Biblioteka Uniwersytetu Lwowskiego, 11 grudnia 2013 roku

W listopadzie 2013 r. Biblioteka Narodowa gościła delegację z Armenii: minister kultury Hasmik Pogosjan oraz małżonkę premiera Gohar Sarkisjan. Gościom towarzyszył ambasador Armenii w Warszawie Aszot Galoian. W programie wizyty znalazł się pokaz najcenniejszych ormiańskich rękopisów ze zbiorów BN, w tym słynnego *Ewangeliarza ze Skewry* (tzw. lwowskiego), rozmowy na temat projektu współpracy między bibliotekami narodowymi obu państw oraz zwiedzanie Pałacu Rzeczypospolitej.

W dniach 9–11 grudnia 2013 r. pod przewodnictwem dr. Tomasza Makowskiego, Dyrektora Biblioteki Narodowej i prof. Lubow Dubrowinej, Dyrektora Instytutu Rękopisów Biblioteki Narodowej Ukrainy im. W. I. Wiernadskiego Narodowej Akademii Nauk Ukrainy obrado-

wała we Lwowie grupa ekspertów do spraw zasobów bibliotecznych przy Międzyrządowej Komisji Polsko-Ukraińskiej do spraw ochrony i zwrotu dóbr kultury utraconych i bezprawnie przemieszczonych podczas II wojny światowej. Oprócz Dyrektora BN członkami zespołu są prof. Paulina Buchwald-Pelcowa i dr Tomasz Szwaciński.

Kontynuowano także wymianę książek i czasopism z partnerami zagranicznymi. Najbardziej ożywione kontakty międzynarodowe w tej dziedzinie prowadzono z następującymi placówkami: Bibliothèque nationale de France (Paryż), Kungligabiblioteket (Sztokholm), Deutsche Forschungs Gemeinschaft (Bonn), The University of Chicago Library (Chicago), Library of Congress (Waszyngton), The British Library (Londyn),

Bodleian Library (Oksford), Národní knihovna (Praga) i Rossijskaja Nacionalnaja Biblioteka (Sankt Petersburg), a także z bibliotekami polonijnymi m.in. w Paryżu i Londynie. Ponadto przedstawiciele BN brali udział w ważnych wydarzeniach organizowanych przez współpracujące z BN księgarnie zagraniczne. Ewa Potrzebicka, zastępca dyrektora BN do spraw ochrony i udostępniania zbiorów, uczestniczyła 6 lutego 2013 r. w uroczystości otwarcia nowoczesnego gmachu Narodowego Akademickiego Centrum Otwartego Dostępu, Komunikacji i Informacji w Wilnie, będącego częścią Biblioteki Uniwersytetu Wileńskiego. Katarzyna Ślaska, zastępca Dyrektora do spraw cyfrowych oraz Barbara Dzierżanowska, kierownik Zakładu Starych Druków uczestniczyła w obchodach 150-lecia Państwowej Publicznej Biblioteki Historycznej w Moskwie.

Prace na rzecz polskiego dziedzictwa kulturowego poza granicami Polski

Polonia i jej dorobek kulturalny są od lat przedmiotem prac badawczych prowadzonych w Bibliotece Narodowej, która kontynuuje także dokumentowanie tzw. zbiorów przemieszczonych: polskich, pozostałych poza granicami kraju, a także tych, które – przynależne do dziedzictwa kulturalnego krajów sąsiednich – znajdują się obecnie w polskich księgarniach. BN udziela wszechstronnej pomocy w opracowywaniu i ochronie emigracyjnych zbiorów oraz popularyzuje działające za granicą instytucje kultury polskiej.

Inwentaryzacja Archiwum Instytutu Literackiego „Kultura” w Maisons-Laffitte

W 2013 r. pracownicy BN (Anna Milewicz, Elżbieta Manteuffel, Magdalena Bocheńska-Chojecka, dr Krzysztof Kossarzecki, dr Adam Rusek, dr Tomasz Szwaciński, Małgorzata Włoszek) oraz 8 archiwistów, delegowanych przez naczelną Dyрекcję Archiwów Państw, w owych kontynuowali prace pod kierunkiem Marii Wrede na rzecz pełnej inwentaryzacji archiwum Instytutu Literackiego „Kultura” w Maisons-Laffitte.

W 2013 r. prowadzono intensywne prace nad melioracją baz danych i korektą haseł wzorcowych. Do bazy danych wprowadzono w 2013 r. 8388 opisów, dzięki czemu liczyła ona na koniec roku 50 602 opisy. Zakończono opracowanie głównego zrębu zespołu Korespondencja Redakcji (33 mb.), oraz zespołów: Administracja, Teki Redakcyjne Zeszytów Historycznych, Korespondencja Sekretariatu, Działalność Wydawnicza. Ponadto w Zakładzie Reprografii i Digitalizacji BN wykonano skany wszystkich numerów „Zeszytów Historycznych” wydawanych przez Instytut (ok. 42 tysięcy skanów). Prace zespołu specjalistów z BN oraz archiwistów Archiwów Państwowych stanowią wypełnienie zobowiązań wynikających z umowy podpisanej w 2009 r. przez dyrektora BN, dr. Tomasza Makowskiego, Dyrektora Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych, dr. Sławomira Radonia, i prezydenta Stowarzyszenia Instytutu Literackiego „Kultura”, Henryka Giedroycia. Projekt przewiduje sporządzenie inwentarza Archiwum Instytutu Literackiego „Kultura”, zawierającego pełną informację o zbiorach Instytutu, oraz zapewnienie właściwych warunków ich przechowywania, ochrony konserwatorskiej i udostępniania. W archiwum placówki znajdują się cenne źródła dokumentujące działalność Instytutu oraz życie polskiej emigracji politycznej w okresie powojennym, wśród nich: akta osobiste Jerzego Giedroycia, fragmenty spuścizny po Witoldzie Gombrowiczu, Konstantym Jeleńskim, Juliuszu Mieroszewskim, Jerzym Stempowskim, zbiór fotografii II Korpusu PSZ na Zachodzie, dokumentacja fotograficzna, audiowizualna i dźwiękowa. Zakończenie prac przewidywane jest na rok 2014 r.

Inwentaryzacja Archiwum Gustawa Herlinga-Grudzińskiego

W 2013 r. kontynuowano prace nad uporządkowaniem i opracowaniem inwentarzowym spuścizny po wybitnym polskim pisarzu i działaczu emigracyjnym Gustawie Herlingu Grudzińskim. Prace, prowadzone przez zespół specjalistów pod kierunkiem Joanny Borysiak, w składzie: Aleksandra Andrzejewska, Maria Borowska, Anna Krajewska, Marzena Podwińska z BN oraz Alek-

sandra Mueller z Fundacji Biblioteca Benedetto Croce, stanowią wypełnienie umowy, którą w 2010 r. podpisali Dyrektor BN dr Tomasz Makowski, członek Zarządu Fundacji Biblioteca Benedetto Croce w Neapolu Lidia Croce oraz Marta Herling – córka Gustawa Herlinga-Grudzińskiego odpowiedzialna za znajdujące się w Neapolu i powierzone Fundacji Archiwum Gustawa Herlinga-Grudzińskiego. Honorowy patronat nad projektem objął Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej. Rękopisy, korespondencja, materiały biograficzne i autobiograficzne, materiały warsztatowe oraz liczne nagrania audiowizualne, fotografie i wycinki prasowe, pozostałe po wybitnym pisarzu, eseście i krytyku literackim, są sukcesywnie porządkowane i opisywane w formie bazy danych. Powstają także ich cyfrowe kopie, umożliwiające wieczyste archiwizowanie oraz wykorzystanie tych materiałów w pracach edytorskich, naukowych i do publikacji w ramach koedycji przygotowywanych przez Fundację z innymi podmiotami. W 2013 r. prowadzono prace nad uporządkowaniem i opracowaniem inwentarzowym liczącej około 20 tysięcy listów korespondencji w kilku językach, wykonano 25 388 skanów, w tym 68 rękopisów literackich (2320 skanów). Ponadto w Zakładzie Reprografii i Digitalizacji BN wykonano blisko 30 tysięcy zdjęć cyfrowych obiektów pochodzących z archiwum (literaria, korespondencja z Konstantym Aleksandrem Jeleńskim z lat 1956–1986, zdjęcia z tzw. archiwum londyńskiego). Opracowano materiały dotyczące wydania *Innego świata* oraz pierwszych tłumaczeń tej książki na języki obce, a także wycinki prasowe w języku polskim i włoskim z publicystyką Gustawa Herlinga-Grudzińskiego. Do bazy danych wprowadzono w 2013 r. 894 opisy, dzięki czemu na koniec roku liczyła ona 2120 opisów. Prace były finansowane ze środków przyznanych przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Współpraca i pomoc dla instytucji polonijnych

Od wielu lat BN udziela pomocy wielu instytucjom polonijnym na całym świecie. W sposób szczególnie wspierano prace nad katalogowaniem zbiorów Mu-

zeum Polskiego w Chicago, Polskiego Instytutu Naukowego w Ameryce z siedzibą w Nowym Jorku, Biblioteki Polskiej w Brukseli oraz Instytutu Józefa Piłsudskiego w Ameryce.

Prace w Muzeum Polskim w Chicago zostały rozpoczęte przez specjalistów z BN w 2007 r. W 2012 r. zakończono inwentaryzację dokumentów dźwiękowych. W 2013 r. pracownicy BN (Mariola Nałęcz, Jolanta Byczkowska-Sztaba) sfinalizowali porządkowanie oraz scalanie i identyfikowanie niekompletnych nut. Ostatecznie wyselekcjonowano zbiory, zabezpieczone w pudłach podczas inwentaryzacji prowadzonej w ubiegłych latach i przechowywane w różnych miejscach. Materiały znajdują się w osobnym dziale tworzonej w Muzeum Polskim biblioteki muzycznej. Scalaniem objęto około 5000 nut. Z olbrzymiej grupy obiektów dawniej datowanych na pierwszą ćwierć XX wieku, wyłoniono kilkanaście najcenniejszych, XIX-wiecznych do specjalnego zabezpieczenia. Znalazły się wśród nich m.in. rzadkie druki kompozycji F. Dobrzyńskiego. Ponadto, w ramach przyznanych przez MKiDN dodatkowych środków finansowych, zakończono opracowanie bazy dokumentów dźwiękowych przechowywanych w Muzeum Polskim w Ameryce, które były porządkowane i opracowywane podczas inwentaryzacji w poprzednich latach. Baza została przygotowana w Bibliotece Narodowej i będzie przekazana oraz udostępniona na stronie Muzeum. Zawiera 5391 opisów nagrań znajdujących się na płytach gramofonowych i rolkach pianolowych wydanych w XX wieku głównie przez polonijne firmy amerykańskie i stanowi niezwykle ważny dokument do badań nad percepcją polskiej muzyki w Ameryce.

W Polskim Instytucie Naukowym w Ameryce specjaliści BN (Joanna Podurgiel, Urszula Stasiak) wykonywali prace nad wyselekcjonowaniem materiałów bibliotecznych wpływających do tej instytucji. Prowadzono prace katalogowe w bazie Koha, nadawano hasła przedmiotowe oraz sygnatury, dostosowując opracowywany materiał do działów tematycznych ustalonych w bibliotece.

Na mocy umowy partnerskiej zawartej 18 kwietnia 2013 r. pomiędzy Biblioteką Narodową a Fundacją „Oświata Polska za Granicą” realizowany jest projekt

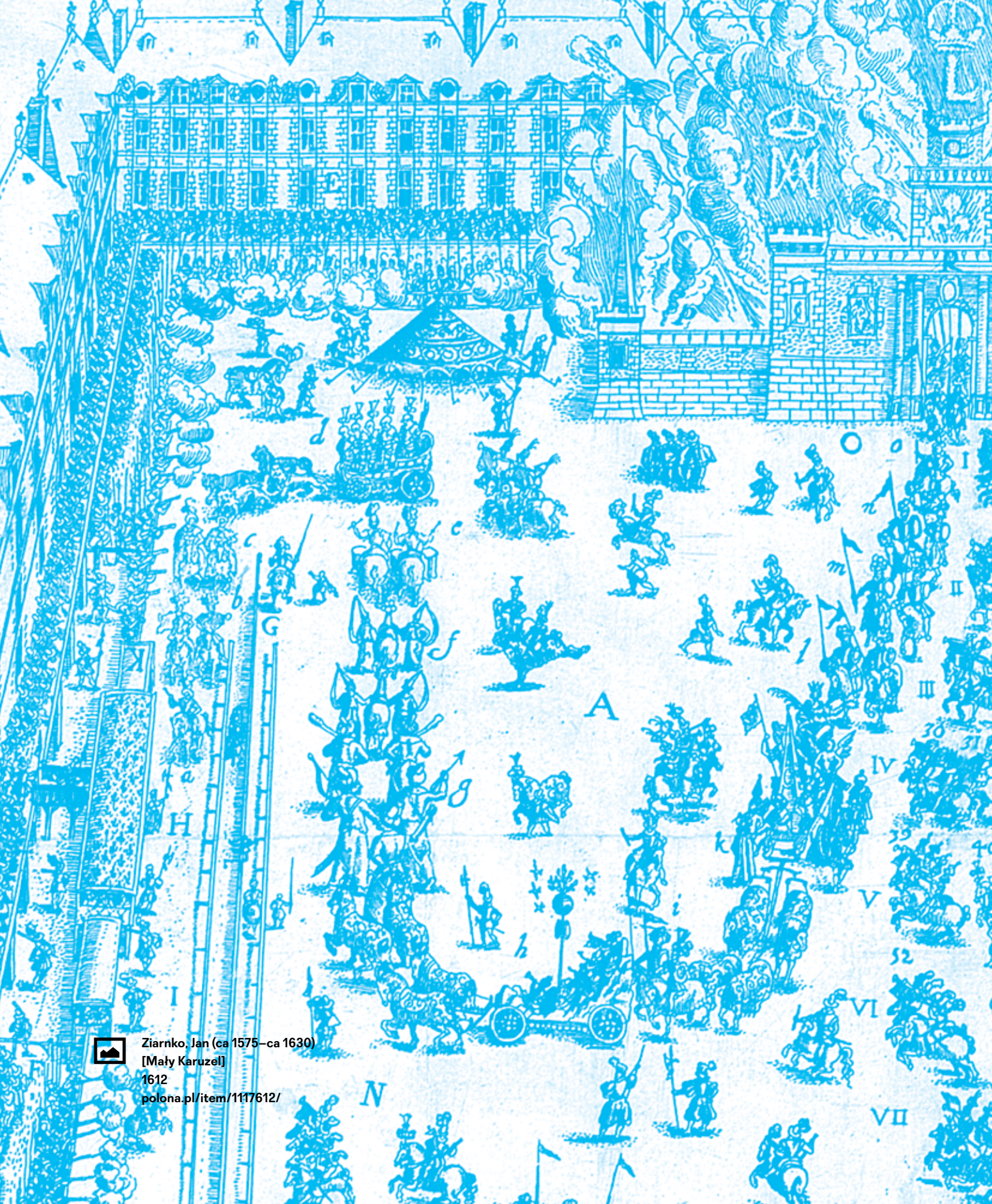
Akt nadania Bibliotece Narodowej medalu *Merentibus*, przyznanego 5 czerwca 2013 roku przez Instytut Józefa Piłsudskiego w Ameryce.

„Wsparcie dla Biblioteki Polskiej w Brukseli”. Biblioteka Narodowa w ramach projektu odpowiedzialna jest za przeprowadzenie wstępnej inwentaryzacji zbiorów Biblioteki Polskiej w Brukseli. W 2013 r. pracownicy BN (Ewa Potrzebnicka, Dorota Fortuna, Mariusz Mazur, Paweł Rygiel, Monika Komuda, Aleksandra Krupa, Dorota Woźniak, Agnieszka Alberska, Bartosz Szymański) przeprowadzili wstępną ocenę stanu zgromadzonego księgozbioru i na tej podstawie ustalili szczegółowy harmonogram prac, mających na celu stworzenie kompleksowego i zgodnego ze standardami bibliotekarskimi katalogu dla Biblioteki Polskiej w Brukseli. Dodatkowo opracowano ekspertyzę konserwatorską dla zbiorów Biblioteki oraz skatalogowano około tysiąca pozycji księgozbioru.

Przez wiele lat pracownicy BN wspierali też działalność Instytutu Józefa Piłsudskiego w Ameryce. W dowód uznania, z okazji gali jubileuszowej 70-lecia Instytutu, która odbyła się 5 czerwca 2013 r. na Zamku Królewskim w Warszawie, Narodowa Książnica została uhonorowana prestiżowym medalem *Merentibus*, nadawanym osobom i instytucjom szczególnie zasłużonym dla tej placówki polonijnej.

Biblioteka Narodowa od lat wspiera także Sesję Stałą Konferencji Muzeów, Archiwów i Bibliotek Polskich na Zachodzie (MAB), która jest ważnym forum wymiany doświadczeń przedstawicieli instytucji emigracyjnych z całego świata. Ośrodki wchodzące w skład MAB od wielu lat przyczyniają się do gromadzenia, przechowywania i udostępniania dóbr kultury polskiej poza granicami kraju: gromadzą prace z zakresu historii, literatury i sztuki, kompletują wydawnictwa emigracyjne, wydają opracowania bibliograficzne, prowadzą wymianę wydawnictw z bibliotekami naukowymi i uniwersyteckimi w Polsce, gromadzą źródła naukowe i prowadzą badania historyczne związane z najnowszymi dziejami Polski, kolekcjonują pamiątki (odznaczenia, portrety, medale, sztandary) przekazywane przez osoby prywatne, opiekują się pomnikami i wydają własne publikacje. W dniach 11–13 września 2013 r.

Ewa Potrzebnicka, zastępca dyrektora ds. ochrony i udostępniania zbiorów wzięła udział w corocznych obradach Sesji Stałej Konferencji Muzeów, Archiwów i Bibliotek Polskich na Zachodzie (MAB), które odbyły się w Budapeszcie. Organizatorem spotkania w 2013 r. było Muzeum i Archiwum Węgierskiej Polonii.

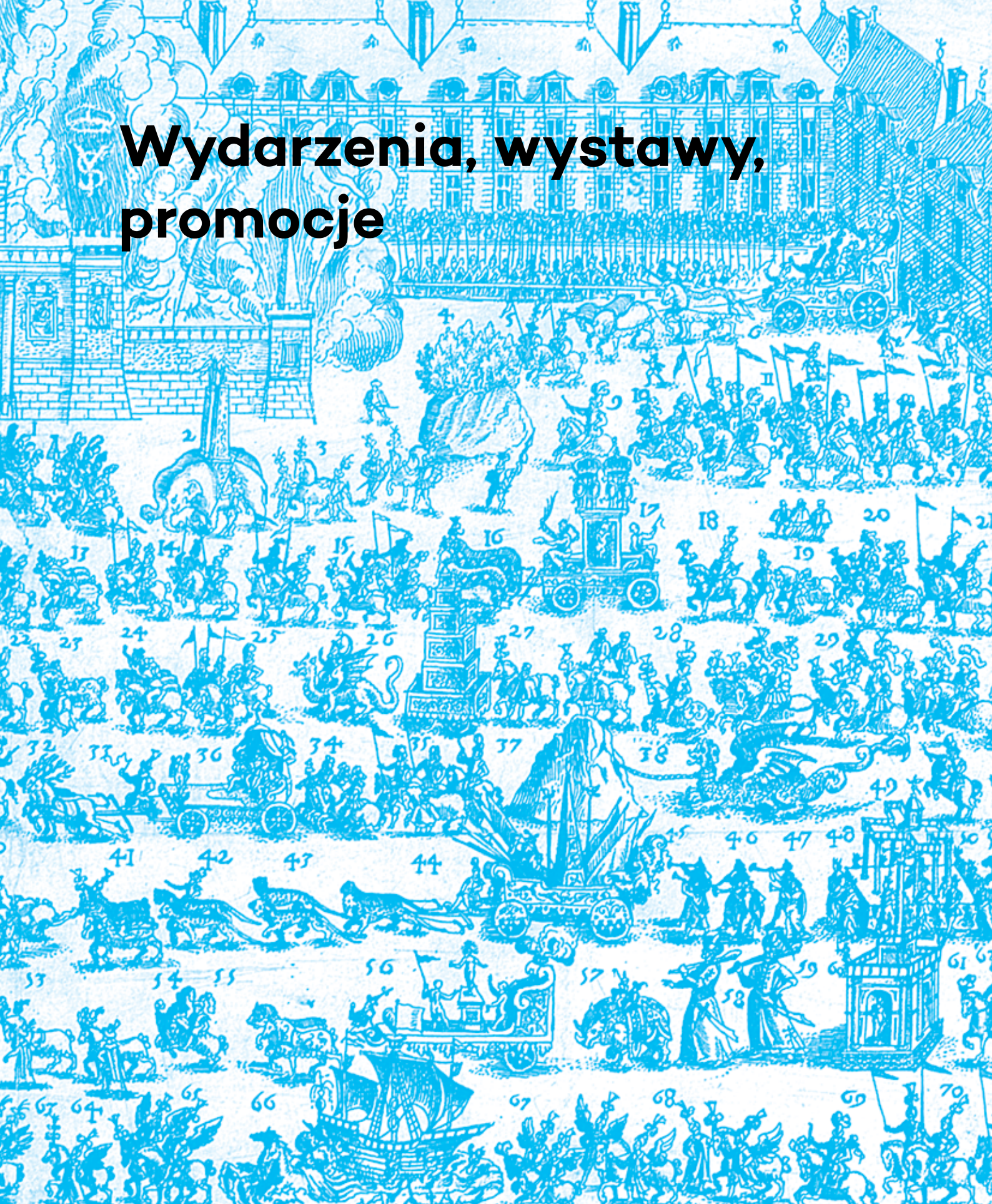
Ziarnko, Jan (ca 1575–ca 1630)

[Mały Karuzel]

1612

polona.pl/item/1117612/

Wydarzenia, wystawy, promocje

Biblioteka Narodowa jest od lat cenionym miejscem wydarzeń kulturalnych, spotkań, debat, dyskusji, wręczenia prestiżowych nagród za osiągnięcia kulturalne i naukowe. Udziela także gościny twórcom, artystom i uczynom realizującym w tym miejscu swe plany badawcze i zawodowe ambicje. W siedzibie Biblioteki organizowane są wystawy, koncerty, promocje książek, spotkania z pisarzami i wydawcami. Te formy działalności BN stają się ważnymi wydarzeniami kulturalnymi Polski i Warszawy, wywołują duże zainteresowanie środowisk naukowych i artystycznych oraz skupiają uwagę mediów.

Wydarzenia

Jubileusz 85-lecia Biblioteki Narodowej (Pałac Rzeczypospolitej, 26 lutego 2013 roku)

W 2013 r. minęło 85 lat od ustanowienia przez Prezydenta RP prof. Ignacego Mościckiego Biblioteki Narodowej jako centralnej biblioteki państwa. Z tej okazji w Pałacu Rzeczypospolitej odbyła się uroczystość z udziałem Prezydenta RP Bronisława Komorowskiego i Jego Małżonki Anny Komorowskiej, parlamentarzystów, przedstawicieli instytucji kultury, dyrekcji i pracowników BN. W swym przemówieniu Prezydent zaznaczył, że *praca w Narodowej Książnicy ma charakter służby obywatelom*. Dziękując pracownikom BN podkreślił, iż *niezwykle cennym jest fakt, iż dbają Państwo o to, aby Biblioteka Narodowa była zbiorem żywym, także poprzez stosowanie nowoczesnych technik gromadzenia i udostępniania zbiorów*. Na wniosek dyrektora BN Prezydent uhonorował odznaczeniami państwowymi osoby szczególnie zasłużone dla polskiego bibliotekarstwa, w tym wielu pracowników BN. Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski odznaczono dr. Henryka Bułhaka, wieloletniego pracownika Zakładu Starych Druków, który pracę rozpoczął w BN – w 1954 r., Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski prof. Zdzisława Pietrzyka, dyrektora Biblioteki Jagiellońskiej, wieloletniego członka Rady Naukowej

Jubileusz 85-lecia Biblioteki Narodowej. Prezydent RP Bronisław Komorowski wśród odznaczonych na wniosek Dyrektora BN osób szczególnie zasłużonych dla Biblioteki Narodowej, Pałac Rzeczypospolitej, 26 lutego 2013 roku

Prezydent RP Bronisław Komorowski wraz z Małżonką oglądają najcenniejsze zbiory Biblioteki Narodowej, prezentowane w Sali Wilanowskiej z okazji jubileuszu 85-lecia Biblioteki Narodowej, Pałac Rzeczypospolitej, 26 lutego 2013 roku

Dyrektor BN dr Tomasz Makowski prezentuje Metropolice Warszawskiemu kardynałowi Kazimierzowi Nyczowi obiekty przechowywane w Skarbcu BN, Pałac Rzeczypospolitej, 26 lutego 2013 roku

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego Bogdan Zdrojewski z pracownikami Biblioteki Narodowej wyróżnionymi przez niego odznaką „Zasłużony dla Kultury Polskiej”, Biblioteka Narodowa, 20 czerwca 2013 roku

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego Bogdan Zdrojewski odznacza Stefanię Skwirowską srebrnym medalem Zasłużony Kulturze Gloria Artis za szczególne zasługi dla polskiego bibliotekarstwa i rozwoju bibliografii narodowej, Biblioteka Narodowa, 20 czerwca 2013 roku

Prezydent RP Bronisław Komorowski odznacza prof. Annę Sitarską Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski, Zamek Królewski w Warszawie, 3 maja 2013 roku

BN, obecnie jej przewodniczącą, Złotym Krzyżem Zasługi: Andrzeja Kaszleja i Sławomira Szyllera z Zakładu Rękopisów, Srebrnym Krzyżem Zasługi: Janinę Wiewolowiejską z Zakładu Konserwacji Zbiorów Bibliotecznych i Dariusza Paradowskiego z Zakładu Technologii Informatycznych, Brązowym Krzyżem Zasługi: dr Annę Krajewską z Zakładu Rękopisów i dr. Wojciecha Tomaszewskiego z Instytutu Książki i Czytelnictwa, Medalem Za Długoletnią Służbę – Małgorzatę Zimny z Oddziału

Finansowo-Księgowego. Ponadto Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski została uhonorowana prof. Anna Sitarska, niezwykle zasłużona dla środowiska bibliotekarskiego w Polsce, ceniony wykładowca i wychowawca kilku pokoleń bibliotekarzy, promotor kilkudziesięciu prac licencjackich, magisterskich i doktorskich, a także recenzent wielu prac doktorskich i habilitacyjnych. Ze względów zdrowotnych nie mogła wziąć udziału w uroczystości w Pałacu Rzeczypospo-

litej i odznaczenie odebrała z rąk Prezydenta 3 maja 2013 r. na Zamku Królewskim w Warszawie podczas ceremonii odznaczania najwybitniejszych przedstawicieli polskiej nauki i kultury. Uroczystość jubileuszową zakończył specjalny pokaz zabytków polskiego i europejskiego piśmiennictwa, przechowywanych w Skarbcu Biblioteki Narodowej. Z okazji rocznicy ukazał się 23 lutego 2013 r. specjalny dodatek do dziennika „Rzeczpospolita” pt. *Skarbiec Rzeczpospolitej*, w którym zamieszczono m.in. wywiad z Dyrektorem BN dr. Tomaszem Makowskim, kalendarium Biblioteki oraz artykuły poświęcone najcenniejszym i najciekawszym zbiorom Narodowej Książnicy.

Inauguracja Cyfrowej Biblioteki Narodowej *Polona* w nowej odsłonie (Biblioteka Narodowa, 20 czerwca 2013 roku)

W obecności Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Bogdana Zdrojewskiego i Dyrektora Biblioteki Narodowej dr. Tomasza Makowskiego, została otwarta nowa biblioteka cyfrowa, dostosowana do potrzeb zarówno tych użytkowników, którzy zadają konkretne pytania i próbują znaleźć odpowiedź na nie, a także tych, którzy przechadzają się po świecie cyfrowym, szukając w nim inspiracji, rozrywki, kontaktu z innymi ludźmi. Jest to nowatorski, oparty na wieloletnim doświadczeniu w digitalizacji i udostępnianiu, system odpowiadający jasno wyrażanym oczekiwaniom użytkowników Internetu, którzy życzą sobie szybkiego, precyzyjnego i darmowego dostępu do wiarygodnych informacji. Funkcjonalność biblioteki zaprezentowano podczas konferencji prasowej, która odbyła się w gmachu głównym BN 20 czerwca 2013 r. Nowa cBN *Polona* to rewolucja w udostępnianiu zbiorów – opublikowane w niej najwyższej jakości cyfrowe kopie książek, czasopism, map, nut, fotografii i rycin można nie tylko oglądać, ale także pobierać i dowolnie wykorzystywać – za darmo i bez ograniczeń. Portal przewiduje możliwość dzielenia się oglądanymi zbiorami na portalach społecznościowych. Więcej na temat cBN *Polona* w rozdziale *Biblioteki cyfrowe*.

Imieniny Jana Kochanowskiego (Ogród Saski, 22 czerwca 2013 roku)

Z okazji imienin Jana Kochanowskiego Biblioteka Narodowa zorganizowała po raz drugi, tym razem w Ogródzie Saskim, plenerowe święto literatury, które zgromadziło, podobnie jak przed rokiem, tysiące warszawiaków i było uznane za jedno z ciekawszych wydarzeń kulturalnych Warszawy. Przez cały dzień trwał wielki kiermasz książek, podczas którego uczestnicy mieli również możliwość spotkania i rozmowy z blisko 70 pisarzami, poetami, reporterami oraz ilustratorami książek. Odbywały się warsztaty literackie (także dla najmłodszych czytelników), wśród których szczególnym zainteresowaniem cieszyły się zajęcia poświęcone ilustracji książek prowadzone przez prof. Marię Poprzęcką. Podobnie jak przed rokiem, z dużą uwagą śledzono Mecz Poetycki pod literacką kuratelą Jarosława Mikołajewskiego, podczas którego aktorzy i dziennikarze (m.in.: Marek Kondrat, Janina Paradowska, Katarzyna Kwiatkowska, Michał Rusinek, Maciej Wierzbicki, Piotr Kraśko, Rafał Rutkowski, Agata Kulesza, Anna Smołowik, Olgierd Łukaszewicz, Piotr Machalica i Jarosław Gugała) prezentowali utwory Juliana Tuwima. Dobór repertuaru nawiązywał do ogłoszonego w 2013 r. przez Sejm RP Roku autora *Kwiatów polskich*. Dużym zainteresowaniem cieszyły się także rozmowy o poezji prowadzone przez Jarosława Mikołajewskiego z Julią Hartwig, Ryszardem Krynickim, Jackiem Napiórkowskim i Piotrem Matywieckim. W podziemiach klasycystycznego Wodozbioru (Świątyni Westy) Ogrodu Saskiego miała miejsce premierowa wideoinstalacja w mistrzowskim wykonaniu Jana Peszka: Tuwimowski *Bal w Operze*. Tysiącom widzów zaprezentowano także *Pieśń Świętojańską o Sobótce* Jana Kochanowskiego w znakomitym wykonaniu Stanisławy Celińskiej z muzyką Tomasza Bajerskiego. Święto literatury zakończyła akcja wręczania książek bliskim osobom „Zaczytani Zakochani” oraz trwający aż do północy klimatyczny dancing z lampionami i muzyką na żywo zespołu Michała Zadary All Stars Dancing Band. Honorowy patronat nad wydarzeniem objęła Fundacja im. Juliana Tuwima i Ireny Tuwim.

*Imieniny Jana Kochanowskiego w Ogrodzie Saskim,
22 czerwca 2013 roku*

Drużyna aktorów i dziennikarzy pod przewodnictwem
Marka Kondrata podczas Meczu Poetyckiego

Warsztaty poetyckie dla dzieci prowadzone przez
prof. Marię Poprzęską podczas *Imienin Jana Kochanowskiego*

Rozmowy o poezji prowadzone przez Jarosława Mikołajewskiego
z Julią Hartwig, Ryszardem Krynickim, Jackiem Napiórkowskim
i Piotrem Matywieckim

Rozmowy o poezji prowadzone przez Jarosława Mikołajewskiego
z Julią Hartwig, Ryszardem Krynickim, Jackiem Napiórkowskim
i Piotrem Matywieckim

Dyrektor BN dr Tomasz Makowski podczas rozmów z uczestnikami
Imienin Jana Kochanowskiego

Julia Hartwig na spotkaniu poetyckim z okazji
Imienin Jana Kochanowskiego

Dansing w Ogrodzie Saskim. Gra Michał Zadara

Dansing wieńczący *Imieniny Jana Kochanowskiego*

Pieśń Świętojańska o Sobótce Jana Kochanowskiego w wykonaniu
Stanisławy Celińskiej z muzyką Tomasza Bajerskiego

Urodziny Zbigniewa Herberta w Pałacu Rzeczypospolitej, 28 października 2013 roku

Urodziny Zbigniewa Herberta (Pałac Rzeczypospolitej, 28 października 2013 roku)

Z okazji 89. urodzin Zbigniewa Herberta Biblioteka Narodowa wspólnie z Fundacją im. Zbigniewa Herberta była organizatorem spotkania, w którym wzięli udział przyjaciele i miłośnicy poezji Księcia Poetów. Podczas wieczoru poetyckiego goście wysłuchali wierszy Zbigniewa Herberta w znakomitej interpretacji Marka Kondrata. Postać Poety przypomnieli Julia Hartwig, Ryszard Krynicki oraz Krzysztof Karasek, którzy zaprezentowali również swoje wiersze poświęcone Herbertowi. Centralnym punktem spotkania, prowadzonego przez Andrzeja Franaszka, był pokaz premierowy dwóch filmów, których scenariusze zostały nagrodzone w konkursie „Pan Cogito okiem kamery”, zorganizowanym przez Fundację im. Zbigniewa Herberta. Konkurs adresowany był do studentów szkół filmowych, którzy na podstawie

wybranych wierszy Poety przygotowali scenariusze i impresje filmowe. Zaprezentowano dwa zwycięskie projekty filmowe: *Krew Daniela Fonseca* inspirowany utworem *Pan Cogito myśli o krwi* oraz *Klucz* Maksymiliana Nowickiego i Marty Grabickiej – projekt dla którego źródłem stał się wiersz *Matka*.

Archiwum Maryli Rodowicz w zbiorach BN (Pałac Rzeczypospolitej, 18 grudnia 2013 roku)

Jedna z najpopularniejszych polskich piosenkarek Maryla Rodowicz przekazała w darze dla BN swoje prywatne archiwum. W uroczystości wzięł udział Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego Bogdan Zdrojewski. Przekazane archiwum będzie opracowane i zdigitalizowane przez specjalistów BN, a w 2014 r. zostanie udostępnione publiczności na specjalnie w tym celu zorganizowanej wystawie. Archiwum zawiera liczne

Uroczyste przekazanie Archiwum Maryli Rodowicz do zbiorów Biblioteki Narodowej z udziałem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Bogdana Zdrojewskiego, Pałac Rzeczypospolitej, 18 grudnia 2013 roku

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego Bogdan Zdrojewski, Dyrektor BN dr Tomasz Makowski i Maryla Rodowicz oglądają obiekty z archiwum przekazanego przez artystkę do zbiorów BN, Pałac Rzeczypospolitej, 18 grudnia 2013 roku

Pokaz obiektów z Archiwum Maryli Rodowicz, Pałac Rzeczypospolitej, 18 grudnia 2013 roku

Zastępca Dyrektora BN do spraw cyfrowych Katarzyna Ślaska otwiera wystawę *Foto Dorys*, Biblioteka Narodowa, 12 grudnia 2013 roku

rękopisy i maszynopisy tekstów wykonywanych przez Marylę Rodowicz piosenek (m.in. *Dziś prawdziwych Cyganów już nie ma, Niech żyje bal, Nie ma, jak pompa!*), scenariusze koncertów z odręcznymi notatkami, wycinanki prasowe, płyty, afisze, listy od fanów, a także oficjalne pisma z gratulacjami i podziękowaniami. Archiwum uzupełniają dokumenty osobiste: paszporty i legitymacje, pamiętki, zeszyt z okresu szkolnego oraz fotografie, rysunki i portrety przedstawiające artystkę. Szczególnie interesująca jest prywatna korespondencja piosenkarki.

Wystawy

Biblioteka Narodowa organizuje i współorganizuje od lat wystawy, na których prezentuje swoje zbiory. W 2013 r. BN udostępniła także zbiory na specjalnych wystawach i pokazach organizowanych przez Kancelarię Prezydenta RP. W dniu 2 maja 2013 r., w Pałacu Prezydenckim podczas otwarcia Sali Chorągwianej, zaprezentowano kopie *Ustawy rządowej z 1791 r.* (Konstytucji 3 maja) i *Konstytucji dla Europy* Wojciecha Jastrzębowskiego z 1831 r., wykonane przez BN. Egzemplarz *Konstytucji dla Europy*, z którego wykonano kopię pochodził ze zbiorów BN. 7 sierpnia 2013 r. w Dworcu Prezydenta RP w Ciechocinku odbył się wernisaż wystawy poświęconej prezydentom RP,

Prezydent RP Bronisław Komorowski wita się z gośćmi uroczystości wręczenia Nagrody im. Jerzego Giedroycia, Pałac Rzeczypospolitej, 3 grudnia 2013 roku

na którą BN udostępniła woluminy poświęcone historii prawodawstwa polskiego. BN włączyła się także w ogólnopolską akcję „Narodowe czytanie” – 7 września w przestrzeniach publicznych polskich miast czytane były utwory Aleksandra Fredry. Narodowa Książnica udostępniła ze swych zbiorów rękopisy utworów autora *Zemsty*, które zostały zaprezentowane podczas towarzyszącej wydarzeniu wystawie w Pałacu Prezydenckim.

Pokaz skarbów Biblioteki Narodowej z okazji Międzynarodowego Kongresu Papirologicznego (Pałac Rzeczypospolitej, 30 lipca 2013 roku)

Biblioteka Narodowa przygotowała specjalny pokaz unikatowych obiektów ze swych zbiorów, który obejrzeli uczestnicy XXVII Międzynarodowego Kongresu Papirologicznego. Wśród prezentowanych obiektów największym zainteresowaniem papirologów cieszyły się wykonane we Florencji w 1467 r. mapy Klaudiusza Ptolemeusza, a także dwa najstarsze obiekty w zbiorach BN – egipskie papirusy: deklaracje podatkowe z II i III w. Wśród obiektów znalazły się również takie średniowieczne rękopisy, jak: zbiory greckich tekstów klasycznych, np. Libaniosa, Synezyjusza, Herodota czy *Iliada* Homera skopiowana przez Michała Apostolisa na Krecie, a także łacińskie zbiory tekstów kla-

Fasada Pałacu Rzeczypospolitej podczas uroczystości wręczenia Nagrody im. Kazimierza Moczarskiego, 22 listopada 2013 roku

Prof. Henryk Samsonowicz odczytuje werdykt jury, przyznający Nagrodę im. Kazimierza Moczarskiego za 2013 rok dr. Marcinowi Zarembie, Pałac Rzeczypospolitej, 22 listopada 2013 roku

sycznych: Owidiusza, Juwenalisa i Klaudiana. Ponadto zaprezentowano zbiory traktatów medycznych i traktatów dotyczących prawa kościelnego oraz teksty prawnicze, teologiczne i filozoficzne z XIV i XV w., a także album inicjałów średniowiecznych z włoskich iluminowanych ksiąg liturgicznych.

Muzyka sceniczna Krzysztofa Komedy (Łódź, 30 sierpnia 2013 roku)

Wystawa była jednym z głównych wydarzeń trwającej w okresie wakacyjnym w łódzkim klubie „Wytwórnia” 6 edycji Festiwalu „Letnia Akademia Jazzu”. Na wystawie zaprezentowano unikalne zdjęcia i rękopisy związane z muzyką sceniczną Krzysztofa Komedy, wśród nich materiały robocze związane z przedstawieniem *Moja Słodka Europejska Ojczyzna (Meine süße europäische Heimat)*, pochodzące ze zbiorów BN. Podczas wernisazu Dyrektor BN dr Tomasz Makowski przedstawił funkcjonowanie i osiągnięcia Archiwum Jazzu Polskiego, które zostało zainaugurowane w 2011 r. z chwilą przekazania do zbiorów BN spuścizny Krzysztofa Komedy. Wernisaż odbył się podczas wieczoru poświęconego Krzysztofowi Komedzie, podczas którego zaprezentowano po raz pierwszy utwór *Niebezpieczny wiek* w wykonaniu zespołu Jana „Ptaszyna” Wróblewskiego oraz poetycki spektakl *Moja Słodka Europejska Ojczyzna*

napisany w 1967 r. specjalnie do wierszy polskich poetów, m.in.: Czesława Miłosza, Wisławy Szymborskiej, Krzysztofa Kamila Baczyńskiego, Tadeusza Różewicza, Józefa Wittlina, Józefa Czechowicza, Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej, Zbigniewa Herberta, Stanisława Grochowiaka i Adama Ważyka. W spektaklu wystąpił Andrzej Seweryn, zaś muzykę wykonał Jan „Ptaszyn” Wróblewski ze swoim zespołem.

Foto Dorys (gmach główny Biblioteki Narodowej, 12 grudnia 2013 – 15 stycznia 2014 roku)

Wystawę poświęconą wybitnemu fotografikowi Benedyktowi Jerzemu Dorysowi przygotowała Biblioteka Narodowa i Fundacja Dobrej Książki. Ekspozycja była częścią wspólnego projektu, którego celem jest digitalizacja i upowszechnienia twórczości Dorysa. Na wystawie zaprezentowano m.in. portrety wybitnych postaci przedwojennej i powojennej stolicy, ludzi nauki, sztuki, teatru, a także zdjęcia z cyklu „Kazimierz nad Wisłą” z 1932 r., uznawanego za pierwszy polski reportaż fotograficzny. Wyeksponowano też pejzaże i fotografie reklamowe artysty. Zdjęcia pochodziły z liczącego blisko 8 tysięcy fotografii Archiwum Benedykta Dorysa, które przekazał BN jego spadkobierca prof. Ludwik Dobrzyński. Archiwum prezentowane jest także w Cyfrowej Bibliotece Narodowej *Polona*.

Nagrody literackie i historyczne, kampanie społeczne, spotkania z pisarzami, promocje książek

Biblioteka Narodowa jest od lat miejscem wręczenia prestiżowych nagród za osiągnięcia literackie i dorobek historyczny, przyznawanych autorom i wydawcom książek. W styczniu odbyła się w BN uroczystość wręczenia nagród Magazynu Literackiego „Książki” dla laureatów Książki Roku 2012, Wydarzenia Roku 2012 i Wydawcy Roku 2012. W listopadzie już po raz trzeci BN była gospodarzem uroczystości wręczenia prestiżowej Nagrody im. Kazimierza Moczarskiego przyznawanej przez Narodowe Centrum Kultury i Fundację Agora pod patronatem Prezydenta RP za najlepszą książkę historyczną. Laureatem V edycji nagrody, której gala odbyła się w Pałacu Rzeczypospolitej został dr Marcin Zaremba, autor książki *Wielka trwoga. Polska 1944–1947. Ludowa reakcja na kryzys*.

Narodowa Książnica została także partnerem Międzynarodowej Nagrody Literackiej im. Zbigniewa Herberta, ustanowionej przez Fundację im. Zbigniewa Herberta i przyznawanej za wybitne dokonania artystyczne i intelektualne – przede wszystkim w dziedzinie poezji – nawiązujące do wartości, które wskazywał w swej twórczości autor *Pana Cogito*. W jury nagrody zasiadają poeci, eseiści, tłumacze i wydawcy: Lidija Dimkowska (Macedonia/Słowenia), Edward Hirsch (USA), Wolfgang Matz (Niemcy), Jarosław Mikołajewski (Polska), Agneta Pleijel (Szwecja), Jaume Vallcorba Plana (Hiszpania) oraz Tomas Venclova (Litwa/USA). Laureatem I edycji Nagrody Herberta został wybitny amerykański poeta William Stanley Merwin. Werdykt jury został ogłoszony podczas uroczystości 11 marca 2013 r. w Teatrze Polskim w Warszawie. Z tej okazji Biblioteka Narodowa zorganizowała dla jurorów i organizatorów uroczystości specjalny pokaz przechowywanego w Zakładzie Rękopisów BN Archiwum Zbigniewa Herberta. Ceremonia wręczenia nagrody odbyła się 3 czerwca 2013 r. w Teatrze Polskim.

Biblioteka Narodowa została także partnerem Nagrody im. Jerzego Giedroycia przyznawanej przez dziennik „Rzeczpospolita”. Uroczystość wręczenia nagrody odbyła się 3 grudnia 2013 r. w BN z udziałem

Prezydenta RP. Laureatem edycji z 2013 r. został Jan Malicki, historyk i publicysta, działacz opozycji demokratycznej w PRL, dyrektor Studium Europy Wschodniej Uniwersytetu Warszawskiego. Po części oficjalnej odbyła się debata, w której uczestniczyli m.in. byli premierzy RP – prof. Jerzy Buzek i Włodzimierz Cimoszewicz.

Biblioteka Narodowa kontynuowała opiekę nad Nagrodą Literacką im. Andrzeja Kijowskiego, wynikającą z umowy podpisanej w 2010 r. z Kazimierą Kijowską. 5 marca 2013 r. w Pałacu Rzeczypospolitej jury Nagrody w składzie: Włodzimierz Bolecki, Tomasz Burek, Antoni Libera, Wanda Zwinogrodzka i Dariusz Gawin uhonorowało nagrodą Agnieszkę Kołakowską za jej pracę pt. *Wojny kultur i inne wojny*, wydaną przez „Teologię Polityczną”.

Biblioteka włączała się także w wiele akcji społecznych i projektów służących promocji kultury i czytelnictwa, których organizatorami były instytucje państwowe, samorządowe oraz organizacje pozarządowe. W dniu 14 kwietnia 2013 r. BN we współpracy ze szkołą „Żagle” Stowarzyszenia „Sternik” zorganizowała piknik rodzinny „Czytanie to męska rzecz”, mający na celu promocję czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży. W spotkaniu uczestniczyło wielu znanych aktorów, dziennikarzy i autorów powieści młodzieżowych. Na przełomie kwietnia i maja 2013 r. BN wspierała konkurs fotograficzny „Dom Pana Cogito”, zorganizowany przez Fundację im. Zbigniewa Herberta, adresowany do młodzieży gimnazjalnej, licealnej i akademickiej, którego celem była promocja twórczości Zbigniewa Herberta oraz rozwijanie wśród uczestników wrażliwości artystycznej poprzez umiejętne łączenie słowa i obrazu. W okresie wakacyjnym Narodowa Książnica wsparła także międzynarodowy festiwal „Literacki Sopot”, organizowany przez Miejską Bibliotekę Publiczną w Sopocie w dniach 16–20 lipca 2013 r. Podczas cieszących się dużą popularnością wśród mieszkańców Trójmiasta i turystów warsztatów, pracownicy BN prowadzili zajęcia poświęcone ochronie zbiorów bibliotecznych, konserwacji książek, literaturze dziecięcej, a także biblioterapii.

Z kolei we wrześniu 2013 r. pod patronatem i przy wsparciu BN odbyła się w Warszawie VI edycja plenerowego Festiwalu Wokulskiego, organizowanego przez

Warszawską Wyższą Szkołę Humanistyczną im. Bolesława Prusa – imprezy mającej na celu przybliżenie szerokiego odbiorcy twórczości i czasów autora *Lalki*. 4 listopada BN współorganizowała promocję *Kronik Nowopolskich* Witolda Kuleńskiego, stanowiących swoisty przegląd wydarzeń ostatnich lat. Autor publikował *Kroniki* na łamach adresowanego do czytelnika rosyjskiego miesięcznika „Nowaja Polska”. 25 listopada BN, wspólnie z Fundacją Laboratorium Reportażu, Narodowym Centrum Kultury i Centrum Badań i Edukacji im. Ryszarda Kapuścińskiego, zorganizowała w auli im. Stefana Dembego premierowy pokaz filmu dokumentalnego *Ryszard Kapuściński wyjechał...*

Plakat towarzyszący *Imieninom Jana Kochanowskiego* – plenerowemu świętu literatury w Ogrodzie Saskim. Autorką projektu jest Julia Mirny, laureatka nagrody w konkursie Stowarzyszenia Twórców Grafiki Użytkowej „Projekt Roku 2013” za idetyfikację wizualną imprezy

Bullart, Isaac (1599–1672)

Academie des sciences et des arts...

[Kardynał Cezary Baroniusz]

Amsterdam 1682

polona.pl/item/8230885/105/

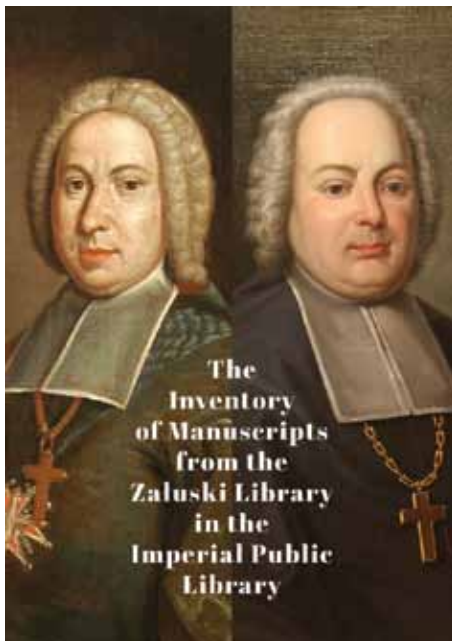
Działalność wydawnicza

Esme. de. Boulonois.

Dorobek edytorski Biblioteki Narodowej to publikacje będące wynikiem jej działalności naukowej i informacyjnej. Druk publikacji od 2011 r. odbywał się w drukarniach wyłonionych w drodze przetargu. Pełna informacja o ofercie wydawniczej Biblioteki Narodowej oraz elektroniczne wersje publikacji BN są dostępne na stronie internetowej BN.

W 2013 r. Biblioteka Narodowa rozpoczęła publikację anglojęzycznego rocznika „Polish Libraries”, udostępniającego międzynarodowemu środowisku naukowemu i bibliotekarskiemu prowadzoną w Polsce refleksję nad zagadnieniami związanymi z bibliotekarstwem. Czasopismo ukazuje się w wersji internetowej i drukowanej. Jego redaktorem naczelnym jest Dyrektor BN dr Tomasz Makowski. Wydanie „Polish Libraries” możliwe było dzięki dofinansowaniu przyznanemu w II edycji Programu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego INDEX PLUS, mającego na celu nadanie międzynarodowego charakteru wydawanym w kraju czasopismom naukowym lub umocnienie ich międzynarodowej pozycji.

Wybrane publikacje Biblioteki Narodowej wydane w 2013 roku

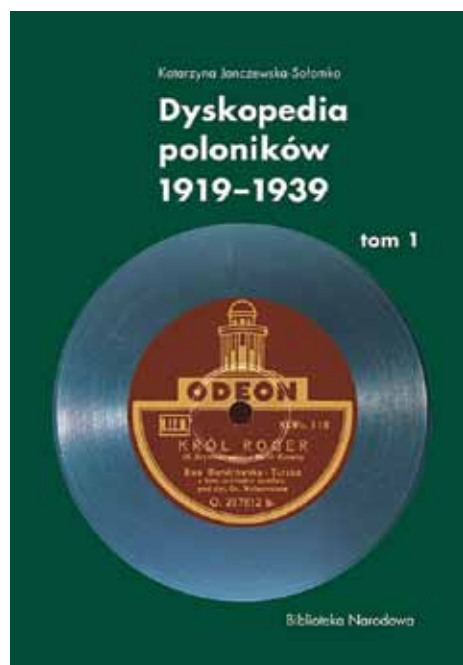
Inwentarz rękopisów z Biblioteki Załuskich w Carskiej Bibliotece Publicznej. Opracowanie Olga N. Bleskina, Natalia A. Elagina, współpraca Krzysztof Kossarzecki, Sławomir Szyller

Inwentarz został przygotowany wspólnie przez Bibliotekę Narodową w Warszawie i Rosyjską Bibliotekę Narodową w Sankt Petersburgu w ramach projektu finansowanego przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Gdy w październiku 1944 r. zostały podpalone zbiory specjalne Biblioteki Narodowej i innych warszawskich bibliotek, złożone w Bibliotece Ordynacji Krasieńskich, uległy zniszczeniu nie tylko tysiące rękopisów pochodzących z dawnej Biblioteki Załuskich, ale także wszystkie inwentarze, katalogi i kartoteki opisujące te zbiory. Szczęśliwie w zbiorach Rosyjskiej Biblioteki Narodowej zachował się spis rękopisów Biblioteki Załuskich, przywiezionych w 1795 r. z Warszawy do Petersburga. Spis ten powstał w latach 1806–1807 pod kierunkiem Piotra Dubrowskiego, pierwszego kustosa zbiorów rękopiśmiennych Cesarskiej Biblioteki Publicznej, podczas wypakowywania rękopisów ze skrzyń i wprowadzania ich do zbiorów petersburskiej biblioteki, powołanej właśnie do życia. Spis rękopisów Biblioteki Załuskich, które dotarły nad Nową, zawiera skrótowe informacje o 8576 jednostkach w 11 010 tomach. Dzięki żmudnej pracy autorów edycji udało się zidentyfikować ponad 90% wpisów, dzięki czemu mogły one zostać uzupełnione o sygnatury wprowadzone w Cesarskiej Bibliotece Publicznej w latach 40. XIX w. i używane do dzisiaj, a także informację o tym, czy dany rękopis nadal istnieje, a jeśli tak, to w których zbiorach jest przechowywany. Poza dwoma artykułami wprowadzającymi (oba w języku angielskim, rosyjskim i polskim) publikacja zawiera indeks osobowy, liczący ponad 3200 nazwisk, oraz wykazy rękopisów zidentyfikowanych i niezidentyfikowanych, przechowywanych obecnie w BN i w RBN.

Izabela Koryś, Olga Dawidowicz-Chymkowska
Społeczny zasięg książki w Polsce w 2010 roku

W publikacji Instytutu Książki i Czytelnictwa autorki nie tylko analizują wyniki 10. cyklu zasięgowych badań czytelnictwa prowadzonych przez Bibliotekę Narodową, ale także dokonują podsumowania, przedstawiając je na tle pierwszych dwudziestu lat funkcjonowania polskiego rynku wydawniczego zgodnie z zasadami gospodarki wolnorynkowej. Zmiany, jakie od 1992 r. dotknęły samą książkę oraz sposób i możliwości jej percepcji, a także czytania „w ogóle”, skłaniają do przemyślenia dotychczasowego sposobu pytania o czytelnictwo książek. Ze względu na spadek czytelnictwa odnotowany we wcześniejszych badaniach, w bieżącym cyklu pytano także o czytanie nośników suplementarnych, czy nawet alternatywnych w stosunku do tradycyjnej, papierowej książki – prasy, Internetu oraz jakichkolwiek dłuższych tekstów. Pierwsza część raportu przedstawia informacje o tym, jak często Polacy deklarują się jako czytelnicy i nabywcy książek oraz na ile są nimi zainteresowani przedstawiciele poszczególnych kategorii społecznych. Część druga prezentuje szczegółowe informacje dotyczące gatunków, tematów, a także konkretnych autorów i tytułów książek najczęściej wskazywanych przez respondentów jako obiekt lektury i/lub zakupu.

Katarzyna Janczewska-Sołomko
Dyskopedia poloników 1919–1939. T. 1–4

Czterotomowa publikacja powstała w ramach prac badawczych Zakładu Zbiorów Dźwiękowych i Audiowizualnych Biblioteki Narodowej w Warszawie i jest kontynuacją *Dyskopedii poloników do roku 1918*. Ta bezprecedensowa w polskim piśmiennictwie edycja stanowi znaczący przyczynek do historii kultury okresu międzywojennego. Zawiera wykaz 18 562 nagrań dokonanych przez polskich artystów, nagrań utworów polskich kompozytorów oraz reedycje zapisów wcześniejszych wydanych w dwudziestolecu międzywojennym przez firmy w różnych krajach świata i przez te firmy zagraniczne, które działały na terenie Polski. Na liście wykonawców poloników fonograficznych

w latach 1919–1939 znalazło się wielu wybitnych artystów, m.in.: Karol Szymanowski, Henryk Szeryng, Bronisław Hubermenn, Alfred Cortot, Ignacy Friedman, Ignacy Jan Paderewski, Artur Rubinstein, a także aktorów: Mira Zimińska, Hanka Ordonówna, Eugeniusz Bodo. Wśród zespołów instrumentalnych przeważają polonijne, głównie działające w Stanach Zjednoczonych. Znacznie mniej jest nagrań zespołów wokalnych. Obszerny katalog, poprzedzony wstępem historycznym, uzupełniły indeksy i wkładki ilustracyjne dokumentujące sylwetki twórców i wykonawców oraz produkcję firm fonograficznych okresu dwudziestolecia międzywojennego.

Katalog czasopism Instytutu Józefa Piłsudskiego w Ameryce. Opracowanie: Grażyna Federowicz, Urszula Stasiak

Publikacja ukazała się w 70-lecie Instytutu Józefa Piłsudskiego w Ameryce, wyjątkowej polskiej placówki kulturalnej powstałej z inicjatywy działaczy Komitetu Narodowego Amerykanów Polskiego Pochodzenia w 1943 r. w Nowym Jorku. Obok prowadzenia działalności popularyzującej polską historię i kulturę Instytut zgromadził bogatą kolekcję archiwaliów dotyczących Polski, a także obszerną bibliotekę, której zbiory tworzą nie tylko książki, ale i czasopisma poświęcone historii naszego kraju z okresu lat 1918–1939, czasu II wojny światowej oraz poruszające tematykę polityki międzynarodowej po roku 1945 w kontekście spraw Polski. Katalog powstał dzięki współpracy Instytutu z Biblioteką Narodową. Autorki opracowania – Grażyna Federowicz i Urszula Stasiak, przebywając w Nowym Jorku na kilkumiesięcznych stażach, opracowały zgromadzone w placówce periodyki. Katalog ma układ alfabetyczny, sporządzony został według tytułów czasopism. Uwzględniono również dane dodatkowe, takie jak: miejsce wydania oraz wydawcę jako podstawowe elementy identyfikujące dany tytuł. Przy każdym czasopiśmie zamieszczono jego zasób znajdujący się w zbiorach Instytutu. Publikacja została zaprezentowana po raz pierwszy podczas uroczystej gali jubileuszowej Instytutu, która odbyła się 5 czerwca 2013 r. na Zamku Królewskim w Warszawie.

Barbara Łętocha, Zofia Głowicka, Izabela Jabłońska
***Społeczeństwo żydowskie Łukowa na afiszach
 wydanych w II Rzeczypospolitej. Dokumenty ze
 zbiorów Biblioteki Narodowej (Jews of Lukow on the
 Posters Published in Interwar Poland Documents
 from the Collection of the National Library)***

Publikacja wpisała się w wyjątkowy cykl książek wydanych przez Bibliotekę Narodową, poświęconych dokumentowaniu życia społeczności żydowskiej II Rzeczypospolitej. Po opublikowanych dotychczas – *Afiszu żydowskim w II Rzeczypospolitej, Dokumentach życia społecznego Żydów polskich (1918–1939) w zbiorach Biblioteki Narodowej, Żydowskich drukach ulotnych w II Rzeczypospolitej w zbiorach Biblioteki Narodowej*, t. I i II, *Palestynie w żydowskich drukach ulotnych wydanych w II Rzeczypospolitej*, a także dwóch pozycjach przybliżających życie i działalność żydowskich mieszkańców Łodzi oraz Lublina – autorki wprowadziły czytelnika w nieistniejący już klimat przedwojennego Łukowa, prezentując 122 afisze pochodzące ze zbiorów Zakładu Dokumentów Życia Społecznego BN, drukowane od 1922 do 1933 r., wydane w Łukowie przez żydowskie partie, organizacje, stowarzyszenia i instytucje działające na terenie II Rzeczypospolitej. Odczyty, akademie, bogata działalność kulturalna, polityczna i charytatywna, aktywne wspieranie osadnictwa w Palestynie, to tylko część codziennego życia żydowskiego społeczeństwa Łukowa znakomicie sportretowanego w publikacji.

Jacek Tomaszewski
***Oprawy haftowane i tekstylne
 z XVI–XIX wieku w zbiorach polskich***

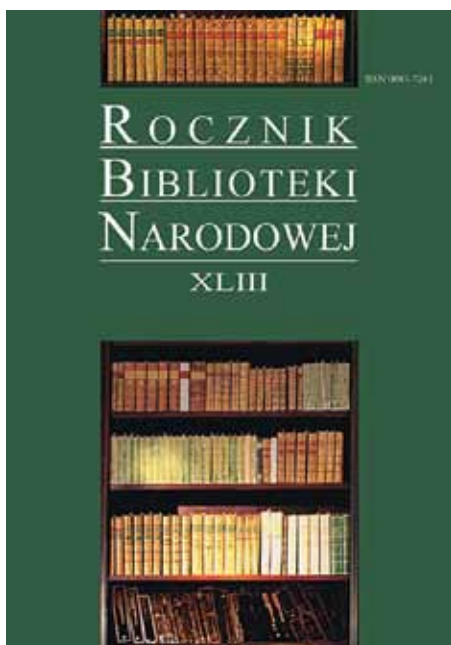
Książka jest rezultatem naukowego projektu badawczego dotyczącego historii tekstylnych opraw książkowych, ze szczególnym uwzględnieniem zabytków dekorowanych haftem i jest pierwszą próbą wszechstronnego przedstawienia tego zagadnienia. Dwutomowe dzieło wydały wspólnie Biblioteka Narodowa i Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie. Autor pracy – znawca artystycznych opraw, wybitny przedstawiciel polskiej tegumentologii – wprowadza w tematykę historycznej oprawy książkowej, wykorzystując swoją rozległą

wiedzę z zakresu metod badawczych historii sztuki i rzemiosła artystycznego, bibliologii, archiwistyki, ale również orientację obejmującą specjalistyczne techniki i zagadnienia technologii ozdobnych opraw. Tom pierwszy omawia oprawy haftowane i tekstylne w kontekście historycznym z uwzględnieniem materiału zastosowanego do pokrycia okładek i ich dekoracji. Tom drugi zawiera katalog 109 opraw haftowanych, ułożonych w porządku chronologicznym. Ta bogato udokumentowana, ilustrowana publikacja stanowi cenne uzupełnienie wiedzy na temat znaczenia, jakie unikatowa forma dekoracji miała dla dawnej książki w Polsce i jak funkcjonowała w epoce, w której powstała.

Grażyna Lewandowicz-Nosal *Biblioteki publiczne dla dzieci w Polsce. Raport z badań. Materiały Informacyjne Instytutu Książki i Czytelnictwa*, nr 39

W publikacji zaprezentowano wyniki badań zrealizowanych w latach 2008–2009, których celem było dokonanie opisu i oceny aktualnej kondycji bibliotek publicznych dla dzieci w skali całego kraju oraz określenie zmian w ich funkcjonowaniu w porównaniu z latami poprzednimi. Analizowano zarówno aspekty ilościowe, a więc liczbę placówek, użytkowników, wielkość księgozbiorów i ich wykorzystanie, jak i jakościowe: zwłaszcza funkcje społeczne bibliotek, charakter i rozmiary ich kontaktów ze środowiskiem lokalnym, wpływ reform oświatowych i administracyjnych na dokonane przekształcenia organizacyjne i funkcjonalne, a także opinie pracowników bibliotek o ich pracy. W książce omówione zostały również zagadnienia związane z uzupełnianiem księgozbiorów bibliotek dla dzieci, z wypożyczeniami, komputeryzacją i dostępem do Internetu, jak też warunki lokalowe oraz formy pracy poszczególnych placówek. W odróżnieniu od badań z lat poprzednich (1985–2000) poprzez ankietę pocztową starano się objąć wszystkie biblioteki dla dzieci w Polsce.

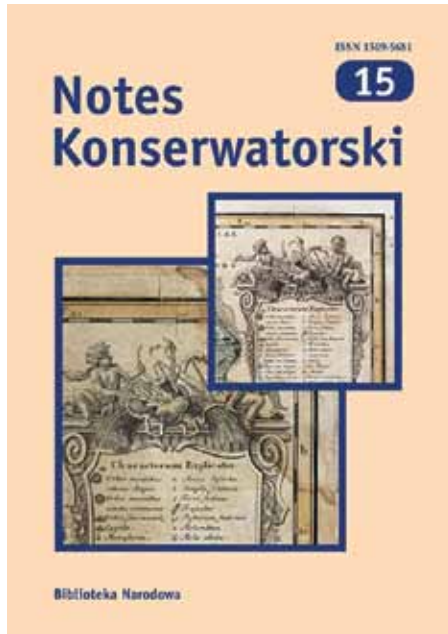
„Rocznik Biblioteki Narodowej” XLIII

Czterdziesty trzeci tom „Rocznika Biblioteki Narodowej” otwiera nowa edycja ważnego dla badań nad historią Polski źródła hagiograficznego, tzw. *Pasji z Tegernsee*. Edycja opatrzona została obszernym komentarzem uwzględniającym najnowsze wyniki badań. Kolejny artykuł kontynuuje podjętą w poprzednim tomie tematykę antykizującej ikonografii władców w *Kronice* Marcina Bielskiego. Dwa teksty są powiązane z funkcjonowaniem kultury piśmienniczej w miastach: pierwszy skupia się na dedykacjach dzieł literackich w siedemnastowiecznym Gdańsku, kolejny na rynku książki w Bydgoszczy od połowy XIX w. do pierwszych dziesięcioleci kolejnego stulecia. Następne artykuły prezentują wyniki badań w zbiorach ikonograficznych Biblioteki Narodowej. W tomie znalazły się również artykuły dotyczące literaturoznawstwa, bibliologii, bibliometrii, statystyki bibliotecznej i historii reprografii. Na uwagę zasługuje krótki tekst prezentujący odkrycie interesujących wpisów własnościowych w inkunabule ze zbiorów BN. W dziale „Dyskusje” kontynuowany jest, poruszony w czterdziestym drugim tomie „Rocznika”, temat *Psalterza floriańskiego*. Powraca również problematyka biblioteki kanclerza i hetmana wielkiego koronnego Jana Zamoyskiego.

„Polish Libraries”, vol. 1

W pierwszym numerze „Polish Libraries” wydanym pod redakcją Moniki Cornell zostały opublikowane najnowsze badania stanu czytelnictwa w Polsce, ukazane szczególnie w dwóch artykułach przez dr Olgę Dawidowicz-Chymkowską i Izabelę Koryś. Dzięki regularnemu ich prowadzeniu od 1992 r. możliwe było pokazanie zmian w zwyczajach czytelniczych. Zamieszczono także trzy artykuły mediewistyczne (prof. Krzysztofa Ożoga o powstaniu *Psalterza floriańskiego* na tle środowiska umysłowego ówczesnej stolicy Królestwa Polskiego w Krakowie, dr Anny Adamskiej na temat średniowiecznych psalterzy i Michała Spandowskiego na temat inkunabułu znajdującego się w BN i prawdopodobnie należącego do Girolamo Savonaroli). W numerze Bożena Sajna zaprezentowała także i omówiła unikat-

we edycje dwóch słowników z XVI w., zaś Dyrektor BN dr Tomasz Makowski opisał jedną z najważniejszych prywatnych bibliotek polskich w czasach utraty państwowości przez Polskę w XIX w.

„Notes Konserwatorski” nr 15, pod redakcją Agaty Lipińskiej

Kolejny numer „Notesu Konserwatorskiego” poświęcony został różnym aspektom ochrony i konserwacji zbiorów bibliotecznych, archiwalnych i muzealnych. Zebrane artykuły pokazują, na przykładach zabiegów dokonywanych na różnych obiektach, współczesne podejście do zakresu prac konserwatorskich związane z utrzymaniem autentyczności historycznych elementów i prawdziwości przekazu artysty – autora dzieła. Coraz częściej konserwator papieru zajmuje się obiektami z XIX i XX wieku, a więc z okresu, kiedy materiały produkowane masowo (papier, tworzywa sztuczne, kleje) łączone były w nietypowy sposób. Użycie nowych mediów, zarówno w samym obiekcie, jak i do jego niefachowej naprawy, stanowi poważne wyzwanie podczas przywracania mu dawnej funkcji, wyglądu czy niesionego przekazu. Numer uzupełniają wyniki badań mikrobiologicznych i fizykochemicznych – poszerzające wiedzę związaną z ochroną zbiorów – interesujące zarówno dla opiekunów obiektów, jak i konserwatorów. Uzupełnieniem numeru są omówienia ogólnopolskich i międzynarodowych konferencji i warsztatów związanych z zagadnieniami ochrony i konserwacji zbiorów bibliotecznych i archiwalnych.

Wydawnictwa BN w księgarniach i na targach książki

Publikacje BN są sprzedawane w księgarniach naukowych na terenie całego kraju, a także podczas targów książki, konferencji, wystaw, uroczystych spotkań odbywających się w siedzibie BN. Są również dostępne w gmachu głównym Narodowej Książnicy oraz jej filii w Pałacu Rzeczypospolitej. Stoisko z wydawnictwami BN cieszyło się dużym zainteresowaniem podczas *Imienin Jana Kochanowskiego*, zorganizowanych przez BN w Ogrodzie Saskim 22 czerwca 2013 r.

Wydawnictwa Biblioteki Narodowej z 2013 roku

Czasopisma

Wydane w 2013 r. z datą wydania 2012 r.

- › „Biblioteki Publiczne w Liczbach” 2010
- › „Rocznik Biblioteki Narodowej” XLIII
- › „Rocznik Biblioteki Narodowej” XLIV
- › „Notes Konserwatorski” 15
- › *Bibliografia polska 1901–1939*, T. 14

Wydane w 2013 r. z datą wydania 2013 r.

- › „Polish Libraries”, vol. 1

Książki

Wydane w 2013 r. z datą wydania 2012 r.

- › Grażyna Lewandowicz-Nosal *Biblioteki publiczne dla dzieci w Polsce. Raport z badań*; seria Materiały Informacyjne Instytutu Książki i Czytelnictwa, 39
- › Olga Dawidowicz-Chymkowska, Izabela Koryś *Spółeczny zasięg książki w Polsce w 2010 roku*; seria Z Badań nad Czytelnictwem, 36

Wydane w 2013 r. z datą wydania 2013 r.

- › Barbara Łętocha, Zofia Głowicka, Izabela Jabłońska *Spółeczństwo żydowskie Łukowa na afiszach wydanych w II Rzeczypospolitej*
- › Katarzyna Janczewska-Sołomko *Dyskopedia poloników 1919–1939* (tomy 1–4)
- › „Sprawozdanie Biblioteki Narodowej za rok 2012”
- › *Katalog czasopism Instytutu Józefa Piłsudskiego w Ameryce*, oprac. Grażyna Federowicz, Urszula Stasiak
- › *Muzyka sceniczna Krzysztofa Komedy*, oprac. Aleksandra Górka, Adam Rusek
- › *Inwentarz rękopisów z Biblioteki Załuskich w Carskiej Bibliotece Publicznej*, oprac. Olga N. Bleskina, Natalia A. Elagina, współpraca Krzysztof Kossarzecki, Sławomir Szyller
- › Jacek Tomaszewski *Oprawy haftowanei tekstylne z XVI–XIX wieku w zbiorach polskich* (tom 1 *Kontekst historyczny*, tom 2 *Katalog opraw haftowanych*)

Udział Biblioteki Narodowej w targach książki w 2013 r.

XIX Targi Wydawców Katolickich w Warszawie	11–14 kwietnia
IV Warszawskie Targi Książki	16–19 maja
Targi Książki w Katowicach	20–22 września
XVII Targi Książki w Krakowie	24–27 października
XXII Targi Książki Historycznej w Warszawie	29 listopada – 2 grudnia
Wrocławskie Promocje Dobrych Książek	5–8 grudnia

Publikacje elektroniczne

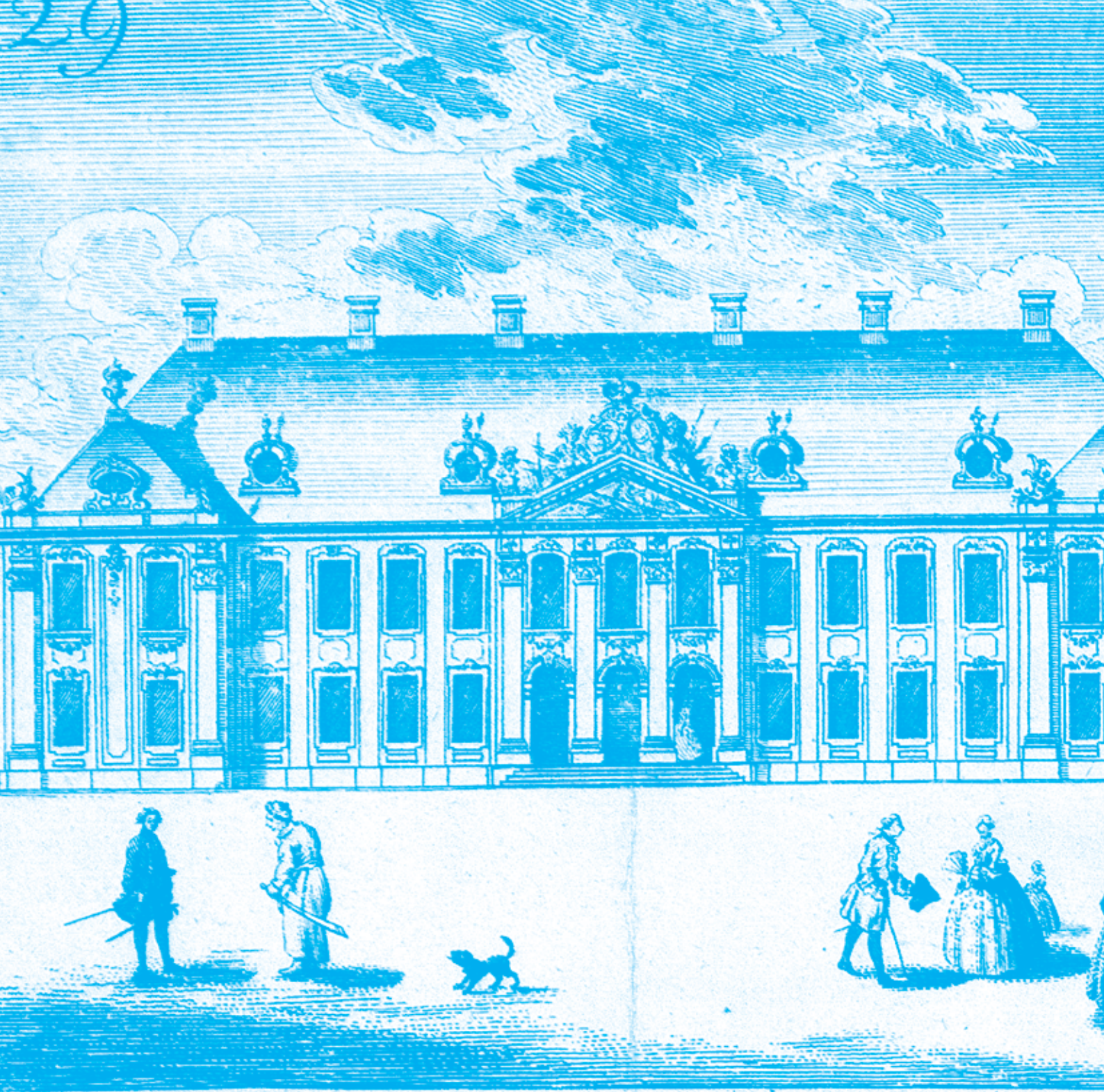
- › „Sprawozdanie BN za rok 2012”
- › „Biblioteki Publiczne w Liczbach” 2010 (wersja polska)
- › „Biblioteki Publiczne w Liczbach” 2010 (wersja angielska)
- › *Komeda w Archiwum Jazzu Polskiego* – załącznik do „Sprawozdania BN za rok 2011” (płyta)
- › E. Wąsowska: *Mazurek. Katalog tematyczny* (płyta)
- › Jolanta Byczkowska-Sztaba *Rękopisy i druki muzyczne z XVIII wieku w zbiorach Archiwum Opactwa Cystersów w Krakowie-Mogile* (płyta)
- › „Ruch Wydawniczy 2012”
- › „Polska Bibliografia Bibliologiczna 2009”
- › *Słownik języka haseł przedmiotowych Biblioteki Narodowej*
- › „Bibliografia Wydawnictw Ciągłych Nowych, Zawieszonych i Zmieniających Tytuł” (nr 1–4 + kumulacja roczna – 5 wol.)
- › „Polish Library I”

Akcydensy

W 2013 r. wydano ponad 445 933 egzemplarzy różnych akcydensów: broszur, folderów, dyplomów, zaproszeń, materiałów szkoleniowych, wizytówek, plakatów, druków informacyjnych, formularzy, rewersów, a także artykułów reklamujących BN.

Ponadto prowadzono prace projektowe i typograficzne wynikające z zamówień na druki specjalne z Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej oraz na potrzeby własne BN. W 2013 r. wykonano m.in.:

- › faksymile akwareli *Akropol* Cypriana Kamila Norwida, oprawione w drewniane ramki, za szkłem, w płóciennym pudle wyściełanym aksamitem, z pismem przewodnim w języku angielskim
- › faksymile kart z tzw. kanonami z *Ewangeliarza ze Skewry* – 1 rozkładówka – z iluminacjami i złoceniami, w skórzanej oprawie i w skórzanym pudle wyściełanym jedwabiem, z dołączonym komentarzem w języku angielskim
- › faksymile dwóch tomów tekstu Kazimierza Antoszewskiego *Notatki z wykładów na wydziale nauk moralno-politycznych Uniwersytetu Wileńskiego*, oprawny w skórzaną okładkę i ozdobne etui.

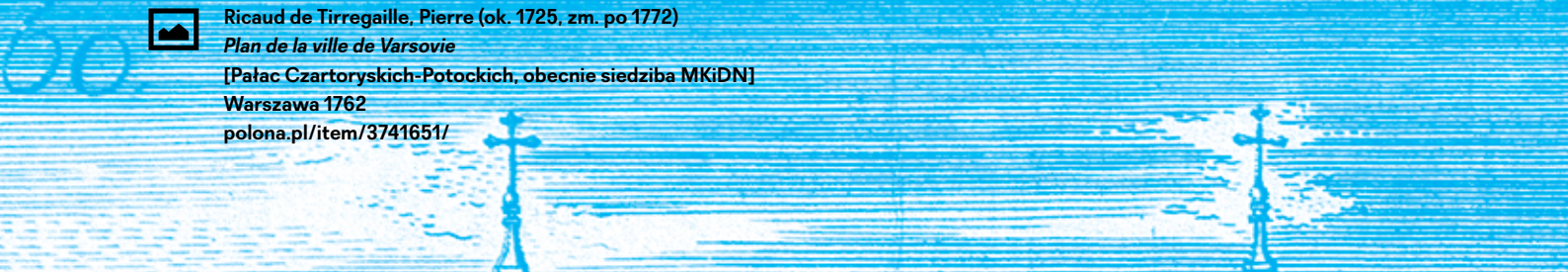
Ricaud de Tirregaille, Pierre (ok. 1725, zm. po 1772)

Plan de la ville de Varsovie

[Pałac Czartoryskich-Potockich, obecnie siedziba MKiDN]

Warszawa 1762

polona.pl/item/3741651/

Zadania zlecone przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

*au Comte de
Brihl.*

Biblioteka Narodowa na podstawie stosownych regulacji prawnych, pełni w obszarze kultury wiele funkcji mających charakter centralny.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Kultury i Sztuki z 19 marca 1998 r. Biblioteka Narodowa jest instytucją upoważnioną do prowadzenia centralnego wykazu bibliotek naukowych. BN prowadzi w odrębnej bazie EWIDENCJA, obok wykazu bibliotek naukowych, rejestr bibliotek należących do ogólnokrajowej sieci bibliotecznej. Na koniec 2013 r. baza prowadzona przez Zakład Dokumentacji Księgoznawczej BN liczyła 4000 rekordów bibliotek, w tym 2582 rekordów bibliotek tworzących ogólnokrajową sieć biblioteczną oraz 1418 rekordów bibliotek naukowych. Status biblioteki naukowej ma jednocześnie 30 bibliotek tworzących ogólnokrajową sieć biblioteczną. Baza jest dostępna w sieci lokalnej Biblioteki Narodowej oraz na stronie internetowej BN.

Zgodnie z Ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz Rozporządzeniem Ministra Kultury z dnia 19 kwietnia 2004 r. w sprawie wywozu zabytków i przedmiotów o cechach zabytków za granicę, Dyrektor Biblioteki Narodowej wydaje zezwolenia na wywóz za granicę materiałów bibliotecznych mających więcej niż 50 lat. Nowelizacja ustawy podniosła w czerwcu 2010 r. próg wartości jednostkowej zabytków, co zmniejszyło liczbę wniosków wpływających w tej sprawie do BN. W 2013 r. wydano 7 zezwoleń czasowych na wywóz za granicę na wystawy 337 tytułów w 97 woluminach, 4 rękopisów i jednego eksponatu filatelistycznego oraz 8 pozwoleń na wywóz stały.

Ponadto zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 9 grudnia 2008 r. Biblioteka Narodowa została upoważniona do uznawania kwalifikacji do wykonywania zawodów bibliotekarza i bibliotekarza-pracownika dokumentacji i informacji naukowej, nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub w państwach członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronach umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym.

Zgodnie z decyzją Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z 22 października 2009 r. Biblioteka Narodowa zarządzała programem „Zakup nowości wydawniczych dla bibliotek”, który stał się programem własnym Narodowej Książnicy.

Ponadto na mocy decyzji MKiDN z października 2009 r. Biblioteka Narodowa stała się też Centrum Kompetencji w zakresie digitalizacji materiałów bibliotecznych w Polsce. W ramach realizacji zadania BN prowadziła prace na rzecz zwiększenia liczebności zasobów biblioteki cyfrowej i ich dostępności dla użytkowników, udzielano konsultacji instytucjom zajmującym się digitalizacją, prowadzono praktyki i szkolenia w zakresie digitalizacji i tworzenia bibliotek cyfrowych. Szczegóły związane z realizacją zadania zostały opisane w rozdziałach *Biblioteki cyfrowe* oraz *Ochrona i konserwacja zbiorów*.

Na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów z 28 lutego 2011 r. w sprawie rozciągnięcia stosowania przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, Dyrektor Biblioteki Narodowej jest organem upoważnionym do wydawania opinii, czy ruchomość – materiał biblioteczny – stanowi zabytek oraz do wskazania państwowej instytucji kultury, której materiał winien być przekazany.

Biblioteka Narodowa, na zlecenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, kontynuowała także w 2013 r. prowadzenie obsługi administracyjnej Krajowej Rady Bibliotecznej i Rady do spraw Narodowego Zasobu Bibliotecznego.

Krajowa Rada Biblioteczna (KRB)

Zgodnie z zapisami Ustawy o bibliotekach dnia 27 czerwca 1997 r. oraz Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 14 lutego 2012 r. do zadań Krajowej Rady Bibliotecznej, której kadencja trwa pięć lat, należy: opiniowanie aktów prawnych dotyczących bibliotek, koordynowanie ogólnokrajowych przedsięwzięć bibliotecznych, stymulowanie rozwoju najważniejszych kierunków polskiego bibliotekarstwa,

opiniowanie działań i inicjatyw istotnych dla rozwoju bibliotek oraz okresowa ocena działalności bibliotek i skuteczności polityki bibliotecznej. W skład Rady powoływani są przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego: dyrektor Biblioteki Narodowej, dyrektor Biblioteki Jagiellońskiej, czterech przedstawicieli bibliotek publicznych wskazani przez MKiDN, czterech przedstawicieli bibliotek szkolnych, pedagogicznych i naukowych wskazani przez Ministra Edukacji Narodowej, dwaj przedstawiciele środowisk naukowych wskazani przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz trzech przedstawicieli środowisk bibliotekarskich i twórczych. Przewodniczącym Krajowej Rady Bibliotecznej jest od 2009 r. dyrektor BN dr Tomasz Makowski.

Członkami KRB na lata 2009–2014 są:

- › Sylwia Czacharowska – dyrektor Warmińsko-Mazurskiej Biblioteki Pedagogicznej w Olsztynie
- › dr hab. Anna Gruca – Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Jagiellońskiego
- › Małgorzata Kłós – dyrektor Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Gdańsku
- › Jan Krajewski – prezes Polskiego Związku Bibliotek
- › prof. dr hab. Jan Malicki – dyrektor Biblioteki Śląskiej
- › Piotr Matywiecki – przedstawiciel Pen Clubu
- › Jacek Nowiński – dyrektor Biblioteki Elbląskiej
- › Andrzej Ociepa – dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej we Wrocławiu
- › prof. dr hab. Zdzisław Pietrzyk – dyrektor Biblioteki Jagiellońskiej
- › prof. dr hab. Barbara Sosińska-Kalata – Instytut Informacji Naukowej i Studiów Bibliologicznych UW
- › Elżbieta Stefańczyk – przewodnicząca Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich
- › Teresa Szymorowska – dyrektor Książnicy Kopernikańskiej w Toruniu
- › Danuta Tatarczak – Publiczne Gimnazjum nr 4 w Siedlcach
- › Iwona Włodarska – VIII Liceum Ogólnokształcące w Warszawie.

W 2013 r. odbyło się dziewięć posiedzeń ogólnych Krajowej Rady Bibliotecznej oraz jedno posiedzenie zespołu roboczego KRB do spraw zmian w formularzu

GUS K-03. KRB pozytywnie zaopiniowała wniosek Zakładu Narodowego im. Ossolińskich o zaliczenie Biblioteki Zakładu Narodowego im. Ossolińskich do bibliotek naukowych. Ponadto w ciągu roku do Krajowej Rady Bibliotecznej wpłynęło 138 wniosków z prośbą o wyrażenie opinii dotyczących połączenia bibliotek z innymi instytucjami kultury. Łącznie w 2013 r. KRB wydała 94 opinie, w tym 51 negatywnych i 43 pozytywne. Ponadto w czasie posiedzeń Rada dyskutowała nad postulatami zmian w formularzu „GUS K-03 Sprawozdanie biblioteki”, przygotowanymi przez zespół roboczy KRB ds. zmian w formularzu GUS K-03. Zebrani z jedną poprawką przyjęli zaprezentowane propozycje. Rada debatowała także nad projektem założeń Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji do ustawy o poprawie warunków świadczenia usług przez jednostki samorządu terytorialnego. Dyskutowano również nad możliwością i zakresem wspierania bibliotek prowadzonych przez towarzystwa naukowe, nad zakresem stosowania przepisów Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 29 października 2008 r. w sprawie ewidencji materiałów bibliotecznych.

Rada do spraw Narodowego Zasobu Bibliotecznego

Rada działa w oparciu o zapisy Ustawy o bibliotekach z dnia 27 czerwca 1997 r. oraz Zarządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 1 marca 2012 r. w sprawie Regulaminu Rady ds. Narodowego Zasobu Bibliotecznego. Zadaniem Rady jako organu opiniodawczo-doradczego dla Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego jest: opiniowanie wniosków organizatorów bibliotek o włączenie ich zbiorów do Narodowego Zasobu Bibliotecznego oraz przedstawianie ministrowi propozycji dotyczących zatwierdzenia tych wniosków, opiniowanie systemu informacji o narodowym systemie bibliotecznym, opracowanie i przyjmowanie planów pracy dotyczących zasobu. Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego zarządzeniem z dnia 8 czerwca 2012 r. powołał skład Rady na lata 2012–2016.

W Radzie zasiadają:

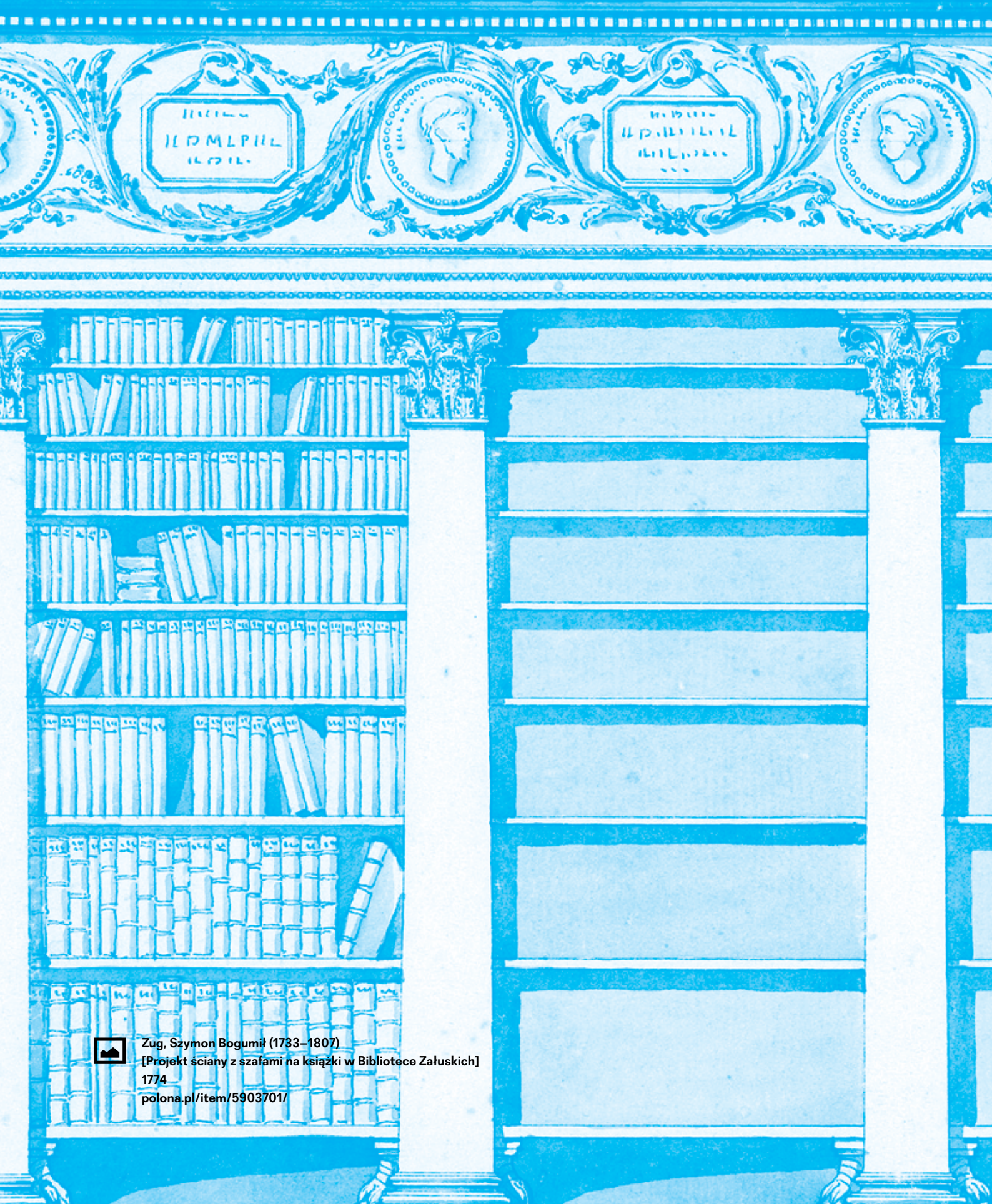
- › dr Tomasz Makowski – Dyrektor Biblioteki Narodowej, Przewodniczący Rady
- › prof. dr hab. Zdzisław Pietrzyk – Dyrektor Biblioteki Jagiellońskiej, Wiceprzewodniczący Rady
- › dr Mariusz Dworsatschek – Wicedyrektor ds. Bibliotecznych Zakładu Narodowego im. Ossolińskich
- › dr Zina Jarmoszuk – Dyrektor Departamentu Mecenatu Państwa, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
- › dr Jan Kozłowski – Radca Ministra w Departamencie Strategii, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego
- › prof. dr hab. Jan Malicki – Dyrektor Biblioteki Śląskiej
- › Beata Pawłowska – Dyrektor Departamentu Kształcenia Ogólnego i Wychowania, Ministerstwo Edukacji Narodowej
- › dr Ewa Perłakowska – Dyrektor Departamentu Kształcenia Narodowego Zasobu Archiwalnego, Naczelną Dyrekcją Archiwów Państwowych
- › Ewa Potrzebnicka – Zastępca Dyrektora ds. Ochrony i Udostępniania Zbiorów, Biblioteka Narodowa
- › dr Zofia Tylewska-Ostrowska – Dyrektor Biblioteki Gdańskiej, Polska Akademia Nauk

W 2013 r. odbyły się dwa posiedzenia Rady. Na posiedzeniu 27 marca 2013 r. przyjęto sprawozdanie z prac Rady za rok 2012 i uchwalono plan prac Rady na rok 2013. Głównym przedmiotem obrad były zalecenia dotyczące procedury realizacji Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w sprawie Narodowego Zasobu Bibliotecznego. Ich projekt został przedstawiony przez przewodniczącego zespołu roboczego Rady dr. Mariusza Dworsatschka. Na posiedzeniu 30 września 2013 r. Rada przyjęła projekt formularza rekomendowanego bibliotekom starającym się o przyjęcie do Narodowego Zasobu Bibliotecznego. Ponadto zaakceptowała zalecany tryb aplikowania o włączenie do Narodowego Zasobu Bibliotecznego oraz pozytywnie zaopiniowała skład zespołu roboczego do sporządzenia projektu opinii. Zespół zajmie się wnioskiem o włączenie części zbiorów biblioteki PAU i PAN w Krakowie do Narodowego Zasobu Bibliotecznego. W związku z nowelizacją rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 4 lipca 2012 r.

w sprawie Narodowego Zasobu Bibliotecznego Rada ds. Narodowego Zasobu Bibliotecznego i Biblioteka Narodowa zorganizowała 13 listopada 2013 r. konferencję dla dyrektorów i pracowników bibliotek, których zbiory w całości lub części należały do Narodowego Zasobu Bibliotecznego. Podczas konferencji przekazane zostały informacje oraz dokumenty niezbędne do sprawnego i efektywnego złożenia wniosku o zaliczenie zbiorów do Zasobu.

Program „Zakup nowości wydawniczych dla bibliotek”

W 2009 r. Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego wyraził zgodę na uruchomienie przez Bibliotekę Narodową programu „Zakup nowości wydawniczych dla bibliotek” w ramach zadań własnych BN. W styczniu 2010 r. Minister powołał Zespół sterujący ds. zakupu nowości wydawniczych dla bibliotek oraz zatwierdził regulamin programu. Dyrektor BN powołał w strukturze BN osobny Zespół do spraw Programu Biblioteki Narodowej „Zakup nowości wydawniczych dla bibliotek”. Pracami Zespołu kierowała od 1 stycznia 2013 r. Marzena Kowalczyk-Alberska. Nadzór w imieniu dyrektora BN sprawuje Pełnomocnik dyrektora ds. współpracy z bibliotekami publicznymi. W kwietniu 2013 r. odbyło się w BN spotkanie dyrektorów wojewódzkich bibliotek publicznych z członkami Zespołu Sterującego, na którym przedstawiono zasady i kryteria przyznawania środków. Podobnie jak w 2012 r., wprowadzono do programu zapis określający, że 1/3 przyznanej danej bibliotece kwoty musi być przeznaczona na zakup nowości książkowych dla dzieci i młodzieży. Wojewódzkie biblioteki publiczne przedłożyły w maju 2013 r. propozycje podziału dotacji dla poszczególnych bibliotek wraz z przyjętymi kryteriami. Dofinansowaniem objęto 2473 biblioteki na łączną kwotę 20 mln zł (w 2012 r. dofinansowano 2462 dwie biblioteki na kwotę 20 mln zł w 2011 r. – 2455 biblioteki na kwotę 15 mln zł, a w 2010 r. – 2434 biblioteki na kwotę 10 milionów zł).

Zug, Szymon Bogumił (1733–1807)

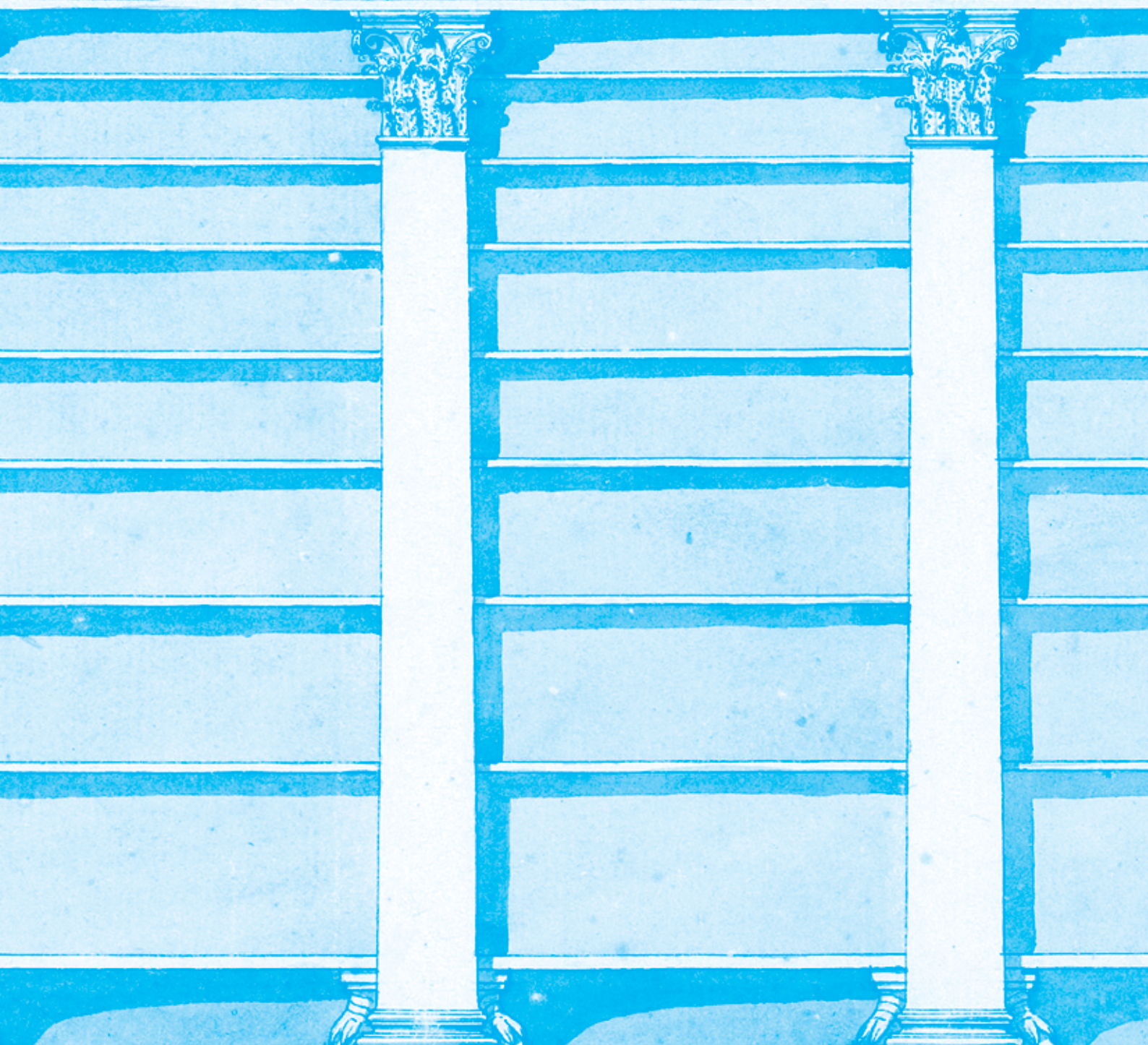
[Projekt ściany z szafami na książki w Bibliotece Załuskich]

1774

polona.pl/item/5903701/

Struktura organizacyjna Biblioteki Narodowej

Schemat Organizacyjny (stan na 31 grudnia 2013 r.)

I. Dyrektor – dr Tomasz Makowski

Dyrektorowi Biblioteki Narodowej podlegają bezpośrednio:

- › Główny Księgowy BN (Beata Szczygieł)
- › Instytut Bibliograficzny (dr Jarosław Pacek)
- › Oddział Finansowo-Księgowy (Bogumiła Bańska)
- › samodzielne stanowisko pracy – radca prawny (Barbara Karpowicz-Ćwiek)
- › samodzielne stanowisko pracy – audytor wewnętrzny BN (Marcin Laskowski, Aneta Szymanek-Wołek)
- › samodzielne stanowisko pracy – Sekretarz Dyrekcji – wakat
- › samodzielne stanowisko pracy – pełnomocnik Dyrektora Biblioteki Narodowej ds. ochrony informacji niejawnych (Maria Remisz)
- › samodzielne stanowisko pracy – Doradca Dyrektora BN (prof. Jadwiga Kołodziejska do 30 września 2013 r.)
- › samodzielne stanowisko pracy – pełnomocnik Dyrektora Biblioteki Narodowej ds. współpracy z bibliotekami publicznymi (Elżbieta Stefańczyk)
- › Zespół do spraw Programu Biblioteki Narodowej „Zakup nowości wydawniczych do bibliotek” (Marzena Kowalczyk-Alberska)

II. Zastępca Dyrektora do spraw naukowych – dr Monika Mitera

Zastępcy Dyrektora do spraw naukowych podlegają bezpośrednio:

- › Instytut Książki i Czytelnictwa (dr Roman Chymkowski)
- › Oddział Spraw Pracowniczych (Jolanta Krakowiak)
- › Oddział Służby Ochrony BN (Bogusław Walicki)
- › Oddział Udostępniania Zbiorów Specjalnych (Aleksandra Kujawa-Eberharter)
- › Sekretariat Naukowy (Dominik Cieszkowski)
- › Zakład Rękopisów (Barbara Dzierżanowska, Anna Romaniuk od 1 lipca 2013 r.)

- › Zakład Starych Druków (Barbara Dzierżanowska)
- › Zakład Zbiorów Ikonograficznych (Agata Pietrzak)
- › samodzielne stanowisko pracy: Pełnomocnik Dyrektora BN do spraw zakupów i darów materiałów bibliotecznych (Hanna Kęsicka)

Z upoważnienia Dyrektora Biblioteki Narodowej zastępca Dyrektora do spraw naukowych sprawuje nadzór nad:

- › samodzielnym stanowiskiem pracy ds. BHP (Andrzej Ziemiszewski, Zenon Kondratowicz do 30 czerwca 2013, Jolanta Chrzęścik od 26 sierpnia 2013 r.)
- › samodzielnym stanowiskiem pracy ds. kontroli wewnętrznej (Alfred Kabata)
- › samodzielnym stanowiskiem pracy ds. obronnych i zarządzania kryzysowego (Sławomir Wilemski)

III. Zastępca Dyrektora do spraw cyfrowych – Katarzyna Ślaska

Zastępcy Dyrektora do spraw cyfrowych podlegają bezpośrednio:

- › Oddział – Archiwum Zakładowe BN (Maria Remisz, p.o. Bartłomiej Jaworski od 1 listopada 2013 r.)
- › Oddział – Kancelaria (Marzena Sokołowska)
- › Zakład Dokumentów Elektronicznych (Anna Wasilewska)
- › Zakład Edukacji Bibliotekarskiej, Informacyjnej i Dokumentacyjnej (Magdalena Rud),
- › Zakład Informacji Naukowej (Maria Małgorzata Michalska)
- › Zakład Reprografii i Digitalizacji (Hanna Wróblewska)
- › Zakład – Wydawnictwo BN (Katarzyna Niewczas) samodzielne stanowisko pracy – Administrator
- › Bezpieczeństwa Informacji (Adam Lenarczyk)

IV. Zastępca Dyrektora do spraw ochrony i udostępniania zbiorów – Ewa Potrzebicka

Zastępcy Dyrektora do spraw ochrony i udostępniania zbiorów podlegają bezpośrednio:

- › Oddział – Intrologatornia Specjalistyczna (Beata Włosińska)
- › Oddział Kontroli Zbiorów (Marta Chodowska)
- › Oddział Magazynów Bibliotecznych (Hanna Ławska-Płaska)
- › Oddział Wypożyczania Krajowego i Zagranicznego (Dorota Fortuna)
- › Oddział Zasobu Wymiennego (Joanna Piekarska)
- › Zakład Czytelń (Krzysztof Dzieliński)
- › Zakład Konserwacji Masowej Zbiorów Bibliotecznych (Agata Lipińska)
- › Zakład Konserwacji Zbiorów Bibliotecznych (Bartosz Szymański)
- › Zakład – Laboratorium Konserwatorskie Zbiorów Bibliotecznych (Donata Rams, Bogdan Filip Zerek od 1 października 2013 r.)

V. Zastępca Dyrektora do spraw administracyjno-technicznych – Grażyna Spiechowicz-Kristensen

Zastępcy Dyrektora do spraw administracyjno-technicznych podlegają bezpośrednio:

- › Oddział Administracyjno-Gospodarczy (p.o. Katarzyna Chmielewska, Katarzyna Ostenda od 1 kwietnia 2013 r.)
- › Oddział Inwestycji i Remontów (Artur Galiński)
- › Oddział Planowania i Zamówień Publicznych (Sławomir Majcher)
- › samodzielne stanowisko pracy ds. ochrony przeciwpożarowej (Henryk Łoza, Łukasz Podolec)
- › Zespół zadaniowy ds. koordynowania prac związanych z działaniami organizacyjno-logistycznymi polegającymi na zapewnieniu współpracy między Oddziałem Inwestycji i Remontów a pozostałymi komórkami Biblioteki Narodowej przy realizacji zadania inwestycyjnego pn. „Termomodernizacja obiektów wchodzących w skład kompleksu Biblioteki Narodowej w Warszawie, al. Niepodległości 213” (Piotr Grotkowski do 1 lipca 2013 r.)

VI. Zastępca Dyrektora do spraw rozwoju – Mikołaj Baliszewski

Zastępcy Dyrektora do spraw rozwoju podlegają bezpośrednio:

- › Sekretariat Organizacyjny (Marcin Jaworowicz)
- › Zakład Bibliografii Polskiej 1901–1939 (Grażyna Federowicz, Joanna Podurgiel od 1 kwietnia 2013 r.)
- › Zakład Bibliografii Zawartości Czasopism (Beata Wieczorkowska)
- › Zakład Cyfrowej Biblioteki Narodowej *Polona* (Agnieszka Leszyńska)
- › Zakład Czasopism (Krzysztof Alberski)
- › Zakład Dokumentacji Księgoznawczej (Jan Dionizy Mejor)
- › Zakład Dokumentów Życia Społecznego (Agnieszka Alberska)
- › Zakład Gromadzenia i Uzupełniania Zbiorów (Hanna Wiejacz)
- › Zakład Książki (Anna Kałudzka, Ewa Zalewska-Mańk od 1 marca 2013 r.)
- › Zakład Technologii Informatycznych (Anna Szymańska-Sielużycka, Anna Surma od 1 kwietnia 2013 r.)
- › Zakład Zbiorów Dźwiękowych i Audiowizualnych (Agnieszka Kraśnicka-Kisiel, od 1 maja zastępca kierownika Maria Wróblewska),
- › Zakład Zbiorów Kartograficznych (Barbara Przyłuska, Romualda Szura od 1 marca 2013 r.)
- › Zakład Zbiorów Muzycznych (Mariola Nałęcz)
- › samodzielne stanowisko pracy do spraw znormalizowanych numerów wydawnictw ISBN ISMN (Dorota Cymer)
- › samodzielne stanowisko pracy – Bibliotekarz Systemowy (Zofia Żurawińska)
- › samodzielne stanowisko pracy do spraw statystyki wydawnictw (dr Olga Dawidowicz-Chymkowska)
- › Zespół Zadaniowy Bibliotekarza Systemowego (Zofia Żurawińska)
- › Zespół Zadaniowy „Korpus Publikacji Polskich” (Grażyna Federowicz od 1 marca 2013 r.)

Pracownicy Biblioteki Narodowej (stan na 31 grudnia 2013 r.)

Liczba etatów ogółem	783,64
Liczba pracowników ogółem	814
Kadra zarządzająca	7
Pracownicy merytoryczni (pracownicy naukowci, bibliotekarze, pozostali pracownicy merytoryczni)	592
Pracownicy administracyjni	85
Pracownicy techniczni i obsługi (w tym służba ochrony BN)	130
Pracownicy ze stopniem naukowym	27
Pracownicy z wyższym wykształceniem	471

Pracownicy Biblioteki Narodowej zmarli w 2013 r.

Barbara Jandzińska, wieloletni pracownik Zakładu Zbiorów Mikrofilmowych, związana z BN od ponad 30 lat (16 marca 2013 r.)

Hanna Kurowska, wieloletni pracownik Oddziału Rachunkowo-Budżetowego BN (21 marca 2013 r.)

Halina Wołejko, wieloletni pracownik Pracowni Bibliografii Poloników Zagranicznych BN, redaktor roczników „Polonica Zagraniczne. Bibliografia”, związana z BN od ponad 30 lat (27 marca 2013 r.)

prof. dr hab. Barbara Koc, wieloletni pracownik Zakładu Rękopisów Biblioteki Narodowej, redaktor „Biuletynu Informacyjnego Biblioteki Narodowej”, wybitna znawczyni literatury XIX i XX w., autorka prac o Josefie Conradzie, Władysławie Reymoncie, Zenonie Przesmyckim i Krzysztofie Kamiliu Baczyńskim, autorka opracowań tomów VIII i IX *Katalogu Rękopisów Biblioteki Narodowej* i współautorka *Inwentarza rękopisów Biblioteki Ordynacji Zamojskiej* (9 sierpnia 2013 r.)

Zarządzenia Dyrektora Biblioteki Narodowej wydane w 2013 r.

- › Zarządzenie 1 z dnia 8.01.2013 r. w sprawie utworzenia Zespołu zadaniowego ds. wdrożenia oprogramowania wspomagającego przepływ pracy i dokumentów w Bibliotece Narodowej, ze szczególnym uwzględnieniem procesu budżetowania oraz rozliczania budżetu.
- › Zarządzenie 2 z dnia 8.01.2013 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej ds. przekazania stanowiska kierownika Zakładu Technologii Informatycznych
- › Zarządzenie 3 z dnia 8.01.2013 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej ds. przekazania stanowiska kierownika Zespołu ds. Programu Biblioteki Narodowej „Zakup nowości wydawniczych do bibliotek”
- › Zarządzenie 4 z dnia 8.01.2013 r. w sprawie wprowadzenia aktualizacji Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego
- › Zarządzenie 5 z dnia 11.01.2013 r. zmieniające zarządzenie w sprawie przygotowania i funkcjonowania służby „Stałego Dyżuru” w Bibliotece Narodowej

- › Zarządzenie 6 z dnia 11.01.2013 r. w sprawie organizacji, uruchamiania i działania Stałego Dyżuru Biblioteki Narodowej
- › Zarządzenie 7 z dnia 16.01.2013 r. w sprawie ustalenia zakresu działania samodzielnego stanowiska pracy – Auditor Wewnętrzny BN
- › Zarządzenie 8 z dnia 16.01.2013 r. zmieniające zarządzenie w sprawie wprowadzenia w Bibliotece Narodowej Karty Audytu Wewnętrznego
- › Zarządzenie 9 z dnia 16.01.2013 r. w sprawie kontroli prawidłowości wykonywania przez biblioteki publiczne zadań określonych w umowach dotyczących dofinansowania realizowanych w okresie od 1 stycznia 2011 r. do 30 listopada 2011 r. zadań w ramach programu Biblioteki Narodowej „Zakup nowości wydawniczych do bibliotek”
- › Zarządzenie 10 z dnia 22.01.2013 r. w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko starszego bibliotekarza w Zakładzie Starych Druków
- › Zarządzenie 11 z dnia 22.01.2013 r. w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza w Zakładzie Starych Druków
- › Zarządzenie 12 z dnia 22.01.2013 r. w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko kierownika Zakładu Zbiorów Kartograficznych
- › Zarządzenie 13 z dnia 22.01.2013 r. w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko kierownika Zakładu Książki
- › Zarządzenie 14 z dnia 31.01.2013 r. w sprawie utworzenia i ustalenia zakresu działania Zespołu Zadaniowego „Korpus Publikacji Polskich”
- › Zarządzenie 15 z dnia 1.02.2013 r. zmieniające zarządzenie w sprawie utworzenia i ustalenia zakresu działania Zespołu Zadaniowego Bibliotekarza Systemowego
- › Zarządzenie 16 z dnia 4.02.2013 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej ds. przekazania stanowiska kierownika Zakładu Katalogów Centralnych
- › Zarządzenie 17 z dnia 4.02.2013 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustalenia składu osobowego Kolegium Biblioteki Narodowej oraz wprowadzenia „Regulaminu określającego zasady działania Kolegium Biblioteki Narodowej”
- › Zarządzenie 18 z dnia 5.02.2013 r. w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko kierownika Zespołu Zadaniowego „Korpus Publikacji Polskich”
- › Zarządzenie 19 z dnia 7.02.2013 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej ds. przekazania stanowiska kierownika Zakładu Zbiorów Kartograficznych
- › Zarządzenie 20 z dnia 13.02.2013 r. w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko zastępcy kierownika Zespołu Zadaniowego „Korpus Publikacji Polskich”
- › Zarządzenie 21 z dnia 13.02.2013 r. w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko kierownika Sekretariatu Naukowego
- › Zarządzenie 22 z dnia 13.02.2013 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej ds. przekazania stanowiska kierownika Zakładu Statystyki Wydawnictw
- › Zarządzenie 23 z dnia 13.02.2013 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej ds. przekazania stanowiska kierownika Zakładu Książki
- › Zarządzenie 24 z dnia 13.02.2013 r. zmieniające Regulamin Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych Biblioteki Narodowej
- › Zarządzenie 25 z dnia 18.02.2013 r. w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko specjalisty/starszego specjalisty w Oddziale Planowania i Zamówień Publicznych
- › Zarządzenie 26 z dnia 18.02.2013 r. w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowiska kustosza i starszego kustosza w Zespole Zadaniowym „Korpus Publikacji Polskich”
- › Zarządzenie 27 z dnia 18.02.2013 r. w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowiska młodszego bibliotekarza, bibliotekarza i starszego bibliotekarza w Zespole Zadaniowym „Korpus Publikacji Polskich”
- › Zarządzenie 28 z dnia 28.02.2013 r. w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko specjalisty/starszego specjalisty (z powierzeniem funkcji zastępcy kierownika) w Oddziale-Kancelaria
- › Zarządzenie 29 z dnia 28.02.2013 r. w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko asystenta w Pracowni Badań Czytelnictwa

- › Zarządzenie 30 z dnia 1.03.2013 r. w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko kierownika Zakładu Bibliografii Polskiej 1901-1939
- › Zarządzenie 31 z dnia 6.03.2013 r. w sprawie wprowadzenia zasad dokonywania samooceny kontroli zarządczej oraz opracowania oświadczenia o stanie kontroli zarządczej w Bibliotece Narodowej za 2012 rok
- › Zarządzenie 32 z dnia 11.03.2013 r. zmieniające zarządzenie w sprawie wprowadzenia Regulaminu przekazywania stanowisk kierowniczych w Bibliotece Narodowej
- › Zarządzenie 33 z dnia 11.03.2013 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustalenia składu osobowego Kolegium Biblioteki Narodowej oraz wprowadzenia „Regulaminu określającego zasady działania Kolegium Biblioteki Narodowej”
- › Zarządzenie 34 z dnia 13.03.2013 r. zmieniające Regulamin wynagradzania pracowników Biblioteki Narodowej
- › Zarządzenie 35 z dnia 14.03.2013 r. w sprawie ustalenia zakresu działania Zakładu Książki
- › Zarządzenie 36 z dnia 15.03.2013 r. zmieniające zarządzenie w sprawie powołania Komisji Bezpieczeństwa i Higieny Pracy
- › Zarządzenie 37 z dnia 19.03.2013 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej ds. przekazania spraw Zakładu Opracowania Rzeczowego
- › Zarządzenie 38 z dnia 19.03.2013 r. zmieniające zarządzenie w sprawie powołania komitetu redakcyjnego „Rocznika Biblioteki Narodowej”
- › Zarządzenie 39 z dnia 25.03.2013 r. w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowiska w Zakładzie Książki: zastępcy kierownika, starszego bibliotekarza/kustosza, starszego kustosza.
- › Zarządzenie 40 z dnia 29.03.2013 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustalenia zakresu działania Oddziału Administracyjno-Gospodarczego
- › Zarządzenie 41 z dnia 29.03.2013 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustalenia zakresu działania Sekretariatu Naukowego
- › Zarządzenie 42 z dnia 29.03.2013 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustalenia zakresu działania Sekretariatu Organizacyjnego
- › Zarządzenie 43 z dnia 29.03.2013 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustalenia zakresu działania Zakładu Informacji Naukowej
- › Zarządzenie 44 z dnia 29.03.2013 r. w sprawie ustalenia zakresu działania Zakładu Czasopism
- › Zarządzenie 45 z dnia 29.03.2013 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustalenia zakresu działania Oddziału Spraw Pracowniczych
- › Zarządzenie 46 z dnia 9.04.2013 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej ds. przekazania stanowiska kierownika Sekretariatu Naukowego
- › Zarządzenie 47 z dnia 9.04.2013 r. w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko kierownika Pracowni Inwentarzy i Katalogu Zakładu Czasopism
- › Zarządzenie 48 z dnia 9.04.2013 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej ds. przekazania spraw związanych z usługami świadczonymi na rzecz BN w zakresie telefonów komórkowych z Oddziału Administracyjno-Gospodarczego do Sekretariatu Naukowego
- › Zarządzenie 49 z dnia 17.04.2013 r. w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko starszego bibliotekarza lub asystenta w Pracowni Teorii i Organizacji Bibliografii w Instytucie Bibliograficznym
- › Zarządzenie 50 z dnia 17.04.2013 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej ds. przekazania stanowiska kierownika Zakładu Bibliografii Polskiej 1901-1939
- › Zarządzenie 51 z dnia 17.04.2013 r. w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko adiunkta lub starszego kustosza w Pracowni Teorii i Organizacji Bibliografii w Instytucie Bibliograficznym
- › Zarządzenie 52 z dnia 17.04.2013 r. w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko zastępcy kierownika w Zakładzie Bibliografii Zawartości Czasopism
- › Zarządzenie 53 z dnia 29.04.2013 r. zmieniające zarządzenie nr 22/2013 Dyrektora Biblioteki Narodowej z dnia 13 lutego 2013 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej ds. przekazania stanowiska kierownika Zakładu Statystyki Wydawnictw

- › Zarządzenie 54 z dnia 29.04.2013 r. w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko zastępcy kierownika Zakładu Bibliografii Polskiej 1901-1939
- › Zarządzenie 55 z dnia 29.04.2013 r. w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko zastępcy kierownika Zakładu Zbiorów Kartograficznych
- › Zarządzenie 56 z dnia 30.04.2013 r. w sprawie ustalenia aktualnego podziału zadań Dyrektora i zastępców dyrektora Biblioteki Narodowej
- › Zarządzenie 57 z dnia 30.04.2013 r. w sprawie wprowadzenia „Procedury w sprawie kwalifikacji podatkowej nabywanych przez Bibliotekę Narodową towarów i usług pod względem prawa do odliczenia podatku VAT naliczonego”.
- › Zarządzenie 58 z dnia 30.04.2013 r. w sprawie wprowadzenia zmian w „Instrukcji sporządzania, kontroli i obiegu dokumentów finansowo – księgowych w Bibliotece Narodowej”.
- › Zarządzenie 59 z dnia 15.05.2013 r. w sprawie utworzenia i ustalenia zakresu działania samodzielnego stanowiska pracy – Pełnomocnik Dyrektora Biblioteki Narodowej do spraw zakupów i darów materiałów bibliotecznych
- › Zarządzenie 60 z dnia 15.05.2013 r. zmieniające zarządzenie nr 48/2013 Dyrektora Biblioteki Narodowej z dnia 9 kwietnia 2013 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej ds. przekazania spraw związanych z usługami świadczonymi na rzecz BN w zakresie telefonów komórkowych z Oddziału Administracyjno-Gospodarczego do Sekretariatu Naukowego
- › Zarządzenie 61 z dnia 20.05.2013 r. w sprawie powołania komisji likwidacyjnej do likwidacji zużytych składników (elementów) majątku ruchomego, niebędącego sprzętem komputerowym
- › Zarządzenie 62 z dnia 20.05.2013 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej ds. przekazania dokumentacji dotyczącej nadzoru nad Oddziałem – Archiwum Zakładowe BN, Zakładem – Wydawnictwo BN i Zakładem Edukacji Bibliotekarskiej, Informacyjnej i Dokumentacyjnej
- › Zarządzenie 63 z dnia 20.05.2013 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej ds. przekazania dokumentacji dotyczącej nadzoru nad Zakładem Cyfrowej Biblioteki Narodowej Polona i Zakładem Technologii Informatycznych
- › Zarządzenie 64 z dnia 20.05.2013 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej ds. przekazania dokumentacji dotyczącej nadzoru nad Zakładem Informacji Naukowej
- › Zarządzenie 65 z dnia 20.05.2013 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej ds. przekazania dokumentacji dotyczącej nadzoru nad Oddziałem – Kancelaria
- › Zarządzenie 66 z dnia 20.05.2013 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustalenia zakresu działania Oddziału Administracyjno-Gospodarczego
- › Zarządzenie 67 z dnia 20.05.2013 r. zmieniające Regulamin przyznawania i używania służbowego telefonu komórkowego
- › Zarządzenie 68 z dnia 20.05.2013 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustalenia zakresu działania Zakładu Zbiorów Ikonograficznych
- › Zarządzenie 69 z dnia 22.05.2013 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ogłoszenia składu Komisji Socjalnej
- › Zarządzenie 70 z dnia 27.05.2013 r. w sprawie wniosków o zakup lub przyjęcie darowizny materiałów bibliotecznych
- › Zarządzenie 71 z dnia 27.05.2013 r. zmieniające zarządzenie w sprawie powołania Komisji Pojedynczej
- › Zarządzenie 72 z dnia 28.05.2013 r. w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko kustosa/starszego kustosa w Pracowni Kartoteki Haseł Wzorcowych w Instytucie Bibliograficznym
- › Zarządzenie 73 z dnia 28.05.2013 r. w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko adiunkta w Pracowni Badania Historii Czytelnictwa w Instytucie Książki i Czytelnictwa
- › Zarządzenie 74 z dnia 28.05.2013 r. w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko kierownika Zakładu Rękopisów
- › Zarządzenie 75 z dnia 28.05.2013 r. w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko głównego specjalisty ds. zamówień publicznych
- › Zarządzenie 76 z dnia 28.05.2013 r. w sprawie powołania komisji likwidacyjnej do likwidacji sprzętu

komputerowego uszkodzonego oraz przestarzałego technologicznie

- › Zarządzenie 77 z dnia 31.05.2013 r. zmieniające Regulamin przyznawania premii uznaniowej pracownikom Biblioteki Narodowej
- › Zarządzenie 78 z dnia 31.05.2013 r. zmieniające Regulamin przyznawania nagród pieniężnych pracownikom Biblioteki Narodowej
- › Zarządzenie 79 z dnia 11.06.2013 r. w sprawie ustalenia aktualnego podziału zadań Dyrektora i zastępców dyrektora Biblioteki Narodowej
- › Zarządzenie 80 z dnia 11.06.2013 r. zmieniające zarządzenie w sprawie powołania Komisji Bezpieczeństwa i Higieny Pracy
- › Zarządzenie 81 z dnia 11.06.2013 r. w sprawie ustalenia zakresu działania Zakładu Zbiorów Muzycznych
- › Zarządzenie 82 z dnia 12.06.2013 r. w sprawie nagród pieniężnych za rok 2012
- › Zarządzenie 83 z dnia 19.06.2013 r. w sprawie powołania komisji likwidacyjnej do likwidacji zużytych składników (elementów) majątku nieruchomości w związku z prowadzonymi robotami budowlano - instalacyjnymi pn. „Wydzielenia (oddzielenia) architektoniczne - pożarowe (przeciwpożarowe) w budynku C Biblioteki Narodowej w Warszawie, al. Niepodległości 213.”
- › Zarządzenie 84 z dnia 19.06.2013 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej ds. przekazania stanowiska kierownika Zakładu Znormalizowanych Numerów Wydawnictw
- › Zarządzenie 85 z dnia 19.06.2013 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej ds. przekazania samodzielnego stanowiska pracy ds. BHP
- › Zarządzenie 86 z dnia 19.06.2013 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu korzystania z Internetu i zasobów cyfrowych w siedzibie Biblioteki Narodowej
- › Zarządzenie 87 z dnia 26.06.2013 r. zmieniające zarządzenie nr 48/2013 Dyrektora Biblioteki Narodowej z dnia 9 kwietnia 2013 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej ds. przekazania spraw związanych z usługami świadczonymi na rzecz BN w zakresie telefonów komórkowych z Oddziału Administracyjno-Gospodarczego do Sekretariatu Naukowego
- › Zarządzenie 88 z dnia 26.06.2013 r. zmieniające zarządzenie nr 22/2013 Dyrektora Biblioteki Narodowej

z dnia 13 lutego 2013 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej ds. przekazania stanowiska kierownika Zakładu Statystyki Wydawnictw

- › Zarządzenie 89 z dnia 26.06.2013 r. w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko administratora systemów
- › Zarządzenie 90 z dnia 26.06.2013 r. w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko administratora systemów Linux
- › Zarządzenie 91 z dnia 26.06.2013 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej ds. przekazania stanowiska kierownika Zakładu Rękopisów
- › Zarządzenie 92 z dnia 28.06.2013 r. zmieniające zarządzenie w sprawie zmiany regulaminów udostępniania zbiorów w czytelnich Biblioteki Narodowej
- › Zarządzenie 93 z dnia 28.06.2013 r. zmieniające zarządzenie w sprawie powołania komisji likwidacyjnej do likwidacji zużytych składników (elementów) majątku ruchomego, niebędącego sprzętem komputerowym
- › Zarządzenie 94 z dnia 28.06.2013 r. zmieniające zarządzenie w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko głównego specjalisty ds. zamówień publicznych
- › Zarządzenie 95 z dnia 1.07.2013 r. w sprawie powołania w Bibliotece Narodowej komisji inwentaryzacyjnej
- › Zarządzenie 96 z dnia 4.07.2013 r. zmieniające Regulamin Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych Biblioteki Narodowej
- › Zarządzenie 97 z dnia 5.07.2013 r. w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowiska młodszego bibliotekarza, bibliotekarza i starszego bibliotekarza w Zakładzie Cyfrowej Biblioteki Narodowej *Polona*
- › Zarządzenie 98 z dnia 9.07.2013 r. w sprawie zapewnienia napojów pracownikom Biblioteki Narodowej
- › Zarządzenie 99 z dnia 11.07.2013 r. zmieniające zarządzenie w sprawie zabezpieczenia materiałów bibliotecznych o szczególnej wartości zabytkowej ze zbiorów Biblioteki Narodowej
- › Zarządzenie 100 z dnia 11.07.2013 r. w sprawie ustalenia aktualnego podziału zadań Dyrektora i zastępców dyrektora Biblioteki Narodowej

- › Zarządzenie 101 z dnia 16.07.2013 r. w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko starszego bibliotekarza w Zakładzie Książki
- › Zarządzenie 102 z dnia 16.07.2013 r. w sprawie utworzenia i ustalenia zakresu działania samodzielnego stanowiska pracy do spraw statystyki wydawnictw
- › Zarządzenie 103 z dnia 17.07.2013 r. w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko starszego specjalisty/głównego specjalisty ds. BHP
- › Zarządzenie 104 z dnia 18.07.2013 r. w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko asystenta w Pracowni Badań Czytelnictwa Instytutu Książki i Czytelnictwa
- › Zarządzenie 105 z dnia 18.07.2013 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustalenia zakresu działania Zakładu Czasopism
- › Zarządzenie 106 z dnia 23.07.2013 r. zmieniające Regulamin wynagradzania pracowników Biblioteki Narodowej
- › Zarządzenie 107 z dnia 23.07.2013 r. zmieniające Regulamin pracy w Bibliotece Narodowej
- › Zarządzenie 108 z dnia 23.07.2013 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu korzystania z Biblioteki Narodowej
- › Zarządzenie 109 z dnia 29.07.2013 r. zmieniające zarządzenie w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej ds. przekazania stanowiska kierownika Zakładu Rękopisów
- › Zarządzenie 110 z dnia 29.07.2013 r. zmieniające zarządzenie w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej ds. przekazania spraw związanych z usługami świadczonymi na rzecz BN w zakresie telefonów komórkowych z Oddziału Administracyjno-Gospodarczego do Sekretariatu Naukowego
- › Zarządzenie 111 z dnia 29.07.2013 r. zmieniające zarządzenie w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej ds. przekazania stanowiska kierownika Zakładu Statystyki Wydawnictw
- › Zarządzenie 112 z dnia 29.07.2013 r. zmieniające Regulamin organizacyjny Biblioteki Narodowej
- › Zarządzenie 113 z dnia 13.08.2013 r. zmieniające zarządzenie w sprawie wprowadzenia „Procedury w sprawie kwalifikacji podatkowej nabywanych przez

Bibliotekę Narodową towarów i usług pod względem prawa do odliczenia podatku VAT naliczonego”

- › Zarządzenie 114 z dnia 27.08.2013 r. zmieniające zarządzenie nr 48/2013 Dyrektora Biblioteki Narodowej z dnia 9 kwietnia 2013 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej ds. przekazania spraw związanych z usługami świadczonymi na rzecz BN w zakresie telefonów komórkowych z Oddziału Administracyjno-Gospodarczego do Sekretariatu Naukowego
- › Zarządzenie 115 z dnia 27.08.2013 r. zmieniające zarządzenie nr 22/2013 Dyrektora Biblioteki Narodowej z dnia 13 lutego 2013 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej ds. przekazania stanowiska kierownika Zakładu Statystyki Wydawnictw
- › Zarządzenie 116 z dnia 29.08.2013 r. w sprawie utworzenia i ustalenia zakresu działania samodzielnego stanowiska pracy do spraw znormalizowanych numerów wydawnictw ISBN i ISMN
- › Zarządzenie 117 z dnia 29.08.2013 r. w sprawie utworzenia i ustalenia zakresu działania Zespołu Zadaniowego do spraw znormalizowanych numerów wydawnictw ISBN i ISMN
- › Zarządzenie 118 z dnia 29.08.2013 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustalenia zakresu działania Zakładu Czasopism
- › Zarządzenie 119 z dnia 29.08.2013 r. w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko starszego bibliotekarza/kustosza w Zakładzie Książki
- › Zarządzenie 120 z dnia 29.08.2013 r. w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na samodzielne stanowisko pracy ds. statystyki wydawnictw
- › Zarządzenie 121 z dnia 30.08.2013 r. w sprawie ustalenia zakresu działania Oddziału Finansowo-Księgowego
- › Zarządzenie 122 z dnia 30.08.2013 r. w sprawie ustalenia zakresu działania Oddziału Spraw Pracowniczych
- › Zarządzenie 123 z dnia 30.08.2013 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustalenia zakresu działania Zakładu Czasopism
- › Zarządzenie 124 z dnia 30.08.2013 r. w sprawie utworzenia pracowni w ramach Zakładu Czasopism
- › Zarządzenie 125 z dnia 2.09.2013 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustalenia składu osobowego Kolegium Biblioteki Narodowej oraz wprowadzenia

„Regulaminu określającego zasady działania Kolegium Biblioteki Narodowej”

- › Zarządzenie 126 z dnia 3.09.2013 r. w sprawie utworzenia Zespołu zadaniowego ds. koordynowania prac związanych z działaniami organizacyjno-logistycznymi polegającymi na zapewnieniu współpracy między Oddziałem Inwestycji i Remontów a pozostałymi komórkami Biblioteki Narodowej przy realizacji zadania inwestycyjnego pn. „Dostosowanie powierzchni Biblioteki Narodowej do cyfrowego modelu pracy” w budynkach B i B1 Biblioteki Narodowej
- › Zarządzenie 127 z dnia 3.09.2013 r. zmieniające zarządzenie w sprawie powołania Komisji Bezpieczeństwa i Higieny Pracy
- › Zarządzenie 128 z dnia 5.09.2013 r. w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko głównego specjalisty / zastępcy kierownika w Oddziale Administracyjno-Gospodarczym
- › Zarządzenie 129 z dnia 9.09.2013 r. zmieniające zarządzenie w sprawie wprowadzenia Regulaminu korzystania z Internetu i zasobów cyfrowych w siedzibie Biblioteki Narodowej
- › Zarządzenie 130 z dnia 13.09.2013 r. w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko kierownika Zakładu - Laboratorium Konserwatorskiego Zbiorów Bibliotecznych
- › Zarządzenie 131 z dnia 13.09.2013 r. w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko administratora systemów
- › Zarządzenie 132 z dnia 13.09.2013 r. w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko administratora systemów Linux
- › Zarządzenie 133 z dnia 18.09.2013 r. w sprawie utworzenia Zespołu Zadaniowego Biuro Projektu ds. wdrażania założeń montażu techniczno-finansowego w ramach realizacji planowanego projektu pn.: „Konserwacja i rewitalizacja Pałacu Krasińskich (Pałacu Rzeczypospolitej) w Warszawie – europejskiego dziedzictwa kulturowego XVII wieku”
- › Zarządzenie 134 z dnia 18.09.2013 r. w sprawie kontroli prawidłowości wykonywania przez biblioteki publiczne zadań określonych w umowach dotyczących dofinansowania realizowanych w okresie od 1 stycznia 2012 r. do 30 listopada 2012 r. w ramach programu

Biblioteki Narodowej „Zakup nowości wydawniczych do bibliotek”

- › Zarządzenie 135 z dnia 18.09.2013 r. w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza w Zakładzie Zbiorów Muzycznych
- › Zarządzenie 136 z dnia 24.09.2013 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej ds. przekazania stanowiska kierownika Zakładu-Laboratorium Konserwatorskie Zbiorów Bibliotecznych
- › Zarządzenie 137 z dnia 25.09.2013 r. zmieniające zarządzenie w sprawie wprowadzenia Regulaminu korzystania z Biblioteki Narodowej
- › Zarządzenie 138 z dnia 27.09.2013 r. zmieniające zarządzenie nr 22/2013 Dyrektora Biblioteki Narodowej z dnia 13 lutego 2013 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej ds. przekazania stanowiska kierownika Zakładu Statystyki Wydawnictw
- › Zarządzenie 139 z dnia 27.09.2013 r. w sprawie wprowadzenia cennika opłat za wydanie duplikatu karty użytkownika i duplikatu plakietki z numerem miejsca
- › Zarządzenie 140 z dnia 27.09.2013 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej ds. przekazania spraw z Oddziału Finansowo-Księgowego do Oddziału Spraw Pracowniczych
- › Zarządzenie 141 z dnia 27.09.2013 r. w sprawie ustalenia aktualnego podziału zadań Dyrektora i zastępców dyrektora Biblioteki Narodowej
- › Zarządzenie 142 z dnia 30.09.2013 r. w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza w Zakładzie Informacji Naukowej
- › Zarządzenie 143 z dnia 30.09.2013 r. zmieniające zarządzenie w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko głównego specjalisty / zastępcy kierownika w Oddziale Administracyjno-Gospodarczym
- › Zarządzenie 144 z dnia 9.10.2013 r. w sprawie powołania komisji likwidacyjnej do likwidacji zużytych składników (elementów) majątku ruchomego, niebędącego sprzętem komputerowym
- › Zarządzenie 145 z dnia 11.10.2013 r. zmieniające Regulamin Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych Biblioteki Narodowej

- › Zarządzenie 146 z dnia 17.10.2013 r. w sprawie sposobu realizacji zadań związanych z wprowadzeniem stopni alarmowych
- › Zarządzenie 147 z dnia 21.10.2013 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej ds. przekazania dokumentów, spraw i wyposażenia Zakładu Retrokonwersji
- › Zarządzenie 148 z dnia 21.10.2013 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej ds. przekazania dokumentów, spraw i wyposażenia Zakładu Znormalizowanych Numerów Wydawnictw
- › Zarządzenie 149 z dnia 21.10.2013 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej ds. przekazania dokumentów, spraw i wyposażenia Zakładu Zbiorów Mikrofilmowych
- › Zarządzenie 150 z dnia 23.10.2013 r. w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko kustosza w Zakładzie Zbiorów Dźwiękowych i Audiowizualnych
- › Zarządzenie 151 z dnia 23.10.2013 r. w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko kustosza w Zakładzie Zbiorów Kartograficznych
- › Zarządzenie 152 z dnia 23.10.2013 r. w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko kustosza w Zakładzie Bibliografii Zawartości Czasopism
- › Zarządzenie 153 z dnia 23.10.2013 r. w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza w Zakładzie Rękopisów
- › Zarządzenie 154 z dnia 23.10.2013 r. w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko starszego bibliotekarza w Zakładzie Rękopisów
- › Zarządzenie 155 z dnia 23.10.2013 r. w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko adiunkta w Zakładzie Edukacji Bibliotekarskiej, Informacyjnej i Dokumentacyjnej
- › Zarządzenie 156 z dnia 23.10.2013 r. w sprawie powołania komisji ds. wykorzystania języków informacyjno-wyszukiwawczych w katalogach bibliotecznych
- › Zarządzenie 157 z dnia 25.10.2013 r. w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko starszego bibliotekarza w Zespole Zadaniowym „Korpus Publikacji Polskich”
- › Zarządzenie 158 z dnia 29.10.2013 r. w sprawie bezpośredniego udziału Biblioteki Narodowej w treningu uruchamiania i działania systemu Stałego Dyżuru działu administracji rządowej kultura i ochrona dziedzictwa narodowego
- › Zarządzenie 159 z dnia 30.10.2013 r. w sprawie zakończenia bezpośredniego udziału Biblioteki Narodowej w treningu uruchamiania i działania systemu Stałego Dyżuru działu administracji rządowej kultura i ochrona dziedzictwa narodowego
- › Zarządzenie 160 z dnia 4.11.2013 r. w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko starszego kustosza w Zakładzie Informacji Naukowej
- › Zarządzenie 161 z dnia 4.11.2013 r. w sprawie ustalenia aktualnego podziału zadań Dyrektora i zastępców dyrektora Biblioteki Narodowej
- › Zarządzenie 162 z dnia 7.11.2013 r. w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowiska bibliotekarza i starszego bibliotekarza w Zakładzie Czytelń
- › Zarządzenie 163 z dnia 7.11.2013 r. w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko starszego bibliotekarza w Zakładzie Bibliografii Zawartości Czasopism
- › Zarządzenie 164 z dnia 7.11.2013 r. w sprawie powołania w Bibliotece Narodowej komisji inwentaryzacyjnej
- › Zarządzenie 165 z dnia 20.11.2013 r. w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko bibliotekarza w Zespole Zadaniowym „Korpus Publikacji Polskich”
- › Zarządzenie 166 z dnia 21.11.2013 r. zmieniające zarządzenie w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej ds. przekazania dokumentów, spraw i wyposażenia Zakładu Znormalizowanych Numerów Wydawnictw
- › Zarządzenie 167 z dnia 21.11.2013 r. zmieniające zarządzenie w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej ds. przekazania dokumentów, spraw i wyposażenia Zakładu Retrokonwersji
- › Zarządzenie 168 z dnia 26.11.2013 r. w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko starszego bibliotekarza w Zakładzie Cyfrowej Biblioteki Narodowej *Polona*
- › Zarządzenie 169 z dnia 26.11.2013 r. w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko starszego bibliotekarza w Zakładzie Rękopisów

- › Zarządzenie 170 z dnia 26.11.2013 r. zmieniające zarządzenie w sprawie wprowadzenia „Procedury w sprawie kwalifikacji podatkowej nabywanych przez Bibliotekę Narodową towarów i usług pod względem prawa do odliczenia podatku VAT naliczonego”
- › Zarządzenie 171 z dnia 2.12.2013 r. w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko starszego kustosza w Zakładzie Gromadzenia i Uzupelniania Zbiorów
- › Zarządzenie 172 z dnia 2.12.2013 r. w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza w Zakładzie Cyfrowej Biblioteki Narodowej *Polona*
- › Zarządzenie 173 z dnia 3.12.2013 r. zmieniające zarządzenie w sprawie powołania Komisji Bezpieczeństwa i Higieny Pracy
- › Zarządzenie 174 z dnia 5.12.2013 r. zmieniające zarządzenie w sprawie wniosków o zakup lub przyjęcie darowizny materiałów bibliotecznych
- › Zarządzenie 175 z dnia 6.12.2013 r. w sprawie wprowadzenia instrukcji bezpieczeństwa i higieny pracy przy przewożeniu ładunków na wózkach czterokołowych przemieszczanych ręcznie
- › Zarządzenie 176 z dnia 11.12.2013 r. w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko kustosza w Zakładzie Gromadzenia i Uzupelniania Zbiorów
- › Zarządzenie 177 z dnia 11.12.2013 r. w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko kustosza w Zakładzie Czasopism
- › Zarządzenie 178 z dnia 11.12.2013 r. w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko starszego bibliotekarza w Zakładzie Gromadzenia i Uzupelniania Zbiorów
- › Zarządzenie 179 z dnia 11.12.2013 r. w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko starszego kustosza w Zakładzie Czasopism
- › Zarządzenie 180 z dnia 11.12.2013 r. w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko kustosza w Zakładzie Rękopisów
- › Zarządzenie 181 z dnia 11.12.2013 r. w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko starszego bibliotekarza w Zakładzie Czasopism
- › Zarządzenie 182 z dnia 11.12.2013 r. w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko kustosza w Zespole Zadaniowym „Korpus Publikacji Polskich”
- › Zarządzenie 183 z dnia 11.12.2013 r. w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko starszego kustosza w Zespole Zadaniowym „Korpus Publikacji Polskich”
- › Zarządzenie 184 z dnia 24.12.2013 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustalenia zakresu działania Oddziału Inwestycji i Remontów
- › Zarządzenie 185 z dnia 24.12.2013 r. w sprawie ustalenia zakresu działania Oddziału Magazynów Bibliotecznych
- › Zarządzenie 186 z dnia 24.12.2013 w sprawie ustalenia zakresu działania Oddziału Wypożyczania Krajowego i Zagranicznego
- › Zarządzenie 187 z dnia 24.12.2013 r. zmieniające zarządzenie w sprawie wprowadzenia „Procedury w sprawie kwalifikacji podatkowej nabywanych przez Bibliotekę Narodową towarów i usług pod względem prawa do odliczenia podatku VAT naliczonego”

Redaktor naczelny
Jan Józef Kasprzyk

Redakcja merytoryczna tekstu
Małgorzata Kozłowska

Projekt graficzny i skład
Bękarty / bekarty.pl

Autorzy fotografii
Kancelaria Prezydenta RP /Wojciech Grzędziński/
Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
Krzysztof Konopka
Michał Łepecki
Danuta Matloch
Grzegorz Mazurowski
Bartek Warzecha

Szata graficzna publikacji nawiązuje do architektury strony internetowej
Cyfrowej Biblioteki Narodowej *Polona* (www.polona.pl)

Publikacja wydrukowana na papierze powlekanym Chorus Lux 130g/m²
przekazanym przez firmę Europapier-Impap.

ISSN 0137–2734

Wszystkie prawa zastrzeżone

© Biblioteka Narodowa. Warszawa 2014
Nakład: 600 egz.
Opracowanie: Wydawnictwo Biblioteki Narodowej
al. Niepodległości 213, 02–086 Warszawa
e-mail: promocja@bn.org.pl

Druk: Zakład Poligraficzny Moś i Łuczak sp. j
ul. Piwna 1, 61-065 Poznań

ISSN 0137-2734

czasopisma
143168

rękopisy
2937